UĞUR MUMCU

Bir Devlet Arıyoruz!

"Sağcılıktan, sol[illegible]ktan vazgeçtik; önce ciddi bir dev[illegible]eformdan, devrimde[illegible]öru; şu kan selini dur[illegible]oruz. Şu kan [illegible] olan biteni[illegible]skiyadan korkmay[illegible]z. Ve yüreğ[illegible]an politikacı arıyoruz..."

9

YAZILARI BÜTÜN

um:ag

UĞUR MUMCU ARAŞTIRMACI GAZETECİLİK VAKFI YAYINLARI

UĞUR MUMCU
Bir Devlet Arıyoruz!
9
YAZILARI BÜTÜN
um:ag

um: ag Vakfı Yayınları: 40
Bütün Yazıları Dizisi: 9

BİR DEVLET ARIYORUZ!

UĞUR MUMCU

(1 Temmuz-31 Aralık 1977 Yazıları)

Birinci Baskı: Mayıs 1997, Ankara, 3 000 adet

ISBN 975 - 8084 - 33 - X

Yayın Yönetmeni : Ali TARTANOĞLU
Kapak Tasarım: SOLARİS
Dizgi: um: ag
Baskı: DUMAT

um:ag UĞUR MUMCU ARAŞTIRMACI GAZETECİLİK VAKFI
Atatürk Bulvarı 125/6. Bakanlıklar. Ankara. Tel: 0 312-417 47 62 - 417 77 20 Faks: 417 57 46

UĞUR MUMCU

BİR DEVLET ARIYORUZ!

um:ag

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ
Ne oldu 20 Milyon 11
İzzet-i Nefis Oylaması 13
Kendi Düşen 14
Uzlaşma 16
MC Değil, ML 18
Bir Tarihi Kelebek 20
Ayıklandı mı? 21
Köprüler Atılıyor 23
Olmayacak Duaya Amin 25
Menderes ve Oğulları 27
Bir Şirket 29
Dostunun Ağzından 31
Danıştay Kararları 32
Yumuşak İniş 34
İyi Ettiler 36
Hazine Yağması 38
İç Çelişkileri 39
Ergenekon Bir Dakika 41
Dr. Bilgiç! 42
Dr. A. O. Güner 44
Ne Farkı Var? 45
Doğal Değil mi? 47
163 48
Kan Davası 50
Yıkılsın mı? 51
Barajlar Kralı 53
Legal - İllegal 54
Şu Son Günlerde 56
Sahibinin Sesi 57
İşte Fırsat 58
K.K.K. 60
Gücünüz mü Yetmiyor? 61
Milli İrade Tatilde 63
Yerel Seçimler 64
Milliyetçi Toplumcu 66
Ne Oldu Bu Şirket? 67

Muhalefet Sanatı 69
İpek Kefen 70
Milliyetçilik T.A.Ş. 72
Zam... Zam... Zam 73
Ümraniye ve Yeniköy 75
Dost mu, Düşman mı? 77
Gerçeğin İki Yüzü 78
Genelgeyle 80
Özal'ın Mektubu 81
Rejim Düşmanları 83
Yılgınlık 85
Sistemin Sonucudur 86
Yol Ayrımı 87
Yeğenden Sonra Torun 89
Gavur Parası 91
Kaybolan Ne? 92
İlk Meclis 94
Hac ve Kolera 95
Milyon Yağmuru 97
Yararı, Zararı? 98
Yakışır mı Ağalığa? 101
Yine TRT 102
Kıratın Süvarisi 103
Kaba Taktik 105
Kör Düğüm 106
Paslı Kelepçeler 108
Bir Standart 109
Kim Kazançlı? 111
Kaz Adımıyla 112
İşte Örnek 114
Devam Edin 115
Ne Beklenir? 117
1599 Sayılı Tabanca 118
Naylon Delege 120
Devletle Övünün 122
Zaman Yitirmeden 123
Umurlarında mı? 125
Lockheed Unutulmadan 126
Hayali Delege mi? 128
Art Niyet, İyi Niyet 130

Anti-Demirel'ci 131
Adam Harcamak 133
Tehlikeli İlişkiler 135
Birikim 136
Sansür 138
Ağaoğlu ve Dilligil 139
Yalçıntaş'ı Tanıyalım 141
Haram Düzeni 143
Sonu Ne Olacak? 144
Devlet Malı Deniz 146
Düğüm Çözüldü 147
Düşüş 149
Kime Yarıyor? 150
Menteşe Ne Yapıyor? 151
Bütçe, Plan, vs.. 153
Sansürün Sansürü 154
Sol, Sola Düşman 156
ODTÜ Vahşeti 157
Türkeş ve Barış 159
TRT Sansürü 160
Haydi Mahkemelere 162
Kamuoyundan Başka 164
Uygarlık Çizgisi 165
Yanıtsız Sorular 167
Görünen Köy 169
İzmit Dersi 170
Gitmek mi Zor, Kalmak mı? 171
Arınma Dönemi 173
Kan Damlası 174
Birader Milliyetçiliği 175
Demirel'in İnce Hesabı 177
Günü Gelir 179
Gensoru 181
İkram 182
CHP-AP Ortaklığı 184
Devlet Korkar mı? 186
Bir Günün Raporu 187
Dananın Kuyruğu 189

SUNUŞ

Atatürkçü, laik, cumhuriyetçi, demokrat bir Türkiye'nin yılmaz savunucusu; devrimci, hep emekten yana, araştıran ve sorgulayan gazeteci Uğur Mumcu, 24 Ocak 1993 günü otomobiline konan bir bomba ile, inandığı tüm bu değerler uğruna yaşamını yitirdi.

Eşi Güldal Mumcu ile çocukları Özgür ve Özge; Uğur Mumcu'nun, bu kişiliğini gelecek kuşaklara aktarmak; kütüphanesini, arşivini ve tüm yazılarını tasnif edip araştırmacıların kullanımına sunmak, gazeteciliğe hevesli gençleri, araştırmacılık alışkanlığıyla mesleğe kazandırmaya çalışmak vb. amaçlarla **Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı**'nı Ekim 1994'te hukuken, Aralık 1995'te de fiilen yaşama geçirdiler.

um:ag, Uğur Mumcu'nun kitaplarını "Bütün Yapıtları" dizisi olarak kendi logosuyla yeniden yayımladı.

BÜTÜN YAZILARI ise, adından da anlaşılacağı gibi Mumcu'nun yazılarından oluşuyor.

Uğur Mumcu'nun 1962'den itibaren Kim, Ant, Türk Solu, Devrim, Ortam dergilerinde, Milliyet, Akşam, Yeni Ortam, Cumhuriyet gazetelerinde beş bin iki yüz kadar yazısı yayımlanmış.

Bu yazıların altı yüze yakını daha önce yayımlanan Suçlular ve Güçlüler, Bir Pulsuz Dilekçe, Tüfek İcad Oldu, Terörsüz Özgürlük, Devrimci ve Demokrat, Tarikat-Siyaset-Ticaret adlı kitaplarında yer almıştı. **BÜTÜN YAZILARI** dizisi bir ayrım yapmadan hem bunları, hem de hiç bir kitapta ayrıca yer almamış, sadece yayınlandıkları gazete ve dergide kalmış öteki dört bin beş yüz yazıyı da kapsıyor. Yani beş bin ikiyüz yazının tamamını... 1962-1971 arasında yayımlanan yazılarından oluşan ilk kitap, **"Katiller Demokrasisi, Hırsızlar Düzeni"** adıyla Şubat 1997'de yayımlandı.

um:ag için bu kaçınılmaz bir görevdi. Çünkü birincisi, katledilmesinde en büyük etken, düşünceleri ve dolayısıyla bu düşüncelerin yansıdığı yazıları idiyse, bütün yazılarının kitap halinde yeniden yayımlanması, cinayete karşı tek başına en büyük ve en anlamlı tavır olacaktı.

İkincisi, Türkiye'de yaşanan ve üzülerek, endişeyle izlediğimiz gelişmeler Uğur Mumcu'yu ve elbette yazılarını, çok önemli bir başvuru kaynağı haline getirdi. Başta meslektaşı gazeteciler olmak üzere araş-

tırmacılar için **Uğur Mumcu Yazıları** başlıbaşına, vazgeçilemez kaynak durumundalar.

Yazıların bütününden, otuz yılda bu ülkede nelerin değiştiğine ya da değişmediğine ilişkin, hüzün verici veya öfkelendirici sonuçlar çıkarılabilir.

Yazıların galiba asıl gösterdiği ise, Uğur Mumcu'nun derin hukuk bilgisi, hukuki düşünme yeteneği, ülkesini ve onun gerçeklerini kavrayıp sergilemekte gösterdiği olağanüstü ustalık ve isabet. Sistem, onu vahşice yok ederek, bu kadar gelişmiş yeteneklerin kendisi için fazla, hatta tehlikeli olduğunu göstermiş oldu.

Mumcu'nun bütün yazıları bir arada değerlendirdiğinde, 1962-71 ile 1974 sonrası olmak üzere iki farklı dönem görmek olası. Dizinin birinci kitabı olan Katiller Demokrasisi Hırsızlar Düzeni'nde, "birinci dönem yazıları" biraraya getirildi. Bu yazılar, Uğur Mumcu Yazıları'nın bir tür, **"içindekiler"**i, **"ana fikri"** 1974'ten katledilmesine kadar olan "ikinci dönem yazıları" ise bu "içindekiler"in açılımı, bu ana fikrin rakamlarla, tarihlerle, belgelerle somutlanması...

Yalnız "içindekiler"i, koca bir kitap oluşturan bu dev "külliyat"ın oluşmasında emeği geçen, katkısı olan Mesut Seven, Fatih Alpertan, Avni Kalkan, Bekir Tekkaya, Serkan Uzun, Şebnem Kocabıyık, Neş'e Tartanoğlu, Murat Kaya, Emrah Yücel ve DUMAT Matbaası emekçilerine teşekkür etmek, sadece bir incelik, bir "âdet yerini bulsun" değil, zorunlu ama içten bir görev. Sağolsunlar

Çağlar boyunca daha iyi, daha güzel, daha aydınlık bir dünya dileyen insanlar, düşünceleri uğruna eziyet çektiler. öldürülmeyi göze aldılar, öldürüldüler. Yaşamını, bu yolda gözünü kırpmadan feda edebilecek insanlara gerek duyulmayan, ışıl ışıl ve güzel bir dünyanın, aydınların emeği ve çabası ile oluşacağına inanıyoruz.

Bu çabanın başarıya ulaşabilmesinin ilk koşulu, unutmamak!

Düşünenlerin öldürülmemesi, öldürülenlerin unutulmaması dileğiyle...

um:ag

NE OLDU 20 MİLYON?

Millet Meclisi'nde güvenoyu tartışmaları yapılırken çoktandır kalemimin ucunda bekleyip duran bir konuya değineyim. Yahya Demirel'in "hayali mobilya ihracatı" yoluyla edindiği yirmi milyon lira para ne oldu? Maliye eski Bakanı, bu parayı "Barajlar Kralı"nın yeğeni "mobilya prensi" Yahya Demirel'den geri aldı mı?

Maliye eski Bakanı Yılmaz Ergenekon mobilya yolsuzluğunun ortaya çıkartılmasından hemen sonra "yolsuzluk yoktur" diye bas bas bağırmasına karşın, Maliye Bakanlığı'nın namuslu ve dürüst müfettişleri Selahattin Güntaç ve Mehmet Karaduman "1-1" sayı ve 17.3.1976 günlü "gizli" raporlarında, yolsuzluğu sağlam kanıtlara bağladıktan sonra, Yahya Demirel'in hazineden çektiği yirmi milyon liranın geri alınmasını istemişlerdir Raporun son bölümü şu istemi içermektedir:

"- Yahya Demirel tarafından T.C. Merkez Bankası Ankara Şubesi'nden alınan toplam 6.579.046.70 TL. vergi iadesi ile Orman Genel Müdürlüğü Döner Sermaye Saymanlığı'ndan alınan toplam 12.876.673.20 TL. fon iadesi olmak üzere cem'an 19.455.719.90 lira, muhteviyatı sahte belgeler düzenlemek suretiyle haksız yere alındığından, bu iadelerin Borçlar Kanunu'nun 61'inci maddesi gereğince geri alınabilmesi için hukuk davası ikame edilmek üzere... Raporun üç örneği Maliye Bakanlığı'na gönderilmiştir..."

Maliye eski Bakanı Yılmaz Ergenekon'un bugüne değin, Yahya Demirel aleyhine hukuk davası açtığını duymadık. Yeni Bakan Besim Üstünel'in ayağının tozuyla böyle bir dava açılması için emir verdiğini de sanmıyoruz. Öyleyse bu yirmi milyon Yahya Demirel'in cebindedir.

Müfettişler, Borçlar Yasası'nın 61. maddesine göre bir hukuk davası açılmasını önermişler. Aynı yasanın 66'ncı maddesi-

ne göre, Maliye Bakanı Yılmaz Ergenekon'un, müfettişlerin kendisine yolsuzluğu bildirdikten sonra, bir yıl içinde hukuk davası açması gerekmekteydi. Bu süre içinde dava açılmamışsa, dava süre aşımına uğramış demektir.

Maliye Bakanlığı müfettişleri yirmi milyon lira paranın Borçlar Yasası gereğince geri alınmasını istemektedirler. Bazı güvenilir hukukçular da bu yirmi milyon liranın 213 sayılı Vergi Usul Yasası ve 6183 sayılı Kamu Alacaklarının Tahsiline İlişkin Yasa gereğince geri alınması görüşündedirler. Bu yirmi milyon lira bu yasalar gereğince geri alınırsa, Yahya Demirel cezalı ödeme yapmak zorunda kalacaktır. Bu durumda Yahya Demirel'in ödeyeceği para seksen milyonu aşmaktadır. Kuruşu kuruşuna bildirelim: Ödeyeceği cezalı para tam sekseniki milyon yediyüzyetmişsekizbin altıyüzsekseniki liradır.

Mobilya davası, bu düzenin kimler yararına çalıştığını gösteren canlı ve renkli bir olayın belgelere yansımış biçimidir. Bir Maliye Bakan'ı devlet hazinesini koruması gerekirken, nasıl ve ne yollarla Başbakan'ın ailesini koruyor, bunu demokrasi tarihimiz "ibretle" ve "acıyla" kaydedecektir.

Bir Bakan düşünün ki, yolsuzluk olmadığını açıkladığı bir olayda kendi müfettişleri, yolsuzluğu belgelere bağlayarak, bu yolsuzluk dosyasını boş bir eldiven gibi Bakan'ın yüzüne fırlatıyorlar da, Bakan hiç aldırmadan kırmızı plakalı arabasına binip, Bakan'lık görevine devam edebiliyor.

Bravo doğrusu!..

Güvenoyu görüşmelerinin yapıldığı şu günde soruyorum. Önce AP milletvekillerine soruyorum; ne oldu devletin bu yirmi milyonu? Maliye eski Bakanı Yılmaz Ergenekon'a soruyorum; ne oldu bu yirmi milyon para? Bir türlü görüşme olanağını bulamadığımız yeni Maliye Bakanı Besim Üstünel'e soruyorum; ne oldu Yahya Demirel'in milyonları? Şimdiye değin bir hukuk davası açıldı mı? Bu kamu alacağının geri alınması için herhangi bir girişimde bulunuldu mu? Bulunulacak mı?

Soruyorum ve soracağım. Orta halli bir esnafın vergi borcu olsa, nasıl davranırdınız. Şu "mobilya prensi"nden hesap soracak bir Maliye Bakanı çıkmayacak mı?

(Cumhuriyet, 1 Temmuz 1977)

"İZZET-İ NEFİS" OYLAMASI

Dananın kuyruğu bugün kopuyor. Ak koyun, kara koyun bugün belli olacak. Hükümet güvenoyu alır mı, almaz mı? Kamuoyu günlerdir gergin bir halat gibi, iki ucundan bu konuya bağlandı. Güvenoyu alır mı almaz mı? Cephe partilerinin içinden bir kaç kişi Ecevit hükümetine "evet" der mi, demez mi? Demirel kendi grubunda kükrüyor:

- Arkamda sekiz buçuk milyon oy var...

Orası doğru ama, acaba arkalarında kaç milyonluk usulsüz kredi var, bir de bunu açıklasa olmaz mı? Bir aile nasıl sıfırdan milyoner oluyor? Hemen hemen her bankadan milyonlarca lira para, nasıl oluyor da, Demirel ailesinin cebine aklyor? Nasıl oluyor bütün bu işler? Bunlar, bu usulsüz krediler, şu hayali mobilyalar, AP milletvekilleri için hiç "izzet-i nefis" sorunu olmuyor mu?

Bakınız yeni yolsuzluklar ortaya çıkarılıyor. Hacı Ali ve Yahya Demirel'ler, Şekerbank Merkez Şubesi'nden de, milyonlarca tutan usulsüz kredi almışlar. Bu paranın 31 milyon 153 bin lirası Yahya Demirel'e, 4 milyon 100 bin lirası Hacı Ali Demirel'e ve 10 milyon 250 bin lirası da Hacı Ali Demirel ve Yahya Demirel'in "umumi vekili" Kemal Şenkutlu'ya ödenmiş.

Maliye Bakanı Besim Üstünel'in önceki gün açıkladığı bir gerçek de yürekler acısıdır. Demirel ailesi ile ilgili bir dosya kayıptır. Dosya, Yahya Demirel'in yüzde elli sermayesine sahip olduğu "İnto" şirketi ile ilgili bazı yasadışı işlemleri kapsamaktadır. Bankalar Yeminli Murakıpları tarafından hazırlanan 31.3.1976 gün ve 76/6-9 sayılı raporda birer birer saptanan yolsuzluklarla ilgili dosya kayıptır. Maliye Bakanı bu dosyayı, eskl Müsteşar Yardımcısı Şekip Altay'dan sorsun. Belki ondadır, ne bileyim?

Bu İnto şirketi dosyası, en az "hayali mobilya dosyası" kadar ilginç ve renklidir. İnto şirketi, 50 tane tır kamyonu almak için döviz sağlamış ve bu döviz karşılığı olmak üzere ancak 10 kamyon satın almıştır. Öteki 40 kamyon için ayrılan döviz ne olmuştur? Bu işlemlerde adı geçen "Intertradaimpex" firması da, şu ünlü mobilya dosyasında rastladığımız "hayali şirketlerden" bir tanesidir. İlginç değil mi?

İşte bu dosya kayıptır. Maliye eski Bakanı Yılmaz Ergenekon'un, Bankalar Yeminli Murakıpları'nın raporunu alır almaz bu konuda inceleme yaptırtması gerekmekteydi. Fakat dosya kayıptır. Maliye Bakanı Besim Üstünel açıklıyor:

- Dosyayı bulursam savcılığa vereceğim.

Nasıl bir devlet bu? Devletin milyonlarıyla ilgili bir dosya, bütün aramalara, taramalara rağmen bulunamıyor. Neden acaba? Yoksa bunda bir "bit yeniği" mi var?

Doğru dürüst bir araştırma yapılsa, belki bankalardan alınan bu kredilerle, hayali mobilya davası arasındaki ilişki de su yüzüne çıkacaktır. Tam bugünlerde, MSP Genel Başkanı'nın kardeşi Akgün Erbakan "dolandırıcılık" suçundan tutuklanıyor. Demirel ailesi ile ilgili dosyalar kayboluyor, ele geçebilen belgeler açıklanıyor. İşte tam bu sırada, üç cephe partisinin Genel Başkanları, şapur şupur öpüşerek bir araya geliyorlar.

Niçin acaba? Devleti kurtarmak için mi? Hayır! Demokrasiyi korumak için mi? Hayır! Sadece kendilerini ve kardeşlerini kurtarmak için.

Ecevit hükümeti güvenoyu alırsa, bir yandan yolsuzluk dosyaları açılırken, öte yandan da siyasal cinayet suçluları birer birer yakayı ele verecekler.

Bugün, işte bu korkunun oylaması yapılıyor...

Ey AP milletvekilleri, bugün güvenoylamasında "Hayır, hayır" diyerek kanıtlamaya çalışacağınız "izzet-i nefsinizin" binde birini, şu yolsuzluk dosyaları için ortaya koyacak bir babayiğit çıkmayacak mı aranızdan?

(Cumhuriyet, 3 Temmuz 1977)

KENDİ DÜŞEN...

"İzzet-i nefis sahibi" AP milletvekillerinin ret oyları, parlamento çatısı altında yankı yaparken, Maliye Bakanı Besim Üstünel'in evinde bir çete, yolsuzluk dosyalarını karıştırıyordu. Üstünel geçtiğimiz Cuma günü düzenlediği basın toplantısında, Demirel ailesi ile ilgili bazı yolsuzluk dosyaları konusunda bilgi vermiş ve sorumlular hakkında soruşturma açılacağını söylemişti.

Ne büyük rastlantıdır ki, bu açıklamadan hemen sonra Maliye Bakanı'nın evi basılmış ve evindeki yolsuzluk dosyaları çalınmıştır.

Birinin kardeşi "dolandırıcılık" suçundan tutukludur; ötekinin yeğeni hakkında "kaçakçılık" suçundan kovuşturma sürmektedir Şimdi her ikisi birden ülkeyi komünizm tehlikesinden kurtaracaklar Tabii yanlarına Cephe hükümetinin destek kıtaları komutanı Türkeş'i de alarak.

Kardeşlerden ne haber? Kardeşlerde bir haber yok. Vergi iadesi, teşvik belgesi, dolandırıcılık, komisyonculuk... Bütün bunlar ülkemizi komünizm tehlikesinden kurtarmak için başvurulan yollardır. Ne ayıptır ne de suç.

Demirel, AP Grubu'nda Ecevit hükümeti için şunları söylüyor:

- Çankaya'dan geldiler, Çankaya'ya gidiyorlar...

Bir hükümet başkanı ancak Çankaya'dan yetki alır, bu nedenle istifasını da ancak Çankaya'ya verir. Ülkemizde Çankaya'dan aldığı yetkiyi, dört generalin yolladığı mektuba baklp, Başbakanlık merdivenine bırakıp kaçan Başbakan'a da rastlanmıştır. Bu Başbakan'ın adı Süleyman Demirel'dir, Ecevit değil!

Demirel, 12 Mart günlerini ne çabuk unutuyor? "İktidar gaspı" o gün gerçekleşmişti. Neden o gün iktidar gaspından söz edemedi? Neden o gün Cumhurbaşkanı'na gidip "emaneti" geri vermedi? Şimdi bütün bunlar unutulmuş gibi, kahramanlık gösterilerinde bulunuluyor:

- İktidar gaspını önledik...

İyi ki önlediler. Bundan sonraki gelişmeleri izleyeceğiz hep beraber. Birbirlerine etmedik küfür bırakmayanların, nasıl şapur şupur öpüştüklerini gördük, bundan sonra da nasıl sarmaş dolaş olacaklarını göreceğiz.

"İzzet-i nefis" anlayışları böyle. Daha düne kadar, Demirel'e en ağır sözleri söyleyen Dr. Saadettin Bilgiç nerede? Demirel'in yardımcısı... Mahkeme kararında Demirel ailesinin yolsuzluklarından söz eden general Ali Elverdi nerede? Demirel'in Bursa milletvekili... Ve daha niceleri... Hepsi birer Demirel'ci ve hepsi de "izzet-i nefislerine" sımsıkı bağlı. Onun için Ecevit hükümetine karşı, kanlarının son damlasına kadar savaştılar.

Son günlerde olayları yakından izleyenler için bu sonuç bir "sürpriz" sayılmazdı. Demirel, bundan sonraki aşamada, yeniden Cephe hükümetini diretebilir. Beklenen de budur.

Ecevit, kendi partisinin zararına da olsa, bir "uzlaşma dönemi" açıyordu. Bu dönemi elleriyle kapatanlar, yarının kendilerine neler getireceğini pek yakında göreceklerdir.

Maliye Bakanı Besim Üstünel'in evinden çalınan yolsuzluk dosyaları bir telaşın belirtisidir. Demirel şimdi Yüce Divan'a kadar uzayan bir yolu kendi eliyle açmıştır.

Kendi düşen ağlamaz. CHP hem Millet Meclisi'nde, hem Cumhuriyet Senatosu'nda hem de birleşik toplantıda çoğunluğu sağlayacak güçtedir.

Buyurun kurun hükümetinizi, hoş geldiniz, sefa geldiniz.

(Cumhuriyet, 5 Temmuz 1977)

UZLAŞMA...

Hükümeti kurma girişimlerinin ikinci aşaması başladı. AP Genel Başkanı Süleyman Demirel, bugünlerde yeniden "MC modeli" bir hükümet oluşturmak için görüşmelerine başladı. Görünen olasılık, AP, MHP ve MSP arasında bir "cephe ortaklığı" kurulmasıdır.

Başbakan Ecevit'in hükümetin istifasını verdikten sonra yaptığı açıklama çok ilginçtir. Ecevit bu açıklamasında şunları söylemiştir:

- Hükümet sorununun çözümünde katkıda bulunabilecek herkesin ve her partinin, katılaşmış düşünce ve yaklaşım kalıplarından kendilerini kurtararak, daha geniş bir düşünce çerçevesi içinde, tavırlarını gözden geçirmeleri ve yeni çözümler aramaları yararlı olacaktır. Ortak bir demokrasi anlayışında ve platformunda buluşabilmek, uzlaşmanın başta gelen gereğidir. Uzlaşma zorunluluğu kabul edilir ve içlere sindirilirse, ortak bir demokrasi anlayışında ve platformunda buluşmak da kendiliğinden kolaylaşır...

Uzlaşmanın temel koşulu, "kalıplaşmış düşünce ve yaklaşım kalıplarının" eritilmesi ve yok edilmesidir. Kim kimle uzlaşacaktır, kimin düşünce kalıpları zorlanacaktır? Bu "soyut" öneriyi,

"somut" sorularla yanıtlayamazsak, bu aşamada herhangi bir sağlıklı çözüme de ulaşamayız.

Diyelim ki "uzlaşma", CHP-MSP arasında başlayacaktır. CHP ve MSP arasında başlayacak bir "diyalog", hiç şüphesiz, ülkemizde demokrasiye geniş boyutlar kazandırır. "Aşırı sağa ve aşırı sola karşıyız" biçiminde somutlaşan "aşırı ortacı" görüş, etkinliğini ve gücünü yitirdiği ölçüde demokrasinin sınırları genişler. Fakat MSP Genel Başkanı, yalan yanlış kullandığı "materyalist" sözcüğünün arkasına sığınarak, böyle bir "uzlaşmaya" henüz hazırlıklı olmadığını anlatmak istemiyor mu?

Bilmem dikkatinizi çekti mi? Sayın Korutürk, Ecevit'e hükümeti kurma görevi verirken, şu gerekçeleri kullanmıştı:

- Atatürk ilkelerini koruyarak huzuru, kardeşliği, milli birliği, dar particilik anlayışı üstünde sağlayacak bir hükümet kurmak için çaba göstereceğinize güvenmekteyim...

Devlet Başkanı bu sözleri ile bir bakıma, CHP Genel Başkanı için beslediği güven duygularını açıklamış olabilirdi. Başkent siyasal çevrelerinde mektubu bu umutla yorumlayanlar oldu. Fakat bu mektuptan "MSP ile hükümet kurmayınız" isteği de çıkartılmıyor muydu? Bu soruyu soranlar, şu yorumu da yaptılar:

Sayın Korutürk'ün, Atatürkçülük konusunda olağanüstü bir duyarlılık içinde olduğu bilinmektedir. Cumhurbaşkanı, Ecevit'e hükümeti kurma görevi verirken, Atatürkçülüğün korunmasını istemiş ve bunun koşulu olarak "MSP'siz bir hükümet" önermiştir. Ecevit, bu nedenle, tek başına CHP hükümeti kurmuştur.

Sayın Korutürk, Demirel'i hükümeti kurmakla görevlendirirken yazdığı mektupta "Atatürk ilkelerinden" hiç söz etmemiştir. "Huzurun, kardeşliğin ve milli birliğin sağlanması" için herhangi bir istekte de bulunmamıştır.

Bu iki mektup, Sayın Korutürk'ün, Ecevit ve Demirel'e ayrı ayrı gözlerle baktığını göstermiyor mu? Neden Cumhurbaşkanı Demirel'i görevlendirirken "Atatürk ilkelerinden" söz etmemiştir? Bundan, "Siz hükümeti MSP ile beraber kurabilirsiniz" anlamı çıkabilir mi?

Sayın Korutürk ne düşünür bilmeyiz? Kamuoyunda, kendi maksadını aşan değerlendirmelerin ne amaçla yapıldığını da kestiremeyiz. Fakat bir gerçeği vurgulamakta yarar görürüz:

BİR DEVLET ARIYORUZ!

Türkiye'de, gericiliğin kaynağı ve kökeni AP'dir. AP lideri Demirel, Erbakan'dan daha ileri bir din sömürücüsüdür. Bir takım çevrelerin, "Atatürkçülük elden gidiyor" diye Erbakan'a saldırıp, Demirel'e sahip çıkmaları aldatıcı bir "Cumhuriyetçilik" ve "Atatürkçülük" anlayışıdır.

Etkin çevrelerin uzun süreden beri, bir CHP-AP ortaklığı kurmak için çaba harcadıkları görmezlikten gelinmez. CHP'yi kendi solundan, AP'yi ise kendi sağından arındırıp, iki partiyi birbirinden farksız birer "merkez partisi" yapma çabaları huzur mu sağlar, yeni patlamalara mı yol açar, bu hiç belli olmaz.

"Uzlaşma" öncelikle düşünce özgürlüğü ve karşılıklı hoşgörü ister. Uzlaşmayı, CHP-MSP için yasaklayıp, AP-MSP-MHP için sakıncalı görmeyenlerin bu davranışları nasıl açıklanabilir?

(Cumhuriyet, 6 Temmuz 1977)

MC DEĞİL, ML...

Bundan sonra kurulacak hükümetin adı "MC" yani, milliyetçi cephe olmayacakmış. Eğer bir hükümet kurulursa, bunun adı "ML" olurmuş, yani "milli görüş ile liberal görüş"ün karması. Milli görüş sahibi MSP, liberal görüş sahibi de Adalet Partisi olacakmış. Ya peki MHP ne olacak? Açıkta mı kalacak?

Erbakan'ın konuşmalarından, şimdilik MHP ile bir ortaklık istemediği anlaşılıyor. Bugün böyle söyleniyor. Yarın bu görüşlerini değiştirebilirler. Demirel'in bütün çabası, AP-MSP-MHP arasında bir ortaklık kurmaktır. MSP Genel Başkanı:

- Anarşik olayların önleneceğine inanmamız gerekir, diyor. Nasıl önlenecek anarşik olaylar? Kim önleyecek?

Erbakan, gerçekten çok "şakacı" bir adam. Cephe hükümeti sırtında iki yüzü aşkın genç ölünün tabutunu taşıyor. Bu insanlar MC döneminde öldürüldüler. Yani, Demirel'in Başbakan, Türkeş ve Erbakan'ın Başbakan Yardımcısı ve MSP'li Oğuzhan Asiltürk'ün de İçişleri Bakanı olduğu günlerde. Unutuldu mu bunlar?

Peki, kim önleyecek anarşik olayları?

Türkeş, hemen "kök kazımaktan" söz etmeye başladı. Yeniden cephe hükümeti kurulursa, büyük olasılıkla İçişleri Ba-

kanlığı'nı MHP alacaktır. Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı da MHP'li İçişleri Bakanı'na bağlanacaktır. Bundan sonra tek eksik, Ülkü Ocakları Genel Başkanı'nı İçişleri Bakanlığı Müsteşarı yapmaktır. Acaba, anarşik olaylar böyle mi önlenecektir?

Erbakan'ın konuşmalarından, ilk aşamada "MHP dışında" bir çözüm aradığı izlenimi edinilmektedir. "Parlamento aritmetiği" gözönüne alınırsa, MHP dışındaki bir hükümet ancak AP-MSP ortaklığı olabilir. Bu ortaklık, ancak MHP tarafından desteklenirse hükümet güvenoyu alabilir. Güvenoyu alır amma, sonra ne olur?

Erbakan, böyle bir hükümetin "liberal görüş" ile "milli görüş" karması olacağını söylüyor. "Liberal görüş" ile "milli görüş" nasıl bir araya gelecek? Bir kaşık liberal görüş, iki tutam milli görüş, biraz da renk, biraz da su katarsanız oldu bitti. Alın size bir "ramazan aşuresi..."

Liberal görüş ne demektir? Liberal görüş, kardeşlerin ve yeğenlerin bir çırpıda zengin edilmesi demektir. Vergi iadesi, hayali mobilya, teşvik belgesi, Yahya Demirel, Sağlık Bankası, İnto şirketi, Orma, Dr. Saadettin Bilgiç, Intertradaimpex, Comamar, Yılmaz Ergenekon, demektir.

Peki "milli görüş" nedir? Milli görüş, hayali temeller, ya sabır ya selamet, üç kulhuvallah bir elham, Demirel koruyuculuğu, teşvik belgesi, takunya, Ayasofya, şakacılık, gülsuyu, faşizm destekçiliği anlamına gelmektedir.

Şimdi bu iki görüş bir hükümette birleşecekmiş. Sanki pek ayrıymış gibi...

Erbakan bugünlerde nazlanıp duracaktır. Erbakan'ın "faizci, renksiz, tahakkümcü, montajcı" dediği AP, "ABD Başkanı Carter'ın önünde takla atarsın bre gafil" dediği Demirel, usul usul Erbakan'a yanaşacak, o da:

- Ben sizin bildiğiniz liderlerden değilim. diyecektir. Bir süre nazlanacak, sonra da Demirel ile kol kola girecektir.

"MC" olmazmış, "ML" olurmuş...

MHP, AP-MSP ortaklığını dışarıdan desteklermiş, olmazsa MSP, AP-MHP ortaklığına dışarıdan destek olurmuş.

Bizler de hep beraber dışarıdan destek olsak da, şu Demirel'i "Yüce Divan"a göndersek iyi olmaz mı? Aman çabuk, kurun hükümetinizi...

(Cumhuriyet, 7 Temmuz 1977)

BİR DEVLET ARIYORUZ!

BİR TARİHİ KELEBEK

Eski politikacılardan Osman Bölükbaşı, önceki gün hükümeti kurmakla görevlendirilen AP Genel Başkanı Demirel ile görüştükten sonra "tarihi açıklamasını" yapmıştır. Bölükbaşı'nın geleceğe ışık tutan açıklaması aynen şöyledir:

- Kelebek gibi sıçrarım, arı gibi sokarım.

Bölükbaşı, önümüzdeki günlerde siyasal kavgaya gireceğini belirterek, Ecevit'i arı gibi sokacağını ileri sürmüştür. Burada kelebek ve arı türleri konusunda bilgi vermek, bizim yetkilerimizi aşar. Fakat, bu görüşmeyi değerlendirmekte yarar ummaktayız.

Bölükbaşı, halk deyişi ile "kendi muhtacı himmet bir dede"dir. Partisini Alpaslan Türkeş'e kaptırdıktan sonra, köşesine çekilmiş, üzerine düşen yalnızlık duygusundan sonra, "kelebek gibi sıçramaya" bu sıçramadan sonra da "arı gibi sokmaya" karar vermiştir. Bu yaşından sonra kelebek ya da arı olmak, sağlığına zararlıdır ama, ne yapalım, bir kez kararını vermiştir. Kelebek gibi sıçrasın, arı gibi soksun, sizler de, bizler de eğlenelim.

Size bir itirafta bulunalım. Bizler, eski politikacılardan pek yararlanamıyoruz. Bu milli değerlerimizi kendi köşelerine terk etmemek gerekmez mi? Bakınız Demirel, "Eskiye rağbet olsaydı, bit pazarına nur yağardı" atasözünü bir kenara itip, eski cumhurbaşkanlarından Celal Bayar'ın "yüksek himayelerine" girmedi mi? Şimdi de Bölükbaşı'nın "hayır dualarını" alacak. Demirel, bir hayırlı evlat gibi bir Bayar'ın, bir Bölükbaşı'nın elini öpüyor. "Milli ve manevi değerlere bağlılık" diye buna denir işte.

Fakat bu Celal Bayar'ın ne yaptığı pek belli olmuyor. Bir bakıyorsunuz, DP Genel Başkanı Ferruh Bozbeyli'nin koluna girerek "Demirel'den bu memlekete hayır gelmez" diyor, bir de bakıyorsunuz, Demirel'in yanına bir "tarihi fotoğraf" gibi asılıveriyor.

Bayar'a da, Bölükbaşı'na da yazık oluyor. Bunları, yeniden devlete sokacak bir çözüm bulalım. Örneğin, bir "devlet konseyi" oluşturarak Bayar'ı, Bölükbaşı'yı, bir de eski cumhurbaşkanlarından Cevdet Sunay'ı konseye seçelim. Bayar, Bölükbaşı

ve Sunay, böyle bunalımlarda engin tecrübeleriyle bizlere ışık tutsunlar.

Bu "devlet konseyi" dilediği anda toplanmalı. Konsey, engin tecrübeli devlet adamlarından danışmanlar seçmeli. Nihat Erim, Memduh Tağmaç, Ferit Melen, Kinyas Kartal gibi devlet büyükleri, bu konseyin emrinde çalışmalı.

- Hükümet nasıl kurulacak?
- Bölükbaşı'ya sor.
- MC kurulsun mu, kurulmasın mı?
- Bayar bilir.
- 12 Mart gibi bir müdahale olsun mu?
- Sunay'a danışmalı.

İyisi mi, bu güçleri biraraya getirelim. Biri memleketi nasıl ihtilale sürüklediğini, öteki elindeki partiyi Türkeş'e nasıl kaptırdığını, üçüncüsü de bunalım dönemlerinde cuntalarla nasıl bütünleşileceğini anlatırsa, Türkiye'de "milli birlik ruhu" yeniden canlanır, devleti ve milletiyle bölünmezliğimiz bir kez daha güvence atına alınır.

Bölükbaşı, Demirel'in başına kelebek gibi konduktan sonra, Ecevit'i "arı gibi" sokacakmış. Bir Yavrukurt türküsü vardır, bilir misiniz?

- Arı vız vız, arı vız, vız, vız.

(Cumhuriyet, 8 Temmuz 1977)

AYIKLANDI MI?

Şu üç lider, hep birlikte halkla, devletle alay ediyorlar. Nasıl olsa devlet bunların oyuncağı... Ne isterlerse, ne dilerlerse, paşa gönüllerinden ne geçerse onu yapıyorlar. Çekinme, sıkılma gibi "her eve lazım" kaygılar, bu üç pek muhterem vatandaşımızın semtine hiç ama hiç uğramamış...

Bunlar daha önce MC hükümetinde beraber değiller miydi? Bugün, üç partiyi biraraya getirmek için uğraşan Demirel, erken seçim önerisiyle MC hükümetini bırakıp kaçmamış mıydı? Bu nedenle birbirlerine ağız dolusu hakaretlerle saldırmamışlar mıydı? Şimdi ne diyorlar:

- Prensipte mutabıkız...

Üç ay önce neden "mutabık" değildiniz? O günden bu yana, yurt sorunlarında ne gibi değişiklik oldu da sizler şapur şupur öpüşerek, yarabbi şükür diyerek bir araya geldiniz?

- Dün dündür, bugün bugündür...

Bu soruları Demirel'e sorsanız, alacağınız karşılık aşağı yukarı buna benzer. Türkeş'e sorsanız, onun Demirel'den ayrı düşündüğü, Demirel'in iznini almadan adımını attığı pek görülmemiştir. Ya Erbakan?..

Sen Carter'ın önünde yumruk vuramazsın, takla atarsın bre gafil...

Erbakan, daha düne kadar Demirel'e bunları söylüyordu. Sadece bu sözlerle yetinse, yine iyi. Üstelik:

- Erken seçim kararı verenler dışarıdan emir almışlardır, diyordu.

Bir basın toplantısında Erbakan'a sormuştum:

Dışarıdan emir alınıyor diyorsunuz. Siz Başbakan Yardımcısı'sınız?.. Her halde elinizde inanılır deliller var. Bunları açıklar mısınız?

Erbakan, bu soruyu, bir gevrek kahkaha ile yanıtlamıştı.

Ne oluyor peki şimdi? MC hükümeti neden dağıldı, neden yeni baştan kuruluyor? Demirel Erbakan'la "çelik-çomak" oynar gibi oynuyor.

- Hükümeti bozuyorum.

- Bozamazsın.

Demirel, istediği zaman hükümeti bozdu. Erbakan önce buna "hayır" dedi. Bağırdı, çağırdı. Sonunda Demirel ile yine sarmaş dolaş oldu. Şimdi Demirel yeniden hükümeti kuruyor, Erbakan hemen "peki" diyor.

- Hükümeti kuruyorum.

- Başüstüne efendim.

Demirel ile Erbakan tam iki saat görüşmüşler. Bu görüşme sırasında aralarında "mutabakat" sağlanmış. Ben merak eder dururum. Acaba, bu görüşmede her iki milliyetçi liderin kardeşleri söz konusu edildi mi?

- Bizim birader, dolandırıcılıktan tutuklu.

- Bizim yeğen hakkında kaçakçılıktan açılmış davalar var.

- Öyleyse solculara karşı birleşelim.

Öyle bir dönem taşıyoruz ki, gülmek de güç, ağlamak da. Bizi bunlar yönetti, bunlar yönetecek. Her ikisinin kardeşleri de kısa sürede milyoner olmuş. "İzzet-i nefis sahibi" milletvekilleri de "Yaşa, varol" diye var güçleriyle bunları destekliyor. Kardeşleri de çok partili düzenin nimetlerinden yararlanıyor.

Merak bu ya, yine merak ediyorum. MC hükümetinin Devlet Bakanı Seyfi Öztürk, Cephe hükümetini "bitli yorgan"a benzetmişti. Bu ortaklıktan sadece Feyzioğlu ayrıldı. Şimdi aynı ortaklık yeniden kuruluyor. Soralım mı?

Yorgandaki bitler ayıklandı mı?

(Cumhuriyet, 9 Temmuz 1977)

KÖPRÜLER ATILIYOR...

CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'in, AP Genel Başkanı Süleyman Demirel'e CHP-AP ortaklığı önermesi, başta Demirel olmak üzere birçok kimse tarafından şaşkınlıkla karşılandı. Bu öneri, olayları yakından izleyenler için "sürpriz" sayılmazdı. Çünkü Ecevit Bakanlar Kurulu'nun istifasını Cumhurbaşkanı'na sunduktan sonra yaptığı açıklamada şunları söylemişti:

Hükümet sorununun çözümüne katkıda bulunabilecek herkesin ve her partinin, katılaşmış düşünce ve yaklaşım kalıplarından kendilerini kurtararak, daha geniş düşünce çerçevesi içinde, tavırlarını gözden geçirmeleri ve yeni çözümler aramaları yararlı olacaktır.

Ecevit, bunalımın bu aşamasında, "katılaşmış düşünce ve yaklaşım kalıplarından kurtularak" şimdiye dek önerilmemiş bir "uzlaşma ortamı" yaratmak istemekteydi. Bu uzlaşma CHP-MSP arasında olabilirdi. Fakat bu olanak yok edilmişti. Geriye CHP-AP ortaklığı, CHP-AP uzlaşması kalıyordu.

Ecevit'in önerisi bu uzlaşma çağrısıyla tutarlıdır.

Ancak, aynı tutarlılığı, daha önceki aşamalarda arayıp bulmak olanaksızdır. Çünkü Ecevit, hükümeti kurma görevi kendisine verildikten sonra, AP ve MHP genel başkanları ile görüşmemiş ve bu iki partiye aralarında demokrasi anlayışı bakımından "derin ayrılıklar" olduğunu söylemişti.

Aralarında böylesi derin ayrılıklar bulunan partilerin, bu ayrılıkların tek öğesi bile değişmeden biraraya gelmeleri için, olağanüstü koşulların varlığı gerekmez mi? 1960 İhtilali'nden sonra, iki düşman kardeş, CHP ve AP, İsmet İnönü'nün başkanlığında biraraya gelmişlerdi. Bu birleşmenin inanılır gerekçeleri vardı. Bu gerekçelerin başında, Silahlı Kuvvetler içindeki ihtilalci girişimlerin varlığı yer almaktaydı. Bunun sadece bir varsayım olmadığı 22 Şubat ve 21 Mayıs ihtilal girişimleriyle ortaya çıkmıştı.

Acaba şimdi buna benzer olasılıklar mı söz konusudur?

CHP-AP ortaklık önerisi, Ecevit ve CHP hesabına bir özveridir. Hem de kolay kolay göze alınmayacak bir özveridir. Ecevit bu öneriyi ileri sürerken, hem kendisinin hem de partisinin yıpranacağını bilmektedir Diyelim ki, bu öneri gerçekleşti ve CHP-AP ortaklığı kuruldu. Bu ortaklık CHP'yi, renksiz, kişiliksiz bir "merkez partisi" görünümüne sokmaz mı?

Ecevit, bunu göze almaktadır Acaba neden?

Bir başka olasılık daha söz konusudur AP çevreleri, bu önerinin, yeniden diriltilmek istenen Cephe ortaklığını bozmak için ileri sürüldüğünü söylemektedirler. Bu öneri ile birlikte AP içinde bir dalgalanma yaratılmıştır. Bu dalgalanmanın boyu Demirel'i aşarsa, öneri bir sonuç almış demektir. Yok eğer, Demirel, partisini sıkı bir denetim altında tutup, Cephe ortaklığını kurarsa, o zaman, bu öneri ister istemez Ecevit aleyhine bir eleştiri konusu yapılacaktır.

Ecevit, ikinci Cephe hükümetinin, ülkeyi kanlı serüvenlere, belki de bir askeri ihtilale sürükleyeceği kanısındadır. Önerisinin temelinde, öyle sanırız ki bu kuşku yatmaktadır.

Her neyse, Ecevit, bu aşamada kendisi ve partisi zararına da olsa, her türlü uzlaşma kapısını zorlamıştır. Bundan sonra Ecevit'e düşen görev, kıran kırana amansız ve acımasız bir muhalefet oluşturup, yürütmektir. Artık bundan böyle, hiç kimse Ecevit'e:

- Neden böyle muhalefet yapıyorsun, diyemez.

Toplumun bütün ilerici güçleri, ikinci Cephe ortaklığına karşı amansız muhalefete hazır olmalıdır. İlerici kesimin faşizme karşı bağışıklığı vardır. Kavga dönemini Demirel açıyor. Kavgaysa, kavga...

Buyurun!

(Cumhuriyet, 11 Temmuz 1977)

OLMAYACAK DUAYA AMİN...

İki buçuk yıl önce gördüğümüz filmi yeniden izliyoruz. Vatan, millet söylevleri, solculuk ve komünizm düşmanlığı, koalisyon protokolleri, şapur şupur öpüşmeler, koklaşmalar... Ve sonunda nur topu gibi bir hükümet... İki yıl önce MC filminde dört aktör vardı. Bu dört aktörden biri olan CGP lideri Turan Feyzioğlu artık ortalıklarda görünmüyor. Yerine "konuk sanatçı" olarak, "Kelebek gibi sıçrayıp, arı gibi sokan" Osman Bölükbaşı rol alıyor.

İki buçuk yıl önce, dört partinin önde gelen sözcüleri biraraya gelip, seçimlere "ortak liste" ile gireceklerini açıklamamışlar mıydı? Ne oldu o protokol? Neden seçimlere ortak liste ile girmediler? Sızan haberlere göre, yeniden "ortak liste ile seçimlere girme" önerisi hazırlanıyormuş. Kimi aldatıyorlar?.. Kendilerini mi? Kamuoyunu mu? Yoksa kendilerine oy veren seçmenlerini mi?..

Ortak liste ile seçimlere girseler çok iyi olur. İşin iç yüzünü araştırırsanız, bu partiler bir büyük bankanın şubeleri gibi, birbirleriyle yakın ilişkiler içindeler. Alın din sömürüsü... Bu konuda, hangisi öbüründen geri kalmaktadır? Erbakan din sömürücüsü de, Demirel laiklik savunucusu mu? Hacı Başbuğ, laik cumhuriyetçi mi?..

Bunların aralarında ufak tefek çıkar ayrılıkları vardır. Bu partileri birleştiren nedenler ayıran nedenlerden daha güçlüdür. Hiç uzun uzadıya yorum yapmaya gerek yoktur. Demirel'in kardeşleri ve yeğeni ile Erbakan'ın kardeşi, kısa sürede milyoner olan iş adamlarımızın arasındadır. Kardeşler ve yeğenler hakkında düzenlenen yolsuzluk, kaçakçılık ve dolandırıcılık dosyaları, Cephe çadırının önüne yığılmıştır.

Niçin birleşmesinler ki?.. Bunlar, ayrı ayrı partiler gibi görünürler, temelde aynı çıkarları savunurlar. Ayrı ayrı parti gibi görünmekte yararları vardır. Belki tek parti çatısı altında toplanamazlar. Fakat sınıfsal tabanları, siyasal amaçları ortaktır.

Ayrılmaları yapaydır, birleşmeleri doğal... Önce öpüşürler, sonra birbirlerine küfrederler, yine öpüşürler, yine birbirlerine küfrederler. Amaçları birdir, korkuları birdir, çıkarları birdir.

Birleşecekler ki vergi iadesi, teşvik belgesi, benzin istasyonları, krediler, hayali şirketler, yurtdışındaki dövizler, TIR kam-

yonları, bakan eskilerinin kurduğu ulaşım filoları eskisi gibi işlesin, eskisi gibi çalışsın. Bu arada, hiç bıkmadan ve hiç usanmadan ve hiç sıkılmadan, bir fon müziği gibi bas bas bağırsınlar:

- Sola ve komünizme karşıyız...

Sola ve komünizme karşı olanların, hele "Atatürkçülük" konusundaki aldatmacaları yürekler acısıdır. Bu üç Cephe kahramanı, şimdi "devletin içtimai ve iktisadi veya siyasi veya hukuki temel nizamlarını, dini esas ve amaçlara uydurma amacıyla" örgüt kurup propaganda yapanlarla ilgili Türk Ceza Yasası'nın 163'üncü maddesini değiştireceklermiş.

Hemen söyleyelim. Değiştiremezler, güçleri yetmez, isteseler de istemeseler de bu işi başaramazlar. Neden mi? Nedenini açıklayalım:

Türk Ceza Yasası'nın 163'üncü maddesinde yer alan yasaklama, sadece Ceza Yasası'yla sınırlı değildir. Laiklik ilkesi, Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan cumhuriyetin temel niteliklerıyle ilgili, değiştirilemez, vazgeçilemez hükümlerden biridir. Demirel ikide birde, sanki bir başka hükümet türü aranıyormuş gibi "Cumhuriyet Hükümeti"nden söz eder. Oysa Cumhuriyet Hükümeti, laik hükümet demektir.

Anayasa'nın 19. maddesi, laiklik ilkesini güven altına alacak ilkeleri kapsamaktadır Maddenin ilgili bölümünü aynen okuyalım:

- *Kimse, devletin sosyal, iktisadi, siyasi veya hukuki temel düzenini, kısmen de olsa, din kurallarına dayandırma veya siyasi veya şahsi çıkar ve nüfuz sağlamak amacıyla, her ne suretle olursa olsun din ve din duygularını yahut dince kutsal sayılan şeyleri istismar edemez ve kötüye kullanamaz. Bu yasak dışına çıkan veya başkasını bu yola kışkırtan gerçek ve tüzel kişiler hakkında, kanunun gösterdiği hükümler uygulanır ve siyasi partiler Anayasa Mahkemesi'nce temelli kapatılır.*

Görüldüğü gibi Anayasa'nın 19. maddesi, Türk Ceza Yasası'nın 163. maddesindeki yasakları, Anayasal ilke olarak benimsemiştir. Anayasanın 19. maddesi değiştirilmeden, Türk Ceza Yasası'nın 163. maddesinin kaldırılması, hiçbir anlam taşımaz. Hiçbir anlam taşımayacağı bir yana, bu madde kaldırılsa bile, Anayasa Mahkemesi bu işlemi hemen iptal eder. Anayasa hükümleri böylesine açık ve kesindir.

Cephe hükümetinin, Anayasa'nın 19. maddesini değiştirecek sayısal üstünlüğü var mıdır? Yoktur. Öyleyse, "163. maddeyi kaldıracağız" yolundaki bir öneri, aldatmacadır.

Cephecilerin sayısal üstünlüğü 163. maddeyi kaldırmaya elvermez. Bu bir. 163. maddeyi kaldırmak için, Anayasa'nın 19. maddesini kaldırmak gerekir. Cephecilerin buna da sayıları yetmez. Bu da iki. 19. madde Anayasa'da yer almışken, Ceza Yasası'nın 163. maddesini kaldıran yasama işlemi Anayasa Mahkemesi'nden döner, bu da üç. Bir de dördüncüsü var: Bu parlamentoda Cepheciler çoğunluk sağlasalar bile, Anayasa'nın 19. maddesini değiştirebilmek için öneri vermek bile, Anayasa'nın 9. maddesine ters düşer.

Bütün bunlar ortadayken, Cepheciler önce kendilerini, sonra kamuoyunu aldatmak için, bu gibi önerileri "koalisyon protokolü"ne koyuyorlar.

Olmayacak duaya amin demek, beylerin alışkanlıkları mıdır, nedir?..

(Cumhuriyet, 12 Temmuz 1977)

MENDERES VE OĞULLARI...

"İzzet-i nefis sahibi AP milletvekilleri, "milli birlik ve beraberlik ruhu içinde" Genel Başkanları Süleyman Demirel'i destekliyorlar. Kendilerinden beklenen de budur. Seçimlere eski başbakanlardan Adnan Menderes'in kefenini bayrak yaparak giren Süleyman Demirel ile, aynı Menderes'i darağacına yollayan, ihtilalin albayı Alparslan Türkeş, el ele ve kol kola memleket yönetecekler...

Adnan Menderes, darağacının gölgesinde yazdığı mektupta oğullarının politika ile uğraşmamalarını vasiyet etmişti. Menderes'in üç oğlu da bu vasiyeti tutmadı, üçü de politikanın göbek taşına oturdu. Mutlu ve Aydın Menderes, şimdi babalarını darağacına yollayan ihtilalin albayını başbakan yardımcısı yapmak için kuyruğa girmişlerdir.

Belki bilmezler; biz hatırlatalım. Babalarını, 27 Mayıs 1960 günü, Kütahya'da hükümet konağında tutuklayan ihtilalcilerden Necati Gültekin de, MHP Ankara Milletvekili'dir. Mutlu ve

Aydın Menderes'in, Türkeş'ten sonra, babalarını tutuklayan Necati Gültekin'i de içlerine sindireceklerinden benim hiç şüphem yoktur.

Ne de olsa vatan kurtarıyorlar...

Geçenlerde, eski cumhurbaşkanlarından Cevdet Sunay'ın 27 Mayıs ihtilalinin ipe çektiği dışişleri eski bakanlarından Fatin Rüştü Zorlu'nun Ankara'da Cinnah Caddesi'ndeki evinde kiracı olduğunu öğrendim. Sunay, 27 Mayıs günü tümgeneral rütbesi ile, Zorlu'nun Bahçelievler Üçüncü Cadde'deki evini basan ihtilalcilerin başında görev yapmıştı.

Nereden, nereye... Şimdi Zorlu'nun kızı, babasından kalan katlarından birini yüksek bir para karşılığı, Sunay'a kiralamış... 27 Mayıs ihtilalinin hızlı devrimcilerinden emekli orgeneral Emin Alpkaya da, eski cumhurbaşkanlarından Celal Bayar'ın kiracısıdır. On yedi yıl önce ihtilalle devirdiğin Cumhurbaşkanı'nın evinde kiracı olacaksın...

Ne uygar ülke olduk baksanıza...

Laf lafı açtı, nerelere kadar geldik. AP içinde "eski demokratlar" diye adlandırılan eski DP'nin eski milletvekilleri var. Bunlar da AP içinde kiracı gibi yaşıyorlar. Sesleri çıkmaz, öyle otururlar.

Eski demokratlar, CHP-AP ortaklığı istiyor. İsteseler ne olur, istemeseler ne olur? Bunlar, 1950-60 döneminde Adnan Menderes'in sınırsız siyasal tutkularını kamçılamış o ünlü DP grubunun üyeleri değiller midir? Dün Menderes'in karşısında suspus olmuşlardı, bugün de Demirel'in karşısında, boynu bükük beklerler. Demirel kendilerini Yassıada'ya sürükleyen ihtilalin albayı ile kader birliği yapmalarını emrediyorsa, "Başüstüne" deyip, Türkeş'e el açarlar. Huyları böyledir.

Eski Demokratlar, Anayasa'yı çiğnemekten, Genel Başkanlarının diktatörlüğüne boyun eğmekten "sabıkalı" değiller midir? Dün ne yaptılarsa, bugün de onu yapacaklar. Dün Menderes'in yanındaydılar, bugün Demirel'in... Çektikleri bunca acı, yaşadıkları bunca deney, boşunadır. Boyun eğmek alışkanlıkları, o günden miras kalmıştır.

Şimdi tıpış tıpış gidecekler, 27 Mayıs ihtilalinin spikeri Albay Türkeş'e, ihtilalci Binbaşı Necati Gültekin'e, ihtilalin Altındağ Kaymakamı Binbaşı İhsan Kabadayı'ya oy verecekler. Niçin? Çünkü, Demirel böyle istiyor, onun için...

Bütün bunlardan sonra da tutup, "Menderes edebiyatı" yapacaklar. Adnan Menderes'in kemikleri sızlıyorsa bunlar için sızlamaz mı?

Menderes'in oğulları, Hacı Başbuğ'un elini öperlerse hiç şaşmam.

(Cumhuriyet, 13 Temmuz 1977)

BİR ŞİRKET...

Önce, 25 Nisan 1977 gün ve 208 sayılı Ticaret Sicili Gazetesi'ni açarak, "Trakya Transport Uluslararası Nakliyat Anonim Şirketi" nin Yönetim Kurulu üyelerini tanıyalım:

Arif Ertunga, Dimitar Pantelev Popov, Nihat Kürşat, Dimitar Christov Chopov, Mehmet Üstünkaya, Anton İvanov Antanov...

Kim bunlar?

Bunlar üç Türk, üç Bulgar yurttaşıdırlar. Bu üç Türk milliyetçidir, öteki üç Bulgar da Marksist-Leninist'tir. Üç milliyetçi, üç Marksist-Leninist biraraya gelip şirket kurmuşlardır. Bu üç Türk milliyetçisinden ikisi çok ünlüdür. Biri, Süleyman Demirel hükümetlerinde Turizm ve Tanıtma Bakanlığı yapmış olan, İzmir AP eski milletvekili Nihat Kürşat'tır. Nihat Kürşat aynı zamanda Türk Hava Yolları Yönetim Kurulu Başkanı'dır. Arif Ertunga CHP'den istifa edip AP'ye geçen bir eski milletvekilidir ve AP İstanbul İl İdare Kurulu üyesidir.

Nihat Kürşat ve Arif Ertunga, Demokrat Parti eski milletvekillerinden Osman Kavrakoğlu ile birlikte "Balkan Transport Nakliyat ve Turistik Tesisleri İşletmeciliği Anonim Şirketi" Yönetim Kurulu üyesidirler. Bu şirket, Bulgar "DSO-MAP" TIR nakliyat şirketinin Türkiye temsilciliğini yürütmektedir.

Arif Ertunga, her iki şirketinde Yönetim Kurulu Başkanı'dır. Trakya Transport Nakliyat Anonim Şirketi'nin Genel Müdürü Bulgar uyruklu Panco Docec'tir.

Trakya Transport Şirketi'nin amacı şöyle özetlenebilir: Bu şirket, çeşitli Avrupa ülkelerinden alacağı yükleri Kapıkule sınırına kadar Bulgar plakalı TIR kamyonları ile taşıyacaktır. Kapıkule kapısından, Türk plakalı TIR kamyonlarına yüklenecek olan

eşya, ucuza taşınmış olacaktır. Çünkü bu durumda, taşıma, Türk plakalı kamyonlarla yapılacağından, transit geçiş ücreti ödenmeyecektir. 20 tonluk bir TIR kamyonunun, transit geçiş ücreti olarak ortalama 1.500 dolar ödediği düşünülürse, şirketin ticari amacı da anlaşılmış olur.

Komşumuz sosyalist ülkelerle kara ulaştırmacılığının geliştirilmesinde yarar vardır. Bu nedenle, Türk-Bulgar taşımacılığına her türlü kolaylığın gösterilmesinde, her iki ülkenin de çıkarları söz konusudur.

Bir Türk yurttaşının, yasaların kendisine verdiği haklara dayanarak ticaret özgürlüğünü kullanmasına da söylenecek sözümüz yoktur. Fakat ticaret özgürlüğünü kullanan bu yurttaşlarımız "sola ve komünizme karşı" savaştığını söyleyen bir partinin üyeleriyse o zaman söyleyeceklerimiz bulunur elbet. Olmasın mı?..

Türkiye'de komünizme karşı mücadele ettiğini söyleyerek oy toplayacaksın, her önüne geleni komünistlikle suçlayacaksın, ondan sonra da, iş ticarete dökülünce Marksis'tlerle, Leninist'lerle kol kola, kucak kucağa olacaksın.

Sonra gelsin paralar...

Evet ticaret özgürlüğüdür bir diyeceğimiz yok. Fakat bu şirketin kazandığı paranın kökü dışarıda değil midir? Sabah akşam ne derler:

- Solcular dışarıdan besleniyor...

Hangi solcunun Türkiye'de kökü dışarıda şirketin kasasında payı var? Rastlantı bu ya, hep "milliyetçi" yurttaşlarımızın hünerleri bunlar. İşine gelince kahrolsun "komünizm"; komünistlerle işbirliği yapıp para kazanacaksa, "Yaşasın Türk-Bulgar dostluğu..." O zaman ne komünizm tehlikeli, ne Marksizm, ne Leninizm...

MİT Müsteşarı Hamza Gürgüç! Size soruyorum; bu şirketi, birkaç solcu yurttaşımız kursalardı, ne yapardınız? Vicdanınıza sesleniyorum, ne yapardınız?..

Sosyalist ülkelerle kültür alışverişine engel olacaksın, sola ve komünizme karşıyız diye hükümetler kuracaksın, seçim alanlarında hançerini parçalarcasına komünizme çatacaksın, ondan sonra da, sosyalist ülkelerin ticari temsilciliklerini alıp keyfine bakacaksın.

Bilemiyoruz acaba, Nihat Kürşat ve Arif Ertunga adlarındaki politikacı kırması iş adamları, "milli birlik ve beraberlik ruhu içinde" komünizmi yeryüzünden böyle mi sileceklerdir?

Kahrolsun komünizm; o kahroluncaya kadar da gelsin paralar...

(Cumhuriyet, 14 Temmuz 1977)

DOSTUNUN AĞZINDAN...

Bu köşeden AP Genel Başkanı Süleyman Demirel'i tanıtmak için çok çaba harcadık, fakat pek başarılı olamadık. Dilerseniz, bugün Demirel'i bir dostunun ağzından dökülen sözcüklerle tanıyalım. Demirel'in evini her hükümet bunalımında bir "siyasi Kâbe" gibi ziyaret edip, elini öpen eski politikacılardan Osman Bölükbaşı, AP Genel Başkanını şöyle tanıtıyor.

25.2.1969 günlü Tutanak Dergisi'nin 62'nci birleşim birinci oturumuyla ilgili 890'ıncı sayfasını açalım ve Bölükbaşı'nın konuşmasını izleyelim:

Anayasanın emrine rağmen birçok devlet şurası kararını dinlemez. Kendi maksadına hizmet edecek kimseleri ve partizanlan devletin kilit mevkilerine yerleştirir, partizan bir idare kurar. Bizden olan cennetlik, olmayan cehennemlik der. Devlet imkanlannı dost ve yâran için bir ziyafet sofrası haline getirir. Birbirlerine hırsız diyenleri, vatana hizmet aşkı, fikir ve ideal birliği gibi inanmadığı iddialann potasında birlikte eritir. Fikirlerine, icraatlanna bu da az gelmişse, geçmişine sövenlerle siyasi izdivaç akdeder. Bunu da siyasi ahlaka uygun gösterir.

Neymiş?

Bölükbaşı'na göre, Demirel "geçmişine sövenlerle siyasi izdivaç akdeder" yani, geçmişine sövenlerle ortaklık kurarmış. Başka ne yaparmış? "Devlet imkanlarını dost ve yaran için bir ziyafet sofrası haline getirir"miş. Allah Allah, böyle mi yaparmış?..

Demirel'i Bölükbaşı'nın konuşmasından izlemeye devam edelim. Bakın, Demirel neler yaparmış.

27 Mayıs İhtilali'ne ve onun sarsıntılanna sürüklenmiş olan bir devri ve anayasasını ihya etmek ister. Fikrin ve mantığın karşı-

sına oy torbalanyla çıkar. Kendini hata ve günahtan münezzeh gösterir, aldattığı insanlarla, "Vatandaş aldanmaz" diye alay da eder. Sokaktan şikayet eder, sokağa karşı sokaktan müttefik arar, müsamaha ve yardımlanna mazhar olmuş ve tahrik edilmiş kitleleri vurucu kuvvet olarak kullanır.

Yok canım, artık bu kadarını da yapmaz!..

Bu, düpedüz iftira. Demirel, bir takım sorumsuz kişileri vurucu kuvvet olarak kullanır mı hiç? Dilin kemiği yok işte. Bölükbaşı da ağzına geleni söylüyor!.. Kelebek gibi zıplıyor, arı gibi sokuyor!..

Bölükbaşı bu konuşmasının amacını şöyle yorumluyor:

- Asıl tehlike kaynağının iktidarın zihniyetinde ve onun bu zihniyetini tam bir maharet ve liyakat ile temsil eden Sayın Demirel'in şahsında olduğunu, bir kere daha ortaya koymuş olacağız.

Bölükbaşı, Demirel'in kişiliği hakkında bu sözleri söyledikten sonra, kelebek gibi sıçrayıp, arı gibi sokarak, şunları söylüyor:

İşte Türkiye'yi böyle bir zihniyet, böyle bir kadro idare etmektedir.

Evet şimdilik bu kadar yetmez mi?.. Bölükbaşı Demirel'i böyle tanımlıyor. Demirel de bütün bu sözlerden sonra, gidip, Osman Bölükbaşı'dan "taktik dersleri" alıyor.

Ne için? Bölükbaşı'nın cümleleriyle yanıtlayalım:

"Geçmişine sövenlerle siyasi izdivaç akdetmek" için!..

Ya Osman Bölükbaşı'ya ne oluyor? O da bu "izdivacın" nikah memurluğunu yapıyor...

(Cumhuriyet, 16 Temmuz 1977)

DANIŞTAY KARARLARI...

Danıştay kararlarının uygulanması amacıyla Ecevit hükümetince hazırlanan kararnamelerin bazıları, Çankaya köşkünde takılıp kalmıştır.

Danıştay kararlarını uygulamamak, uygulanmasına karşı çıkmak ve uygulamayı geciktirmek, ağır yaptırımları gerektiren

suçlardandır. Anayasa'nın 132'nci maddesinde şu hüküm yer almaktadır:

Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır. Bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.

Anayasamız yürütme erkini, Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulu olarak iki ana öğeye ayırmıştır. Cumhurbaşkanı yürütme erkinin başıdır. Anayasa açıkça hükme bağlıyor:

Yürütme organları... mahkeme kararlarına uymak zorundadır...

Bir Sulh Hukuk Mahkemesi karar verirse, bu karar geçerlidir. Ali Elverdi başkanlığındaki bir askeri mahkeme on sekiz gencin boynuna idam kemendi dolar, bu karar da geçerli sayılır. Hiç şüphesiz, Zonguldak Ağır Ceza Mahkemesi'nin, Yahya Demirel hakkında verdiği salıverme kararı da geçerlidir. Çünkü bunlar birer mahkeme karadır.

Bunlar mahkeme kararı sayılır da, bir yüksek mahkeme olan Danıştay'ın kararları neden uygulanmaz, neden geçerli sayılmaz?

Bu sorunun yanıtını boş yere hukuksal gerekçelerin arasında aramayın. Bu bir "fiili iktidar" sorunudur Bir kaba kuvvet gelmiş, adına "MC iktidarı" demiş ve Anayasa'nın birçok hükmünü çiğneyerek devletin çatısına bağdaş kurmuştur. İşin özeti budur.

Anayasa, yasama, yürütme ve yargı erklerinin her birinin görev alanlarını belirlemiştir. Yasamanın yargıya, yargının yasama yetkilerine karışması birer Anayasa suçu oluşturur Bir Danıştay kararının, yürütme erki ya da herhangi bir idare organı tarafından uygulanmamış olması suçtur, hem de yerini Türk Ceza Yasası'nda bulan "anayasayı ihlal" suçudur.

1960 yılının 27 Mayıs gününde devrilen Bayar-Menderes yönetimi, "anayasayı ihlal" suçundan yargılandı ve mahkum edildi. Bir devrin Cumhurbaşkanı'nı, Başbakan'ını, bakanlarını ve milletvekillerini mahkum eden Yüksek Adalet Divanı'nın kararından bir bölüm aktaralım. Kararın 140'ıncı sayfasını okuyoruz:

Devlet reisinin veya teşrii meclislerin selahiyetlerini genişletmeye veya daraltmaya, bu kuvvetlerden birini ortadan kaldırma-

ya, yahut icra kuvvetinin halihazır işleyiş tarzını değiştirmeye veya icra kuvveti ile kaza kuvveti arasındaki münasebetleri tebdile matuf hareketlerdir ki, devletin anayasasını tağyir ve tebdil şeklinde mütalaa edilebilir.

Görüldüğü gibi, Cumhurbaşkanı'nın kendi yetkilerinin dışına çıkması ya da yürütme erki ile yargı erki arasındaki ilişkileri değiştirmeye yönelik eylem ve davranışlar "anayasayı ihlal" suçunu oluşturmaktadır.

Bana sorarsanız, CHP hükümeti, Danıştay kararlarının uygulanması için, yanlış yol seçmiştir. Ecevit hükümeti, uygulanması gereken Danıştay kararlarını birer Bakanlar Kurulu kararnamesine dönüştürmekte ve bu kararnameleri Cumhurbaşkanı'nın onayına sunmaktadır. Oysa izlenilmesi gereken yol, Danıştay kararlarını hiç kararname düzenlemeden, ilgili bakanlık yazılarıyla yürürlüğe sokmaktı.

Korutürk bu kararnameleri neden imzalamıyor acaba?

Sayın Cumhurbaşkanı, Ecevit hükümetince hazırlanan kararnamelerin, yeniden kurulacak MC hükümetince geri alınacağını, bu nedenle, bugün imzaladığı bir kararnameyi, yarın geri almak zorunda kalacağını düşünmüş olabilir.

Fakat unutulmasın ki, bunlar birer yargı kararıdır ve kararlara karşı çıkmak, Sayın Korutürk'e onarılması güç yaralar açacaktır.

Bunca demokrasi kavgasından sonra, mahkeme kararlarını uygulayıp uygulamamak, hâlâ yüce devlet katlarında tartışma konusu oluyorsa, vah o demokrasinin hâline!..

(Cumhuriyet, 19 Temmuz 1977)

YUMUŞAK İNİŞ....

Seçimlerden bu yana MHP, kamuoyunda ılımlı ve olumlu bir görüntü yaratmaya çalışıyor. 5 Haziran seçimlerinde, üç sandalyeden on altı sandalyeye sıçrayan Türkeş'in bu tutumunu, "Türkeş artık eski Türkeş değil" diyerek yorumlamak, acaba gerçekçi bir yaklaşım olur mu?

MHP, uzun yıllar devlet örgütüne tırmanmaya çalıştı. Bu tırmanma, önemli köprü başlarının tutulmasına yaradı. Bundan

sonraki aşama, "sessiz ve derinden" çalışmalarla partinin devletle özdeşleşmesi, devletle bütünleşmesidir. Bunu sezinleyen Ecevit:

Kuzu postuna giren kurt. tanımlamasıyla, dikkatlerin bu yönde yoğunlaşmasını sağlamak istedi. Fakat başarılı oldu mu olmadı mı, o hiç belli değil şimdilik.

Belli değil, diyoruz çünkü aynı günlerde CHP-MHP ortaklığından da söz edilmeye başlandı. CHP yetkili kurullarında, CHP-MHP önerisine sarılanlar da oldu. Aynı gelişim çizgisi, Türkeş'in silah arkadaşlarından CHP Malatya Senatörü Hamdi Özer'in, CHP-MHP önerisiyle vurgulandı. Bununla da yetinilmedi. CHP Genel Sekreteri Orhan Eyüboğlu ile MHP Genel Sekreteri arasında "dramatik" ve "romantik" mektup alışverişleri yapıldı.

Bütün bu çabaların özünde, 1944 yılından bu yana iktidarı ele geçirmek için çabalayan Türkeş'in bugüne kadar yarattığı olumsuz görüntüyü silmek endişesinin yattığı gözden kaçmıyor. MHP, 5 Haziran gününden bu yana, omuzunda "şirinlik muskası" ile dolaşmaktadır. Düzenin kurumlarıyla barışmak, yaratılan haklı ürküntüleri silmek ve bundan sonra bu kurumları ele geçirmek, çok akıllıca düzenlenmiş bir eylem planı sayılmaz mı?

"Tırmanma", "sıçrama" ve "yayılma..." MHP, taktiğinin bu ilk iki aşamasında oldukça başarı sağladı. Şimdi sıçramadan sonraki aşamaya sıra gelmiştir. Bu aşamada, oldukça yumuşak, ılımlı ve olumlu bir görüntü yaratılacaktır. Barış çağrıları bunun içindir. Demokrasi ve özgürlük demeçleri bu nedenledir.

MHP, Ecevit hükümeti kurulur kurulmaz, hükümete bir sağcı parti için oldukça şaşırtıcı eleştiriler yöneltti. Hükümetin, "çok uluslu şirket temsilcileri" "toprak ağları" ve "tekelci kapitalizmin sözcüleri" ile oluştuğunu söyledi. Sonra sık sık:

- Anarşik olaylar emperyalistlerin oyunudur, gibi, bugüne değin sol kesimce sık sık kullanılan kavramlara başvurdu.

MHP bir yandan kamuoyu önünde barışçı bir görüntü takınırken, öte yandan kendi tabanını ayakta tutmak isteyecektir. MHP sözcüleri son zamanlarda, "emperyalizm", "vurguncular" "tekelci kapitalizm", "aracılar" gibi kavramları hiç dilinden düşürmüyor. Birisi çıksa sorsa:

Emperyalizmin anlamı nedir? Tekelci kapitalizm, Türkiye'de kimlerden oluşuyor? Vurguncular kimlerdir? Ve ne oldu yolsuzluklar?..

MHP tabanındaki kandırılmış halk çocukları, günün birinde bu soruları soracaktır. Türkeş bu kitleleri de oyalamak zorundadır. MHP, bir yandan Demirel'in yanından ayrılmayacak, öte yandan da Demirel ailesi ile ilgili yolsuzluk dosyalarını görmezlikten gelerek, kapitalizmi eleştirecek, aracıya çatacak, yolsuzluklardan söz edecek.

MHP yumuşak iniş yapıyor. Bütün bunlar bana, 1930 yıllarının Almanya'sında, iktidarı ele geçirmeden önce barış çağrıları yapan Hitler'in ayak seslerini anımsatıyor.

(Cumhuriyet, 20 Temmuz 1977)

İYİ ETTİLER...

Üç parti uzun pazarlıklardan sonra, son günlerin moda deyişi ile "hükümetin çatısını" kurdu. Bu üç parti, bir bankanın çeşitli şubeleri gibi, birbirleriyle yakın ilişkiler içindeler. Bunların ayrılmaları yapay, birleşmeleri doğaldır. Temelde aynı sınıfsal çıkarların bekçisidirler. Kuruldu, kuruluyor, MSP diretiyor, Erbakan kafa tutuyor gibi söylentilere inanan bazı dostlarımız:

Kuramazlar, diyorlardı. Kuramayacaklar, diyorlardı. İşte sonunda kurdular. İyi de ettiler. Yoksa "AP-CHP" ya da "CHP-MHP" gibi, demokratik sol bir partiyi bölüp parçalayacak oyunlar sahnelenecekti.

Hem, niçin kurmasınlar?

Demirel, Yüce Divan'dan nasıl kurtulacak? İşte böyle, üç sağcı partinin çatısında "bitli yorgana" sarılarak... Akgün Erbakan biraderimiz günlük yaşamını nasıl sağlayacak? İşte böyle, MSP'nin elindeki bakanlıklarda komisyonculuk yaparak... Ya Yahya Demirel, tatlı yaşamını nasıl sürdürecek? İşte böyle, vergi iadeleri, teşvik belgeleri alarak, hayali mobilya ihraç ederek... Peki, Dr Saadettin Bilgiç ne olacak? Efendim o da, işte böyle kurduğu şirketler aracılığı ile, de´ne yağı ticareti yaparak, teşvik belgeleri alarak... Ya AP eski bakanı Nihat Kürşat ne ya-

pacak? Sorulur mu?.. O da, Bulgar dostlarımızla kurduğu TIR firmalarıyla, alışveriş yaparak zengin olacak.

"Milli ve manevi değerlere" bağlı değiller mi? Bağlılar; Allah için bağlılar. Komünizmle kanlarının son damlasına kadar mücadele etmeyecekler mi? Etmezler mi, ederler!..

Efendim işte bu nedenlerle birleşecekler, biraraya gelecekler, bir ruh gibi olacaklar.

AP içindeki Adnan Menderes'in oğulları ne yapacak? Ne yapsınlar?.. Tıpış tıpış gidip, babalarını idam sehpasına gönderen ihtilalin kurmay subayı Türkeş'e "kabul" diye oy verecekler. Babalarını 27 Mayıs 1960 sabahı Kütahya'da tutuklayan, o günlerin hava binbaşısı, bugünün MHP Ankara Milletvekili Necati Gültekin ile beraber "kabul" diye bağıracaklar. Babalarının ipini çeken cellat, bir rastlantı sonucu, bu partiler arasında olsaydı, kalkıp ona da "kabul" diyeceklerdi.

Demezler miydi? Milli birlik ve beraberlik ruhu bunu gerektirmez miydi?

Bu "hayırlı evlatlar" böyle de, ya eski Demokratlar ne alemde? Onlar, sadece kendi aralarında konuşurlar, Demirel "haydi" der demez toplanırlar, düğme iliklerler ve "Başüstüne beyefendi" deyip, Yassıada'da kesilen nefeslerini "kabul, kabul" diye parlamento çatısı altında açmaya çalışırlar.

"İzzet-i nefis sahibi" AP milletvekilleri de, bu çözümden çok hoşnutturlar. İzzet-i nefisleri, işte şimdi, Demirel'in müşfik elleriyle okşanmıştır: 189 kişilik parti 16 bakanlık alırken, 25 kişilik MSP 8, 16 kişilik MHP 5 bakanlığı kapıvermiştir. Sakın, AP'ye düşen bakanlıkların gerçekten tümden AP'ye verildiğini sanmayın. Bunların genel müdürlükleri çoktan MHP militanlarınca paylaşılmıştır. AP milletvekilleri, CHP hükümetinin güvenoylamasında aslanlar gibi korudukları "izzet-i nefislerini" şimdi de aynı titizlikle koruyacaklardır. Tabii güven oylamasında "kabul, kabul" diyerek..

İkinci Cephe ortaklığı işte böyle kuruluyor. Ben bu arada, Demirel için kurulacak Yüce Divan'ın, AP Genel Merkezi'nin bulunduğu Selanik Caddesi'nin karşı kaldırımındaki Anayasa Mahkemesi'nde olduğunu hatırlatır, başta "kelebek gibi sıçrayıp, arı gibi sokan" Osman Bölükbaşı olmak üzere, Demirel, Türkeş ve Erbakan'a, yani şu üç ahbap çavuşa sonsuz başarılar dilerim.

(Cumhuriyet, 21 Temmuz 1977)

BİR DEVLET ARIYORUZ!

"HAZİNE YAĞMASI"

Hazine yağma edilmiş. Nasıl edilmiş? Hayali şirketler eliyle vergi iadeleri alınarak mı? Sahte belge düzenleyerek mi? Devlet arsalarını biraderlere tapulamakla mı? Vergi kaçırarak mı? Usulsüz kredilerle mi? Teşvik belgeleriyle mi? Nasıl yağma edilmiş hazine? Kim etmiş? Kimin kasasına girmiş bu paralar?

Yok efendim, yok, öyle değil. CHP hükümetinin Maliye Bakanı Besim Üstünel, parasız pulsuz kalan belediyelere, devlet hazinesinden yardım sağlamış. Yağma buymuş...

Başbakanın kardeşine usulsüz yatırım indirim tanısaydı, özel girişime Londra'da açılacak "gazoz fabrikaları" için olanak sağlayıp, sonra aynı şirketlere bir süre sonra müşavir olsaydı, mobilya yolsuzluğunu örtbas etmeye kalkışsaydı, İnto şirketi ile ilgili yolsuzluk dosyasını el altında tutsaydı, işte o zaman, milliyetçi olurdu, işte o zaman hazinenin bekçisi sayılırdı.

Cephe ortakları, her kavramı yozlaştırmışlardır. Önce "Atatürkçülüğü" sonra "milliyetçiliği" birer bozuk para gibi harcayıp, bu kavramları özlerine yabancılaştırdılar. Şimdi de Hazine yağmasından söz ediyorlar.

Bir ucu, kökü dışarıda şirketlerin paydaşı Mıgırdıç Şellefyan'a öteki ucu askerlik görevini Efes Oteli'nde yapan "mobilya prensi" Yahya Demirel'e dayanan bir yolsuzluk ve sahtecilik suçu kimler tarafından, nasıl, ne yolla örtbas edilmiştir?

Hazine yağmacılığı bu değil de, halkın belediyelerine yardım etmek öyle mi?..

Halkın oylarıyla seçilmiş belediyeler yol yapamayacak, memuruna, işçisine aylık ödeyemeyecek. Bir iktidar, ancak kendi partilerine bağlı belediyelere para verecek, başka parti belediyelerine beş kuruş parayı çok görecek. Bunun adı da Hazine bekçiliği olacak. Bir Maliye Bakanı çıkıp bu eşitsizliği, bu adaletsizliği düzeltmeye kalktı mı, saldırıya geçecekler:

- Hazine yağma ediliyor...

Hazine'yi yağma edenler, sahte belgelerle, Hazine'den para çekenlerdir. Yağmacılar, siyasal postunu bir kalkan gibi kullanıp, bakanlıklardan teşvik belgeleri alanlardır. Teşvik belgeleri, usulsüz krediler, yatırım indirimleriyle, milyonlarca lira Hazine parasının üstüne bağdaş kuranlardır yağmacılar. Türlü çeşitli

şirketlerle vergi kaçakçılığı yapanlar, birçok iktisadi devlet teşekkülünün yönetim kurullarına çöreklenenlerdir yağ-macılar.

Hazine yağma ediliyormuş...

Halkın belediyelerine verilen paraları çok görenler, haklarındaki yolsuzluk dosyaları görüşme sırası bekleyen bakanlar değil midir? Şimdi kimi kandıracaklar? Sırtlarındaki yolsuzluk dosyalarıyla, söyler misiniz Allah aşkına, kimi kandıracaklar?

Şu Hazine'nin uyanık bekçileri, Yahya Demirel sahte belgelerle devlet hazinesinden para çekerken neredeydiler acaba? Mıgırdıç Şellefyan devlet hazinesini dolandırırken, neredeydi bu Hazine'nin bekçileri?

Maliye Bakanı dediğin, devlet hazinesini halkın mutluluğu için kullanır, iktidar yakınlarını zengin etmek için değil!..

Hazine yağmasından söz edemeyecek bir tek siyasal kuruluş varsa, o da Yahya Demirel'in amcası, Hacı Ali Demirel'in ağabeyi, Yılmaz Ergenekon'un Başbakanı Süleyman Demirel'in başında bulunduğu Adalet Partisi'dir.

Şu son iki buçuk yıldır, Hazine yağmasının suç dosyalarını birer boş eldiven gibi Cephe'cilerin suratlarına fırlattık. Aldırmadılar bile...

CHP hükümetinin Maliye Bakanı Besim Üstünel, belediyelere yardım ederek, görevini yapmıştır. Ya siz Cephe'ciler, sizin koruduğunuz hazine kimin hazinesidir? Yahya Demirel'in mi? Kimin?..

(Cumhuriyet, 22 Temmuz 1977)

İÇ ÇELİŞKİLERİ

Yeni hükümetin görev bölüşümünü kim saptadı? MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan, ekonomik konuların kendisince, sosyal konuların MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş tarafından üstlenileceğini söyledikten sonra, anarşi ile mücadeleyi de Başbakan Süleyman Demirel'e bıraktıklarını açıklamıştır. Erbakan bu açıklamasıyla, "hükümetin kuvvetli adamı benim" demek istemiştir.

Demirel, Başbakan olabilmek için her türlü pazarlığı yapmış ve oldukça ağır ödünler vermiştir. Önemli bakanlıklar

Erbakan tarafından kapılmış, AP tarafından alınan bazı bakanlıklar da MHP militanlarının güdümüne terk edilmiştir. Böylece MHP, aldığı bakanlık sayısının üstünde bir güce kavuşturulmuştur.

AP içinde öteden beri kaynaşma sürüp gitmektedir. Demirel, bu kaynaşmanın nedenlerini ve taraflarını çok iyi bilmektedir. AP Genel Başkanı bu nedenleri hesaplayarak, partideki taraflar arasında duyarlı bir denge kurmaya çalışmaktadır. Bu denge, bir ölçüde hükümetin kuruluşuna da yansıtılmak istenmiştir.

1944 yılından bu yana iktidarı ele geçirmek için her olanağı sonuna kadar kullanan MHP Genel Başkanı Türkeş, AP içine soktuğu yandaşları ile AP'ye sahip olmanın özlemi içindedir. Türkeş'in on yıl önce, bu yolda bir girişimi de olmuştu. Fakat bu girişim başarısızlıkla sonuçlanmıştır.

Demirel, şimdilik AP içindeki MHP yanlısı gruba teslim olmuş gibidir. Bütün denge hesaplarına rağmen, Türkeş'in AP içindeki gücü iyiden iyiye sırıtmaktadır. Türkeş bugünlerde meyvenin olgunlaşmasını beklemektedir.

Bir zamanlar Demirel'e en ağır sözlerle saldıran ve AP Genel Başkanı ile arkadaşlarını "karanlık işbirlikçiler" diye suçlayan Dr. Bilgiç, nasıl oldu da önce AP Genel Başkan Vekilliği'ni, sonra da, Milli Savunma Bakanlığı'nı kapıverdi?

Demirel, hükümeti oluştururken bu dengeleri gözetmek zorunda kalmış, daha doğrusu bu koşullara zorlanmıştır. Türkeş yanlılarına karşı olanca yumuşaklığı ile davranan Demirel, bir yandan da parti içindeki muhalifi Bitlis Senatörü Kamran İnan'ı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na getirerek, günlük deyişle onu harcamak istemiştir.

İnan, CHP-AP ortaklığını savunmakta, öte yandan MHP ve MSP ile bazı temel konularda çatışmaktadır. Üstelik İnan, uzmanlık alanı ile uzaktan yakından ilgisi olmayan bir bakanlığa atanmakla, saygınlığının ve etkinliğinin azalacağı kanısındadır.

Parti içi dengeler, MSP Genel Başkanı tarafından da gözetilmiştir. Erbakan, partinin kuruluşundan bu yana, Korkut Özal'dan çekinmektedir. Özal, gerçekten çok yetenekli bir politikacıdır. Kendi ayağı sürçerse, MSP Genel Başkanlığına hiç duraksamadan Korkut Özal'ın getirileceğini bilen ve hesaplayan Erbakan, anarşik olayları Özal'ın sırtına yüklemek amacıyla,

siyasal rakibine İçişleri Bakanlığını sunmuştur. Erbakan, Özal'ın bu bakanlıkta yıpranacağını hesaplamaktadır.

Erbakan, Demirel'e karşı oyun içinde. Türkeş, Demirel'in güçlerine alttan alta ele geçirmek amacında. Demirel, muhaliflerini harcamak niyetinde. Erbakan Korkut Özal'ı; Demirel Kamran İnan'ı yok etmek peşinde.

Aynı sınıfsal çıkarları korumak için biraraya gelenlerin iç çelişkileri böyle görünüyor.

Bakalım kim kimi harcayacak? Kim kimin bileğini bükecek? Kim kimi pes ettirecek? Ve bir "emanet eşya" gibi unutulan "eski Demokratlar" ne yapacak?

(Cumhuriyet, 23 Temmuz 1977)

ERGENEKON BİR DAKİKA...

Ulaştırma Bakanlığına, pek başarılı bir politikacı atanmıştır. Maliye eski Bakanı Doç. Dr. Yılmaz Ergenekon, unutulmaz hizmetlerine yenilerini eklemek amacıyla, Ulaştırma Bakanlığına getirilmiştir.

Ulaştırma Bakanı Yılmaz Ergenekon'un önünde birkaç ilginç dosya bulunmaktadır. Dosyalardan biri, CHP hükümetinin Ulaştırma Bakanı Erol Çevikçe tarafından reddedilen Bursa Hava Yolları'nın uçuş izniyle ilgilidir. Bursa milletvekili olan Ergenekon hiç şüphesiz, Çevikçe'nin reddettiği uçuş iznini vererek, özel sektörün hava ulaşımına burnunu sokmasını sağlayacaktır.

İkinci önemli dosya "Trakya Transport Uluslararası Nakliyat Anonim Şirketi" ile ilgilidir. Bu şirket Turizm ve Tanıtma eski Bakanlarından Nihat Kürşat, AP eski milletvekillerinden Arif Ertunga ile Mehmet Üstünkaya ve üç Bulgar yurttaşı tarafından kurulmuştur. Şirketin bazı işlemleri, -eğer haber kaynaklarımız bizi yanıltmıyorsa- Demirel hükümetinde Milli Savunma Bakanı olan anlı şanlı Dr. Sadettin Bilgiç tarafından yürütülmüştür. Bunu en yakından bilenlerden biri, Maliye eski Bakanlarından Yılmaz Ergenekon olsa gerek. Bu dosyada, acaba MİT ve Genelkurmay Başkanlığı'nın ilginç yazıları var mıdır?

CHP hükümetinin Ulaştırma Bakanı Erol Çevikçe, bu şirketin bazı koşullara bağlı olarak feshini istemişti. Acaba Yılmaz Ergenekon, çok yakından izlediği bu dosya hakkında ne gibi işlemlere başvuracaktır? Bunu da bekliyoruz.

BİR DEVLET ARIYORUZ!

Bir başka konu daha var. O da, "Mobilya Prensi" Yahya Demirel ile ilgilidir. Bilindiği gibi Yahya Demirel'in büyük paylara sahip olduğu "İnto Gıda ve İhtiyaç Maddeleri Uluslararası Ticaret ve Sanayi Merkezi Anonim Şirketi" hakkında düzenlenmiş bir rapor vardır. Bankalar Yeminli Murakıbı Recep Önal tarafından hazırlanan rapor 31.3.1976 gün ve 76/6-9 sayısını taşımaktadır.

Maliye eski Bakanı Yılmaz Ergenekon, bu yolsuzluk dosyası hakkında her nedense bugüne kadar hiçbir işlem yapmamıştır. Türk Ceza Yasası'nın 235'inci maddesinde, herhangi bir yolsuzluğu öğrendikten sonra görevini yapmayan kamu görevlilerinin üç aydan bir yıla kadar hapsedileceği öngörülmektedir.

Acaba Ergenekon, Yahya Demirel ile ilgili "İnto dosyası" konusunda bugüne kadar neden, ne amaçla, hangi gerekçeyle, araştırma yaptırmamıştır? Dosya bugüne kadar neden bekletilmiştir? Bunu da sorsak diyorum.

İnto Şirketi'nin, "hayali mobilya" olayına karışan "Intertradaimpex" şirketi aracılığı ile TIR kamyonları ithalatı yapacağı ileri sürülmüştür. Bankalar Yeminli Murakıbı, bu ithalat işlemlerinde önemli yolsuzluklar saptamıştır. İnto şirketinin, yurtdışına çıkardığı 7.097.950 DM tutarındaki dış kredi, yoksa mobilya ticareti için mi kullanılmıştır?

Ulaştırma Bakanı Doç. Dr. Yılmaz Ergenekon'un, "mobilya prensinin" TIR kamyonları aracılığı ile yakından ilgilenmesini salık verir, ayrıca kendisini bundan sonra da adım adım izleyeceğimizi saygıyla bildiririz.

(Cumhuriyet, 25 Temmuz 1977)

DR. BİLGİÇ!..

Milli Savunma Bakanı Dr. Sadettin Bilgiç, Cephe iktidarının "altı dokuzluk" fotoğrafı gibidir. Makamına da pek yakışmıştır. Dr. Bilgiç doğuştan devlet adamıdır, ayrıca büyük bir ticari zekaya sahiptir.

Dr. Bilgiç, bilindiği üzere önce Adalet Partiliydi, sonra AP Genel Başkanı Süleyman Demirel'i, en ağır dille suçlayıp Demokratik Parti'yi kurmuştu. Demokratik Parti'deki kısa muhale-

fet tecrübesinden sonra, kendisinin iktidar için yaratıldığını anlamış, 1975 yılında Birinci Cephe hükümeti güvenoyu alırken, DP'den ayrılıp Demirel hükümetine güvenoyu vermişti.

Dr. Bilgiç, operatör doktordur. Fakat mesleği ile uğraşacak zamanı pek bulamamıştır. Komünizmle mücadele azmi, Dr. Bilgiç'i ne yazık ki kendi mesleğinden uzak tutmuştur.

Fakat Dr. Bilgiç, hür teşebbüsün faziletine inandığı için, Demokratik Parti'den ayrılır ayrılmaz, ticaret hayatına atılmıştır. Bilgiç'in ortakları arasında bulunduğu şirket, Birinci Cephe hükümetinin Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'ndan milyonlarca lira tutarında teşvik belgeleri almıştır.

Çok partili hayatımızın vazgeçilmez unsurlarından olan Dr. Bilgiç'in, Genelkurmay eski başkanlarından Memduh Tağmaç gibi bankacılığa da yakın ilgisi vardır. Dr. Bilgiç, kurucusu olduğu, merkezi Şarkikaraağaç'ta bulunan "Sağlık Bankası" borçları nedeniyle, bugüne kadar çok tedirgin olmuştur. Nasıl olmasın ki!.. Dr. Bilgiç'in Sağlık Bankası serüveni, Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 31/5/1976 gün ve 76/430 Esas, 78/2933 sayılı kararında şöyle özetlenmiştir:

- Davalılann, Sağlık Bankası'nın Genel Müdürü, Genel Müdür Muavini, İdare Meclisi Başkanı, İdare Meclisi üyeleri sıfat ve görevleri ile faaliyette bulunduklan devrede, mudilerinden mevduat şeklinde aldıklan paralan, bankanın kasasına ve hesaplanna dahil etmeden zimmetlerine geçirmek, usulsüz teminat mektubu ve avanslar vermek suretiyle, muhtelif mahkeme karalan ile bankayı ceman 6.949.834,15 TL. borçlandırdıklan ve zarara uğrattıklan...

Benim inancım odur ki, Dr. Bilgiç'in bu işlerde en ufak bir kusuru yoktur. Yoktur amma, ne yapalım, mahkeme kararı da böyle. Danıştay kararı değil ki, hasır altı edesin.

Bendeniz, bu Sağlık Bankası dosyası ile çok yakından ilgiliyim. Eğer Milli Savunma Bakanı pek muhterem Sadettin Bilgiç Beyefendi'yle ilgili müjdeli haberimiz olursa, hiç merak buyurmasın, yine bu haberi bizden öğrenecektir.

Acaba parlamentoda bir soran çıkmaz mı? Dr. Bilgiç'in şimdiye kadar aldığı teşvik belgelerinin tutarı ne kadardır ve ne olmuştur şu Sağlık Bankası borçları?

Dr. Bilgiç ile ne kadar övünsek azdır!..

(Cumhuriyet, 28 Temmuz 1977)

DR. A. O. GÜNER!

Ticaret Bakanı Dr. Agah Oktay Güner, yaşayan yüz Türk büyüğünden biridir. Dr. Güner baş döndürücü bir hızla yükselmiş ve şimdilik Ticaret Bakanlığı ile yetinmiştir. Dr. Güner'i, yarın Türkeş'in yerine MHP Genel Başkanı, daha sonra da Demirel'in yerine Başbakan olarak görebiliriz.

Bugün, Ticaret Bakanı'nın amaçları, yöntemleri ve nitelikleri üzerinde durmayacağız. Hiç şüphesiz Dr. Güner'in gelişmiş yetenekleri, oturmuş nitelikleri ve geçerli yöntemleri bulunmaktadır. Bugün izninizle, önce çok küçük bir nokta üzerinde duracağız.

657 sayılı Devlet Memurları Yasası'nın 30. maddesini, hep birlikte açıp okuyalım:

Devlet memurunun, denetimi altında bulunan veya kendi görevi ve mensup olduğu kurum ile ilgisi olan bir teşebbüsten, doğrudan doğruya veya aracı eliyle, her ne nam altında olursa olsun, bir menfaat sağlaması yasaktır.

Bu yasağın yaptırımları da, Türk Ceza Yasası'nda yazılmıştır.

Efendim, bu Dr. Agah Oktay Güner, milletvekili olmadan önce Ticaret Bakanlığı müsteşarıydı. Daha önce de, Ankara Ticaret Odası'nda Genel Sekreterlik görevi yürütmekteydi. Dr. Güner, Birinci Cephe hükümeti tarafından müsteşarlığa getirilince, Ankara Ticaret Odası kendisine bir ödül vermek istemiştir. Niçin vermesinler? Sekreterleri, kendileriyle ilişkili olan bir Bakanlığın başına getirilmişti.

Ankara Ticaret Odası Meclisi 11 Haziran 1975 günü yaptığı toplantısında Dr. Güner'e, tamtamına 47 bin375 Türk lirası ikramiye verilmesini kararlaştırmıştır. Şimdi hemen devlet memurları yasasının 30. maddesini anımsayalım:

kendi görevi ve mensup olduğu kurum ile ilgisi olan bir teşebbüsten, doğrudan doğruya veya aracı eliyle, her ne nam altında olursa olsun, bir menfaat sağlaması yasaktır.

Ne yapmış Dr. Güner? Devlet Memurları Yasası'na aykırı olarak, Ticaret Bakanlığı'nın denetimi altında bulunan Ankara ticaret Odası'ndan, yasadaki deyişiyle "menfaat" sağlamıştır. Yasa diyor ki:

Her ne nam altında olursa olsun... menfaat sağlaması yasaktır.

Evet, Dr. Agah Oktay Güner'e Ankara Ticaret Odası'ndan verilen 47.375 TL. yasa dışıdır.

Hür teşebbüse dayanan çok partili demokratik düzenimizde bu gibi ufak tefek işlerin hiç önemi yoktur. Önemli olan işin şu yönüdür:

Ankara Ticaret Odası Meclisi, Dr. Güner'e bu paranın verilmesini görüşürken, Galip Gençoğlu adlı bir işadamı şunları söylüyordu:

- *Artık cephe görünmüştür. Buna göre silahlanmak da bize düşer. Şu hale göre bizim için, bizden olan ve bizimle beraber çalışan kimseleri her yönüyle himaye etmek zorundayız.*

Bu konuşmadan sonra, geliniz tutanaklardan Salih Bağ adlı işadamının sözlerini okuyalım:

Biz, bütün varlığımızı vermiş olsaydık, Sayın Güner'i müsteşarlığa gönderebilir miydik? Gönderemezdik. Bu Ankara tüccarlarına olduğu kadar, Türkiye tüccarlarına da büyük şanstır. Genel Sekreterimiz bugün müsteşarlığa gitmiş, hangi müsteşarlığa gitmiş? Hangi tüccarın işi olmasın? Bilhassa ithalat ve ihracatla ilgisi olanların...

Ticaret Bakanı Dr. Agah Oktay Güner kimlerin dostudur? Bunun yanıtını işadamlarının kendi sözleriyle verdik. Bu göreve niçin geldi, bu sözlerden bu sorunun yanıtını da öğrendik.

Dr. Güner, çok partili düzenimizin temel taşlarından biridir. İşte bu nedenle "Ankara Ticaret Odası'ndan kendisine verilen 47.375 TL, helal olsun" diyoruz.

Haram mı olsun yani?

(Cumhuriyet, 29 Temmuz 1977)

NE FARKI VAR?

Birinci Cephe Hükümeti neden bozuldu, ikincisi neden kuruldu? Başbakan Demirel'e sorarsanız, birinci Cephe ortaklığıyla ikincisi arasında uzaktan yakından bir bezerlik yoktur. Bu hükümet yepyeni bir hükümettir.

Öyle midir, değil midir?

"Öyledir" diyenler, şu gerekçeleri ileri sürecekler; bu hükümet üç parti arasında bir ortaklıktır. Oysa, birinci Cephe hükümeti dört partili bir ortaklıktı.

Başka? Başkası şu: Örneğin birinci Cephe hükümetinin Milli Savunma Bakanı Ferit Melen'di, ikincisinin Milli Savunma Bakanı bir zamanlar Demirel'e en ağır sövgüleri yağdırmış olan Sadettin Bilgiç'tir.

Bilgiç'in özelliği nedir? Doktor Bilgiç MHP ile yakın ilişkiler içindedir. Bilgiç'in ağabeyi Sait Bilgiç, 1944 ırkçılık olayında Alpaslan Türkeş ile birlikte hapis yatmıştır. Sait Bilgiç-Alpaslan Türkeş yakınlığı, ülkücülüğü ve eylem arkadaşlığı şimdi Dr. Bilgiç aracılığıyla yürütülmektedir.

Birinci Cephe hükümetiyle ikincinin başka farkı var mıdır?

Vardır. Söz gelişi Doktor Agah Oktay Güner, birinci Cephe hükümetinde Ticaret Bakanlığı Müsteşarı'ydı, Doktor Güner, ikinci Cephe hükümetinde Ticaret Bakanlığı'na atanmıştır. Peki ama nasıl atanmıştır?

Doktor Güner, birinci Cephe hükümetinde AP'li Ticaret Bakanı Halil Başol'un müsteşarıydı. Bu dönemde bakan AP'liydi ama Bakanlık örgütü MHP güdümündeydi. Şimdi bakanlık gerçek sahibinin eline geçmiştir.

MHP, AP'nin tabanını oyuyor. Usta taktiklerle devlet örgütünü ele geçiriyor. Ticaret Bakanlığı örneği ortada. Birinci Cephe hükümetinde Ticaret Bakanı'nın AP'li olması hiç AP'ye yaradı mı? Hayır, tam tersine bu bakanlık sonradan MHP adayı olan bir müsteşar tarafından örgütlendi, ele geçirildi. Bu müsteşar bugün Ticaret Bakanı'dır. Eğer şu oluşum AP'li milletvekillerini birazcık olsun düşündürmüyorsa ne yapalım; bir diyeceğimiz yok!

Ya Milli Eğitim Bakanlığı.?..

Bu Bakanlık'ta olup bitenleri artık sağır sultan bile duymuştur. Milli Eğitim Bakanlığı MHP'nin ileri üstlerinden birisidir. Bu bakanlık birinci Cephe hükümetinde de ikincisinde de AP'nin elindedir. Fakat görünüşte böyledir. Gerçek şudur ki, Bakanlık örgütünün gerçek sahibi, dün de bugün de, Türkeş'tir, MHP'dir.

Örnekleri uzatmaya gerek yok sanırım. Gerçek, gün ışığı gibi ortadadır. MHP kıratın sırtına basa basa, devleti ele geçirmeye çalışıyor. "İzzeti nefis sahibi AP milletvekilleri" de buna alkış tutuyor

Bakalım, AP ne zaman titreyip, kendine dönecek?

(Cumhuriyet, 1 Ağustos 1977)

DOĞAL DEĞİL Mİ?

Üç sağcı partinin bir araya gelerek hükümeti oluşturmaları yadırganacak bir olay değildir. Yadırganacak bir olay olmadığı gibi, hükümetin çatısını kurmak çok büyük bir hüner de sayılmaz. Çünkü bu partilerin birleştikleri noktalar, ayrıldıkları noktalardan daha çoktur. Üç parti, bir büyük bankanın şubeleri gibi birbirleriyle yakın ilişki içindedir.

Güç olan ve hüner isteyen iş, bir sağcı partiyle bir solcu partiyi bir hükümet çatısı altında biraraya getirmektir. CHP-MSP, 1973 yılında biraraya gelerek, böyle bir güçlüğü bir süre için yenmişler, başta Kıbrıs sorunu olmak üzere, bazı sorunlara çözüm yolu aramışlardı. 1973 yılında CHP-MSP ortaklığına yol açan oluşum, sağın parçalanması, solun bütünleşmesiydi. MSP, 1973 yılında, AP ve MHP gibi sağcı partilerden uzak durmuş ve iktidar yolunu CHP kanadı altında bulmuştu.

Şimdi sağ yeniden bütünleşmiştir. Bu bütünlük bir "sürpriz" sayılabilir mi?

Düzenden yana olan partilerin, bu düzenden kaynaklanan olanaklara ve ayrıcalıklara sahip oldukları, çoğu kez unutuluyor. Bu unutkanlık şu yargıyla vurgulanıyor:

- Demirel 190 kişiyle Başbakan oldu, güvenoyu aldı; Ecevit 214 kişiyle başarı gösteremedi...

Hiç şüphesiz Demirel'in ve özellikle Demirel ailesinin, günümüzde artık pek de yadırganmayan gelişmiş hünerleri bulunmaktadır. Bunu kimse yadsımıyor. Fakat bütün sorunu, dönüp dolaşıp Demirel'in başarısına bağlamak ne ölçüde doğrudur acaba?

Seçim sonuçları ortadadır. AP 189, MSP 24, MHP 16 sandalye kazanmıştır. Bunların aritmetik toplamı 229'u bulmaktadır. Bir bağımsız üye Cephe partilerinden yana tavır almış, bir CGP milletvekili de AP'ye katılmıştır.

Demirel ne yapmıştır? Bu aritmetik sonuçları ve yapısal özelliği bir ölçüde partisi zararına, büyük ölçüde MHP ve MSP

yararına olarak kullanmıştır. Demirel'in hüneri, kendi partisine böyle bir çözümü kabul ettirmiş olmasındadır Eh, AP milletvekilleri de "izzet-i nefis sahibi" olduklarından, bu çözümün benimsetilmesinde, öyle uzun boylu güçlük çekilmemiştir.

Seçimlerden bu yana, CHP Genel Başkanı'nın ve CHP kurmaylarının çelişkili davranışlarına rastlanmamış mıdır? Evet rastlanmıştır. Fakat bu davranışlar olmasaydı, acaba hükümet güvenoyu almayacak mıydı? Alamayacak mıydı? Bu davranışlardan hiçbiri, belirleyici etken değildir. Bazı yanlışlar yapılsa da, yapılmasa da ikinci Cephe hükümeti yine kurulacaktı, yine güvenoyu alacaktı.

Son günlerde CHP Genel Başkanı'na yönelen eleştirilerin gün geçtikçe yoğunlaştığını görüyoruz. Her yenilginin ardından bu tür tartışmaların çıkması doğaldır. Fakat bu tartışmalar yapılırken, şu temel gerçeği gözden uzak tutmamak gerekiyor:

İlerici kesimin, önümüzdeki günlerde kendi iç kavgalarından çok, dışa dönük kavga vermesi gerekmez mi? Cephe partileriyle girişilecek bir kavgayı bırakıp, olanca öfkeyle iç kavgaya girişmek, ilerici kesime zarar verir ve Cephe partilerinin ekmeğine yağ sürer.

CHP için güncel görev, demokratik güçler ile omuz omuza bir dayanışmaya girmektir. Tartışmalarda bu gerçeği unutmamak gerekiyor.

(Cumhuriyet, 3 Ağustos 1977)

163...

Çağdaş demokrasilerde düşünce suçuna rastlanmaz. Düşünceler, "zararlı" ve "zararsız", "tehlikeli" ve "tehlikesiz" diye ayrılmaz. Zararlı düşünce, tehlikeli düşünce yoktur, doğru düşünce, yanlış düşünce vardır. Düşüncelerin doğruluğu ya da yanlışlığı ancak özgür bir ortamda ölçülüp tartılır.

Hükümeti oluşturan partiler Türk Ceza Yasası'nın 163'üncü maddesini değiştirerek, vicdan özgürlüğünü sağlayıcı adımlar atacaklarını söylemektedirler. 163'üncü madde, devlet düzeninin yıkılıp, dinsel amaçlara göre yeniden kurulmasını öngören düşünce ve örgütlenmeleri yasaklamaktadır

Ceza Yasası'nın ünlü 141 ve 142'nci maddeleri ise bir sosyal sınıfın öteki sosyal sınıflar üzerinde egemenliğini yasaklayıcı yaptırımları öngörmektedir. Düzeni dinsel amaçlarla değiştirmeye yöneldiniz mi, cezanız bir yıldan başlar, beş yıla kadar uzanır. Yok eğer, düzenin ekonomik ve siyasal temellerini değiştirmeye yönelik söz söylerseniz, yandığınız gündür. Cezanız beş yıldan başlar, on yıla kadar yükselir.

Yani işin özeti kısaca şöyledir:

163'üncü maddeye göre verilecek en ağır ceza 142'nci maddeye göre verilecek en hafif cezaya eşittir. Sağcı düşünce ile solcu düşünce arasındaki bu ceza eşitsizliği, uygulamada büsbütün ağırlaşmakta ve yoğunlaşmaktadır.

İkinci Cephe hükümeti, temelinden adaletsiz olan bu eşitsizliği daha da arttırarak, 163'üncü maddeyi kaldırmak ya da en azından değiştirmek istemektedir. Üç partinin birleştikleri ortak amaçlardan birisi de bu yasa değişikliğidir.

Cephe partilerinin bu maddeyi kaldırmaya güçleri yeter mi?

Hemen yanıtlayalım: yetmez. Çünkü, 163'üncü madde, kaynağını Anayasa'nın 19. maddesinden almaktadır. Ceza Yasası'nın 163. maddesini kaldırmaya yönelik yasama işlemleri, Anayasa'nın 19'uncu maddesine ters düşer. Üçlü ortaklık 163'üncü maddeyi kaldıramaz ama değiştirebilir.

Örneğin ne yapabilir? Yasada öngörülen cezanın tutarını değiştirebilir. 1 yıldan 5 yıla kadar hapis yerine, örneğin 1 günden 5 güne kadar hapis cezası koyabilir.

Düşünce özgürlüğü bir bütündür. Sağ ve sol düşünce diye bölünemez; tehlikeli, tehlikesiz diye ikiye ayrılamaz; sakıncalıdır, değildir diye nitelenemez.

Cephe partileri, düşünceleri sağcı, solcu, yararlı, yararsız, tehlikeli, tehlikesiz, sakıncalı, sakıncasız diye ayırarak yasada tanımını bulan "sınıf tahakkümünü" yoğunlaştırmaya çalışmaktadırlar. Bütün bunlardan sonra, bazı dostlarımız da soruyor:

- Sağcı partiler neden birleşti?

Niçin ayrılsınlar ki? Birleştikleri nokta, birleştikleri kavşak 163'üncü maddedir.

(Cumhuriyet, 5 Ağustos 1977)

KAN DAVASI...

Gençlik kesimini saran cinayet salgını, gün geçtikçe yoğunluğunu arttırıyor. Birbirlerinin kanına susamış, birbirlerinin dirilerine ve ölülerine düşman edilmiş bir gençlik yaratanlar, bugün eserleriyle övünebilirler!

Her cinayet, bir önceki cinayetin intikam tohumların içinde taşıyor. Bir "siyasal kan davası" her gün yeni kurbanlar arıyor. Çünkü devlet, bugüne kadar görevini yerine getirmedi. Tersine, devletin bir kesimine yerleşen silahlı militanlar, bazı hükümet üyelerince alkışlandı, sırtları sıvazlandı, övüldü, kışkırtıldı. Bunların "devletin emniyet kuvvetlerine yardımcı oldukları" parlamento kürsülerinden açıkça ilan edildi.

Bu koşullar sürüp giderken, birçok siyasal cinayet karanlıkta kaldı. Emniyet Müdürleri sanıkları yakalayamadı, Savcılar dava açamadı. Devletin bir kesimine çöreklenmiş militanlar gün geçtikçe şımardılar, eylemlerini arttırdılar, örgütlerini genişlettiler.

Şimdi yıllardır ekilen tohumların acı meyvelerini devşiriyoruz. Kıran kırana bir savaş, kana kan, dişe diş bir siyasal kan davası, intikam duygularını besleyip büyütüyor. Ve gençlik sağcısıyla, solcusuyla kanlı intikam çiçekleri topluyor.

Bir toplum bu koşullara nasıl sürüklenir? Kim bu gençlerin ellerine silah verir? Nerede güvenlik örgütleri? Nerede Emniyet Genel Müdürü? Nerede Jandarma Genel Komutanı? Hani, Ülkü Ocakları başkanlarına silah dağıtan yüzbaşının dosyası? Taylan Özgür'ün katilleri nerede? Hıdır Altınay olayı n'oldu? Nasıl kapandı bu dosya? Semih Erberk'in katilleri yakalandı mı? Ve n'oldu 1 Mayıs dosyası? Evet n'oldu, n'oldu?..

Birinci Cephe ortaklığı, gençliğe üç yüz mezar taşı armağan etti. İkinci cephe ortaklığı göreve başlar başlamaz yeniden ortalık kana bulandı. Başbakan Demirel olup bitenlere bakıp:

- Bunların kökünü kazıyacağız, diyor. Kim inanır? Hangi kökü kazıyacak? Nasıl kazıyacak? Ne yapacak?

Birinci cephe ortaklığı, ikincisinin kefilidir. Dün ne yapıldıysa, bugün de o yapılacaktır. Kök kazımaktan söz eden Demirel, neden bunca yıldır akıp gidenn bu kan seli karşısında kılını bile kıpırdatmamıştır? İnsanlık duyguları, bugün mü depreşmiştir?

Demirel'in kazıyacağı kök, çok yakınındadır. O kök, Demirel'in öfke ve ihtirasıyla beslenmekte, yeğeni Yahya Demirel'in lüks otellerde su gibi akıttığı viskilerle sulanmaktadır.

Ve böylece halk çocukları sağcıdır, solcudur diye birer birer vurulup, vurulup öldürülmektedir. Gençler! N'olur bir parçacık düşünün; ellerinin kirlerini kanlı kefenlerinize silenler kimlerdir? Kıymayın, kıymayın birbirinize!..

(Cumhuriyet, 8 Ağustos 1977)

YIKILSIN MI?..

"Dökülen kan, alınan can bizim-Yıkılsın liberal kapitalizm..." Ülkü Ocakları, İstanbul'da Vatan caddesinde bu sloganı yazmış. Bu "ülkücü sloganı" şu duyguyu anlatmak istiyor belki: Biz ülkücüler, kapitalizmi yıkmak için çalışıyoruz.

Acaba öyle mi?

"Ülkücüler" diye adlandırılan, çoğu emekçi ailelerden kopup gelen halk çocuklarıdır. "Irkçılık, Turancılık, milliyetçilik" gibi kavramların ardına sığınan sermaye çevreleri, bu halk çocuklarını saptırmak için her yola başvurmuşlardır.

Yıkılsın liberal kapitalizm...

Liberal kapitalizm nasıl yıkılır, kim yıkar? Kapitalizmin karşıt seçeneği hangi sistemdir? Tekelci kapitalizm nasıl güçlenir? İsterseniz, biz bu soruları hiç sormayalım da, şu ülkücü gençlere, liberal kapitalizmi ayakta tutmaya çalışan Gümrük ve Tekel Bakanı Gün Sazak'ın şu ilginç açıklamasını aktaralım:

- *Zenginliğimden de, ağalığımdan da gocunmam, iftihar ederim...*

Gün Sazak, MHP Genel Başkan Yardımcısı'dır. Sazak, aynı zamanda partinin mali destekçilerinden biridir. Hem bir işadamı, hem de hatırı sayılır bir toprak ağası olan Sazak, liberal kapitalizmin canlı kanlı bir örneğidir. Ama ne diyor ülkücüler:

Yıkılsın liberal kapitalizm...

Liberal kapitalizmin yıkılması Gün Sazak'ın da yıkılması değil midir?

Ticaret Bakanı Dr. Agah Oktay Güner, milletvekili olmadan önce aynı bakanlığın müsteşarı idi. Ondan önce de Ankara Ticaret Odası Genel Sekreteri idi. Ankaralı işadamları, yani şu liberal kapitalizmin Ankara'lı sözcüleri, "Aman Agah Bey müsteşar oldu, bu ithalatçılar ve ihracatçılar için fırsattır" diye eski sekreterlerine 47 bin liralık ödül vermediler mi?

- Yıkılsın liberal kapitalizm.

İnsaf edin ülkücüler! Memleketimize Dr. Güner gibi bir devlet adamı kazandıran Ankara Ticaret Odası da mı yıkılsın?

MHP Genel Başkanı Türkeş, ülkücü gençlik önünde yaptığı konuşmalarda hep "yolsuzluklarla savaştığını" söylemektedir. Ülkemizde mobilya yolsuzluğu varken, Süleyman Demirel'in yardımcısının "Ben yolsuzluklarla mücadele ediyorum" demesi, biraz gülünç olmaz mı? Ne dersiniz ülkücüler? Demirel ailesi ile ilgili bunca yolsuzluk dosyası gözler önünde iken ne yapmıştır Türkeş? Evet söyler misiniz ülkücüler, ne yapmıştır başbuğunuz?

Yolsuzluk dosyaları üst üste yığılırken, kılını kımıldatmayacaksın; sonra 20 yaşındaki gençlerin önünde, "Yolsuzluklarla mücadele ediyorum" diyeceksin. Ve o gençler duvarlara yazacaklar:

Dökülen kan, alınan can bizim Yıkılsın liberal kapitalizm...

Ülkücü gençler! Sizler ellerinizde silah, ölün, öldürün, Gün Sazak ile Dr. Güner bakan olsunlar; ticaret odalarından binlerce lira ödül alsınlar; zenginlikleriyle, ağalıklarıyla övünsünler; sizler de genç yaşınızda ya mezara, ya cezaevine girin.

Hayatınızı bir kumar borcu gibi harcamayın. Hangi düzen içinde yaşıyoruz? Üçlü ortaklık niçin kuruldu? Liberal kapitalizmi yıkmak için mi? Bakın MHP Genel Başkan Yardımcısı açıklıyor:

- Zenginliğimle ve ağalığımla iftihar ederim...

Ülkücüler! Sizler de Gün Sazak Bey gibilerin zenginlikleri ve ağalıklarıyla iftihar edin, olmaz mı?..

(Cumhuriyet, 10 Ağustos 1977)

BARAJLAR KRALI...

Elektrikler kesik, sular akmaz, ülke ekonomisi bu yüzden her gün milyonlarca lira zarara girer... Fakat çok partili hayatımız, Allah'a bin şükür, dimdik ayaktadır. Ve devlet her zamankinden daha güçlüdür.

Devlet güçlüdür ama, elektrikler kesiktir. Devletin her zamankinden daha da güçlü olduğu, bir bakışta anlaşılmamaktadır. Ancak her zamankinden daha da güçlü olan bu devlet. bir türlü büyük kentlerin suyunu bile akıtamamaktadır.

Elektrik ve su kısıntısına karşı, ülkemizde laf bolluğu vardır. Başbakan Demirel'in konuşmalarına bakarsanız, Türkiye çok büyümüştür. İşte bu nedenle "trilyonu telaffuz etmeye alışmak" gerekmektedir. Fakat bu arada, her nedense elektrikler kesiktir, sular da akmamaktadır.

Elektriklerin kesildiği, suların akmadığı bu günlerde, ülkemizi "barajlar kralı" diye ün yapan bir yüksek mühendis yönetmektedir.

Beni sorarsanız, on beş yirmi gündür tatil yapıyorum. Tatile güven oylamasından önce çıktım. Okuduğunuz yazıları tatil yaptığım ilçeden gönderiyorum. Ege bölgesindeyim. Bu bölgeye turist aklını bekleniyordu. Geçenlerde, buralarda bir geziye çıkan Turizm ve Tanıtma Bakanı ne gibi eksiklikler gördü, bilmiyorum. Turizm gelirlerinin düşüklüğünü, yine anarşik olaylara, sağa-sola yükleyip durmasınlar boş yere. Turist, ışığı yanmayan, suyu akmayan yerde tatil yapar mı hiç?

Benzin istasyonu çalışmaz, araçlar da yolda benzinsiz kalır. Nedeni, elektrik kesintisidir. Turist, denizden çıktıktan sonra duş yapamaz, yıkanamaz. Nedeni su kaynaklarını gereği gibi kullanmamaktır. Barajlar kralı, bu işlere hiç zaman ayırmamış, anlaşılan.

Devletin temel görevi nedir? Yurttaşlarına can ve mal güvenliği sağlamaktır. Bugün kimin canı emniyettedir? Kim yarına güvenle bakabilir? Elektrik yok, su yok, can ve mal güvenliği yok, amma Demirel var, Türkeş var, Erbakan var, zenginliği ve ağalığıyla övünen Gümrük ve Tekel Bakanı var, askerliğini Efes Otel'de su gibi akıttığı viskilerle tamamlayan Yahya Demirel var, Sağlık Bankası borçlusu Milli Savunma Bakanı işadamı Dr. Sadettin Bilgiç var...

Ve devlet işte bu adamlarla, her zamankinden daha güçlüdür. Fakat elektrikler kesiktir, sular akmamaktadır.

İkinci Cephe Hükümeti, sola ve komünizme karşı olma gerekçesiyle kurulmuştur. Sola ve komünizme çok karşıyız, fakat ne çare ki, elektrik enerjisinin bir kısmını sabah akşam küfür ettiğimiz bir sosyalist ülkeden, Bulgaristan'dan almaktayız. Ve böylece komünistlerin ürettiği elektrik enerjisini alıp "aşırı cereyan" yoluyla memleketimizi aydınlatmaya çalışıyoruz.

Bakın Allah'ın işine!

İran Başbakanı, ülkesindeki elektrik kısıntısı nedeniyle görevinden ayrılmış. Bizimki, üstelik "barajlar kralı!.." Fakat umurunda mı böyle işler?

Ülkücülerin, "güçlü devlet, milli devlet" dedikleri de bu mudur acaba? Devletin güçlüsü ve millisi böyle mi oluyor? Böyle ışıksız, böyle susuz...

(Cumhuriyet, 12 Ağustos 1977)

"LEGAL - İLLEGAL"

"Legal" sözcüğü artık iyiden iyiye dilimize yerleşti. Legal, Türkçe'mizde "yasal" anlamına gelmektedir. Legal sözcüğü yanında bunun karşıtı olan "illegal" sözcüğüne de alıştık. "İllegal" de yasadışı demektir.

Legal ve illegal sözcükleri, önceleri 12 Mart döneminde, sıkıyönetim bildirilerinde kullanılırdı. Sonradan iyice yaygınlık kazandı. Şimdi radyo dinleyen, gazete okuyan herhangi bir yurttaş "illegal örgüt" dendiğinde, aşağı yukarı, bunun ne anlama geldiğini bilmektedir.

Siyasal partiler, demokratik yaşamımızın vazgeçilmez öğeleridir. Bir parti, ister parlamentoda temsil olanağı bulsun, ister bulmasın, bu anayasal güvenceden yararlanmalıdır. Bir partinin yasa dışı olup olmadığına, bizim Anayasa düzenimizde, ancak Anayasa Mahkemesi karar verir.

Örneğin, Necmettin Erbakan'ın liderliğindeki Milli Nizam Partisi, önceleri "legal" bir partiydi. Bu parti 12 Mart döneminde Anayasa Mahkemesi'nce temelli kapatıldı. Milli Nizam Partisi, Anayasa Mahkemesi'nin bu kararından sonra, yasadışı oldu, yani "illegal" niteliğe büründü.

Erbakan ve arkadaşları ne yaptılar? Tuttular, Milli Selamet Partisi'ni kurdular. Kapatılan Milli Nizam Partisi'nin tüm kadrosu, aynı düşünce ve yöntemlerle, Milli Selamet Partisi'ni örgütledi.

AP Genel Başkanı Süleyman Demirel, bu gelişmeyi yakından izlediği için, 1973 seçimlerinde Trabzon'da yaptığı bir seçim konuşmasında, Atatürkçü kesilerek MSP'nin kapatılmasını istedi. Bu konuşması bir basın toplantısında kendisine hatırlatıldığında:

- Böyle bir beyanım yok, diyip işin içinden sıyrılıverdi.

MSP'nin yönetim kadrosu, sanıldığından daha zeki ve kurnazdır. 1973 yılında CHP-MSP ortaklığı kurulduğunda, birçok yazar ve çizer, MSP için yeni bir ideolojik doğrultu saptadı. Bununla da yetinilmedi, zaman zaman MSP'nin ilericiliğinden söz eden yorumlar da yapıldı. Erbakan, herhalde bu yayınları, içinden kıs kıs gülerek ve "maşallah, maşallah" diyerek izlemekteydi.

1973 seçimlerinde, Erbakan için "illegal" görüntüyü silmek, gündemin ilk sırasında yer almıştır. Partisi, Anayasa Mahkemesi'nce kapatılmıştı. Ne yapıp yapacak, bir kez iktidara adımını atacaktı. Ondan sonrası kolaydı. Bir kez Atatürkçü çevrelerin varsayılan tepkisini önce yumuşatıp yok ettikten sonra, nasıl olsa sınıfsal yapısının ideolojik doğrultusunda yerini alırdı.

MSP, 1973 yılında, CHP'nin kolu kanadı altında "legal" görüntüye girdikten sonra, 1975 ve 1977 yıllarında Cephe iktidarlarında gerçek yerini aldı, temel görevini üstlendi.

Şimdi "Neden CHP-MSP ile ortaklık kurmadı?" diye soranlar, MSP'nin sınıfsal kökenini ve siyasal amacını görmezlikten geliyorlar. MSP "illegal" görüntüsünü böyle sildi, sıra şimdi MHP'dedir.

MHP kamuoyunda yarattığı olumsuz izlenimi nasıl silecektir? Eğer CHP-MHP ortaklığı kurulsaydı, bu kez MHP, üzerindeki tüm kuşkulardan Ecevit eli ile arındırılmış olacaktı. MHP şimdi AP'yi içten içe kemirerek gücünü arttırmak ve devleti yavaş yavaş ele geçirmek istiyor.

MHP'nin bugünü kadar dünü, dünü kadar yarını önemlidir. Bu partinin attığı adımları izlerken, Türkeş'in 1944'lerden bu yana değişmeyen amacının gözden uzak tutulmaması gerekmiyor mu?

(Cumhuriyet, 15 Ağustos 1977)

ŞU SON GÜNLERDE...

Çok partili yaşamımızın çok değerli yöneticileri, başları sıkıştıkça "milli birlik ve beraberliğe en çok ihtiyaç duyduğumuz şu son günlerde..." diye başlayan demeçler verirler. Herbiri diğerinden daha saygıdeğer olan bu yöneticilerin amaçları, hükümete yönelen eleştirileri bu gerekçeyle önlemektir.

Fakat ne çare ki, "milli birlik ve beraberliğe en çok ihtiyaç duyduğumuz şu son günlerde" Millet Meclisi Başkanı seçilememekte, Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na da herhangi bir atama yapılamamaktadır. Milli Savunma Bakanı'mız, değerli işadamı ve Sağlık Bankası borçlusu Dr. Sadettin Bilgiç, bu olaylar nedeniyle yatağa düşmüş olup, hastaneye yatmıştır.

Cephe hükümeti, kuvvet komutanlarının atanmasında şimdiye dek uygulanmayan yeni yöntemler bulmuştur. Bu yöntemlerden biri, en kıdemli orgeneralin bir yana itilerek hükümetçe uygun görülen bir korgeneralin kuvvet komutanlığına atanmak istenmesi yoluyla gerçekleştirilmektedir.

Kuvvet komutanı atamasındaki en sağlıklı ve geçerli yol, bu atama işlemlerini, Silahlı Kuvvetler'in kendi emir komuta zincirine bırakmaktır. Cephe hükümeti bu yasal çözüm yolunu tıkayarak, geçen yıl Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nda olduğu gibi bu sakıncalı ve tehlikeli girişimde direnmektedir.

Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na atama yapılmadığı şu günlerde, Yunan Silahlı Kuvvetleri "dost ve müttefikimiz ABD"den sağladığı silahlarla güçlenmekte ve Türkiye'ye karşı açılacak bir savaş için yoğun hazırlıklar yapmaktadır. Şimdi biz de, değerli yöneticilerimizin sıkıştıkça başvurdukları şu gerekçeyi kendilerine hatırlatalım mı?

- Milli birlik ve beraberliğe en çok ihtiyaç duyduğumuz şu son günlerde...

İşte bu son günlerde, milli birlik ve beraberliğimiz bir yana itilmekte, sadece Cephe partilerinin "Cephe birliği" ön plana alınmaktadır. İşadamı ve Milli Savunma Bakanı Dr. Bilgiç, ille de Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na, kendi dilediği bir orgeneral getirecektir. Silahlı Kuvvetler hiyerarşisi, gelenekleri, yasalarının onlar için hiç önemi yok! Önemli olan, milli birlik ve beraberliğe en çok ihtiyaç duyduğumuz şu son günlerde Milli Savunma Bakanımız ve işadamı Dr. Bilgiç'in şeker hastalığıdır.

Bu hastalık nasıl tedavi edilecektir?

Milli birlik ve beraberliğe en çok ihtiyaç duyduğumuz şu son günlerde, eğer Kara Kuvvetleri Komutanlığı'a Dr. Bilgiç'in istediği bir orgeneral getirilirse, Milli Savunma Bakanı'mızın şeker hastalığı birdenbire iyileşecek, kendisi hastaneden taburcu edilecektir.

Milli birlik ve beraberliğe en çok ihtiyaç duyduğumuz şu son günlerde, başta Gülhane Tıp Akademisi hekimleri olmak üzere tabip odaları ile partili partisiz bütün yurttaşların Dr. Bilgiç'in şeker hastalığı ile yakından ilgilenmeleri birer yurttaşlık görevidir.

(Cumhuriyet, 17 Ağustos 1977)

SAHİBİNİN SESİ

MHP ile Ülkü Ocakları arasındaki siyasal ve örgütsel ilişkiyi kimse yadsımıyor. Ülkü Ocakları, MHP'nin yan örgütüdür, vurucu kuvvetidir. MHP ile Ülkü Ocakları arasındaki ilişkiler Siyasal Partiler Yasası'na aykırıdır. Çünkü yasa, bir derneğin her hangi bir siyasal partiyi desteklemek için kurulup, çalışmasını yasaklamıştır.

Ülkü Ocakları ile MHP öylesine beraberdir ki, 1970 yılında Ankara'da Hacettepe Üniversitesi bahçesinde öldürülen Dr. Necdet Güçlü, Ülkü Ocakları'nın o tarihteki genel başkanı İbrahim Doğan ve sonradan MHP Gençlik Kolları Genel Başkanlığı'na getirilen Ali Güngör tarafından vurulmuştur.

MHP ve Ülkü Ocakları, "Dokuz Işık" adı verilen ilkelere bağlı görülmektedir. Dokuz Işık, Alpaslan Türkeş tarafından saptanan "milliyetçi-toplumcu" görüşün adıdır. Gerek ideolojik planda, gerekse eylem alanında yan yana, omuz omuza, kol kola tam bir bütünlük ve birlik içinde çalışan Ülkü Ocakları ve MHP, "tek parti-tek lider" şeklinde özetlenen amaca doğru adım adım yürümektedir.

Ülkücü gençler, sağda vuruşan gençlik kesiminin de ortak adıdır. Soldaki gençlere de "devrimciler" denilmektedir. Devrimci gençlerin herhangi bir siyasal partiyle uzaktan yakından bir ilgileri yoktur.

Gençlik içindeki "ülkücü-devrimci" çatışmasını durdurmanın yolu, yöntemi bulunur mu acaba? MHP Genel Başkanı Türkeş, son bir iki aydır barış çağrıları yapmaktadır. Türkeş'in en azından bu çağrıyı yapmaya "yetkisi" vardır. Çünkü "ülkücü gençler" bu emekli albayın emir ve komutasındadır. MHP ve Ülkü Ocakları Türkeş'in emrinde tam bir eylem birliği içindedir.

Fakat öteki partiler, örneğin CHP, devrimci gençlik kesimi üzerinde böyle bir yetkiye, dolayısıyla bu tür bir etkiye sahip midir acaba?

Bu sorunun yanıtını hemen verelim: Değildir. CHP'nin böyle bir gücü yoktur. Devrimci gençlik üzerinde ideolojik, örgütsel, siyasal etkinlik kurmuş bir sosyalist partiden de söz edilemez. Devrimci gençlik kesimi ile hiçbir ideolojik ve örgütsel ilişkisi bulunmayan partilere, "Siz anarşiyi körüklüyorsunuz "demenin ne anlamı olabilir?

Fakat, "anarşi hükümetin bir kanadınca korunuyor" denirken, MHP ile Ülkü Ocaklarının örgütsel ve ideolojik birliği söz konusu edilmektedir. MHP barış çağrıları yaparken anarşik olaylar içindeki payını ve etkinliğini de açıklamıyor mu?

Madem Ülkücü gençler, Türkeş yat deyince yatıyor, kalk deyince kalkıyor, bu birliğin, bu eylem ortaklığının, Türk Ceza Yasası'ndaki yerini bir saygıdeğer "cumhuriyet savcısı" bulup çıkarır mı acaba?..

(Cumhuriyet, 19 Ağustos 1977)

İŞTE FIRSAT

İkinci Cephe Hükümeti, Tekel maddelerine zam yaparak, zam dizisinin ilk adımını atmış oldu. Sigara ve içki zamlarından sonra, petrol ürünlerine de zam bekleniyor. Bu zamların başka ihtiyaç maddelerine de yansıması kaçınılmazdır. Elektrikten tuza, şekere kadar günlük yaşamımız için gerekli bir çok maddeye önümüzdeki aylarda yeni zamlar yapılacaktır.

Vergi ve zam politikaları, çoğunlukla, hükümetlerin sınıfsal yapısını belirler. İkinci MC hükümetinin yapısı, büyük sermaye-

ye yeni vergiler getirmeye, elvermez. Tarım kazançlarını vergilendirmek, MC kurmaylarının akıllarında bile geçmez.

Devlet harcamaları için sağlam kaynak bulma yollarının en önemlisi, büyük sermayeden ve toprak sahiplerinden gerekli vergiyi almaktır. MC ve buna benzer hükümetlerin, büyük sermaye ve büyük toprak mülkiyetinden vergi almak yerine, halkın temel ihtiyaç maddelerine zam yapmaları, sınıfsal yapılarının ve siyasal amaçlarının gereğidir.

CHP, bu zam politikası karşısında ne yapmaktadır?

Zamların nedenini ve niçinini halka anlatmak CHP için kaçınılmaz güncel bir görevdir. Bakın, Demirel bu gibi konularda hiç fırsat kaçırıyor mu? Düzenin hiç bir yapısal kurumuna elini bile sürmeyeceği başından belli olan CHP- MSP ortaklığı bazı ihtiyaç maddelerine zam yapınca, Demirel yeri göğü inletmişti.

- CHP demek, zam demek, yokluk demektir, kuyruk demektir...

Evet, şimdi sıra CHP lideri Ecevit'tedir. Hem Ecevit'in elinde, Demirel'de bulunmayan olanaklar vardır. Demirel bu bozuk düzenin bekçisidir. Bu nedenle bütün adaletsizliklerin hesabını Demirel'den sormak çok kolaylaşmaktadır. Sekiz buçuk, dokuz yıldır yönetimin başında bulanan Demirel'den bu zamların nedenini, niçinini sormak hiç de güç olmasa gerek.

Bu düzenin böylesine sürüp gitmesinin ekonomik, sınıfsal ve siyasal nedenleri vardır. Ana muhalefet partisinin temel görevi, bu nedenleri en açık ve seçik biçimde halka anlatmaktır. Siyasal cinayetlerden zam politikasına kadar, bütün eylem, davranış ve görüntü, bir zincirin birbirine bağlanmış halkaları gibidir. Bu halkaları birer birer açıp kamuoyuna sergilemekten önemli muhalefet görevi bulunur mu?

CHP oldum olası, dışa dönük kavga yerine içe dönük bir didişmeyi yeğlemektedir. Bu arada, partinin gerçek işlevi unutulup gitmektedir.

Demokratik sol bir partinin önemli görevlerinden biri sağ partileri, uyguladıkları zam politikası nedeniyle kitle önünde mahkum etmek değil midir? İşte önünüzde dört dörtlük bir fırsat. Kullansanıza!..

(Cumhuriyet, 23 Ağustos 1977)

KKK...

Kara Kuvvetleri Komutanlığı'na hangi orgeneralin atanacağı konusu, Başbakan ile Cumhurbaşkanı arasında bir uyuşmazlık doğurmuştur. Bu uyuşmazlığı yadsımaya olanak yoktur. Bir bunalım doğmuştur ve bu bunalımın tek sorumlusu, cephecilik uygulamalarını Silahlı Kuvvetlerimize sıçratmak isteyen hükümet partileridir.

Bu bunalım, içinde bulunduğumuz Ağustos ayında ortaya çıkmış değildir. Bunalımın, öteki uygulamalara dayanan nedenleri bulunmaktadır. Hava Kuvvetleri eski Komutanlarından Orgeneral Emin Alpkaya'nın apar topar istifaya zorlanmasından sonra yerine "kıdemli komutan" Orgeneral İrfan Özaydınlı'nın atanması gerekirken bir korgeneralin atanması, arkasından Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Namık Kemal Ersun'un, anlaşılmayan nedenlerle emekliye sevk edilmesi, bugünkü bunalımı doğuran olayların başında yer almaktadır.

Bu gibi işlemlerin belirli çevrelerde hoşnutsuzluklar yaratacağı, ardından da bazı söylentilere yol açacağı belli değil midir? Bu gibi olaylarla böyle bir bunalım yaratılmışken, susmak ya da bu konudaki yayınları yasaklamak yeni şüpheler doğurmaz mı?

Açık rejim içinde yaşıyoruz. Türk ordusu, asker sivil hepimizin sımsıkı sarıldığı bir ulusal kurumdur. Yurttaş olarak sizlerin ve bizlerin, Silahlı Kuvvetler'in üst düzeyinde yaratılan bir bunalımla ilgilenmemiz yurttaşlık hakkımız değil midir? Evet doğru, açık rejimde yaşıyoruz. Bağımsız mahkemelerimiz, belirli yetkilerle donatılmış savcılarımız ve yayın yoluyla işlenen suçlarla ilgili ceza yaptırımlarımız var. Bu yazılar yazılırken, bu yorumlar yapılırken suç işleniyorsa işte ceza yasaları, işte savcılar, işte mahkemeler...

Yoksa bu yasalara ve bu görevlilere güvenilmiyor mu?

Türk basını, İran basını değildir. Toplumsal yaşamımızla ilgili her sorun basında tartışılır, bunalımlara bu tartışma ortamında çözüm bulunur.

Silahlı Kuvvetler içindeki atamalar, emir komuta zinciri içinde olmalıdır. Emir-komuta zinciri de yasalar çerçevesinde yürütülmelidir. Bir "kıdemli komutan" varken, bu rütbenin çiğnenmesi, ister istemez yorumlara yol açar. Hava Kuvvetleri Komutanlığı için yapılan atamayı, Askeri Yüksek İdare Mahke-

mesi oy birliği ile iptal ederken, bu gibi atamalardaki kuralları da açıkça belirtmişti. Şimdi bu kurallar yeniden çiğnenirse, buna "cephecilik zihniyeti" demekten başka gerekçe bulunabilir mi?

Sayın Cumhurbaşkanı, sonradan Yüksek Askeri İdare Mahkemesi'nce iptal edilen Hava Kuvvetleri Komutanlığı ile ilgili kararname ile oldukça ağır bir yara almıştı. Sayın Korutürk'ün bu acı deneyden sonra, gerek işgal ettiği yüksek makamı, gerekse kişiliğini koruması, doğal hakkı değil midir?

Bölücüler, Cephe ortaklığının göbek taşında bağdaş kurup, "camiye, kışlaya ve okula" siyaset sokmak için her yola başvuruyorlar. Camiye çoktan siyaset soktular. Okullarda gençlerimizi birbirlerinin kan düşmanı, can düşmanı yaptılar.

Sıra şimdi Silahlı Kuvvetler'de mi?

(Cumhuriyet, 25 Ağustos 1977)

GÜCÜNÜZ MÜ YETMİYOR?..

Hep merak eder dururum. Ülkemizde bunca cinayet sürüp giderken, bakanlık koltuklarında oturan politikacılar kendi vicdanlarıyla baş başa kaldıklarında ne düşünürler acaba? Bir kısmı kendi kendine gerekçe bulmuştur çoktan:

- Anarşik olayları beynelmilel komünizm çıkarıyor...

Öyleyse yakalayın bu "beynelmilel komünizm"in Türkiye'deki ajanlarını!.. Elinizde her türlü olanak var. Başbakan olarak ne güne duruyorsunuz!.. İçişleri Bakanı olarak ne yapıyorsunuz, MİT Müsteşarı olarak işiniz nedir?!..

Bizim milliyetçiler, sabah akşam "beynelmilel komünizm"e sövüp dururlar ama, akşam karanlık basınca da, Komünist Partisi tarafından yönetilen bir ülkeden, Bulgaristan'dan "beynelmilel elektrik" alırlar.

Bir kısım politikacı ise, gençliğin "ülkücü" ve "devrimci" olarak ikiye ayrıldığına, ülkücülerin, o ünlü tanımla "devletin emniyet kuvvetlerine yardımcı" olduklarına inanmıştır. Öyleyse çatışma, devleti koruyanla devleti yıkmak isteyen arasındadır.

- Gençler arasındaki emperyalist ajanlar temizlenmelidir...

MHP Genel Başkanı, ikide birde bu öneriyi ileri sürmektedir. İyi ya, işte şimdi devletin başındasınız. Emrinizde bütün devlet organları var. Bu ajanlar kimlerdir, nereden emir almaktadırlar? Merkezleri neresidir?

"Emperyalizm" genel bir kavramdır. Gençlerin arasına hangi emperyalist güçler ajan sokmuşlardır? Bu emperyalist güçler arasında, örneğin ABD Merkezi Haberalma Örgütü CIA adından da söz edebilir miyiz?

Gençler arasına, hangi emperyalist güçler hangi ajanlarını sokmuşlardır? Bunlar Ülkücüler arasında mıdır, devrimciler içinde midir? Bunları pek bilemiyoruz. Bunları, MHP Genel Başkanı Türkeş de inanılır kanıtlarıyla ortaya koyamıyor.

Buna karşılık, gençler içine sokulmuş "kışkırtıcı ajanlar"ın ad ve soyadları bizim elimizdedir. Bizler "Gençlerin arasına kışkırtıcı ajan sokuyorsunuz" dediğimiz zaman, bunların adla-rını, kimlik kartlarını ve hangi olaylarda görev aldıklarını, devlet arşivine dayanarak kanıtlıyoruz. Fakat bakanlık koltuğunda oturanların hiç böyle endişeleri yok. Eğer "beynelmilel komünizm" derlerse, akıllarınca olayların nedenini niçinini açıklayıveriyorlar.

Birinci MC hükümetinin İçişleri Bakanı Oğuzhan Asiltürk, vurdum duymaz bir politikacıydı. İçişleri Bakanlığı döneminde bunca cinayet işlendi, fakat Asiltürk beyefendi tam bir vicdan huzuru içinde görev yapmaya devam etti. İkinci MC hükümetinin İçişleri Bakanı Korkut Özal, işe dört elle sarıldığı izlenimini uyandıran demeçler verdi. Bu arada, herkesten de yardım istedi. Kendisine küçük bir yardım yapalım:

1970 yılında, Hacettepe Üniversitesi bahçesinde Ülkü Ocakları Genel Başkanı İbrahim Doğan ve daha sonra MHP Gençlik Kolları Genel Başkanlığı'na getirilen Ali Güngör tarafından öldürülen Dr. Necdet Güçlü'yü hatırladınız mı?

Evet, Dr. Güçlü'yü öldüren kurşunlar, Türk Silahlı Kuvvetleri'nde görevli Yüzbaşı Fehmi Altınbilek ve Mustafa İlerisoy'un tabancalarından çıkmıştır. Tabancaların seri numaralarını veriyorum: 6815296-6815248.

Bir buçuk, iki yıldır bu konuyu yetkililere sorup duruyorum. Ülkü Ocakları Genel Başkanlarının cebine silah ne yolla giriyor?

Sayın Özal, anlaşılan solda gizli örgüt avı yapılırken, sağdaki gizli örgütlere hiç gücünüz yetmeyecek? Ne dersiniz?

(Cumhuriyet, 26 Ağustos 1977)

MİLLİ İRADE TATİLDE...

Önceki gün TRT haberlerinde, Cumhuriyet Senatosu'nda görüşülmediği için kesinleşen yasa tasarı ve önerilerinin adlarını öğrendik. Bu taslak ve öneriler, yasada öngörülen süre içinde Cumhuriyet Senatosu'nda görüşülmediği için, Millet Meclisi'nden gelen şekliyle yasalaşmıştır.

Demek ki, burada Cumhuriyet Senatosu, bu yasaların görüşülmesinde temel işlevini yapmamıştır, anayasal görevini yerine getirmemiştir. Cumhuriyet Senatosu'nun gündeminde bulunan yasa taslak ve önerilerini görüşmemiş olması, en azından bir "görev ihmali" sayılmaz mı?

Sayılır ama, ne yapacaksınız? "Milli irade" tatildedir. Tatile çıkan milli iradeyi, "Gel işinin başına..." diyerek göreve çağırmak da olmuyor anlaşılan. Bakın, Cumhuriyet Senatosu Başkanı Sırrı Atalay, ikide birde "olağanüstü toplantı" çağrısı yapıyor ama, pek dinleyen yok. Dedim ya, tatile çıkan milli iradeyi, kimse yolundan çeviremez.

Millet Meclisi Başkanı seçilmediği, seçilemediği için, Türkiye Büyük Millet Meclisi bir türlü çalışma olanağı bulamıyor. Çok partili hayatın içindeyiz, iki meclisten oluşan parlamentomuz var. Var ama, ne yapalım ki, bu iki meclis de "fiilen" çalışmıyor.

Ceza Yasa'mızda TBMM'nin "manevi şahsiyetini" koruyan hükümler bulunmaktadır. Parlamentonun "manevi şahsiyeti" tatil yapamaz. Fakat bu parlamentoyu oluşturan partiler, milletvekilleri, parti grupları, "milli birlik ve beraberlik ruhu içinde" çalışmazlarsa, görev yapmazlarsa ne olacaktır? Zorlayıcı bir önlem de yok. Evet, ne yapacağız?

Bir kamu görevlisi, görevini savsaklarsa, yakasına yapışırız. Ya sayın milletvekili ve senatörler görevlerini savsaklarlarsa, elimizde bunları göreve başlatacak bir güç, bir yetki var mıdır?

Ceza Yasası'na bakarsanız, TBMM'ni görev yapmaktan alıkoymanın cezası idamdır. Yakın tarihimizde bu yüzden bir

başbakan, iki bakan, bir kurmay albay, bir binbaşı ve üç delikanlı ipe çekilmiştir.

AP Genel Başkanı Demirel, hükümeti kurup güvenoyu aldıktan sonra, bir türlü Meclis Başkanı seçtirmeye yanaşmıyor. AP grubu, Millet Meclisi'ni çoktan boykot alanı ilan etti. Hükümeti oluşturan üç parti, bir başkan adayında anlaşırsa, Meclis Başkanı o saatte seçilecek ve parlamento da görevine başlayacaktır. Hükümeti kurmaya gücü yeten Demirel'in, Millet Meclisi Başkanı seçtirmeye mi gücü yetmemektedir?

Millet Meclisi Başkanı seçtirmek şimdilik işlerine gelmiyor. Bu seçim için üç parti arasında bir çekişme vardır. Doğru. Fakat, sanıyorum ki Demirel bu günlerde parlamentoyu çalıştırmak istemiyor. Parlamento çalışırsa, başta kendisiyle ilgili yolsuzluk dosyaları olmak üzere birçok konu gündeme gelecektir. Örneğin zamlar konuşulacaktır, kolera salgını konuşulacaktır, anarşik olaylar görüşülecektir.

Demirel parlamentoyu çalıştırmıyor. Meclislerin görevini engelliyor. Bu arada zaman kazanmak ve Yüce Divan'dan kurtulmak istiyor.

Türkiye'de bütün kurumlar, Demirel ve ailesini korumak ve kollamak için çalıştırılıyor. Gerisini, gelin benim "külahıma" anlatın!

(Cumhuriyet, 27 Ağustos 1977)

YEREL SEÇİMLER...

Ankara, İstanbul ve İzmir belediye başkanı adayları, CHP Genel Merkez yetkililerince mi saptanacak, yoksa bu konuda ön seçim mi yapılacak? Bugünlerde CHP içindeki tartışılan güncel konu budur.

CHP Genel Yönetim Kurulu, genel seçimlerde aday adayları saptanırken, "Aman partiye soldan sızma olmasın" diye bazı aday adaylarını "veto" etmiş, ayrıca bazı Doğu illerimizde de, "dolaylı veto" anlamına gelen "merkez yoklamaları" yaparak ön seçim yolunu kapatmıştı.

Bu tutumun ana muhalefet partisine çok pahalıya mal olduğu, seçim sonuçlarıyla ortaya çıkmıştır. CHP, genel seçim-

lerde beş-altı milletvekili daha kazansaydı, bugün belki de iktidar partisiydi ve ülke ikinci MC serüvenine sokulmamış olacaktı.

"Sütten ağzı yanan, yoğurdu üfleyerek yer" diye bir atasözümüz vardır. CHP, bu merkez yoklamaları ve vetolardan sonra üç büyük ilin belediye başkanı adaylarını, merkez yoklamasıyla saptamayı kolay kolay göze alabilir mi?

"Merkez yoklaması" başlı başına antidemokratik bir yöntemdir. Kayıtlı parti seçmenlerinin bir yana itilerek, adayların Genel Merkez yetkililerince saptanması, örgüte güven duyulmadığı, örgüte önem verilmediği anlamına gelmez mi?

Kaldı ki, CHP lideri Ecevit, ön seçim sistemini bile sakıncalı bulmakta, bunun yerine bütün kayıtlı partililerin oy kullanacağı bir sistemi önermektedir. CHP, bir yandan bu tip demokratik yaklaşımları benimsenmiş görünürken, öte yandan, üç büyük belediye için ön seçim yolunu da kapatıp, başlı başına antidemokratik bir yöntemi uygulayarak, belediye başkanlarını "merkez yoklaması" yoluyla mı seçecektir.

CHP yetkili kurullarının henüz böyle bir kararı yoktur. Fakat, Genel Sekreter Yardımcısı Ali Topuz kendi kişisel eğilimlerini açıklarken, Genel Merkez'in de böyle bir eğilim içinde olduğunu anlatmak istemiştir. Ancak, böylesine önemli bir konuda, Parti Genel Yönetim Kurulu'nun kararı yokken, bir Genel Sekreter Yardımcısı'nın bu tür açıklamalar yapması parti yöneticiliği ciddiyeti ile bağdaşır mı?

CHP'li Belediye Başkanları, gerçekten çok "talihsiz" bir dönemde çalışmak zorunda kalmışlardır. İşçilerine ve memurlarına ödeyecek parası olmayan belediyelere "neden iyi çalışmadınız" diye soru sormak insafsızlık sayılmaz mı? Sanırım bu sorunun sorulması bile yersizdir. Belediye Başkanları, sınırlı olanaklarla, halka hizmet götürmek için geceli gündüzlü çalışmışlardır.

Parti içi çekişmeleri, belediye başkanlıkları için bir "intikam aracı" olarak kullanmak, bu amaçla antidemokratik yöntemlere başvurmak, sorumsuz demeçler vermek, CHP için hiç umulmadık kayıplara yol açar.

Bilinç düzeyi en yüksek üç ilimizin örgütünü bir yana itip, yerine Genel Merkez yetkililerini yerleştirmek, demokratik sol bir parti için bağışlanmaz bir yanılgı olmaz mı?

(Cumhuriyet, 29 Ağustos 1977)

MİLLİYETÇİ TOPLUMCU

MHP Genel Başkanı Alparslan Türkeş'in son açıklaması şöyle; duymadıysanız duyun, öğrenin:

- Bizim siyasi doktrinimiz milliyetçi toplumculuk değil, dokuz ışıktır...

Aynı Alpaslan Türkeş'in, "Temel Görüşler" adlı kitabının 74'üncü sayfasında yer alan bu konudaki görüş ise şimdikinin tam tersidir:

- Bizleri milliyetçi Türkiye'ye götürecek temel hedefler, dokuz ışık görüşünde gösterilmiştir. Bu hedefleri gerçekleştirecek sistem, milliyetçi-toplumculuktur...

Alın bakalım, çıkın işin içinden. İki görüş de Türkeş'in imzasını taşıyor. Hangisi doğru, hangisi geçerli acaba? Bir genç ülkücü, bu kitabı bitirdikten sonra Türkeş'in son demecini okursa, birazcık kafası karışmaz mı? Acaba milliyetçi-toplum-culuk var mı, yok mu? Dün vardı, bugün yok, öyle mi?

MHP Genel İdare Kurulu üyesi ve parti basın sözcüsü Yaşar Okuyan'dan bir mektup aldım. O da aynı konuya değiniyor:

- MHP'nin doktrini sizin yazdığınız gibi milliyetçi toplumculuk değildir. MHP'nin doktrini dokuz ışıktır.

Ben ne yapayım; Türkeş kitabında bunu böyle yazmış. Partinin basın danışmanı bir boş zamanında, "Temel Görüşler" adlı kitabı okursa Türkeş'in "bu hedefleri gerçekleştirecek sistem, milliyetçi toplumculuktur" dediğini öğrenir.

Basın danışmanının mektubundan bir parça daha aktarıyorum:

- MHP ile Ülkü Ocaklan Derneği arasında bir ilişki kurmaya çalışmanızı ve hele meseleyi "MHP ve Ülkü Ocaklan Derneği yasadışıdır" diyerek kanuni bir şekilde çalışmalannı sürdüren bu iki kuruluşun kapatılmalannı talep etmenizi hukuk ilkeleri açısından son derece mantık ve hukuk dışı bulduğumuzu belirtmek isteriz.

MHP ile Ülkü Ocaklan Derneği'nin kapatılmalan talep etmek kolaydır. Bunu mensubu bulunduğunuz CHP'nin birçok sözcüsü de talep etmiştir.

Önce şunu belirteyim: Ben "CHP mensubu" değilim. Bunu açıkladıktan sonra, gelelim işin özüne.

MHP basın danışmanı, bu köşede yayınlanan "Sahibinin Sesi" adlı yazıyı yanıtlamaktadır. Bu yazıda, MHP ile Ülkü Ocakları arasındaki siyasal ilişkilerin, Siyasal Partiler Yasası'na aykırı olduğu ileri sürülmüştü.

Siyasal Partiler Yasası'nın ikinci maddesi, bir derneğin bir siyasal partiyi desteklemek amacıyla kurulup, çalışmasını yasaklamaktadır. Ülkü Ocakları Derneği MHP ile aynı "Dokuz Işık" görüşünü paylaşmakta, aynı "milliyetçi toplumcu" hedefe yönelmekte ve aynı eylemlere katılmaktadır. Ülkücü gençlerin, Türkeş tarafından parlamento kürsülerinden övüldükleri de herkes tarafından bilinmektedir. Öyleyse:

- MHP ile Ülkü Ocakları arasında ilişki yoktur, demek, çocuk kandırmak değil de, nedir acaba?

Partinizi kurduğunuz günden bu yana "milliyetçi- toplumcu" olduğunuzu söyleyeceksiniz. Kitap yazıp "Milliyetçi toplumculuk, hedefimizdir" diyeceksiniz, sonra bundan vazgeçip "Milliyetçi toplumcu değiliz" diye demeçler vereceksiniz, partinizin yurt dışındaki örgütlerini kuracaksınız, hakkınızda dava açılınca "böyle örgütlerimiz yoktur" diye savunma yapa-caksınız, parlamento kürsülerinden "ülkücü gençleri" öveceksiniz, partinizle bu gençlerin örgütü arasındaki ilişkilerin yasa içindeki yeri gösterilince de bu gençlerle hiç ilginiz olmadığını söyleyeceksiniz...

Ve bu gençler, "milliyetçi-toplumculuk" uğruna, ölecekler, öldürecekler.

Hiç olmazsa, bu birliğinizi, bu yakınlığınızı yadsımayın. Ayıp oluyor, ayıp! Yarın, öbür gün bu işlerin hesabı sorulsa, savunmanız böyle mi olacak?

(Cumhuriyet, 30 Ağustos 1977)

NE OLDU BU ŞİRKET?

Gazetecilikte, eskilerin "fikr-i takip" dedikleri bir yöntem vardır. "Fikr-i takip" bir haberin çıkışından oluşumuna, oluşumundan sonuçlanmasına kadarki bütün gelişmeyi izleyip, bütün bu aşamaları okuyucuya duyurmak demektir.

Öylesine hızlı olaylar yaşıyoruz ki, her olayın nasıl gelişip, nasıl sonuçlandığını sizlere duyuramıyoruz. Gün oluyor sık sık yazdığımız haberlerden de sizler sıkılıyorsunuz. Şimdi "mobilya yolsuzluğu" ya da "Ülkü Ocaklarına silah veren yüzbaşılar" diye yazıya başlasam:

- Aman yine o konu mu, dersiniz, ne bileyim!..

Öyle ama, bir gerçeği kanıtlamak için başka çaremiz de yoktur. Bu gibi olayları ister istemez üs tüste yazarız. çünkü amacımız, iyi ve güzel yazmaktan çok, doğruyu izlemek, gerçeği kanıtlamak ve sonuç almaktır.

- "Trakya Transport" işi ne oldu, diye sorsak birçoğunuz için bu iş unutulup gitmiştir belki de.

"Trakya Transport", üç Bulgar yurttaşının, Turizm ve Tanıtma eski Bakanlarından Nihat Kürşat ve AP eski milletvekillerinden Arif Ertunga ile kurdukları bir taşımacılık şirketinin adıdır.

Nihat Kürşat ve Arif Ertunga adlarındaki, "milliyetçiler" bütün "antikomünist" düşünce ve kaygılarını bir kenara iterek, üç Marksist-Leninist'le, para kazanmak amacıyla biraraya gelmişleridir. "Paranın dini imanı yok" derler ya, öyledir. İş para kazanmaya gelince, komünizme karşı kanlarının son damlalarına kadar savaşacaklarını söyleyenler, hemen "kökü dışarıda" olan şirketlerin kurucuları arasında yer alıverirler.

"Trakya Transport" işi öyle dallı budaklı bir iştir ki, bununla Başbakan Süleyman Demirel yakından ilgilidir, Milli Savunma Bakanı ve değerli işadamı Dr. Sadettin Bilgiç bu şirkete çok önem vermektedir. Maliye eski Bakanı Yılmaz Ergenekon bu konuda yazılar yazmış emirler vermiştir.

Fakat arada küçük bir engel çıkmıştır. Dışişleri Bakanlığı ile güvenlik örgütleri, bu şirketin kurulmasına karşı çıkmışlardır. Bir başka konuda, Dışişleri Bakanlığı, Genelkurmay Başkanlığı ile örneğin MİT Müsteşarlığı bir kuruluşa karşı çıksalar, ne olur? Şirket kurulmaz. çalışmalar olduğu yerde kalır.

"Trakya Transport" bütün engelleri geçmiş, kurulmuş, ne Genelkurmay dinlemiş, ne MİT yazışmalarına kulak asmıştır. Bu örnek devletin siyasal yapısını incelemek isteyenler için çok ilginç bir konu değil midir? "Devletin bölünmezliği" kimlere karşı duyarlı, kimlere karşı güçsüz, elle tutulur biçimde görülüyor. Öyle değil mi?

"Trakya Transport" iki yüz kamyonluk bir TIR filosu kurmuştur. Dışişleri Bakanlığı, bu filonun hiç olmazsa 100 kamyona indirilmesini istemekte ve bazı kayıtlar öngörmektedir. Bu konuda bakanlıklar arasında bugünlerde bir toplantı düzenlenecektir.

Ticaret Bakanı Dr. Agah Oktay Güner! Bu kökü dışarıda şirkete gücünüz yeter mi? Yetmez. Ya siz MİT Müsteşarı Hamza Görgüç Paşa?!.. Bakın aldırıyorlar mı size hiç!..

Kahrolsun komünizm, gelsin paralar... Ruble, leva, dolar, ne olursa olsun...

(Cumhuriyet, 1 Eylül 1977)

MUHALEFET SANATI

Hemen hemen her görev, beceri ve hüner ister. Bu kuralın en çok geçerli olduğu alanlardan biri siyasal yaşamdır. Siyasal partiler yetenekli liderleri ve yöneticileriyle güç kazanıp gelişirler.

Partilerin etkili çalışma yapmaları ve kitleleri etkilemeleri bir ölçüde yetenekli kadrolara sahip olmalarına bağlıdır. Bu gereksinme parlamento çalışmalarında ağırlığını büsbütün duyurmaktadır. Meclis Grup Başkanları, Grup Sözcüleri yetenekli milletvekilleri ve senatörler arasından seçilirse, partinin gücü ve etkisi artar.

Partinin parlamento kürsülerindeki sözcüleri, komisyonlardaki temsilcileri partinin ağır toplarıdır. Oturumlarda içtüzük hükümlerini ezbere bilen milletvekillerine gerek duyulur; sırasında demagojik oyunlara başvuracak sözcüler aranır. Bir partinin genel başkanının yanında, belirli alanlarda uzmanlaşmış, konuşma yetenekleri gelişmiş milletvekilleri ve senatörler bulunması gerekir.

Bu yazdıklarımızı, ana muhalefet partimiz CHP için uygularsanız hiç de parlak sonuç alamazsınız.

Bu konulara değinirken, ilerici kamuoyu için hiç de sevimli olmayan bir örnekten söz edelim. Coşkun Kırca, bir zamanlar CHP'nin Millet Meclisi'ndeki imdat simidiydi. Kırca, içtüzük hü-

kümlerini ezbere bilir, geçmiş oturumlardaki örnekleri bu bilgiyle kaynaştırır ve yetenekleriyle üstünlük kazanırdı.

Geçen dönemde, DP içinde de böyle parlak milletvekillerine tanık olmuştuk. Özer Ölçmen, Hasan Korkmazcan ve Cevat Önder, bilgi ve becerileriyle gerçekten çok başarılı konuşmalar yapmışlardı.

CHP, muhalefet görevini en etkin ve yararlı biçimde sürdürebilmek için yetenekli sözcüler ve uzmanlaşmış milletvekilleri bulmak ve yetiştirmek zorundadır.

214 kişilik Millet Meclisi grubunda, hiç şüphesiz yetenekli birçok milletvekili bulunmaktadır. Bunları bulup çıkarmak, gerekirse geliştirip yetiştirmek parti yönetiminin görevi değil midir?

CHP içinde bugün Coşkun Kırca gibi yetenekli bir sözcü yok. Neden? Bir Hasan Korkmazcan gibi etkili bir konuşmacı tanımıyoruz. Niçin? Geçen yasama döneminin son oturumlarının birinde "son söz milletvekilinindir" kuralı gereğince söz alan CHP İstanbul Milletvekili Metin Tüzün, Demirel'in beynine kan sıçratan konuşmasını yaparken "kim bilir CHP içinde Metin Tüzün gibi daha nice yetenekli milletvekili var" diye düşünmüştük.

CHP Genel Başkanı Ecevit'in önünde duran güncel sorunlardan biri de, Millet Meclisi ve Senato'da muhalefet görevini en etkin biçimde yürütecek parlamenterleri bulup çıkarmak ve onlara yeteneklerini kanıtlamak için olanak sağlamaktır.

Bir partinin parlamento içinde etkili olabilmesinin başka yolu, yöntemi var mıdır?

(Cumhuriyet, 2 Eylül 1977)

İPEK KEFEN...

İnsanoğlunun sahip bulunduğu hakların en kutsalı, yaşama hakkıdır. Yaşama hakkının yok olduğu yerde ne devlet vardır, ne de yasalar.

Ülkemizde şu beş on yıl içinde, yaşama hakkı, hiçe sayılan hakların başında yer almaktadır.

- Vur, öldür, yaşatma!..

Ümraniye'de yaşanan acı olay, devletin bir kesimine egemen olan düşüncenin, kan ve gözyaşıyla ıslanmış son örneklerinden biridir. Devletin polisi bu gibi olaylarda başka türden önlem alamaz mı? Önlem almak hep, adam öldürmek, kurşun sıkmak ve cop sallamak üzerine midir?

İspanya'da, şu yıllardır "faşist" diye suçladığımız, lanetlediğimiz İspanya'da bile polis, kendisine saldıran göstericilere ancak "kauçuk mermi" atmaktadır. Bir de bize bakın. Devrimci öğrenciyi sırtından vuracaksın, 1 Mayıs göstericilerine yaylım ateşi açacaksın, gecekondu halkını yaşlı, genç demeden, çoluk çocuk diye düşünmeden, vuracaksın...

Çünkü bir kısım güvenlik görevlileri, böyle koşullandırıldı yıllardır:

- Vur, öldür, yaşatma!..

İşin özüne inerseniz, gecekondu sorunu çarpık kapitalizmimizin doğurduğu hastalıklardan biridir. Düzensiz kentleşmenin büyük kent çevrelerine sürükleyip yığdığı yoksul halkımızın başını sokmak için yaptığı derme çatma yapılar da bu düzenin sonuçlarından biri değil midir?

Ne yapsın bu insanlar?

Köylerinde bir avuç toprakları olmayan halk yığınları, büyük kentlere dalga dalga yayılırsa suç kimindir? Köylerine okul yapmayacaksın, bir avuç toprağı çok göreceksin, ışık götürmeyeceksin, yol götürmeyeceksin ve bu yurttaşlar insanca yaşama hakkını büyük kentlerde ararlarsa, önce, bunların gecekondu yapmalarına ses çıkarmayacaksın, sonra da "kutsal mülkiyet hakkıdır" deyip, silaha sarılacaksın, evlerini başına yıkacak, canlarını alacaksın...

Çok merak ederim; Ümraniye'nin yoksul halkı üzerine, "muzaffer ordu komutanları" gibi ateş açılması için emir veren polis şefleri, müdürleri, yetkilileri, acaba İstanbul'da hazine arazilerini yıllardır işgal eden işadamlarına, zengin kulüplerine ve kumar salonlarına da aynı şevk ve heyecanla "ateş emri" verebilirler mi?

- Vur, öldür, yaşatma!..

Cephe partilerinin devlet anlayışı, hakları koruma içgüdüsü işte böyledir. Devrimciyse ve yoksulsa vuracaksın, öldürecek-

sin, yaşatmayacaksın. Gözlerini öylesine kin bürümüştür ki, bunlara, savaşlarda sivil halkı korumayı amaçlayan "Cenevre Sözleşmeleri"ni hatırlatsanız bile para etmez.

Ümraniye halkının kana bulandığı günlerde İçişleri Bakanı Korkut Özal'ın basın toplantısındaki sözlerini hatırlatalım:

- Halka ipek gibi yumuşak davranacağız...

Böyle mi?..

Yoksa İçişleri Bakanı, Ümraniye'de polis kurşunuyla ölen beş yurttaşımızı ipek kefenle mi gömecektir?

(Cumhuriyet, 5 Eylül 1977)

MİLLİYETÇİLİK T.A.Ş.

Bir süre önce bu köşede, "Trakya Transport Uluslararası Nakliyat Anonim Şirketi" yöneticilerini tanımış, bu Türk-Bulgar ortak taşımacılık şirketi hakkında bilgi edinmiştik. Şirket yöneticileri şu adlardan oluşmaktaydı:

Arif Ertunga, Dimitiar Pantelev Popov, Nihat Kürşat, Dimitiar Christov Chopov, Mehmet Üstünkaya, Anton İvanov Antonov.

Şirket yöneticilerinden Nihat Kürşat, Süleyman Demirel hükümetlerinde Turizm ve Tanıtma Bakanlığı yapmıştır. Arif Ertunga ise, bir eski AP milletvekilidir. Nihat Kürşat boş zamanlarında Türk Hava Yolları Yönetim Kurulu Başkanlığı'nı da sürdürmektedir.

Bu şirket, Bulgar "DSO-MAP" TIR nakliyat şirketi ile bu şirketin Türkiye temsilcisi "Balkan Transport Nakliyat ve Turistik Tesisler İşletmeciliği Anonim Şirketi" tarafından kurulmuştur.

Şirketin kurulmasına, Dışişleri Bakanlığı ile Genel Kurmay Başkanlığı ve bazı güvenlik örgütleri karşı çıkmış, fakat şirket bu gibi engelleri aşmasını bilmiştir.

Bugün de, dilerseniz, "Balkan Transport Nakliyat ve Turistik Tesisleri İşletmeciliği Anonim Şirketi" yöneticilerini yakından tanıyalım.

Yönetim Kurulu Başkanı Arif Ertunga, Başkan Yardımcısı Osman Kavrakoğlu, üyeler: Diler Ertunga, Nihat Kürşat, Mehmet Üstünkaya, Bülent Ertunga.

Nihat Kürşat ve Arif Ertunga'yı tanıdık. Ya Osman Kavrakoğlu kimdir? O da, 27 Mayıs Devrimi ile yıkılan Demokrat Parti'nin önde gelen milletvekillerindendir.

Devam ediyoruz ve şirketin danışman ve denetçilerini tanıyoruz:

Cemal Kulu, Servet Bayramoğlu, Hami Tezkan, Özdemir Çakiner, Ergin Demirdöken.

Bunlar arasında da iki ad dikkat çekmektedir: Servet Bayramoğlu, tıpkı Kürşat ve Ertunga gibi, AP eski milletvekillerindendir. Bayramoğlu, bir süre Kara Yolları Genel Müdürlüğü de yapmıştır.

Öteki ilginç ad, Hami Tezkan'dır. Tezkan, Şaban Karataş'ın Genel Müdürlük yaptığı sürede TRT Haber Dairesi Başkanlığı'nı yürüten bir AP eski milletvekilidir. Tezkan, aynı zamanda Amerikan uçak yapım şirketi Lockheed'in Türkiye'deki komisyoncusu Nezih Dural'ın komisyonculuğunu da yapmıştır. Tezkan, bir yandan komisyoncunun komisyonculuğunu yaparken, öte yandan da, Bulgar şirketinin temsilciliklerinde görev almaktadır.

Şirketin "idari koordinatörü" kimdir bilir misiniz? Muzaffer Çağlar... Çağlar da kim diyeceksiniz? Unuttuysanız, hatırlatalım: İstanbul Emniyet eski Müdürlerindendir.

Görüldüğü gibi bütün "milliyetçiler", sabah akşam küfür ettikleri komünistlerin şirketlerinde, "milli birlik ve beraberlik ruhu içinde" biraraya gelip, komünizme karşı kanlarının son damlalarına kadar savaşmakta ve bu arada, bol bol da para kazanmaktadırlar.

Ben de hep merak eder dururum: Son zamanlarda milliyetçiler, hep böyle yabancı şirket temsilcileri ve kökü dışarıda şirketlerin komisyoncuları arasından mı çıkmaktadır?

(Cumhuriyet, 8 Eylül 1977)

ZAM... ZAM... ZAM...

İkinci Cephe Hükümetinin "istikrar tedbirleri" adı altında hazırladığı "zam paketi", kamuoyu önünde açıklandı. Müjde!.. Sadece nefes alıp verdiğimiz havaya zam gelmedi!.. Artık bun-

dan sonrasını bekleyin. Zamlar birbiri üzerine yansıyacak ve yoksul halk bu zam yükünün altında büsbütün ezilecektir.

Fakat ne önemi var? Daha bir kaç gün önce, Başbakan Yardımcısı Necmettin Erbakan açıkladı: Biz "lider ülkeyiz" Uluslararası Para Fonu gibi kuruluşlara da hiç aldırmayız. Hem, Başbakan Demirel de televizyon ekranları önünde "Zamma hasret misiniz?" diye sormadı mı? Yani, özetle, bu "istikrar tedbirleri", milliyetçiliğimizin son marifetlerindendir.

- Batmıyoruz, çıkıyoruz...

Düzenin bekçi başısı Demirel, son ekonomik durumu o güzel Türkçe'siyle böyle tanımladı. Size, bize ne demek düşer? Demirel zamları açıklarken:

- Zamlar hayırlı ve uğurlu olsun, diyor.

Kime hayırlı olsun, kime uğurlu olsun? İthalatçıya, ihracatçıya, teşvik belgecilerine, vergi iadecilerine hayırlı, Dr. Bilgiç'e, yeğen Yahya'ya, kardeşler Şevket ve Ali'ye ve de Akgün Erbakan kardeşimize, ayrıca ünlü işadamı, toprak ağası Gümrük ve Tekel Bakanı Gün Sazak'a da uğurlu olsun. Olmasın mı?..

Bir hükümet tarım kazançlarını vergilendiremezse, iş ve sermaye çevrelerinden vergi alamazsa, yapacağı budur işte. Yoksul halkın sırtına binmek!..

Halk, nasıl olsa, her türlü haksızlığa, adaletsizliğe alıştırıldı. Bu partiler, sırtlarında, üç yüzü aşkın yurttaşımızın tabutunu taşıyarak dolaşıyor. Var mı bir tepki? Cinayete alıştık alıştırıldık.

Bunca yolsuzluk dosyası birbiri üzerine yığıldı da ne oldu? Anayasa düzeninin temel taşı olan parlamento kapısı bile kapalı, bir türlü açılmıyor. Bu konuları, hangi kürsüde, hangi Meclis'e konuşacaksınız? Bunca yolsuzluk dosyası en ince ayrıntılarına kadar kamuoyuna sunuldu. Var mı bir ses? Yok. Hepsi hepsi unutulup gidiyor. Halk yolsuzluğu da alıştırıldı, ne yapacaksınız?

Şöyle biraz kıpırdanan, ses çıkaran oldu mu, gözaltılar, tutuklamalar, dava üzerine davalar... O da mı yetmedi? Sür polisi yoksul halkın üstüne! Vur, öldür, yaşatma!..

Halk bunlara da alıştı. Fakat yolsuzluğa, cinayete alıştırılan halk, bu zamlara karşı hiç ses çıkarmayacak mı acaba?

Halk, bütün bunlara karşı "örgütlü bir güç olarak" sesini duyurmalıdır. Bunun sorumluluğu, şimdi ilerici örgütlerin, parti-

lerin omuzlarındadır. Bu zamlar niçin yapılıyor? Bu sorunun nedenini, niçinini halk önünde, halkla beraber tartışmak gerekiyor.

Zamlar, belirli bir sistemin kaçınılmaz sonuçlarıdır. Sağcı hükümetlerin varlık nedenleri, bu sisteme ve bu sonuca sıkı sıkıya bağlıdır. CHP, zam politikasının altında yatan bu nedenleri, açık seçik biçimde halka anlatmalıdır. Ana muhalefet partisinin temel işlevlerinden biri bu değil midir?

Demirel'in apar topar erken seçim kararı almasının başlıca nedeni, zam yapma zorunluluğuydu. AP Genel Başkanı, seçimlerden hemen önce zam yapan bir hükümet olarak seçimlere katılmak istemiyordu. Önce seçim yapıldı ve zamlar böylece seçimden sonra açıklanmış oldu, gelecek seçime daha dört yıl var. Halk gelecek seçime kadar, başka sorunlarla oyalanır nasıl olsa...

1974 yılında Ecevit hükümeti bazı temel ihtiyaç maddelerine zam yapınca Demirel:

- CHP demek, zam demek, kuyruk demektir. diyordu.

Haydi CHP şimdi sen neredesin? Farabi Sokak'taki Genel Merkez'inde misin? Göreme Sokak'taki araştırma bürosunda mısın? Meclis kulisinde misin? Neredeysen çık ortaya, anlat bu zammı halka, anlat, anlat, anlat!.. Susma!.. Halk seni bekliyor!..

(Cumhuriyet, 10 Eylül 1977)

ÜMRANİYE VE YENİKÖY...

Ümraniye ve Yeniköy, İstanbul'da iki semtin adıdır. Ümraniye geçen hafta kana bulandı. Hazine arazisi üzerine gecekondu yapan yoksul halk ile bu gecekonduları, "kutsal mülkiyet hakkıdır" diye yıkmak isteyen toplum polisi arasında kanlı çatışma çıktı. Bu çatışmada altı yurttaşımız, polis kurşunuyla vurularak öldü.

Yeniköy'de, Kalender Köşkü çevresindeki Hazine arazisi de bir takım yurttaşlarımız tarafından işgal edilmiştir. Yeniköy'de Kalender Köşkü çevresindeki Hazine arazisi üzerinde gecekondular değil, lüks yapılar yükselmektedir. Ve bu lüks yapılar-

da varlıklı yurttaşlarımız oturmaktadır. Bu söylediklerimizi belgelerle kanıtlayalım:

Sarıyer Asliye Hukuk Mahkemesi, 4.4.1960 gün ve 1955/43 esas, 1960/97 karar sayılı gerekçeli hükmünde, Ziraat Bankası eski genel müdürlerinden Hüseyin oğlu Mithat Dülge'nin, 446 ada 39 parsel üzerinde "işgalci" niteliğinde bulunduğu belirtilmektedir.

Mithat Dülge, işgal ettiği Hazine arazisini birtakım yurttaşlara satmıştır. Dülge'den Hazine arazisi alanlardan biri opera sanatçılarından Ayhan Aydan'dır. Aydan'ın, Hazine arazisinin kendi üzerine kayıtlanması için açtığı dava reddedilmiştir. 1963 yılında açılan dava 1977 yılında sonuçlanmıştır. Yargıtay 14'üncü Hukuk Dairesi'nin 10.5.1977 gün ve 1977/1921-2957 sayılı kararında, Hazine işgalciliği şu tümcelerle açıklanmaktadır:

- Dava konusu taşınmazın kadastrodan önce de Hazine adına tapulu olduğu, Mithat Dülge adındaki şahsın kendisine ait tapu kapsamını usulsüz genişleterek, bu Hazine yerine de sahip çıkmak istediği, Hazine tarafından Mithat Dülge aleyhine açılan müdahalenin önlenmesi davasının Hazine lehine sonuçlandığı ve taşınmazın kadastro, ada ve parsel numarasıyla Hazine adına tescil edildiği...

Sarıyer tepelerinde Hazine arazisi üzerinde evleri olan yurttaşlarımız Ümraniye halkı gibi yoksul ve çaresiz değillerdir. Her biri 1960 ihtilaliyle yıkılan Demokrat Parti'nin önde gelen adları ya da bunların dostlarıdır Dava dosyasına bakarak, bunların adlarını öğrenelim:

Ayhan Aydan, Aysel Sadıkoğlu, Behçet Özdoğancı, Benal Arıman, Bülent Serbest, Emin İplikçi, Ercüment Berker, Fahrettin Arel, Feridun Boysan, Galip Serter, Hakkı Muratlı, Meşrure Pekün, Mevhiş Işıl, Mithat Dülge, Muammer Çavuşoğlu, Nadide Konak, Nazan Kapancı, Refik Koraltan, Sinan Bosna, Sırrı Öktem, Şaban Gazioğlu, Zeki Tektaş...

Milli Savunma eski Bakanı Ferit Melen, 18 Mart 1977 gününde "ivedi" kaydı ile Maliye Bakanlığı'na yazdığı 6110-(3414-21)-77 sayılı yazıda, şu istekte bulunmaktadır:

İstanbul Boğazı'nın en mutena yerinde, değeri çok yüksek askeri hizmet ve ihtiyaçlar için Milli Savunma Bakanlığı'nın elinde bulunması gerekli söz konusu taşınmazlara ait davaların daha fazla (15 yıldan beri) sürüncemede kalmasından doğacak sakın-

calann göz önünde bulundurulması hususunun ilgililere tebliğ buyurulmasını arz ederim...

Evet, haydi buyurun bakalım!.. İstanbul Emniyet yetkilileri, haydi! Arabalarınıza atlayın, silahlarınızı kuşanın, panzerlerini, yıkım araçlarınızı sürün, siren düdüklerinizi de çalın! İşte size işgal edilmiş bir Hazine arazisi daha!.. İşte kararlar, işte emirler!

Yoksa, Yeniköy'de işgal edilmiş Hazine arazisi biraz yokuş mu dersiniz?

(Cumhuriyet, 11 Eylül 1977)

DOST MU, DÜŞMAN MI?

Türkiye, kime dost, kime düşmandır? Bunun yanıtını bulmak pek kolay değildir. Çünkü çağımızda, siyasal, ekonomik ve kültürel ilişkiler iç içe girmiştir. NATO ittifakında "dost" dediğimiz devletlerle neredeyse silahlı çatışmaya girişir. Varşova Paktı'nın "düşman" saydığımız sosyalist ülkelerinden de elektrik enerjisi alırız.

Şimdi soralım; Yunanistan'la dost muyuz, düşman mıyız? İki halk arasında düşmanlık olmaz. Amerikan yurttaşına, Sovyet yurttaşına, İngiliz'e, Fransız'a, Yunan'a Iraklı'ya düşmanlık diye bir duygu çağ dışıdır. Halk halka niçin düşman olsun? İnsan insana niçin kin duysun?..

Fakat bir de yaşanan gerçekler var. İki ülke savaşa tutuştu mu artık bu gibi sözlerin pek etkisi olmaz. Bir süre için anlamı da kalmaz. Savaşa tutuşan iki ülke halkı birbirine düşman kesilir. İkinci Dünya Savaşı'nda, birbirinin kanına susamış iki ülke, Almanya ve Fransa yine aynı düşmanlığı sürdürüyorlar mı? Hayır!

Dostlukları, düşmanlıkları belirleyen biçimsel kurallar, savunma paktlarında ve ikili anlaşmalarda ortaya çıkar. Türkiye ve Yunanistan, NATO antlaşması çerçevesinde, kuzeyden gelecek bir komünist saldırı olasılığı varsayımına dayanarak "dost ülke" sayılmışlardır.

Fakat, Kıbrıs sorunu, Türk ve Yunan Silahlı Kuvvetleri'ni birkaç kez karşı karşıya getirmiştir. NATO antlaşmasına göre iki "dost devlet" sayılan Türkiye ve Yunanistan Silahlı Kuvvet-

leri, bir savaş olasılığı için hazırlanmışlardır. Ülkesini bir gece içinde işgal eden Yunan cuntası, Kıbrıs yenilgisinden sonra Ege kıyılarına bir saldırı planı hazırlamıştır. Yunan Silahlı Kuvvetleri geçenlerde, Trakya'dan gelecek bir Türk saldırısı olasılığını ön plana alarak "askeri tatbikat" düzenlemiştir.

Bu ay içinde, NATO kuvvetleri, Ege kıyılarına bir çıkartmayı öngören "tatbikat" yapacak, bu "tatbikat"a Yunan Silahlı Kuvvetleri de katılacaktır.

Gazetelerden öğrendiğimize göre, NATO tatbikatı kaba hatlarıyla, Varşova Paktı ülkelerinin Türkiye'yi işgal etmeleri halinde, NATO ülkelerinin Türkiye'yi nasıl kurtaracakları varsayımı üzerine yapılmaktadır.

ABD Türkiye'ye "silah ambargosu" koymuş, Yunanistan'a ise alabildiğine silah yardımı yapmıştır. Yunan Silahlı Kuvvetleri, bu "tatbikattan" da yararlanarak, Ege kıyılarının savunma gücünü de iyiden iyiye öğrenmiş olacaklardır. Yunan Genelkurmayı Türkiye ile karşılıklı silah dengelerini bu "tatbikat" nedeniyle, ölçüp tartabileceklerdir.

Yunanistan'a NATO karargahından bakarsanız, Atina'yla dost sayılırız. Yok, soruna Kıbrıs açısından eğilirseniz Yunan Silahlı Kuvvetleri'yle düşmanız.

Bir NATO ülkesi olarak, örneğin Varşova Paktı üyesi Bulgaristan'la düşmanız. Fakat bu düşman memleketten elektrik enerjisi alırız.

Elektrik enerjisi alacak kadar dost olduğumuz devletlerle, düşman, düşman olduğumuz devletlerle birlikte tatbikat yapacak kadar da dostuz.

Biri, bizi işletiyor ama, kim?..

(Cumhuriyet, 13 Eylül 1977)

GERÇEĞİN İKİ YÜZÜ...

Bilmem duymuş muydunuz? Dört-beş yıl önce İstanbul'da "Türk-Yunan İşadamları Derneği" adıyla bir dernek kurulmuştu. Devir, 12 Mart devriydi. Yunan cuntasının çete başı Albay Papadapulos ile o günlerin Başbakanı Nihat Erim arasında iyi niyet demeçleri gidip geliyordu. Solun balyozla ezilmek isten-

diği o günlerde, Türk ve Yunan işadamları arasında dostluk iyiden iyiye pekiştiriliyordu.

Dost ve komşu ülkelerle siyasal, ekonomik ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi gerçekten sevindiricidir. Buraya bir nokta koyarak, bir başka konuya geçelim: Aynı dönemde, Türk ve Yunan işadamları yerine, "Türk-Yunan İşçileri Derneği" adıyla bir örgüt kurulsaydı, ne olurdu acaba? Ne olacağını hemen söyleyelim: Dernek kurucuları, "tarihi düşmanımız Yunanlılar'la örgüt kurma" gibi duygusal gerekçelerle suçlanır, tutuklanır, haklarında, binbir tülü dava açılırdı.

Vay tarihi düşmanımız... Atalarımızın kanı kurumadan. enternasyonal komünizmin yeni oyunu...

Bu köşeden, "Trakya Transport" ve "Balkan Transport" adında iki taşımacılık şirketinden söz etmiştik. Bu şirketler, Nihat Kürşat, Arif Ertunga, Osman Kavrakoğlu, Hami Tezkan, Servet Bayramoğlu gibi, DP ve AP eski milletvekilleri tarafından yönetilmektedir. "Balkan Transport", bir Bulgar şirketinin Türkiye temsilciliğini yürütmektedir. "Trakya Transport" da, bir Bulgar şirketiyle ortaklaşa kurulmuş bir taşımacılık şirketidir.

Türkiye'de gelmiş geçmiş sağcı hükümetler, komşu sosyalist ülkelerle ilişkileri suç saymış ve yıllarca devrimci aydınların ensesinde boza pişirmişlerdir. Siyasal yaşamlarında şiddetli birer "komünizm düşmanı" olarak bilinen bu AP ve DP milletvekilleri, "kahrolsun komünizm, gelsin paralar" diyerek, Bulgarlar'la ticari ortaklıklar kurmuşlardır.

Sosyalist ülkelerle, her türlü ilişkimizin gelişmesinde yarar vardır. Bu şirketler kurulmasın mı? Kurulsun elbet. Ekonomik ilişkilerimiz, kültürel ilişkilerimiz gelişsin, yoğunlaşsın. Bunu yürekten diliyoruz. Fakat burada sorun başka. Sorun, şu bizim "milliyetçilerin" tutumu, çelişkileri, içyüzleri.

Adı solcuya çıkmış bir yurttaşımız, Bulgarlarla ortak bir şirket kursa ne olurdu, hiç düşündünüz mü? Hemen mimlenir, fişlenir, peşine adam takılır, bir fırsatı düşerse de "casustur" diye içeri atılırdı. Yıllardır, solcu aydının bu tür kaba ve çirkin baskılardan neler çektiğini unuttuk mu?

Ölçüler, hep böyle çift yönlüdür. Demokrasi, hukuk devleti, devletin bölünmezliği gibi gerekçelerin ardında, bir ayrıcalıklı kesimin, zümrenin, sınıfın çıkarları korunmaktadır. İşte bu

düzene karşı çıktınız mı, kıyamet kopar. Başınıza gel-medik iş kalmaz.

Şu Ümraniye ve Kalender örnekleri, bu eşitsizliğin, bu adaletsizliğin, yürekler sızlatan örnekleri değil midir? Ümraniye'de üzerine gecekondu yapılan arazi, devlet mülkiyetindedir. Yeniköy'de, Kalender Köşkü çevresini süsleyen lüks yapılar da, Hazine arazisi üzerindedir. Ümraniye'nin yoksul halkına kan kusan silahların bir teki, Kalender'in lüks yapılarına çevrilebilir mi hiç? Bundan sonra da:

- Hak, hukuk, eşitlik, hukuk devleti...

Bu örnekleri art arda sıralarken, haydi şu "Ülkü Ocakları Genel Başkanı ile MHP Gençlik Kolları Genel Başkanı'na silah dağıtan yüzbaşılar" konusuna da değinelim. Silahlı Kuvvetler'de görevli bir subay, bir devrimci gence ya da Dev-Genç Başkanı'na bir silah verse, bu silahla da bir cinayet işlense, ne olurdu? Uzun uzun anlatmayayım, ne olacağın bilirsiniz...

İşte böyle...

Bu sömürü, bu yalan, bu kaba baskılar, ne zamana kadar sürecek? Sorun bu.

İçişleri Bakanı Korkut Özal, "Halka ipek gibi davranacağız" diyordu. Doğru söylüyor adam. Bakın Kalender Köşkü çevresindeki Hazine arazisi üzerinde bağdaş kuran "halk" bu ipek gibi davranıştan ne kadar hoşnuttur, kim bilir...

(Cumhuriyet, 14 Eylül 1977)

GENELGEYLE...

İçişleri Bakanı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanı birer genelge yayınlayarak, valilerden pahalılığın önlenmesi için gerekli önlemlerin alınmasını ve haksız kazanç sağlamak isteyenlerin de cezalandırılmasını istediler.

Bunun adına "yurttaşlarla alay etmek" denir işte. Pahalılığı yaratan etkenler ve ekonomik koşulları bir yana itip, bir iki "zabıta önlemi" ile pahalılığın önlenemeyeceğini, bu iki sayın bakan da bilir. Bilir amma, ne yapsınlar, kamuoyu önünde biraz "şirin" görünmek istiyorlar. Yurttaş bu genelgeleri duyunca sanki;

Bak hükümet pahalılığı önlemek için önlem alıyor, diye düşünecek ve zamları bir anda unutuverecek...

Demir ve çimento stokları yapanlar denetlenebildi mi? Bu konuda denetim yapacak kaç kişi vardır? Kaç kişi bu iş için görevlendirildi? Kaç istifçi yakalandı?

Zam paketleri açılıp, halkın önüne serilince, atı alan Üsküdar'ı çoktan geçer. Çıkarcı çevreler, çoktandır böyle bir fırsatı beklemekteydiler. Sen, toprak ağasının kazancına dokunma; sanayiciden, işadamından, tüccardan gerekli vergiyi alma; işçiye memura, köylüye, emekliye, dula yetime yüklen; sonra da valilere genelge gönder:

- Pahalılığı önleyin...

Nasıl önleyecek valiler pahalılığı?

Bunlar hep, göz boyama, aldatma, kandırma üzerine kurulmuş siyasal gösterilerdir. İçişleri Bakanı "halka ipek gibi davranacak" ya, ipek gibi davranmak için böyle gösteriler gerekiyor. Adam da bulmuş fırsatını, kullanıyor:

- Pahalılığı önleyin...

Anımsayacaksınız, 12 Mart döneminde sıkıyönetimin ilan gerekçelerinden biri, "anarşik olaylar", ikincisi de "çıkarcı çevrelerin öteden beri izlenen tutumu"ydu. Peki şu Nihat Erimler, Ferit Melenler, Naim Talular, sıkıyönetim komutanları, Faik Türünler, Cemal Süerler, çıkar çevrelerinin bir tek temsilcisini sıkıyönetim savcılarına teslim ettiler mi? Yok canım, ne gezer...

Fakat iş gösteriye, edebiyata gelince, hiç kaçırmazlar:

- Çıkar çevrelerinin öteden beri izlenen tutumu...

Bütün bunlar, hep aldatmaca üzerinedir. Yurttaşın zamlar karşısında ateş püskürdüğünü biliyorlar ya, işte bu öfkeyi birkaç anlamsız genelgeyle hafifletmeye çalışacaklar.

Bugün bayram. Bir genelge daha yayınlasınlar da zamdan pahalılıktan beli bükülen halkı, valiler aracılığıyla zorla güldürsünler. Bir bu eksikti çünkü...

(Cumhuriyet, 15 Eylül 1977)

ÖZAL'IN MEKTUBU

İçişleri Bakanı Korkut Özal'dan bayram öncesinde bir mektup aldım. Önce mektubu okuyalım:

"Sayın Mumcu,

Meselelerde çok farklı değerlendirmeler yapabiliriz. Ama inanıyorum ki, bazı asgari müşterekler daima mevcuttur. 26.8.1977 ve 5.9.1977 tarihli Cumhuriyet'te yayınlanan makalelerinizle beni ilgilendiren bazı konuları ortaya getirdiniz ve kanaatlerinizi belirttiniz. Bu hususlardaki görüşlerimi açıklamak isterim:

1- 1970 yılında işlenmiş olduğunu ifade ettiğiniz hususu tetkik ve tahkik konusu yaptım. Size ayrıca bilgi vereceğim. Devletin bu meselelerin hepsine gücünün yeteceğine inanıyorum. İnşallah herkesin inanmasına da hizmetkar olurum.

2- Ümraniye için yazdığınız 'İpek Kefen' makalenize gelince. Aslında benim beyanım devlete ve kanuna karşı davranışlarda kaya gibi, halka muamele de ise ipek gibi olmadır. Ümraniye olayları halen Adliye'ye aksetmiştir. Üzücü, ama çok üzücü olaylardır. Adliye'de tahkikat safhasında olan bir olay için İçişleri Bakanı olarak fikir beyan etmeyi hukukun üstünlüğü anlayışıma ters bir davranış olarak görmekteyim. Hadise açıklığa kavuşunca zannederim salim fikirleri ortaya koymak mümkün olur.

Ancak güvenlik kuvvetlerinin tamamen yasal bir işlem içinde iken tecavüze uğramaları halinde, yasaların kendilerine verdiği yetki ve imkanlar içinde hareket etmeleri vazifeleridir. Bunu yapanları kınamak bizi bir yerde devlet otoritesinin ortadan kalkmasına götürür.

Ne var ki, devlet kuvvetlerinin bu gibi zor işlemleri yaparken çok yönlü tedbirler alarak, çıkması muhtemel bütün hadise ve mukavemetleri daha başta caydırıcı bir yapıda ve yöntemde ele almaları gerekir. Eğer bu inceliğe dikkat edilmemişse, yapılan işlemlerin hepsi yasal çerçevede yapılmış olsa dahi, en azından manevi bir sorumluluk söz konusu olur.

Bugüne kadar çok gecekondu yıkımı yapılmıştır. Ama Ümraniye'deki gibi bir olay ilk defa vuku bulmaktadır. Bunun kökenlerinin çok iyi araştırılması, önemli bir görevdir ve dikkatle yerine getirilmektedir. Neticesi muhakkak ki kamuoyunu ilgilendiren yönleriyle açıklanacaktır.

Bu bilgiler elimize ulaşıncaya kadar hadiseyi tek yanlı ve aşırı yorumlara tabi tutmakta yarar görmüyorum. Mülkiyet haklarının zedelenmesine razı olmadığımız gibi, pek çok zavallı insanın gecekonducu mafyasının veya sınıf kavgası sömürücülerinin kur-banı edilmesine de rızamız yoktur.

Tedbir çok yönlüdür, çerçevesi de Anayasa'dır. Zaman boyunca bu meselede köklü tedbirler alınarak, uzun yıllardır kanayan bir yaranın kapanacağına inanıyorum.

Saygılar sunarım."

Özal, "Ülkü Ocakları'na silah dağıtan yüzbaşılar" hakkında inceleme yaptırdığını, sonucu açıklayacağını bildiriyor. Özal'ın bu girişimi sevindiricidir. Ne var ki güven verici değildir. MHP Genel Başkanı'nın içinde bulunduğu bir hükümette, Ülkü Ocakları ile Silahlı Kuvvetler'de görevli yüzbaşıların ilişkilerini ortaya çıkarmak kolaysa, Bakan'a bu konuda başarılar dileriz.

Ümraniye olaylarına en güçlü yanıt Kalender tepelerinden gelmiştir. Özal, mülkiyet hakkının zedelenmesine razı olmayacağını, pek çok zavallı insanın gecekondu mafyasının veya sınıf kavgası sömürücülerinin kurbanı edilmesine de göz yummayacağını açıklamaktadır. Bunlar yuvarlak sözlerdir. İşte Kalender tepeleri de Hazine arazisidir. Buyurun, Ümraniye'de gösterdiğiniz devlet gücünü burada da kanıtlayın. Sınıf deyince, aklınıza hep "işçi sınıfı" geliyor. Ümraniye'de gecekondularda emekçi sınıf yaşıyor. Kalender tepelerinde de burjuvalar... Neden eliniz, diliniz bu tepeye ulaşamıyor?

İçişleri Bakanı'nı, Kalender sırtlarına giderek bir "vicdan muhasebesi" yapmaya çağırıyorum. Gerisini sonra konuşuruz.

(Cumhuriyet, 19 Eylül 1977)

REJİM DÜŞMANLARI

Geçenlerde, "hukuki" olarak açık, ancak "fiilen" kapalı bulunan parlamentomuzun bir günlüğü kaç liraya geliyor diye bir hesap yaptık. Bu hesaba göre, parlamentonun bir günlüğü aşağı yukarı, sekiz yüz, dokuz yüz bin liraya geliyor. İki aylık tatilin tutarı kabaca altmış milyonu buluyor.

Bir işyerinde grev yapılsa, hemen "tüyü bitmemiş yetim hakkı" diye söze başlayan demirbaş politikacılar, hükümet kurulduğu günden beri çalışmayan, çalıştırılmayan parlamentoya bakıp bakıp ne düşünüyorlar acaba?

Bir öğrenci derse devam etmezse sınıfta kalır, memur görev yapmazsa işinden, gücünden olur. İşçi tezgah başına gel-

mezse işinden atılır. Ya hükümet partileri, "milli birlik ve beraberlik ruhu içinde" el ele ve gönül gönüle, parlamentoyu "boykot" ederlerse önlem nedir? Ne yapmalı da, bu partilere "haydi işinizin başına" demeli?

Parlamentonun kapısı, her gün sekiz yüz bin, dokuz yüz bin liraya açılıyor. Fakat parlamentonun çatısı altında in cin top oynuyor. Ara sıra turistler, eski Roma yıkıntılarını gezer gibi, parlamentoyu dolaşıyorlar:

- Burası toplantı salonu, burası parti meclis grupları, burası kulis...

Parlamentonun bu "maddi" çatısı altında, in cin top oynarken, "manevi çatı" altında partilerin yasama görevi yaptıkları kabul ediliyor. Milletvekili ve senatörler, tam maaşla emekliler gibi, aybaşlarında aylık ve ödeneklerini alıp, yasama görevlerine devam ediyorlar. Ne de olsa, siyasal partiler demokrasinin vazgeçilmez unsurlarıdır. Parlamento açık da olsa, kapalı da olsa, görev yapmış sayılırlar.

Parlamentonun çalışmadığı, çalıştırılmadığı günlerde, Türkiye emekçi halkıyla zam fırtınasının altında kavrulmaktadır. Demirel, parlamentoyu çalıştırmayarak, bu konunun konuşulmasını engelliyor. Başta Ümraniye olayı olmak üzere türlü siyasal cinayetler sürüp gidiyor. Demirel, işte bu konuların da konuşulmasını istemiyor. Türkiye, tarihinin hiçbir döneminde yaşamadığı enerji bunalımı içindeyken, bu konu parlamentoya getirilemiyor. Çünkü Cephe hükümetlerinin başı parlamentoyu çalıştırmıyor.

Parlamento, demokrasinin temel dayanaklarından biri değil midir? Parlamento çalışmazsa, çalıştırılmazsa, partilerin varlığına gerek kalır mı?

Yasa tasarı ve önerileri sırada bekliyor. Fakat ortada komisyonlar yok, Millet Meclisi yok, Cumhuriyet Senatosu yok, kısaca parlamento yok. Yolsuzluk dosyaları birbiri üstüne yığılmış; mobilya yolsuzluğu, hesap gününü bekliyor. Fakat, parlamento yok, hesap soran, hesap soracak olan yok.

Peki öyleyse nedir bu rejimin adı?

"Rejim düşmanı" diye boş yere sağda solda sanık aramayın, Rejim düşmanları, ülkenin binbir derdi karşısında, halkla alay edercesine parlamentoyu kilitli tutanlardır.

(Cumhuriyet, 20 Eylül 1977)

YILGINLIK

Orta Doğu Teknik Üniversitesi üzerindeki yoğun baskılara dayanamayan bazı öğretim üyeleri, başka üniversitelerde iş bulup üniversitedeki görevlerinden ayrılıyorlarmış. Kimisi Boğaziçi Üniversitesi'ne, kimi de yurtdışına...

Seçimlerden bu yana, birçok kimse, yılgınlık çemberi içine düştü. Yakın gelecekte bir umut ışığı göremeyenler "bu memlekette yaşanmaz" diyerek ya günlük savaşımından uzak duruyor, ya da yurtdışında bir iş bulmaya çalışıyorlar. Geçenlerde, CHP için canını dişine takarak savaşan bir dostumla konuşuyordum.

Yerel seçimlerde biz karı-koca seçim sandığına gitmeyeceğiz, dedi. Nedenini sordum.

Çalışıyoruz didiniyoruz da ne oluyor, diye yanıt verdi. Çünkü umutları, umutsuzluğa dönüşmüştü.

Belki sizler de bu tür yılgınlığa düşen insanlarla karşılaşıyorsunuzdur. Gerçekten seçimlerden sonra İkinci Cephe Hükümeti'nin yeniden kurulması, barış ve özgürlük isteyen yurttaşlarda düş kırıklığına yol açtı. Fakat çare ne? Ne yapalım? Hepimiz, başka işler bularak görevlerimizi terk mi edelim? Memleketi, büsbütün bunlara mı bırakalım?

Yaşadığımız bunalımlı günlerde bu yılgınlık ortamını silip süpürecek türden inançlara, kitleleri dalgalandıracak amaçlara ve umutları yeniden alevlendirecek eylemlere gerek duyuluyor. Yakın gelecekte bunları gerçekleştirecek en güçlü örgüt CHP'dir. Pahalılıkla, işsizlikle, yoksullukla, faşizmle, siyasal cinayetlerle, soygunla, sömürüyle savaşmak ve böylece sosyal muhalefet tabanını toplumun her kesimine yaymak için CHP ne bekler bilinmez ki?

Cephe partileri, demokrasinin temel kurumu parlamentoyu kilitleyerek, halkın belini büken zam kararnameleri imzaladılar. CHP köy köy, ilçe ilçe, il il, alan, alan dolaşarak, "parlamento açılmalı" diye toplantılar, yürüyüşler, gösteriler düzenleyemez mi?

Toplantılarımıza parti dışı sol sızar...

CHP kurmaylarının bu eleştirilere karşı verebildiği tek yanıt, aşağı yukarı şu yukarıdaki tümcede özetlenebilir. Parti dışı

sol toplantılarınıza sızacak diye, Cephe partilerine karşı böyle elinizi kolunuzu bağlayıp, oturacak mısınız?

CHP, son günlerde Cephe Hükümeti'ne karşı saptanacak savaşım biçimleri ve yöntemleri gibi konuların değil, hangi ile, hangi hizbin yakını Belediye Başkanı olacaktır, bu kulislerle, bu dedikodularla ilgilidir.

Umudun umutsuzluğa, umutsuzluğun da yılgınlığa dönüşmemesi gerekiyor. Bu yılgınlığı dağıtmak hepimizin görevidir.

Fakat bu görev, Millet Meclisi'nde 214 sandalyeye sahip ülkemizin en güçlü partisine düşmez mi?

(Cumhuriyet, 21 Eylül 1977)

SİSTEMİN SONUCUDUR...

Uluslararası Para Fonu (IMF), hükümete paranın değerinin düşürülmesi (devalüasyon) için öneride bulunmuş, bizimkilerde bu öneriyi kapalı kapılar ardında "başüstüne efendim" diye karşılarken, dışarıya karşı:

- Biz lider ülkeyiz, böyle kurumlardan emir, talimat almayız, demişlerdi.

Bugün ise IMF önerisine uyularak paramızın değeri düşürülmüştür.

Türkiye, kapitalist Batı ülkelerinin kuyruğuna yapışmış, "geri bıraktırılmış" bir ülkedir. Kapitalist dünyanın "lider ülkesi" biz değiliz. Lider ülke, Erbakan'dan özür dileyerek ifade edelim, Amerika Birleşik Devletleri'dir.

Kapitalizm, ekonomik ilişkileri, hukuksal kurumları, askeri bağlantılarıyla bir bütündür. Nasıl NATO üyesi bir ülke, NATO'nun "askeri stratejileri"ne karşı çıkamaz ise, kapitalist dünya içindeki geri bıraktırılmış ülkelerin, uluslararası para sisteminin etki alanı dışında kalmaları da düşünülemez.

Kapitalist dünya uluslararası para sistemini belli başlı kurumlar aracılığıyla yürütür. Bu uluslararası kuruluşlar Dünya Bankası'dır, Uluslararası Para Fonu'dur, Uluslararası Ödemeler Bankası'dır. Bu uluslararası kurumlar yanında, Avrupa İktisadi İşbirliği Örgütü, Avrupa Ödemeler Birliği gibi bölgesel kuruluşlar da bulunmaktadır. Uluslararası para sisteminin gereği olarak yalnız ya da ikili anlaşmalar da imzalanmaktadır.

IMF heyeti, geçenlerde Türkiye'ye gelerek, bizimkilerin ünlü deyişiyle "istikrar tedbirleri"ni görüşmüş ve sonuçta Türk parasının değerinin düşürülmesini önermiştir. IMF heyeti, Türkiye'de bir "turistik gezi" yapmış değildir. Heyetin Türkiye'ye gelişi, bağlı bulunduğumuz Batı'lı kapitalist sistemle ilişkilerin gereğidir. IMF tarafından önerilen ve alınması istenilen önlemlerin uygulanması da bu sistemin doğal ve kaçınılmaz sonucudur.

Bu gibi önlemler, bu önlemleri uygulayanlar için en azından "ciddiyet" ister Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Erbakan'ın "taklitçi Batı sentezine karşı, milli görüş" diye savunduğu "alaturka sağcılık" acaba bu sisteme karşı ve bu sistemin dışında bir olgu mudur? Hayır değildir Olamaz da.

- Biz böyle heyetleri dinlemeyiz. Çünkü biz lider ülkeyiz...

Bu gibi sözlerin ekonomik gerekçeler karşısında bir anlamı olabilir mi? Ve bu sözleri söyleyenlere ciddi gözle bakılabilir mi? Haydi, lider ülkeysen karşı çık bakalım IMF'nin önerilerine? Paranın değerini düşürme, "Biz böyle heyetleri dinlemeyiz" de. Evet böyle konuş bakalım!.. Haydi işte meydan...

Oysa, Türkiye'deki pahalılık, işsizlik, soygun, içinde bulunduğumuz sistemin doğal sonuçlarıdır.

Ülke sorunlarına, sağlıklı, geçerli ve güvenilir çözüm yolları bulmak için kişisel çekişmelerin ve kısır çatışmaların dışında, bu sistemi oluşturan ekonomik ve siyasal olguların açık yürekle tartışılması, konuşulması gerekir.

"Aşırı cereyan, zehirli fikir, yakıcı düşünce" diye diye, işte hep bu konular tartışma dışı bırakılmak istendi. Ve bir toplum bu yasaklarla, bu kelepçelerle, bu zindanlarla, bu koşullara sürüklendi.

Daha durun, neler yaşayacağız, neler...

(Cumhuriyet, 22 Eylül 1977)

YOL AYRIMI...

"İstikrar tedbirleri" başlığı altındaki zam kazıklarından sonra, IMF'nin (Uluslararası Para Fonu) "emir ve talimatı" ile gerçek-

leştirilen "devalüasyon", yani Türk parasının değerinin yabancı paralara göre düşürülmesi, ülkemizde yeni bir bunalımı başlatacaktır.

Siyasal partilerin ideolojileri, siyasal tavırları, böyle bunalım dönemlerinde bir anlam kazanır. Bu ekonomik ve siyasal bunalıma karşı, partiler ne gibi köklü çözümler öneriyorlar? Bu çözümler halka nasıl ve ne yolla anlatılıyor? Kitlelerle, partinin ideolojisi arasında, nasıl bağ kuruluyor?

"İdeoloji" deyince, geri kalmış ülkemizin az gelişmiş sağcıları hemen:

Marksist ideolojiye karşıyız, diye homurdanmaya, bağırıp çağırmaya başlarlar. Oysa sağcı olsun, solcu olsun, her partinin derme çatma, bölük pörçük de olsa bir amacı vardır, bir hedefi vardır.

Sağcı partiler, evrensel, yani enternasyonal" nitelikteki "burjuva ideolojileri"nden esinlenirler. Bunun "kökü dışarıda" olup olmamakla bir ilgisi yoktur. Çünkü düşünce doğası gereği, evrenseldir. Sağcılığın türleri, değişik yolları, yöntemleri bulunur. Sağcı partiler, burjuva ideolojilerini kendi yerel koşullarına göre, yorumlarlar, biçimlendirirler.

Milli görüş, dokuz ışık gibi adlar taktıkları sağcı görüşler, temelde sermaye sınıfının çıkarlarını çeşitli yollarla korumanın kalkanlarıdır, kılıflarıdır.

Solcu partiler de, tıpkı sağcı partiler gibi evrensel nitelikteki sosyalist ideolojiden kaynaklanırlar. Sosyalist ideoloji, tarihsel gelişim içinde çeşitli adlarla, çeşitli yöntemlerle birbiriyle çelişik sistemlere bölünmüştür. Burjuva demokrasisi adı verilen Batı demokrasilerinde gelişen ve büyüyen sosyal demokrat ve demokratik sosyalist partiler, temelde Marksist-Leninist sisteme karşıt düşünce ve olgularla oluşmuştur. Son yıllarda Avrupa'da gelişmekte olan "Avrupa komünizmi" burjuva demokrasisinin siyasal kalıpları içinde yaşayan ve önerdiği amaç ve yöntemlerle Marksist-Leninist sistemden oldukça uzaklaşan bir yeni oluşumu sergilemektedir.

Türkiye, oldum olası katı düşünce yasaklarıyla çevrilmiş bir ülkedir. Henüz Türkiye'de, burjuva hak ve özgürlükleri, yeterince yerleşmemiş, kitlelerle ideolojiler arasında sıcak bağlar kurulamamıştır. Havada yem arayan kuşu komünistlikle suçlamaya hazır "sağcı partiler" topluluğu ile ülkemiz tam bir "antikomünizm koşullandırması" içindedir.

Parlamentoda, işçi sınıfından güç alan ve Marksist ideoloji ile yoğrulmuş bir sosyalist partiden yoksunuz. Sağcı partilere karşı muhalefetin temel direği, ana muhalefet partisi CHP'dir. Antikomünizm koşullanması, "demokratik sol" amacı benimseyen CHP'yi de, zaman zaman çok derin boyutlarla etkilemektedir.

Türkiye, gerçekten tarihinde rastlamadığı ekonomik ve siyasal bunalımlarla karşı karşıyadır. CHP'den Marksist bir parti olması beklenmez. Fakat CHP, sosyal demokrat bir parti olmanın gereklerini, somut eylemler, önlemler ve çözüm yolları ile ortaya koymalıdır.

Bunalımlar sadece hükümet partilerini yıpratmaz. Bunalımlara tutarlı gözlemlerle, sağlıklı çözümlerle eğilmeyen muhalefet partilerini de silip süpürür.

CHP, güçlü, etkin ve inandırıcı tavırlarla ortaya çıkmalı ve ideolojisini geniş halk kitlelerine benimsetmelidir.

Yaşadığımız bunalım, sol partiler için bir yol ayrımıdır. Ya sol görüntüye rağmen düzenin bir parçası olursunuz ya da kitlelere, geniş halk yığınlarına düzene karşı olduğunuzu, düzeni değiştirme olanaklarına sahip bulunduğunuzu kanıtlarsınız.

Yoksa düzenin acımasız çarkları, partilerin çatılarını ezer geçer.

(Cumhuriyet, 23 Eylül 1977)

YEĞENDEN SONRA TORUN...

Bir de bu çıktı: Atilla Celal Bayar... Eski Cumhurbaşkanlarından Celal Bayar'ın torunu. O da işadamıymış. Dünkü Cumhuriyet'teki habere göre, Denizcilik Bankası'na olan 2 mil-yon borcunu ödemediği için mahkemeye verilmiş.

Bence, Atilla Celal Bayar'a Yahya Demirel "kefil" olmalıdır. Bundan sağlam kefil bulunur mu? O olmazsa Mıgırdıç Şellafyan, o da olmazsa Milli Savunma Bakanı Dr. Sadettin Bilgiç, "kefil" olarak araya girmeli ve Atilla Celal Bayar'ı bu sıkıntıdan kurtarmalıdır. Bu da bir "milli görev"dir!..

Çok partili hayatımızda nedense, demirbaş politikacılarımızla, bu politikacıların yakınları, oğulları, kardeşleri, torunları, yeğenleri iş çevirmeye pek merak salmışlardır.

Milli Savunma Bakanı Dr Sadettin Bilgiç, bankacılık tecrübesi de olan bir işadamıdır. Her zamankinden daha çok milli birlik ve beraberliğe muhtaç olduğumuz şu son günlerde, Milli Savunma Bakanlığı koltuğunda, cebinde milyonluk teşvik belgeleri ve Sağlık Bankası ile ilgili mahkeme kararı bulunan Dr Bilgiç oturmaktadır.

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Prof. Dr. Necmettin Erbakan'ın değerli kardeşi Akgün Erbakan da, "komisyonculuk" yoluyla geçimini sağlamakta olup, devlet katlarında iş takipçiliği yapmaktadır.

Demirel kardeşlerin ticaret hayatını artık Mısır'daki sağır sultan bile duydu. Orma, Terakki, merakki, odun, kereste, sunta, Yahya, döviz, möviz, Mıgırdıç derken, Demirel kardeşler ülkemizin büyük işadamları arasına katılıverdiler.

Tabii bir de "milli yeğen" var. Milli yeğen, aynı zamanda "mobilya prensi." Bunlar ailece asil. Amca "barajlar kralı" yeğen "mobilya prensi." Aşağısı kurtarmıyor

Milli yeğen, İzmir'de Efes otelinde kutsal vatan hizmetini viski içerek yaptığı için, iş hayatımız son zamanlarda eski canlılığını yitirmiştir.

Başımıza bir de Atilla Celal Bayar çıktı baksanıza.

Kim bilir bu değerli iş adamımızın bilemediğimiz ne hünerleri vardır? İster misiniz, Yahya Demirel'e baskın çıksın? Yok canım, pek sanmam... Yahya kadar olamaz! Herhalde, bu Atilla Celal Bayar, Yahya Demirel'in askerlik yapmasından yararlanarak meydanı boş bulmuş ve bu gibi ticari işlere girmiştir

Anlaşılan bu genç adamlar, çocukluklarında iyi aile terbiyesi alıyorlar:

- Büyüyünce ne olacaksın?
- Zengin olacağım.
- Neler yapacaksın?

Krediler alacağım, teşvikler alacağım, vergi iadesi alacağım, isterlerse de vermeyeceğim...

Hiç şüphesiz bizler, memleketi "beynelmilel komünizm" tehlikesinden korudukları için Celal Bayar'a ve Süleyman Demirel'e ve bunların ailelerine çok şeyler borçluyuz.

Bunların yakınlarının Hazine'ye olan borçlarını bir öğrensek diyorum; belki ödeşiriz. Yoksa borçlarımızı bu "muhterem zevat"a nasıl ödeyeceğiz?

(Cumhuriyet, 24 Eylül 1977)

GAVUR PARASI...

Şimdi artık pek kullanılmıyor, eskilerin bir konuya değer verip vermediklerini belirtmek için kullandıkları bir deyiş vardı: "Gavur parasıyla beş para etmez..."

Günümüzde artık, uluslararası kuruluşlar Türk parasının "gavur parasına" göre, "kaç para ettiğini" bildirmek için Türkiye'ye gelip ekonomimizi yönlendiriyorlar Çok yaygın deyişle söyleyelim: Türk ekonomisinin "kökü dışarıda"dır.

- Paranızın değerini düşürün!

- Başüstüne efendim...

Bizim yetkililer ile uluslararası para kuruluşlarının yetkilileri arasındaki ilişki bu "emir-komuta" ilişkisi içinde özetlenebilir.

Siz Başbakan Yardımcısı Necmettin Erbakan'ın çalımına bakmayın. Erbakan'a göre biz Fatihlerin, Yavuzların, Kanunilerin torunlarıyız. Böyle uluslararası kuruluşlara metelik bile vermeyiz. Metelik vermeyiz amma, emri alır almaz, paramızın değerini düşürüveririz. Biz Fatihlerin, Yavuzların, Kanunilerin torunları olduğumuz gibi, "Ulu Hakan Abdülhamid Han"ın da torunuyuz. Bu nedenle, uluslararası baskılara karşı yüreğimiz pek yumuşaktır.

- Zamlar kaçınılmazdı...

Şimdi pek çok kişinin ağzında bu söz dolaşmaktadır. Doğru. Bu hükümetle, bu ekonomik yapıyla, bu siyasal koşullarla, başkası düşünülemezdi. Fakat acaba, bir başka seçenek yok mudur? Biz bu partilere, bu ekonomik sisteme mahkum muyuz?

- Çare nedir?

Çare, bu düzenin değişmesidir. Çare, düzenin yapısını değiştirecek köklü devrimler yapmaktır. Çare emekçi kitleleri koruyan, vergi yükünü varlıklı sınıf ve tabakalara yükleyen bir vergi düzeni kurmaktır. Çare bu hükümetin değişmesi, Çare, düzenden yana partilerin, devlet yapısı ve yaşamı üzerindeki egemenliklerinin son bulmasıdır.

- Fakat nasıl?

Bütün güçlük bu sorunun çevresinde kenetlenmiştir. Evet, nasıl olacak da bu düzen değişecek? Nasıl olacak da bu sağcı partilerin egemenliği azalacak ya da büsbütün kalkacak? Nasıl olacak da emekçi sınıf ve tabakalardan güç alan solcu, ilerici ve devrimci partiler, halk oyu ile iktidara gelecekler?

Birbirleriyle amansız tartışmaya tutuşan kimi ilerici dergilerin ve demokratik kuruluşların bu sorunun yanıtını bulmaları gerekmez mi?

Türkiye'nin düzeni, bu düzenin sahipleri tarafından gösterilen çıkmaz sokaklara tıkılıp kalmıştır. Çareyi, bu çıkmaz sokakların dışında aramak gerekiyor. Çünkü, Türk halkı bozuk düzenin çıkmaz sokaklarına mahkum değildir. Mahkum olmamalıdır!

Uluslararası borsalarda, kuruluşlarda, Türk parasının değeri "gavur parasına" göre kaç para ediyor, şimdi bunun hesabı yapılıyor. İçerde ise emekçi halkla alay edercesine, "Büyük Türkiye" sözleri ediliyor. Bu büyük Türkiye'den, kardeşler, yeğenler ve aynı çanaktan su içenler dışında kimsenin hoşnut olduğu yok.

Çare, çaresizliğin kısır döngüsünde ve bozuk düzenin çıkmaz sokaklarında mı aranacaktır? Bu sağcı partilerin Türkiye'yi getirip soktuğu bu çıkmaz sokakta, demirbaş politikacıların gavur parasıyla kaç para ettikleri yazıyor mu dersiniz?

(Cumhuriyet, 26 Eylül 1977)

KAYBOLAN NE?

Ozan Dadaloğlu, geçtiğimiz hafta Ankara'da evinin kapısında vücuduna on bir kurşun sıkılarak öldürüldü. Yirmi iki yaşındaydı ve suçu devrimci olmaktı.

Ergun Atacan da bir devrimci gençti. Halkevleri üyesiydi. O da üzerine açılan ateş sonucunda vurularak öldürüldü. Katilleri nerede? Yok, yakalanamadı! Dadaloğlu'nun da, Ata-can'ın da katilleri aramızda ellerini, kollarını sallayarak dolaşıyorlar. Belki bu iki olay için de "faili meçhuldür" diye bir dosya düzenlenecek ve bu iki genç ölü de unutulup gidecek.

Kimler kimler unutulmadı ki...

Erzurum Atatürk üniversitesi Öğretim üyelerinden Orhan Yavuz, görevine giderken bıçak darbeleriyle delik deşik edilerek öldürülmüştü. Doçent Yavuz'un kanlı kefenini de unuttuk. Hani nerede olayın sanıkları? Biri tutuklu, biri kaçıyor. Savcı o günlerde ne demişti?

- Bir haftaya kadar her şeyi açıklayacağım...

Nerede o savcı şimdi? Hani iddianame? Bu gecikme neden? Niçin dava açılmıyor? Ne bekleniyor? Halka "ipek gibi" davranacak İçişleri Bakanı ne yapıyor? Sağa sola mektup yazacağına, şu sanıkları, şu katillerin yakalanması için emir verse ya!..

Katiller başkent sokaklarında kol geziyor. Gencecik insanlar birbiri ardından vurulup vurulup öldürülüyor.

Peki önlem? Önlem, sağa sola laf yetiştirmek, yazara çizere mektup yazmak. Bunlar da iyi. İyi amma, ya şu akan kan nasıl dinecek?..

Milli İstihbarat Teşkilatı Hukuk Danışmanı Şahap Homris, MHP Genel Başkanı Alparslan Türkeş'in yakın akrabasıdır. Acaba MİT içinde önemli daire başkanları Türkeş ile siyasal yakınlık içinde midir? Eğer öyleyse -bilmem, belki de değildir- İçişleri Bakanı'nın, gençliğin sağcı kesimi için önlem alması, istihbarat yapması olası mıdır?

Kimse kimseyi kandırmasın. Her parti gücü oranında, zaman zaman bu gücü de aşarak, devlet örgütünü ele geçirir. MHP bu işlevi başarıyla yürütüyor. Devlet içinde yayılıyor, güçleniyor. Türkeş'in güçlü olduğu bir iktidarda, Ülkü Ocakları için önlem alınabilir mi?

Türkeş eski ihtilalcidir. Bir ihtilalcinin ilk göz diktiği yerler, güvenlik örgütleridir. Türkeş'in yakın akrabasının MİT hukuk danışmanlığına getirilmiş olmasını, basit bir rastlantı olarak yorumlayabilir misiniz? Emniyet Genel Müdürlüğü'nde, polis örgütünde MHP yanlısı memurlar ve müdürler yok mudur? Daha önce, polis örgütüne parti militanlarını yerleştirme çabalarına tanık olunmadı mı?

Bu köşeden sık sık "Ülkü Ocakları'na silah veren yüzbaşılar" konusunda sorular sorduk. Hangi İçişleri Bakanı'nın gücü, bu ilişkiyi ortaya çıkarmaya yeter? Bu konuda Bakan'a sunulan gerekçeleri duydum. Resmen açıklanırsa beraber güleriz. Böylesine basit ve sudan gerekçelerle böyle bir konu bakanlardan bile gizlenmektedir.

Bir yönetim için en ağır yara, yurttaşlar önünde güvenirliğini yitirmektir.

- Anarşi durdurulacaktır...

İnanıyor musunuz?

- Katiller yakalanacaktır...

İnanıyor musunuz?

Yolsuzluklar önlenecektir...

İnanıyor musunuz?

Kaybolan, devlet onurudur. Gelip geçici politikacıların anlamlı, anlamsız sözleri, demeçleri, yazıları değil!..

(Cumhuriyet, 27 Eylül 1977)

İLK MECLİS...

Devletin anayasal yapısı yasama, yürütme ve yargı organlarına dayanır. Yasama göreviyle yükümlü ve sorumlu olan TBMM, seçimlerden bu yana çalışmamakta, çalıştırılmamaktadır.

Yargı erkini yürüten bağımsız mahkeme kararlarının bir bölümü uygulanmamakta, böylece yargı erkinin işlerliliği ortadan kaldırılmaktadır. Yani özetle, yasama organı yoktur. Türk ulusu adına yargı yetkisi kullanan mahkeme kararlarının bir bölümü de uygulanmadığına göre, hukuk devletinden ve anayasadan söz etmeye olanak var mıdır?

Anayasa'da yazılı hukuksal rejimin dışında, temel çizgileri ve işleyiş koşullarıyla bu rejime aykırı bir "fiili rejim" yaratılmıştır.

Cephe hükümetlerinin işbaşında olduğu sürede, üniversitelerimiz de, öğrenim yapmamaktadır. Parlamento binamız var, fakat partilerimiz çalışmıyor. Üniversite binalarımız, konferans salonlarımız, sınıflarımız, öğretim üyelerimiz ve laboratuvarlarımız var, ama üniversitelerimizde ders yok.

Olacak iş midir bu?

Türk parasının değeri düşürülürken ve ülkemiz tarihinin en büyük ekonomik bunalımını yaşarken, Maliye Bakanlığı'nda etkin görev yeri olan Hazine Genel Sekreterliği ile Bütçe Genel Müdürlüğü koltuğu boştur. Böyle bir sorumsuzluk, böyle vurdumduymazlık devlet yaşamında şimdiye kadar ne görülmüş ne de duyulmuştur.

Şimdi soralım: Parlamento var mı yok mu? Hukuksal olarak var. "Fiziki" olarak da var. Yerli yerinde duruyor. Berberi, lokantası, ışık seli yansıtan avizeleri, yumuşak halıları, saksılar içindeki renk renk çiçekleri ve bozuk Türkçe'siyle Başkan Vekili bile var.

Ama ne yok?

Yasama işlemi yok, denetim görevi yok.

Partiler, yasama ve denetim işlevlerini nerede yürütürler? Parlamentoda. Peki, parlamento "hukuksal" olarak var, ancak "fiilen" yoksa, partilerin varoluş nedenlerine gerekçe kalır mı? İş edebiyata gelince milletvekilleri kürsülerden, "Yüce meclis... diye başlayan söylevler verirlerdi bıkmadan, usanmadan.

"Yüce Meclis" çalıştırılmıyor, şimdi neredesiniz? Nerede?

İlk Büyük Millet Meclisi, bugünkü "parlamento"ya, üç-dört kilometre uzaktadır. Bilmem, hiç gidip içini gezdiniz mi? Küçücük bir yapıdır bu. Küçük taş bir yapı. Kurtuluş Savaşı'mız bu küçük taş yapıdan yönetilmiştir. Düşmanın top sesleri Ankara'dan duyulduğu günlerde bile bu Meclis geceli gündüzlü görev yapmıştır.

Nereden nereye gelmişiz bugün?

İlk Meclis'in milletvekillerinin hiçbir güvencesi yoktu. Canları bile emniyette değildi. Düşman her an Ankara'ya gelip dayanabilirdi. Fakat onlar direndiler; bir ulusun bağımsızlığını, emperyalizmin ahtapot kollarından söke söke aldılar.

Ya şimdi nedir milletvekilinin ulusa, halka hizmeti?..

Birçok milletvekili hiçbir görev yapmadan, parlamentoya bile uğramadan, açıkça sırtüstü yatarak aylık ve ödenek alıyor. Bunca kavga, bunca kan, alın teri, sonunda parlamentosuz bir rejimin milletvekili ve senatörü olmak için midir?

Milletvekili olsaydım, utancımdan ilk meclisin önünden geçemezdim!..

(Cumhuriyet, 28 Eylül 1977)

HAC VE KOLERA...

Milliyetçi partiler topluluğu "hac" ve "kolera" konusunda uyuşmazlığa düştü. Önce, Türkiye'de kolera var mı yok mu; bu konuda şüpheler belirdi. Sonra, kolera dedikodusunun,

komünistler tarafından yayıldığı konusunda kesin yargılara varıldı. Fakat bu arada, koleranın tıpatıp benzeri, "bağırsak enfeksiyonu" adı verilen hastalık da ortalıkta kol gezmez mi?

Terslik bu ya, kolera şüphesiyle, "bağırsak enfeksiyonu" illeti, tam Hac seferi sırasında ortaya çıktı.

Milli sınırlarımız içerisinde kolera var mı, yok mu? Var desen bir türlü, demesen bir türlü. Şimdi ne yapsın Sağlık Bakanı? "Kolera var" dese, komünistlerle aynı ağzı kullanacak, "hayır yok" dese, Allah evinizden uzak tutsun, kolera "bağırsak enfeksiyonu" adı altında, komünizm gibi gizli gizli ve sinsi sinsi yayılacak.

Koleranın "milli" türüne, "bağırsak enfeksiyonu" deyip geçeceğiz amma, başımıza bir de "enternasyonal" nitelikte yani "kökü dışarıda" kolera çıkmaz mı?

Eğer bu Hac seferi sırasında kolera muhterem hacılarımız aracılığıyla milli sınırlarımıza adıyla, sanıyla ve gerçek kimliği ile girerse ne olacaktır?

Tam bu aşamada kara yoluyla Hacca gidecek yurttaşlarımızın koleraya tutulacakları, hiç olmazsa böyle bir olasılık bulunduğu, resmi ağızlar tarafından yayıldı. Daha önce Ramazan programlarında televizyonda denize girmenin orucu bo-zup bozmayacağı konusunda inandırıcı açıklamalarına tanık olduğumuz Diyanet İşleri Başkanı Süleyman Ateş, bu konudaki tarihi açıklamasını yapıverdi:

- Hacca gitmeseniz de olur...

Devlet Bakanı, Başbakan Yardımcısı ve Milli Selamet Partimizin Genel Başkanı Necmettin Erbakan beyefendi, bu açıklama karşısında çileden çıkmaz mı? Erbakan, düzenlediği bir basın toplantısında kara yolu ile hacca gitmenin herhangi bir sakıncası olmadığını bildirdi. Bu açıklama ortalığı büsbütün karıştırdı.

Sağlık Bakanı Cengiz Gökçek, "Yüksek Sağlık Şurası"nı toplayarak, kolera ve hac konusunun bu yüksek kurulda karara bağlanmasını istedi. Böylece hac ve kolera konusu, her zamankinden daha da güçlü ve kuvvetli olan devletimizin en önemli sorunlarından biri haline geldi.

MHP ve MSP arasındaki bu "kolera savaşı" bütün şiddetiyle sürüp dururken, Uluslararası Para Fonu Heyeti Türk parasının değerinin düşürülmesini önerdi. Devalüasyon kararı, bü-

tün hükümet üyelerinin ortak kararıyla alındı amma, Necmettin Bey, Maliye Bakanı Cevat Bilgehan'a şu son günlerde çok içerliyordu. Bunun içidir ki, son basın toplantısında:

- Devalüasyonu Maliye Bakanına sorun. demişti.

Neden biliyor musunuz? Çünkü Maliye Bakanı da, döviz tasarrufu gerekçesiyle hac seferlerinin durdurulmasın istemişti.

Görüldüğü gibi kolera, 214 kişilik CHP muhalefetinin yapamadığını yapmakta ve milliyetçi partileri birbirine düşürmektedir.

Bence, Necmettin Erbakan, kara yoluyla hacca giderek, yolda kolera olunup olunmadığını "bizzat" kendisi saptamalıdır. Eğer Erbakan bu hac seferinde kolera mikrobu nedeniyle vefat ederse -ki büyük bir milli kayıp olur ve ağır sanayi hamlesi durur- o zaman kara yoluyla hac seferi kaldırılır.

Neyi merak ediyorum, bilir misiniz? Komünizmi bir bakışta tanıyan şu Milliyetçi Cephe partileri, kolera gibi basit bir hastalığı neden bir türlü "teşhis" edemezler?

Kolera, milliyetçi partilerin arasını açarak milli varlığımızı tehdit etmektedir. Hükümet bugün hacca gidip gitmeme konusunu çözüme bağlayacak. Diren Erbakan diren; din elden gidiyor!..

(Cumhuriyet, 29 Eylül 1977)

MİLYON YAĞMURU...

Son zam fırtınasından sonra, herkes bütçesine göre önlemler almaya çalışırken, Başbakan Süleyman Demirel'in kardeşi Şevket Demirel de, "mütevazi bütçesini" arttırmak için yeni yatırım alanları aramaktadır.

Uluç Gürkan arkadaşımızın bugünkü Cumhuriyet'teki haberine göre, Ispartalı Şevket biraderimiz tam 481 milyon liralık yeni bir teşvik belgesi almıştır. Sanayi ve Teknoloji Bakanı Oğuzhan Asiltürk, kim bilir bu kardeşçe işlemden ne kadar hoşnuttur...

Yeğen Yahya Demirel'in dillere destan olan "hayali mobilya ticareti" Demirel ailesine hiç ders vermemiş anlaşılan. Şevket Demirel'in sahibi bulunduğu Orma -Orman Mahsulleri

Entegre Sanayi ve Ticaret A.Ş.- Şirketi, 23.8.1977 gün ve 3923, ayrıca 2.2.1977 gün ve 3283 sayılı teşvik belgeleriyle, yeniden mobilya ticaretine yönelmiştir.

Teşvik belgelerine göre, 50 milyonluk yeni bir şirket kurularak mobilya yapımına başlanacaktır. Bu şirketin yurt dışına 5 milyon dolarlık mobilya satacağı öngörülmekteymiş. İnsanın aklına hemen:

- Yine hayali mobilya mı?..

diye sormak geliyor amma, belli olmaz; belki bu kez dosta düşmana bir "sürpriz" yapıp, gerçek mobilya ihraç ediverirler?

Bu son devalüasyondan sonra, ihraç mallarımıza pazar bulunacağı söylenmişti. Demirel ailesinin yurt dışındaki yakın dostları Mıgırdıç Şellefyan yine himmet edip, değerli yardımlarını esirgemezse, Demirel kerestesi, mobilyası, suntası Viyana kapılarına kadar dayanacak demektir.

Devalüasyon ve zam biçiminde yansıyan son "istikrar tedbirleri", görüldüğü gibi bazılarına "hayırlı, uğurlu" gelmektedir.

"Milli Yeğen Yahya Demirel ve ceviz kaplama sunta, Hayali Mobilya olayı ve Mıgırdıç Şellefyan" serüveninden sonra, artık Demirel kardeşlerin mobilya ticaretini bırakacaklarını sananlar yanıldılar. Kolay mı, kendilerine bu milyonları sağlayan ağabeyleri Süleyman Demirel az kalsın Yüce Divanı boyluyordu.

Fakat umurlarında mı!..

Bu düzen "biraderler düzeni"dir. Bir yanda Ali ve Şevket Demirel, öte yanda Akgün Erbakan... Bir yanda Süleyman Demirel, öte yanda Necmettin Erbakan... Ve bunlar bu memleketin sahipleri...

Ey emekliler, dul ve yetimler, dar gelirli emekçi yurttaşlar, pahalılık altında ezilenler, sürünenler, söyleyin daha ne yazalım? Siz zam altında ezilin, onlar milyon yağmurlarıyla serinlesinler.

(Cumhuriyet, 30 Eylül 1977)

YARARI, ZARARI?..

CHP Küçük Kurultayı'nda konuşan Genel Başkan Ecevit, parti çalışmalarında gördüğü eksikleri anlattıktan sonra, başta

işçi ve köylü kesimleri olmak üzere, partinin toplumun bazı tabakalarında yeterince örgütlenemediğini açıklamıştır.

Ecevit, partinin kişisel çekişmelerle değil, kitlesel çalışmalarla güçleneceğini belirttikten sonra, faşizme karşı toplum katlarında kurumlaşmak zorunluluğu üzerinde durmuştur.

CHP Genel Başkanı'nın bu açık yürekli özeleştiri ve önerisi, hiç şüphesiz gerek CHP, gerekse azgelişmiş demokrasimiz için yararlı sonuçlar doğuracaktır. Partinin bundan sonraki çalışma yöntemleri, bu özeleştiri ve öneri doğrultusuna oturtulursa, CHP toplum içinde daha da güçlü biçimde kök salacaktır.

Bu özeleştiri ve öneriler CHP örgütünü bir ölçüde ferahlatmıştır. Seçimlerden bu yana yavaş yavaş umutsuzluğa dönüşen umutların, "CHP yakında iktidara gelecektir" sözü ile yeniden diriltilmek istenmesi, partinin yakın gelecekte yeni seçenekler ve olasılıklar karşısında olacağını da belirtmektedir.

CHP Genel Başkanı, "iyi niyetli sabırsızlar" adını taktığı ilerici çevrelerin eleştirilerini, CHP örgütünü yasal sınırlar dışına iteceği kuşkusuyla karşılamaktadır. Acaba, Sayın Ecevit'in partinin geleceğe dönük çalışmalarıyla ilgili olarak, açık yürekle ortaya koyduğu özeleştiri yöntemleri çerçevesinde bu konunun da tartışılması gerekmez miydi?

Kimi çevreler, CHP için daha ileri bir sol çizgi belirlemek isteyebilirler. CHP, kimi parti dışı çevrelerce de daha sağ bir çizgide tutulmaya çalışılır. CHP yönetici kadrosu, bu oluşum içinde, "demokratik sol" görüşünü geliştirmek ve toplum isteklerine ve gereksinmelerine göre, bu görüşleri gözden geçirmek ve tartışmak zorundadır. Parti ilkelerine canlılık sağlayacak yöntemler, toplumsal ilişkilerin akışında, ekonomik ve siyasal olayların kitle içindeki yansımalarındadır. İlkeler, kurallar, yazıldığı andan başlayarak eskiyebilir ve toplumsal gelişimin gerisine düşebilirler.

Son zamanlarda CHP için yoğunlaşan eleştiriler, partinin, hükümetçe başvurulan son zamlar nedeniyle, gerekli ve yeterli çalışmalar yapmadığı noktasında toplanmaktaydı. Hükümetin bu politikasını kitle önünde mahkum edebilmek için, CHP'nin etkili eylem ve yöntemlere başvurarak, hem kamuoyunu hem de kendi tabanını, yeni umutlar ve inançlar çevresinde kenetlemesi istenmekteydi.

CHP Genel Başkanı'nın bu kuşkusu, belki de yerindedir. Hükümet çevreleri, CHP muhalefetini yasa dışı gösterebilmek için ellerinden gelen her türlü yola başvurmaktadırlar. CHP yöneticileri "kitle eylemi" derken, nedense hep 1 Mayıs alanlarındaki kanlı izlenimleri anımsamaktadırlar.

Bu kuşkuların, parti eylemlerini denetlemede bir ölçüde olumlu payı olduğunu kimse yadsıyamaz. Fakat acaba aynı kuşkular, CHP örgütünü anayasal yollarla yapılacak demokratik eylemlerden de bir ölçüde uzak tutmuyor mu?

Hükümet partileri, zam paketlerinin açılmasını parlamento kapısının kapalı tutulduğu günlere rastlattılar. CHP, sağ partilerin oyununu bu noktadan bozamaz mıydı? Parlamentonun açılmasını istemekten daha demokratik bir düşünce ve eylem olabilir mi? CHP, gerekirse 214 kişilik Millet Meclisi Grubu'yla, Millet Meclisi'nde hazır bulunsaydı, Cephe partileri, bu tür eylemlere kolay kolay dayanabilirler miydi?

Yerel seçimler, CHP'nin iktidar umutlarını yitirmesinden birkaç ay sonra yapılıyor. Bunun için CHP örgütünün bir "moral aşısına" gereksinmesi olmaz mıydı? Yerel seçimlerin bir kuralı vardır: Genel seçimlerdeki oy oranı, yerel seçimlerde, iktidar partileri lehine değişir. Büyük belediyelerdeki, "Genel Merkez - muhalefet adayları" çekişmesi, CHP'ye bir ölçüde oy kaybettirebilir. Kaldı ki, seçime katılma oranının, genel seçimlere göre bir düşüş kaydetmesi de beklenebilir. Bütün bu olasılıkları alt alta koyarsanız, "CHP bundan zararlı çıkabilir" demek, belki erken bir yargı olur ama, büsbütün de gerçek dışı bir hesap sayılmaz.

Bu koşullarda yapılacak açık hava toplantıları, CHP örgütünü dimdik ayakta tutar ve CHP tabanı ile yöneticileri arasında güven duygularını tazeler, partinin dışa dönük kavgasına öncelik kazandırır.

CHP'nin demokratik hak ve özgürlükleri yasalara sımsıkı sarılarak koruması, demokrasi dışı çevrelerin heveslerini arttırmaz, tersine bu tür yöntemlerin geçerlik kazanmasına engel olur.

(Cumhuriyet, 3 Ekim 1977)

YAKIŞIR MI AĞALIĞA?

Urfalı toprak ağaları, Ankara'da hükümet yetkilileriyle yaptıkları görüşmelerden sonra bir basın toplantısı düzenleyerek, kamulaştırma bedellerinin vergi bildirgelerinde belirtilen değer üzerinden ödenmesini adaletsiz bulduklarını açıkladılar.

Yani demek istedikleri şudur: "Biz devlete vergiyi az ödeyelim, ancak devlet bu toprakları kamulaştırırken bize fazla para ödesin."

Toprak ağaları bu istekleri ileri sürerken, Anayasa Mahkemesi'nin kamulaştırma bedelleriyle ilgili iptal kararına güvenmektedirler. Anayasa Mahkemesi, 20 Ocak 1977 günlü kararında, kamulaştırma bedellerinde vergi değerinin temel alınmasını öngören Anayasa'nın 38'inci maddesini "Cumhu-riyetin niteliklerinden bir bölümünü bozucu ve zedeleyici etki taşıdığı" gerekçesiyle iptal etmişti. Böylece, 12 Mart döneminde Anayasa'da yapılan tek olumlu değişiklik de, Anayasa Mahkemesi kararıyla ortadan kaldırılmış oluyordu.

Urfa'daki kamulaştırma işlemleri, bu anayasa maddesinin iptalinden önce tamamlanmıştır Bu nedenle toprak sahiplerinin şimdilik Anayasa Mahkemesi'nin bu kararına dayanmaları olanaksızdır. Fakat yüksek mahkeme, bu kararıyla bundan sonra topraksız köylüye toprak dağıtımını büsbütün güçleştirmiştir. Artık bundan böyle, devlet büyük toprak sahiplerinin elinde bulunan araziyi vergi değerini temel alarak kamulaştıramaz.

Fakat Urfa'da durum böyle mi?

Bir taşınmaz malın vergi değeri nasıl ölçülür? Bu malın sahibi, vergi dairesine bir bildirge yazarak:

- Benim malım bu kadar eder. Ben de şu kadar vergi ödeyeceğim, der. Ankara'da hükümet yetkilileriyle görüşen toprak ağaları da, ellerindeki toprakların ne değerde olduğunu, işte böyle, kendileri bildirmişlerdir.

Öyleyse yakındıkları konu ne?

Derler ki: "Biz vergi değerini az gösterdik. Devlet elimizdeki araziyi kamulaştırırken bu değere göre para ödedi. Oysa, arazinin değeri, bizim bildirdiğimiz değerin çok üstündedir."

Peki, öyleyse, daha önce neden doğru beyanda bulunmadınız? Demek istiyorlar ki, "Biz, devlete vergi verirken, elimizdeki arazinin değerini düşük gösterir az vergi veririz. Devlet

bizden aynı araziyi alırken bu sözümüze inanır da vergi değeri üzerinden para öderse, zararımız olur"

Emlak Vergisi Yasası'na göre, bir taşınmaz malın vergi değeri, o malın bildirge tarihindeki alım ve satım bedelini gösterir. Urfa'daki araziler de toprak sahiplerinin bildirgelerindeki değere göre kamulaştırılmıştır.

Toprak sahipleri bu açıklamalarıyla sözlerine güvenilecek adamlar olmadıklarını mı anlatmak istiyorlar?

Yakışır mı ağalığa?..

(Cumhuriyet, 4 Ekim 1977)

YİNE TRT...

TRT konusu yeniden gündeme geldi. Bu Anayasal kurum üstüne kara bulut gibi çöken Şaban Karataş-Hami Tezkan yönetimi son bulduktan sonra, şöyle bir rahat nefes alan TRT emekçileri, kişilikli ve nitelikli yayınlara başlamışlardı. Gerek haberlerin veriliş biçiminden, gerekse program ve açık oturumlardan tedirgin olan Cepheciler, TRT'nin başına yeniden bir Cephe yandaşı bulmak için kollarını sıvadılar.

Sızan haberlere göre, bir süre TRT Genel Müdürlüğü yapıp sonradan hemen kendi isteği ile bu görevden ayrılan Prof. Nevzat Yalçıntaş, yeniden TRT Genel Müdürlüğü'nü üstlenmesi için yapılan öneriyi, "Önce hukuksal durumu açıklığa kavuşturun" diyerek belirli koşullara bağlamıştır.

Yalçıntaş, hükümetçe yapılan öneriyi bu koşullara bağlarken yerden göğe kadar haklıdır. Çünkü TRT Genel Müdürlüğü konusundaki hukuksal düğüm hükümet açısından henüz çözülmüş değildir. Danıştay ve Yargıtay kararlarına göre TRT Genel Müdürü, ne Nevzat Yalçıntaş'tır ne de Şaban Karataş. Hukuksal olarak bu koltuğun sahibi İsmail Cem'dir. Hükümet, başta Anayasa olmak üzere yasaları ve yüksek mahkeme kararlarını çiğneyerek, TRT Genel Müdürlüğü'ne kendi kafa-sına uygun bir genel müdür atamakta direnmektedir.

CHP, bir aylık kısa iktidar döneminde, işgalci Genel Müdür Şaban Karataş'ı görevinden almış, ancak bu koltuğa İsmail Cem'i getirip oturtamamıştı. Şimdi Cephe partileri bundan ce-

saret alarak bu göreve, "vekil" sıfatıyla atama yapılacağı görüşünü savunmaktadırlar.

CHP, TRT Genel Müdürlüğü'ne, neden İsmail Cem'i atamamış, daha doğrusu atayamamıştı? Bu, sanırız ki o günlerin siyasal denge hesapları içinde başvurulan geçici bir ödündü. Bu, CHP için bir yanılgıdır, bir yanlış uygulamadır. Bu yanlış uygulama, TRT Genel Müdürlüğü konusunun hukuksal özünü etkilemez. Çünkü Danıştay Dava Daireleri Kurulu kararı, günlük deyişle ifade edelim, "kapı gibi" ortada durmaktadır.

TRT Genel Müdürlüğü konusunda Danıştay kararı varken bu göreve hiçbir atama yapılamaz.

- Efendim ama CHP öyle yaptı...

Bu CHP yönetimini ilgilendiren bir sorundur. Danıştay kararları ortadayken, hiç kimse bu özürün gölgesine sığınarak yasaları çiğneme hakkını kendinde bulamaz.

Bu karar kesinleşti mi? Kesinleşti. Öyleyse söylenecek söz yoktur. Dün de yoktu, bugün de yoktur. Danıştay kararı bulundukça, yarın da bu konuda söyleyecek söz bulunamayacaktır.

Bu yapıda bir hükümet, İsmail Cem'i TRT Genel Müdürlüğü'ne getirir mi? Konu, İsmail Cem sorunu da değildir, muhalefet ya da hükümet sorunu da sayılamaz.

Konu öncelikle temeli, oluşumu ve gelişimiyle hukuksal niteliktedir. Bu hukuksal düğüm çözümlenmedikçe, konunun siyasal yönlerinin tartışılmasının hiç gereği yoktur.

TRT Genel Müdürlüğü'ne yapılacak yeni atama, hükümetin bu konudaki suçlarını artırır, yeni genel müdürü de bu suçların ortağı yapar.

İnanmayan, açsın hukuk kitaplarını okusun. Önce Ceza Yasası'nı, sonra da mahkeme kararlarını...

(Cumhuriyet, 5 Ekim 1977)

KIRATIN SÜVARİSİ

AP tabanı içinde dipten dibe yayılan huzursuzluk, sert eleştirilerle su yüzüne çıkmıştır. Eleştirilerin düğüm noktası, partinin MHP tarafından adım adım ele geçirilmesi sorunu üze-

rinde toplanmaktadır. İkinci Cephe hükümetinin kurulduğu günden bu yana MHP'nin adım adım ilerlemesi, AP örgütünde önce şaşkınlıkla, sonra da tepkiyle karşılanmıştır.

MHP'nin AP'yi devlet katlarında nasıl silip süpürdüğünün canlı örneği Ticaret Bakanlığı'nda yaşanmaktadır. Birinci Cephe hükümetinin Ticaret Bakanı, AP'li Halil Başol'du. Başol, Ticaret Bakanlığı Müsteşarlığı'na, Ankara Ticaret Odası Genel Sekreteri Dr. Agah Oktay Güner'i getirtip oturtmuştu.

Dr. Güner, müsteşarlığı süresince Ticaret Bakanlığı'nı "ülkücü bürokratlarla" doldurdu. AP'li Bakan Halil Başol, Dr. Güner tarafından hazırlanan atama işlemlerine imza atmakla yetindi. Sonra ne oldu? Sonra Dr. Güner, genel seçimlerde adaylığını MHP'den koyarak parlamentoya girdi ve İkinci Cephe hükümeti kurulurken, emrinde milyarlarca lira para bulunan Bakanlık, birdenbire MHP'ye ve Bakanlığın eski müsteşarı Dr Güner'in eline geçiverdi.

Dr Güner-Halil Başol ilişkisi, aynı zamanda AP-MHP ilişkilerini yansıtan, çok canlı bir örnektir. MHP, AP'yi nasıl ve nereye kadar kullanıyor, sonra hangi noktada devir-teslim başlıyor, bundan daha renkli bir örnek bulmak gerçekten güçtür.

Çoğulcu bir demokraside, görüşlerine katılalım ya da katılmayalım, "liberal sağ" bir partiye gerek vardır. Fakat AP, MHP elinde eğile büküle, "liberal kapitalizm" şöyle dursun, zaman zaman ilkel faşist bir çizgide seyredip durmaktadır

Alpaslan Türkeş'in 27 Mayıs İhtilali'nden sonra, Demokrat Parti'ye oy vermiş yurttaşların oylarına sahip çıkmak için birtakım girişimlerde bulunulduğunu, birçok kimse bilir. Türkeş'in, AP Genel Başkanlığı için bazı zorlamalar yaptığı da anımsanmaktadır.

AP içinde başlarını Dr. Sadettin Bilgiç'in çektiği bir kanat, Türkeş ile yakın işbirliği içindedir. Türkeş'in AP içindeki uzantıları, İkinci Cephe hükümeti kurulurken bazı koltukları kapmaktan da geri durmadılar.

Demirel, AP içindeki bu dengeyi hesap etmek, davranışlarını buna göre düzenlemek zorundaydı. Demirel'in bu hesap içinde olması, Türkeş kanadıyla ilişkileri olmayan AP'lileri tedirginliğe itmiş, partide kırgınlıklar, küskünlükler giderek artmıştır.

Bugünlerde biraz sesini yükselten bu kırgın ve küskün kanadın, Cephe hükümeti "modeli" yerine CHP-AP ortaklığı is-

ter gibi görünmesi, AP içindeki huzursuzluğa boyutlar kazandırmaktadır.

Türkeş, Kırat'ın üstünde kendi "milliyetçi-toplumcu" düzenine doğru dört nala koşmaktadır. Demirel'in adı Başbakan'dır amma, yaptığı iş Türkeş'in seyisliğidir.

Biliyorsunuz, Arapça bir sözcük olan "siyaset", at eğitimi, at talimi, at bakıcılığı, yani seyislik anlamına gelmektedir.

(Cumhuriyet, 7 Ekim 1977)

"KABA TAKTİK"

AP örgütü içindeki çalkantının İzmir'den patlak vermesi bir rastlantı değildir. AP İzmir İl Örgütü, parti yandaşlarının, Ticaret Bakanlığı'na bağlı bulunan Tariş'in işyerlerinde eski egemenliklerinin kalmadığını görünce, çığlığı basmıştır:

- Parti elden gidiyor...

Tariş örneği, başka tarım birliklerinde de yaşanmaktadır. Ticaret Bakanı Dr. Agah Oktay Güner, bu birliklerde MHP örgütlenmesini gün geçtikçe yoğunlaştırmaktadır. Bu örgütlenme işlerini yürüten Ticaret Bakanlığı Müsteşar Vekili Bülend Öztürkmen, bu göreve nereden gelmiştir, bilir misiniz? Güvenlik örgütlerinden...

Ticaret Bakanlığı Müsteşarlığı, bu iş için çekirdekten yetişmiş bürokrat ister Dr Güner'in, bu göreve Ticaret Bakanlığı içinden yetişmiş bir bürokrat yerine, 12 Mart operasyonlarında ve sorgulamalarında görev almış, yeteneklerini ve hünerlerini bu yolda geliştirmiş bir güvenlik görevlisini getirmesi, ithalat, ihracattan çok, örgütlenmeye ağırlık verdiğini göstermez mi?

Bakan Dr. Güner ve eski bir güvenlik görevlisi olan Müsteşar Vekili Bülend Öztürkmen, kısa sürede MHP örgütlenmesini doruk noktasına ulaştırmışlardır. Bu başarılı örgütlenme ve yayılma, Tariş gibi işyerlerinde AP egemenliğini sarsmış, geriletmiş ve kısa sürede yok etmiştir.

Demirel ne yapıp yapıp, AP içinde baş gösteren huzursuzluğu dindirmek, öfkeleri yatıştırmak isteyecektir. Bu konularda

kendisine en çok destek olacak kimdir, bilir misiniz? Söyleyelim: MHP Genel Başkanı Alparslan Türkeş.

Türkeş, 1944 yılından bu yana, türlü ihtilal girişimlerinde yer almış, birçok cuntaya girmiş çıkmış ve bu deneyimlerle oldukça ustalaşmış bir örgütçüdür Bu aşamada AP-MHP çelişkisi derinleştikçe, AP içindeki huzursuzluk artar ve hükümetin temelleri sarsılır. Bunu herkesten daha iyi hesaplamasını bilen Türkeş, askerlerini geri çeken bir komutan gibi, bir süre örgütlenme yarışını "tatile" sokarak AP içindeki öfkenin yatış-masını bekleyecektir.

Sonra? Sonrası Allah kerim...

AP Genel Başkanı Demirel'in ilacı çoktandır elinin altında duruyor. O da, hemen "ben gidersem komünistler gelir" gerekçesiyle kolları sıvayıp, "sola ve komünizme karşı birleşelim" diyerek, iç kavgaları unutturmaya çalışacaktır. Bozguncu damgasını yemeyi göze alan karşı koysun bakalım Demirel'e!..

Bu "kaba taktik" sonuç verir mi, vermez mi şimdiden kestirmek belki güçtür. Fakat, bu kavga, devlete bağlı işyerlerini babalarının çiftliği gibi paylaşanların amaç ve yöntemlerini de ortaya koymuyor mu?

Yolsuzluk dosyalarıymış, siyasal cinayetlermiş, ekonomik bunalımmış, Kıbrıs'mış, Ege sorunuymuş, umurlarında mı adamların!..

(Cumhuriyet, 10 Ekim 1977)

KÖR DÜĞÜM...

Millet Meclisi başkanlık seçimi, şimdilik kilitlenmiş görünüyor. Hükümeti oluşturan partiler kendi aralarında "Başkan bizden olmalı" diyorlar ama, kimin başkan olacağı konusunda henüz anlaşma sağlanmış değil.

Başkanlık seçimi gizli oyla yapılıyor Gizli oyla yapıldığı için kimin kime oy verdiği belli olmuyor. Parti grupları, Millet Meclisi Başkanlığı için aday da gösteremiyorlar. Anayasa bu konuda partilerin karar almasını yasaklamış.

AP içindeki son huzursuzlukları herkes biliyor. Şimdilik Demirel'e başkaldırma cesareti gösteren iki milletvekili var. Biri

Orhan Alp, öteki Oğuz Atalay. Oylama gizli yapıldığı için bu muhalif sayısı artabilir. Gizli oylamada kimin oy verip, kimin vermediğini nasıl anlayacaksınız?

Bu kural CHP için de geçerlidir. Millet Meclisi Başkanlığı için adaylığını koyan Siirt Milletvekilli Nebil Oktay, kendi partisinin milletvekillerince bile desteklenmiyor; partinin bir kanadı Nebil Oktay'ın adaylığına karşıdır. Bunun da nedeni açık: Oktay, CHP ile CGP arasında bir pinpon topu gibi gidip gelmiş, 12 Mart döneminde parlamento kürsüsünden bugünkü partisini çok ağır sözlerle suçlamış bir ilginç politikacıdır.

Millet Meclisi Başkanlığı için partiler aday gösteremezler. Fakat bu konuda yine de parti genel merkezleri etkilidir. Acaba, CHP içinden Nebil Oktay yerine partinin bütün milletvekillerince desteklenecek bir başka aday çıkamaz mı?

Anayasa, Meclis Başkanlık Divanının, her partinin "gücü oranında" temsil edileceği bir dengeyle oluşacağını söylüyor. Bu anayasal kuralın özü şu: Millet Meclisi Başkanlığı için Millet Meclisi'nde sayısal gücü en çok olan partinin başkan adayı çıkarmasını gerektiriyor. Fakat buna karşı Cepheciler:

- Biz hükümet partileri 229 kişiyiz. Çoğunluk bizdedir, diyorlar.

Demirel Millet Meclisi Başkan seçiminde partisini tam ve eksiksiz olarak bir AP adayı için oy kullandıracaksa, buna bir diyeceğimiz yoktur: Hiç şüphesiz, böyle bir olasılık varsa, bütün cepheciler kendi adaylarını bulup, seçmelidirler.

Öyle ya, ne engel var?

Millet Meclisi Başkanlığı için 226 oy gerekiyor, AP içindeki huzursuzluğu ve bu huzursuzluk içinde başkaldıran birkaç milletvekilini de hesaba katarsanız, cephecilerin, bu seçim için kendilerine pek güvenemedikleri kendiliğinden anlaşılır.

Parlamento aritmetiği şunu gösteriyor. Birinci olasılık: AP, MHP ve MSP, kendi aralarından çıkacak bir adaya oy verirler, böylece seçim işi biter.

İkinci olasılık, Anayasa ve "centilmen anlaşması" gereğince, cephe partilerinin de bir CHP'li adaya oy vermeleridir. Bu olasılık şimdilik biraz uzak görünüyor.

Bu koşullarda, ortaya bir başka olasılık daha çıkıyor: CHP içinden belirlenecek bir başka aday bu gidişe "artık yeter" diyecek on beş-yirmi AP milletvekili tarafından desteklenemez

mi? Nasıl olsa oylama gizlidir, nasıl olsa grupların bu konuda bağlayıcı nitelikte kararları yoktur.

Ankara kulislerinde bu olasılık üzerinde de konuşanlar var

Millet Meclisi Başkanlık seçimi bir "kör düğüm"dür. "Kendi aranızdan birini seçin." Hayır seçemezler. "Gelin bir CHP'li adayı seçin." Yok, seçtirmezler. Peki nasıl çözülecek bu kör düğüm?..

(Cumhuriyet, 11 Ekim 1977)

PASLI KELEPÇELER.

Laikliğe aykırı yayın yaptığı gerekçesiyle 13 ay hapis cezasına çarptırılan İlhan Ezik'in, kelepçeyle bir rüşvet suçu sanığına bağlanması tepkiyle karşılandı. MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş, gazeteci İlhan Ezik'e gönderdiği telgrafta, bu tutumu kınadı. Türkiye Gazeteciler Sendikası, yayınladığı bildiriyle düşün suçlarının varlığını "çağdışı bir tutum" olarak niteledi.

Çağdaş demokrasilerde düşün suçuna rastlanmaz. Demokrasilerde düşünceler "zehirli" "yıkıcı" "kökü dışarıda" "zararlı" gibi sözcüklerle tanımlanmaz, Düşünceler için kullanılacak tek ölçü, bu düşüncelerin yanlışlığı ya da doğruluğudur. Düşüncelerin doğruluğu ya da yanlışlığı ise ancak özgürlük ortamlarında anlaşılır. Bu yanlışlığın, doğruluğun ölçüsünü de, eninde sonunda halk saptar.

Türkiye, henüz çağdaş demokrasiye adımını atamamıştır. Ceza Yasası'nda demokrasi ve hukuk devletiyle bağdaşmayan yasaklar, demokrasimizin demirbaşları gibi çakılıp durmaktadır. Bunların her birini, paslı birer çivi gibi söküp söküp atmadan, Türkiye'de demokrasiden ve hukuk devletinden söz etmeye olanak yoktur.

Düşün suçundan mahkum olan gazetecilere kelepçe takmak bu işin sonucudur; kelepçe takılmasına karşı çıkmak da bu işin göstermelik yanıdır. Önemli olan, sorunun kökenine inerek, Ceza Yasasından her türlü düşün yasağını kaldırmaktır.

Düşün suçu deyince, hemen akla Türk Ceza Yasası'nın komünizmi yasakladığı söylenen ünlü 141 ve 142'nci madde-

leriyle, laikliğe aykırı örgütlenme ve yayınları yasaklayan 163'üncü maddesi gelmektedir.

"Sosyal bir sınıfın, öteki sosyal sınıflar üzerinde tahakküm kurmasını" yasaklayan 141'inci maddenin cezası, sekiz yıldan on beş yıla kadar hapistir. 163'üncü maddeye göre, devletin temel düzenini dinsel ilkelere göre değiştirmek amacıyla örgüt kurarsanız, cezanız iki yıldan yedi yıla kadardır.

Yani yasadışı örgüt kurdunuz; solcuysanız cezanız sekiz yıldan başlar, sağcıysanız size verilebilecek en ağır ceza yedi yıldır.

Bu eşitsizlik, yayın yolu ile işlenen suçlar için de söz konusudur: 142'nci maddeye göre, komünizm propagandası yaptığınız kabul edilirse, cezanız beş yıldan on yıla kadardır. Eğer, devletin temel düzenini dinsel amaçlarla değiştirmek için propaganda yaparsanız, cezanız bir yıldan beş yıla kadar hapistir.

Oysa, Anayasamızda, "siyasal düşünce, felsefi inanç, din ve mezhep ayrımı gözetmek" açıkça yasaklanmıştır. Bu adaletsizliği sürdüren politikacıların ve siyasal parti liderlerinin, şimdi birdenbire basın özgürlüğünü savunur gözükmeleri inandırıcı olabilir mi?

Daha dün, cezaevlerinde anayasa profesörleri tokatlanırken, Hukuk Fakültesi dekanlarına kazma kürekle buz kırdırılırken, ülkenin nice seçkin yazarına, aydınına kelepçeler vurulurken, neredeydi MHP Genel Başkanı Türkeş?

Bu paslı kelepçelerin anahtarlarında biraz da Türkeş ve benzerlerinin parmak izleri yok mudur?

(Cumhuriyet, 13 Ekim 1977)

BİR "STANDART"

Türk Standartlar Enstitüsü'nün görevi, "her türlü madde ve mamuller ile usul ve hizmet standartlarını yapmak" biçiminde tanımlanmakladır. Bu kuruluşça saptanan ölçüler "Türk standardı" adını almaktadır, Türk Standartlar Enstitüsü yönetim kurulu başkanlığında Şadi Pehlivanoğlu adında bir AP eski milletvekili oturmaktadır.

Bir kez AP milletvekili oldunuz mu, artık size karada ölüm yoktur. Yönetim kurulu üyeliği, müşavirlik gibi görevler sizi bekler.

Ne var ki Şadi Pehlivanoğlu, tıpkı "ülküdaşı" TRT eski Genel Müdürü Şaban Karataş gibi, yasa dışı bir işgalcidir. Danıştay 12'nci Dairesi'nin 20.6.1977 gün, 1977/1567 sayılı kararında, Şadi Pehlivanoğlu'nun devlet memuru olmasına rağmen, Enstitü'nün Genel Kurulu'na, Gaziantep Ticaret Borsası temsilcisi olarak katıldığı belirtilecek, Enstitü Genel Kurul toplantısı bütün sonuçlarıyla birlikte iptal edilmiştir.

Şadi Pehlivanoğlu, Birinci Cephe Hükümeti'nin 8.7.1975 gün ve 7/10194 sayılı kararı ile Başbakanlık Yüksek Denetleme kurulu üyeliğine atanmıştır. Pehlivanoğlu, İller Bankası Danışma Kurulu üyeliği yapmış, daha önce de Türkiye Ticaret ve Sanayi Odaları ve Ticaret Borsaları Birliği'nde bulunmuştur.

Yasalar, devlet memurunun ticaretle uğraşmasını yasaklamaktadır. Fakat AP eski milletvekili Şadi Pehlivanoğlu'na, bu gibi yasalar pek etki yapmamaktadır. Pehlivanoğlu, hem devlet memuru niteliği ile Yüksek Denetleme Kurulu üyesidir, bu görevinden dolaylı aylık almaktadır; hem de "işadamı" sıfatıyla, Türk Standartlar Enstitüsü toplantılarına katılmakta ve bu kuruluşun yönetim kurulu başkanlığını üstlenmekte, buradan da belirli bir ücret almaktadır.

Çünkü Pehlivanoğlu Adalet Partilidir, milliyetçidir, hür teşebbüs yanlısıdır, şiddetli bir komünizm düşmanıdır, solun her türlüsüne karşıdır, milli ve manevi değerlere bağlıdır, son bağımsız Müslüman Türk Devleti'nin koruyucularındandır. Anladık. Bunlar çok iyi. Tebrik eder, başarılar dileriz.

Fakat bu işler nasıl oluyor böyle? Bir yanda Başbakanlık Yüksek Denetleme kurulu üyesi, yani "devlet memuru", öte yanda Gaziantep Odalar Birliği temsilcisi, yani "işadamı..." Hani, nerede yasalar?

Danıştay kararı açıktır. Türk Standartlar Enstitüsü kararları geçersizdir, atama işlemleri de, yapılan harcamalar da, hiçbir hukuksal sonuç doğurmaz.

Bu karardan sonra bay Pehlivanoğlu'nun hem Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu'ndaki üyeliğinin kaldırılması, hem de Türk Standartlar Enstitüsü yönetim kurulu üyeliğinin düşmesi gerekir.

(Cumhuriyet, 14 Ekim 1977)

KİM KAZANÇLI?

Son aylarda AP içinde kabaran öfke dalgaları bakalım nasıl yatıştırılacak? Bu konuda Demirel'in başvurduğu "kaba taktik" gözler önündedir. Kendisini ve kurduğu hükümeti, sola ve komünizme karşı tek çare olarak gösterip, gerek AP örgütünü, gerekse AP Meclis ve Senato gruplarını susturacak.

- Vebal altında kalırsınız...

Demirel, AP içindeki homurtulara böyle gözdağı vermektedir. Bu gözdağını verirken, birkaç küçük "operasyon" yapmaktan da geri kalmamaktadır. Milli Savunma Bakanı Dr. Sadettin Bilgiç ile Gençlik ve Spor Bakanı Ünal Sakar, görevlerinden ayrılarak, yerlerini AP içinden seçilecek iki bakan adayına bırakmışlardır.

Bu "operasyon"un Demirel tarafından planlandığı açıktır. AP içindeki homurtuların, biraz da adlarına "milliyetçi kanat" denilen Dr. Bilgiç yandaşları arasından yükseldiğini gören Demirel, Bilgiç'i yeniden teşkilat başkanlığına getirerek, bu huzursuzlukları denetim altında tutmak istemiştir.

AP içinde yükselen homurtular, bugünkü görünümü ile lidersiz, örgütsüz ve plansızdır. Çeşitli kanatlardan başlayan kişisel ve duygusal çıkışların, kısa sürede kesin sonuç alması beklenemez. Yani, Demirel bugünden yarına koltuğundan indirilemez. Selahattin Kılıç, Yılmaz Ergenekon, Nahit Menteşe gibi adlardan oluşan "Demirel cuntası" birdenbire dağıtılamaz.

Bu gelişim içinde, önemle altının çizilmesi gereken konu, AP içinde gün geçtikçe güç kazanan "şovenist" akımdır. AP, bugünkü görüntüsü ve işlevi ile bir merkez-sağ parti olmanın çok uzağındadır. AP içindeki Türkeş yandaşları, ağır ağır ve sessiz sessiz kaleleri içerden fethetmektedirler. AP, içine yerleştirilmiş "Truva atları" aracılığı ile yavaş yavaş, tabandan tavana, ele geçirilmektedir.

Dr. Bilgiç, Milli Savunma Bakanlığı'ndan ayrılıp, AP örgütünün başına getiriliyor. Bundan kazançlı çıkan kim? Demirel, bu

gibi denge hesaplarıyla hem Bilgiç'ci kanadı, hem de homurdanan öfkeli milletvekillerini hoşnut etme planı içindedir belki. Fakat, ilerdeki aşamalarda partiyi büsbütün ele geçirmek isteyen Türkeş-Bilgiç ortaklığı bugün bir adım daha ileri gitmiş değil midir?

Demirel kısa sürede belki bu öfke dalgalarını aşacaktır. Fakat uzun sürede, ilerdeki aşamalarda, Türkeş-Bilgiç ortaklığı önemli kazançlar elde etmeyecek midir?

MHP Genel Başkanı Türkeş, bu oluşumu olanca serinkanlılığı ile izlemektedir. Geçen haftalarda AP için hiç de hoş olmayan bir demeç veren MHP İzmir İl Başkanı -ki bu il başkanı, bir zamanlar Atatürk'ün Bursa söylevini yasaklamaya kalkan Bornova Savcısı'ndan başkası değildir- Türkeş tarafından hemen susturulmuş ve aynı il başkanı AP ile MHP'nin "kardeş partiler" olduğunu açıklamak zorunda kalmıştı.

Türkeş, AP'yi öylesine ele geçirmektedir ki, bir gün Türkeş'in AP Genel Merkezi'ne Genel Başkan olarak girmesi için bir küçücük "fiske" bile yetecektir.

Ne dersiniz "eski" demokratlar? "Umur görmüş devlet adamları" ne haber? Ne buyrulur "Yassıada" mahkumları? Yırcalı'lar, Mandalinci'ler, Ataman'lar... Evet, ne haber, ne haber?„

(Cumhuriyet, 17 Ekim 1977)

KAZ ADIMIYLA

Türkiye'de hemen hemen bütün örgütler, kendi iç çelişkilerinin yumakları içinde kıvranıp durmaktadırlar.

CHP, AP, MSP, DİSK, TÜRK-İŞ, TÖB-DER ve demokratik kuruluşlarda içe dönük kavgalar gün geçtikçe yoğunluk kazanmaktadır.

Şimdilik MHP, bu çalkantıların dışında duruyor. Henüz MHP içinde iç huzursuzluklardan ve çelişkilerden söz etmeye olanak yoktur. MHP iç yapısıyla "disiplinli" bir parti görünümünü korumaktadır.

Sosyalist kesimde ise partiler, örgütler ve yayın organları amansız bir kavganın içindedir. Türkiye İşçi Partisi (TİP), Sos-

yalist Devrim Partisi (SDP) ve Türkiye Sosyalist İşçi Partisi (TSiP), sosyalist kesimdeki belli başlı partileri oluşturmaktadırlar. Bunların yanında, siyasal etkinlikleri belli belirsiz olan Türkiye Emekçi Partisi (TEP) ile Vatan Partisi (VP) de sosyalist partiler arasında yer almaktadır.

TÜRK-İŞ içinde sosyal demokrat nitelikteki sendikaların bu örgütten kopmaları beklenirken, DİSK içinde başgösteren tartışma, bu büyük ve etkin işçi kuruluşunu büyük ölçüde zayıflatmıştır.

Sol kesimde adlarına "fraksiyon" denilen ayrı sol görüşlü gruplar ve grupçuklar arasındaki amansız kavga, giderek bir kör dövüşüne dönüşmüştür. Bu "fraksiyon"lara bağlı yayın organlarında, birbirlerini savcılara ihbar eden "sol McCarthy'ciler" sınırsız bir "terminoloji şehveti" içinde oyalanıp durmaktadırlar.

Sol, bu koşullarda ve bu yöntemlerle sayısız gruplara ve grupçuklara ayrılmıştır. Bu kaynaşmanın tek sağlıklı yanı bu terminoloji şehvetinin işçi sınıfına kadar uzanmamış olmasıdır. Fakat DİSK içinde başlayan bu patlama, kısa sürede devrimci ve demokratik çözümlere bağlanmazsa, bu ideolojik bölünmelerin işçi sınıfı tabanına yayılması, bilmem durdurulabilir mi?

CHP bu oluşum içinde, "demokratik sol" adını verdiği sosyal demokrat görüşü henüz kesin ölçüler ve davranış biçimleriyle ortaya koymuş değildir. Parti içinde kutuplaşan kanatların birbirlerinden farklı ideolojik görüşleri savunmaktan kaçınmaları, bu çatışmalara ister istemez "kişisel çatışma" ya da "koltuk kavgası" damgasını vurmaktadır.

Ne olursa olsun, hangi ideolojik kaynaktan güç alırsa alsın, sol kesim kendi içindeki kısır çatışmalarla gücünü ve etkinliğini yitirmektedir. Buna karşı, sağ kesim içinde, devlet içindeki yayılma ve genişleme sürmekte, MHP devleti ele geçirme eylemlerine devam etmektedir. MHP, atılacak somut adımların ne olduğunu çok iyi biliyor. Sol ise, atılacak ilk adımdan çok, bir devrim sonrası kurulacak düzenin soyut tartışmalarıyla ilgileniyor.

DİSK bölünüyor, CHP iç çatışmalarla zaman öldürüyor, AP kaynıyor, MSP ise yakında liderlik kavgasına girişecek. Bu koşullarda "milliyetçi-toplumcu" hedefe "kaz adımı" yürüyen MHP bütünlüğünü koruyor, gücünü artırıyor.

Bilemiyorum, bu olgu acaba bazılarımıza uyarıcı bir etki yapabilir mi?

(Cumhuriyet, 18 Ekim 1977)

İŞTE ÖRNEK

Atatürk Lisesi, Ankara'nın göbeğindedir. Ve bu lise, cephe hükümetleri gelip başımıza oturdukları günden bu yana, adlarına "ülkücü" denilen sağcı öğrencilerin işgali altındadır. Bu liseye müdür olarak atanan Ahmet Ulusoy, makam odasında görevinin başında sağcı öğrenciler tarafından kıyasıya dövülmüş ve başından tehlikeli biçimde yaralanmıştır.

Bu müdür Marksist midir? Leninist midir? Hatta Maoist midir? Son bağımsız Müslüman Türk devletini yok etmek isteyenlerden midir? Anarşist midir? Ya nedir? TÖB-DER Yönetim Kurulu üyesi midir? Değil, değil. AP'li Milli Eğitim Bakanı tarafından göreve getirilmiş bir lise müdürüdür; yani herhalde solcu değildir.

Suçu nedir?

Suçu belki de "komando" denilen delikanlıların egemenliklerini kabule yanaşmamasıdır. Atatürk Lisesi, bıyıkları henüz terlemiş ülkücülerin karargahlarından biridir. Böyle bir liseye ya tam "ülkücü öğretmen" olacaksınız ya da öğrencilerin egemenlikleri altında eğitim yapacaksınız. Yok başka çaresi!.

İçişleri Bakanı Korkut Özal bilmem bu gibi olayları gördükçe duydukça, yine de devletin üstünlüğünden ve yasa egemenliğinden söz edebiliyor mu? Ne biçim devlet ki, gücü başkentin liselerine uzanamıyor? Ne biçim hukuk devleti ki, yüksek okulların çevresinde pusu kurmuş eşkıya çeteleri, bu okullara dilediklerini kaydetmekte, dilediklerini de tekme tokat okul kapılarından uzaklaştırmaktadır? Hani, eğitim özgürlüğü, hani öğretim özgürlüğü? Hani devlet, hani yasa? Ve nerede güvenlik kuvvetleri?..

İşte anarşi dediğiniz, bu gibi olaylardan kaynaklanır. Ortada güvenilir bir yönetim bulunmazsa, bir "iktidar boşluğu" doğar, anarşiyi bu iktidar boşluğu yetiştirir, büyütür.

Geçenlerde İçişleri Bakanı Korkut Özal ile uzun bir görüşme yaptım. Bakan Özal bana, okulların "araç" değil "amaç" sayılması gerektiğini söyledi. Şimdi ben, kendisine kamuoyu önünde soruyorum.

- Atatürk Lisesi, neyin amacı, neyin aracıdır?

İstanbul'da devrimci öğrencilerin kaldığı bir "Site" olan yurt, İçişleri Bakanı'nın emriyle bir gecede boşaltıldı ve bütün öğrenciler dışarıya atıldı. Ankara'da adı "Site" olan bir başka yurt daha vardır. Bu yurt "ülkücü öğrenci" karargahıdır. Merak ediyorum, öğrenmek istiyorum, acaba devletin gücü İstanbul'daki devrimci öğrencilerin kaldığı Site Yurduna yetip, Ankara da sağcı öğrencilerin karargahı Site Yurduna neden yetmemektedir?

Yurtta kalanlar solcuysa, yolla polisi bir gecede boşalt, yok eğer yurtta yatanlar sağcıysa sesini çıkartma. Böyleyse, nasıl tarafsızlık ve nasıl yasa egemenliği bu? Öğrenmek bilmek, anlamak istemez misiniz?

Atatürk Lisesi'nin komando işgali altında tutulduğu, ön seçimlerin yapıldığı 1 Mayıs günü CHP Genel Başkanı Ecevit tarafından sınıf sınıf dolaşılarak kamuoyu önüne serilmişti. Anımsayacaksınız, o gün okulun yatakhanesinden CHP'li ön seçmenler üzerine tabancayla ateş açılmış, bu olay üzerine Ecevit gazetecilerle birlikte okulu gezerek suç kanıtlarını bir bir saptamıştı.

Şimdi İçişleri Bakanı'na soruyorum. Atatürk Lisesi'ndeki komando işgaline dokunabilecek misiniz? Özal:

- Somut örnek verin, üstüne gideyim, diyordu.

İşte somut örnek, gidin bakalım üstüne!..

(Cumhuriyet, 19 Ekim 1977)

DEVAM EDİN...

Görüyorsunuz, artık kimse aldırmıyor! Millet Meclisi aylardır başkanını seçemedi; seçimden bu yana hiçbir yasama işlemi yapmadı. Parlamento "fiilen" yok. "Hukuksal" olarak ise yerli yerinde duruyor.

Hükümet güvenoyu aldıktan sonra, bir gün olsun Millet Meclisi'ne uğramadı. Bakanlar Kurulu sıraları bomboş duruyor. Hükümet, Millet Meclisi'ni "Boykot" etmiş çoktandır.

Parlamentonun bir günlük harcaması bir milyon liraya yakın. Olsun, ne çıkar?! Milletvekilleri, ayda 21 bin lira aylık ve ödenek alıyorlar. Günlükleri yediyüz liraya geliyor. Ne yapıyorlar? Kulislerde çay içip, sonra çekip gidiyorlar.

Haydi, bu paralar, onlara da analarının ak sütü gibi helal olsun.

Çok partili düzeni yaşatacağız ya, son bağımsız Müslüman Türk devletini ayakta tutacağız ya, komünizmle kanımızın son damlasına kadar savaşacağız ya, helal olsun! Parlamento açılmasa da olur, milletvekilleri, hiç görev yapmadan para alsalar da olur!..

Hukuk devletidir, demokrasidir, çok partili yaşamdır.

Millet Meclisi kendisine bir başkan seçerse ne olur? Son zam kararları Meclis kürsüsüne getirilir. Sonra ne olur? Siyasal cinayetler konuşulur. Daha daha? Başbakan Süleyman Demirel'in Yüce Divan dosyası görüşülür.

Eloğlu ister mi bunu?

İstemeyecek. Elinden gelen bütün olanakları kullanarak, Millet Meclisi'ni çalıştırmayacak. Millet Meclisi ve Senato'dan oluşan parlamentoyu göstermelik bir yapı işlevine sokacak. İşi gücü, hüneri bu, sadece bu şimdilik...

Bu oyunlara karşı çıktınız mı, tamam, yandığınız gündür. Beyimiz, iktidarı komünistlere vermeyecek. Çünkü iki olasılık var ülkede; ya Demirel, ya komünizm! Ya komünizm ya da Demirel... Biri giderse, öteki gelir.

Öyleyse ne yapalım? Bütün milliyetçiler, Demirel'in peşinde saf saf duralım. Demirel yarın çıkıp giderse ne olur? Bütün Marksistler, bütün Leninistler, bütün Maoistler, son bağımsız Müslüman Türk devletine kastedenler, rejim düşmanları, Troçkistler, Stalinistler, Gueveracılar, Castrocular, hemen o saat gelip başbakanlığa yerleşiverirler.

İşbu nedenle destekleyin Demirel'i. Yaşamınızdan, çocuklarınıza ve torunlarınıza bırakacağınız en yüce onur, "Demirelci" olmaktır.

Aferin sizlere...

(Cumhuriyet, 20 Ekim 1977)

NE BEKLENİR?..

Önümüzdeki Aralık ayının başında yapılacak olan yerel seçimler, siyasal yaşamımız için oldukça önemli bir kavşak noktasını oluşturmaktadır. Bu seçimler, en azından iki büyük parti içindeki iç çelişkileri ve huzursuzlukları belli çözüm yollarına bağlayacaktır.

AP içinde beliren muhalefet tomurcukları, yerel seçimlerden önce serpilip boy atacak mıdır? Sanmıyorum. AP içindeki muhalefet belli başlı ülke sorunlarından çok, partilerinin MHP tarafından eritildiğinden yakınarak:

- Parti tabanımız kayıyor, demişler, bundan öte, güvenilir, tutarlı ve sonuç alıcı bir eleştiri ortaya koyamamışlardır.

Yerel seçimler, AP tabanının MHP tarafından ele geçirilip geçirilmediğini, bir ölçüde ortaya koyacaktır. Eğer bu seçimlerde AP oylarında az da olsa bir artış sağlanırsa, Demirel:

- İşte gördünüz ya... diyerek, kendisinin ve partisinin başarılı sonuçlar aldığını söyleme olanağına kavuşacaktır. Yok eğer AP oylarında bir düşüş kaydedilirse, o zaman parti içi muhalefet, bir adım ileri giderek, eleştirilerini yoğunlaştıracaklardır.

Bu gelişim içinde MHP, yerel seçimlerle uzun uzadıya ilgili midir acaba? Pek sanmıyoruz. MHP için tek geçerli yol, bakanlıkları elde ederek, buralarda tam bir egemenlik kurmaktır. Devletin karar odaklarını ele geçiren MHP, sonuç alamayacağı belli olan belediye seçimleri için, hiçbir zaman AP ile kavgaya tutuşmayı göze alamaz.

Niçin alsın?

MHP, içten içe, zaman zaman de açıktan AP ile işbirliği yaparak bu parti içindeki kaynaşmaya kendi damgasını vurmaya özen göstermektedir. Yerel seçimlerde MHP, genel seçimlerde aldığı oyu arttıramazsa, Demirel bu olguyu da kendi başarısı için kullanmaya çalışacaktır. Böyle bir sonuç alınırsa, Demirel,

Görüyorsunuz, parti tabanının kaydığı yok, diyecek ve parti içi muhalefeti bu gerekçeyle bastıracaktır.

AP içindeki muhalefette, öyle aklı başında, çaplı, ne dediğini, ne yaptığını bilen milletvekili ve senatörlere de pek rastlanmamaktadır. Parti içi muhalefet derken, hemen hemen herkesin aklına, "eski Demokratlar" ile "Doğulu milletvekilleri"

gelmektedir. Bunlar ve bunların çevresindeki halkaların sürükleyici bir muhalefet oluşturamadıkları, gün gibi, ortadadır.

Yaşları yetmişe yaklaşmış, han-hamam sahibi eski Demokratlar, bundan sonra ne beklerler acaba? Kendi aralarında, Demirel'den ve parti yönetiminden acı acı yakınan, üstelik sık sık 27 Mayıs ihtilaline yol açan nedenleri anımsayan ve bugünkü siyasal koşullarla kıyaslayan bu "umur görmüş devlet adamları", olgun bir meyve gibi, dillerinin ucuna kadar gelen eleştirileri niçin yutarlar? Niçin, artık şu ileri yaşlarında, bir siyasal müzenin sessiz heykelleri gibi, Demirel tablolarını renklendirmeye devam ederler?

Dedik ya, muhalefet biraz "çap" işi, biraz yürek, biraz yetenek işi. Bu "umur görmüş devlet adamları"nın, burunlarının ötesini göremedikleri, siyasal özgeçmişleriyle kanıtlanmıştır.

Ya Doğulu milletvekilleri?.. Onlara ne dersiniz? Onlar da bütün çalımlarına, gösterişlerine, cafcaflı sözlerine rağmen bir avuç toprak ağası, şeyh ve şıh değiller midir? Ezilen, sömürülen, hor görülen Doğu'daki yurttaşlarımızın daha da sömürülmesine aracı olanlar bunlar değil midir yoksa?

AP muhalefeti, bir iki kişi dışında kapalı kapılar ardında homurdanıp, Demirel'in karşısında tir tir titreyenlerin aritmetik toplamıdır. Ne işe yaradıklarını sorarsanız, inanın kendileri bile anlatamazlar.

(Cumhuriyet, 22 Ekim 1977)

1599 SAYILI TABANCA...

Hasan Erenler, İstanbul Emniyet Müdürlüğü İkinci Şube'de 2333 yaka sayılı polis memurudur. Erenler, 6/9/1977 günü Üsküdar vapur iskelesinde, adlarına "ülkücü komando" denilen bir grubun saldırısına uğramış ve saldırganlar polis memurunun beylik tabancasını belinden çekip almışlardır. Tabancanın markası "Browning", sicil sayısı ise 1599'dur.

Polis memuru Hasan Erenler, belinden tabancasını ve cebinden parasını alan bu üç saldırganla boğuşur. Saldırganlar, tabanca çekerek olay yerinden uzaklaşırlar.

Hasan Erenler hemen yakındaki inzibat karakoluna başvurarak, olayı bağlı bulunduğu Emniyet İkinci Şube'ye bildirir.

Kadıköy Adli Tabipliği 7/9/1977 gün ve 3980 sayı ile polis memurunun "çok önemli yerinde travmatik lezyon" bulgusu saptandığını bildirir. Bu arada Beyoğlu Grup Amiri Başkomiser İsmail Yeğenoğlu, olayı idari yönden soruşturur. Başkomiser Yeğenoğlu'nun hazırladığı 7/9/1977 günlü raporda şu sonuca ulaşılır:

Üsküdar meydanındaki bir gazeteciden ve inzibat binbaşısından alınan bilgiye göre, tarife uygun bu şahıslann daha evvel de Cumhuriyet ve Milliyet gazetesi okuyan ve elinde bulunduran bazı vatandaşlann yine iskele meydanında dövüldükleri hatta göreve çıkan iki inzibat erine dahi saldırıp, zorla belinden silahını almak istedikleri, bu şahıslann Üsküdar-Kabataş vapur iskelesi Şemsipaşa semtine girişte bulunan Ülkücü Derneği'ne kayıtlı olduklan, Şemsipaşa'ya girişte Kadıköy dolmuşlan tarafına bakan kısımda caminin avlusunun köşesinde bulunan, eskiden şoförler kahvesi olarak bilinen bu yeri lokal olarak kullandıklan, geceleri bu yerde toplandıkları, gruplar halinde vapur iskelesinden çıkan bazı vatandaşlan dövdükleri öğrenilmiştir...

Olay, bu kadarıyla her gün rastlanan düzensizliklerden biridir. Şimdi bundan sonrasını öğrenelim:

Bu olaydan bir süre sonra, İkinci Şube'de görevli polis memurlarından Kemal Demirarslan, Hasan Erenler'in belinden alınan tabancanın bulunduğunu söyleyerek, tabancayı Erenler'e vermek ister. Erenler, tabanca şarjöründeki yedi merminin yerinde olmadığını saptar, tabancayı ancak bir tutanakla alabileceğini söyler.

Hasan Erenler, kayıp tabancayı vermek isteyen polis memuru Kemal Demirarslan'a bu silahı kimden aldığını sorar. Demirarslan silahın kendisine Hakkı Yağız ve Hasan Papuççular adlarındaki başkomiserler tarafından verildiğini söyler. Hasan Erenler başkomiser Hasan Papuççular'a da, tabancayı tutanak tutulmadan alamayacağını anlatır.

Olay, kısım amiri Necdet Koçak'a yansıtılır. Koçak, Hasan Papuççular ve Hakkı Yağız'a, bu silahın nereden geldiğini sorar. Yanıt şöyledir:

- Bize bu silah, başkomiser Cihat Aldemir tarafından verildi...

Koçak, Cihat Aldemir'e, bu silahın kimden geldiğini sorarak olayı öğrenmek ister. Başkomiser Aldemir:

- *Bana bu tabancayı Birinci Şube'den verdiler,* der, sonra ekler:

- *Uğur Bey verdi. Ben de silahı İkinci Şube'ye götürdüm. İkinci Şube Müdürü Macit bey, silahı polis memuruna ver, dedi.*

Birinci Şube Ekipler Amiri Uğur Gür, İkinci Şube Müdürü de Macit Esmer'dir.

Belinden tabancası alınan polis memuru Hasan Erenler, "Pol-Der" üyesidir. Olay, Pol-Der yöneticilerince, Cumhurbaşkanlığı Kontenjan Senatörlüğü'ne seçilen, Vali Namık Kemal Şentürk'e yansıtılır. Vali Şentürk, olayla ilgileneceğini söyler.

Polis memuruna saldıran ülkücü komandoların birinin adının Nusret olduğu, ötekinin de "Kıbrıslı" adıyla tanındığı da saptanır.

İçişleri Bakanı Korkut Özal'a soruyorum: 1599 sayılı tabanca, ne yolla İstanbul Emniyetine teslim edilmiştir? İstanbul Emniyet Müdürü Nazmi İyibil'e soruyorum: Bu tabanca şimdi kimin elindedir? Yeni Senatör Namık Kemal Şentürk'e soruyorum: Valiliğiniz döneminde Üsküdar semtini neden sorumsuz grupların eşkıyalığına teslim ettiniz? Neden?

Bir polis memurunun belinden zorla alınan tabanca, birtakım Emniyet görevlilerine teslim edilirse, burada haklı olarak, Ülkücülerle bu Emniyet görevlileri arasında bir ilişki kurulduğu kuşkusu doğar. Hele bu saldırganlar da yakalanmazsa kuşkular büsbütün yoğunlaşır.

Bu olayın üstüne gitme cesareti gösterecek bir devlet sorumlusu arıyorum...

(Cumhuriyet, 24 Ekim 1977)

"NAYLON DELEGE"

"Naylon", Türkçe sözlüklerde şöyle tanımlanıyor:

- Kömür, hava ve su kullanılarak yapılan, birçok giyim ve ev eşyası yapımına yarayan, sert, dayanıklı ve esnek bir protein maddesi...

"Naylon" sözcüğü, siyasal yaşama da girmiş, ön seçimlerde düzmece listelerden oluşan seçmen adlarına "naylon delege" adı verilmiştir.

Genel seçimler, bir ölçüde, "tek dereceli" olma niteliğinden uzaklaşmıştır. Çünkü herhangi bir parti listesinden milletvekili ya da senatör olacak adaylar, önce parti örgütünce seçilir. Sokaktaki vatandaş açısından bu seçim, "iki dereceli" sayılır. Çünkü kendi oyu ile aday arasına bir başka "seçmen" girmektedir.

Önümüzdeki günlerde, belediye seçimleri için bütün partilerde ön yoklama yapılacaktır. Partili seçmenler, yerel seçim için adaylıklarını koyanlar arasında bir seçim yaparak, parti adına seçime katılacak belediye başkan adayını belirleye-ceklerdir. Parti örgütünce belirlenen bu aday, yerel seçimlerde partinin adayı olarak seçimlere katılacaktır.

Artık Mısır'daki sağır sultan bile duymuştur ki, bu seçimlerde çeşitli oyunlar çevrilir. Düzmece listeler oluşturulur, delege ayarlanır, sonuçta, genellikle bu işlerde hünerini geliştirenler kazançlı çıkar.

Yerel seçimler yaklaştıkça CHP içindeki huzursuzluklar ve sancılar da artmaktadır. Parti kanatları kendi adaylarının kazanmasını, böylece parti içi iktidar yarışında güç kazanmayı planlamaktadırlar. Yerel seçimlerin hem ülke çapında hem de her partinin kendi boyutlarında ayrı ayrı önemi vardır.

CHP bu seçimlerden kazançlı çıkmayı başaramazsa, parti içi dengeler ister istemez değişir. AP bu seçimde, az da olsa, bir başarı elde ederse, AP içi muhalefet, ev kedisi uysallığı ile köşesine çekilip, sadece tatlı tatlı mırıldanmakla yetinir.

Ne açıdan alırsanız alın, CHP bu seçimlerden kazançlı çıkmak zorundadır. CHP yerel seçimlerden hem kazançlı çıkmalı, hem de partinin demokratik yapısı bu seçimlerle güç kazanmalıdır.

Evet, sözü şuraya getirmek istiyorum. Belediye başkanını belirleyecek ön seçim niteliğindeki yoklamalarda, daha önce acı örneklerine rastlanan "naylon delege" oyunları artık kesinlikle önlenmelidir. Üzüntüyle kaydedelim; geçen ön seçimlerde, özellikle büyük kentlerde bu "naylon delege" listeleri seçim sonuçlarını oldukça etkilemiştir.

Genel seçimler için başvurulan ön seçimler yargıç denetimi altında yapılmaktadır. Yerel seçimlerdeki ön yoklama bu güvenceden yoksundur. Belediye seçimleri için yapılacak ön yoklamalarda yargıç denetiminin olmaması ve örgüt başında bulunan il başkanlarının da adaylıklarını koymaları, bu seçimlerin olağanüstü bir özenle izlenmesini gerektirir.

CHP Genel Başkanı Ecevit, yerel seçimler için yapılacak ön yoklamanın tam bir dürüstlükle geçmesini sağlayacak önlemleri bulmak ve uygulamak zorundadır.

Korkarız, "naylon delege" gölgesi, sadece bu delegelerin oylarıyla seçilenleri değil, bütün CHP yöneticilerini ve sayın Ecevit'i de yaralayacaktır.

(Cumhuriyet, 25 Ekim 1977)

DEVLETLE ÖVÜNÜN

Hidayet Sert... Bahattin Arslandoğan... Cahit Kılıç... Şahin Acar... Ozan Dadaloğlu... Hasan Kızılkaya... Hüseyin Arslan... Hüseyin Çapanoğlu... İsmail Poyraz... Cuma Gül... Musa Çarpar... Erdem Arabacı... Hayrettin Ulubey... Hüseyin Altay... Cahit Elçi... Ergun Atacan... Hasan Tezer... Hayri Ercan... Ramazan Kurt... Sefa Hakverdi... Hasan Hüseyin Sanlı... Muhittin Can... Selahattin Doğan... Celalettin Pala... Ramazan Başak... Ahmet Erikci... Bayram Özcan...

Bu adları daha önce duymuş muydunuz? Aralarında tanıdıklarınız, yakınlarınız var mıdır? Kim bunlar? Ödül alan talihliler mi? Bir giriş sınavını kazanan öğrenciler mi? Kim bunlar?

Bunlar, İkinci Cephe hükümetinin güvenoyu aldığı 1 Ağustos 1977 tarihinden bugüne kadar, siyasal nedenlerle öldürülen yurttaşlarımızın ad ve soyadlarıdır. Ağustos, Eylül, ekim... Şunun şurasında iki buçuk, üç ay olmuş... İki buçuk ay olmuş ve yirmi yeydi yurttaşımızın kara tabutu, Cephe partilerinin önüne birer suç belgesi gibi dikilmiş.

Umurlarında mı beylerin!..

Kimi pusu kurularak öldürülmüş, kiminin üstüne yaylım ateşi açılmış, kimi evinde kapısının önünde, kimi oturduğu kah-

vede delik deşik edilmiş. Kimi sağcı, kimi solcu, kimi sosyal demokrat, kimi milliyetçi-toplumcu.

İnsanlık, yüzyıllardır bir tek hakkın sağlanması için çalışıyor: Can güvenliği... Can güvenliği sağlanmazsa, ortada ne hukuk kalır ne de hukuk devleti. Can güvenliği sağlamayan, sağlayamayan bir hükümet varoluş nedenlerini yitirir. Bu noktadan sonra artık hükümetin "meşruluğu" tartışılır

Birinci ve İkinci cephe hükümetlerinin iktidar dönemlerinde kaç yurttaşımız öldürülmüştür? Öldürülenlerin sayısı yüz değil, ikiyüz değil, üç yüz değil, belki dört yüzü aştı. Yok mu bunun bir sorumlusu?

Yok, aramayın boş yere, bulamazsınız...

Neyin var ki?!.. Yolsuzlukların sorumlusu var mı? Ne oldu Lockheed yolsuzluğu? Bu şirket bütün dünyada rüşvet dağıttı, bir tek Türkiye'de "aman bunlar çok namuslu adamlardır" deyip, rüşvet vermekten vaz mı geçti?

Mobilya yolsuzluğu ne oldu? Nerede Yahya Demirel? Türkiye'de hangi yolsuzluk dosyası bunca kanıtlarla, bunca belgelerle kamuoyu önüne getirilmiştir? Ey Adalet Partililer, Milliyetçi Hareket Partililer, Selametçiler!.. Yahya Demirel'in "masum" olduğuna inanıyor musunuz?

İnanmazsınız amma, gider Yahya Demirel'in amcasını Başbakan yapmak için tıpış tıpış hep birlikte sıraya girersiniz.

Ne diyelim?.. Şu kanlı mezar taşları da size birşeyler anlatmıyorsa, vicdanlarınıza seslenmek için, söyleyin, söyleyin, daha ne yapalım, ne yazalım, hangi dilde konuşalım?!..

(Cumhuriyet, 26 Ekim 1977)

ZAMAN YİTİRMEDEN

CHP yerel seçimlerden kazançlı çıkar mı çıkmaz mı? Birçok kimse şimdi bu soruyu soruyor. Bu soruya şimdiden "Kazançlı çıkar" ya da "çıkmaz" diye yanıt vermek olanaksızdır. Bu aşamada tartışılacak konu, partinin yerel seçimlerde nasıl başarılı olacağı noktasında düğümlenmelidir.

"Nasıl başarılı olunur" sorusu sorulurken, gözlerimizi bir an geriye çevirip, "Genel seçimlerde hangi hatalar yapılmıştı" so-

rusunu sormak zorundayız. Bu soruyu sorduktan sonra, öyle uzun uzadıya tartışma yapacak değiliz. Sadece bir noktaya değineceğiz.

CHP kurmayları 77 seçimlerini kazanacaklarından emin görünüyorlardı. Emin göründükleri için de, birçok milletvekili ve senatör aday adayı Genel Merkez'ce "veto" edildi, bazı illerde de, sonuçlarının düşünülmediği sonradan anlaşılan "merkez yoklamaları" yapıldı.

CHP, Millet Meclisi'nde 214 milletvekiliyle kilitlenip, kalmıştır. Eğer bu sandalye sayısı beş altı tane artmış olsaydı bugün CHP tek başına hükümetteydi. CHP'yi belki de art arda yapılan bu hatalar hükümetten uzak tuttu ve bugün iç kavgalarıyla uğraşan bir parti görünümüne soktu.

Yerel seçimler CHP içinde yeni huzursuzlukların doğumuna yol açmıştır. Dün ve bugün toplantılarını sürdüren CHP Merkez Yönetim Kurulu, bu huzursuzluklara köktenci çözümler bulamazsa, CHP'nin 214'lük sandalye sayısında azalma olabilir.

Evet; "Azalma olabilir" diyoruz. Çünkü, yerel seçimler nedeniyle çıkan tartışmalar sonrasında, bir Kocaeli milletvekili istifasını Genel Merkez'e bildirmiş, iki Gaziantep milletvekili de, istifa edeceklerini Genel Merkez yetkililerine sözlü olarak açıklamışlardır.

Bunların nedeni, yerel seçimler dolayısıyla, Genel Merkez'in takındığı tavırdır. Kocaeli, Gaziantep, Mersin örgütleri, yerel seçimler arifesinde birer kaynar kazan gibi çalkalanıp, durmaktadır.

Seçimlerden sonra kurulan CHP hükümetine güvenoyu veren iki Doğu milletvekili, Mardin Milletvekili Nurettin Yılmaz ile Siirt Milletvekili Abdülkerim Zilan, yerel seçimler dolayısıyla CHP Genel Merkezi'yle çelişkiye düşmüşler ve bölgelerinde CHP adaylarıyla çatışmaya girmişlerdir. Bu iki CHP eski milletvekilinin, bu koşullarla yapılacak yerel seçimlerden sonra, CHP ile aynı yönde oy kullanmaları beklenemez.

CHP, genel seçimlerde gerçekten çok iyi bir sonuç almıştır. Bunu kimse yadsıyamaz. Fakat, vetolar ve merkez yoklamaları yapılmasaydı, bu başarı CHP'yi iktidara getirecek bir sayıya ulaşacaktı. Sanırız, yadsınmaması gereken ikinci konu da budur. Yerel seçimler nedeniyle başgösteren bu huzursuzluk,

Nurettin Yılmaz ve Abdülkerim Zilan'dan sonra, üç dört milletvekilini daha partiden söküp alırsa, CHP 214 sayısını da elinde tutamayacak demektir.

Ne yapmalı öyleyse?

Bizim görevimiz, tehlikeli boyutlara varan huzursuzlukları kamuoyuna yansıtmaktır. Bunlar hakkında inandırıcı ve köktenci önlem almak CHP Merkez Yönetim Kurulu'nun görevidir. Bu görevi yerine getirmenin temel koşulu da, örgütün gür sesini dinlemektir.

(Cumhuriyet, 27 Ekim 1977)

UMURLARINDA MI?..

Nasıl alıştırdılar, değil mi?.. Bir bilim adamı, çevresi "güvenlik kuvvetleri" tarafından kuşatılmış bir fakültede, polis çemberini elini kolunu sallayarak geçen bir saldırgan tarafından odasında cayır cayır yakılıp öldürülmek isteniyor. Fakat kimsenin aldırdığı yok!.. Alıştık bu olaylara.

Ankara Senatörü Uğur Alacakaptan, olayı sıcağı sıcağına gündem dışı konuşmayla Senato kürsüsüne getirdi. Alacakaptan konuşurken AP sıralarındaki senatörlere bakıyorum. Kimi kendi arasında konuşuyor, kimi önündeki arkadaşıyla şakalaşıyor, kimi gazete okuyor, kimi de yarım kulak konuşulanları dinliyor.

Ses yok, aldıran yok; "adam sende" deyip geçiveriyorlar. Nasıl olsa beylerin tuzu kuru. Para pul yerinde, karınları tok, sırtları pek. Bir solcu profesör öldürülmek istenmiş. Ne var bunda? Son bağımsız Müslüman Türk Devleti, evelallah, Demirel'in, Erbakan'ın, Türkeş'in "yüzü suyu hürmetine", bölünmez bir bütün olarak ayakta duruyor.

Ankara'da Beşevler yöresi, ülkücü-komandoların işgali altındadır. Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi buradadır, Erkek Teknik Öğretmen Okulu buradadır, Gazi Eğitim Enstitüsü buradadır, Fen Fakültesi buradadır. MHP Genel Merkezi de bu binalara bir kilometre uzaktadır.

Bu okullarda ülkücü olmayan bir tek öğrenci okuyamaz.

BİR DEVLET ARIYORUZ!

Bu işgal bölgesi içinde bulunan iktisadi ve Ticari İlimler Akademisi, bunca çabadan sonra okulu eğitime açabilmiştir. Okulun eğitime başlamasıyla birlikte okul içindeki silahlı zorbaların egemenlikleri de son bulmuştur. Eylem alanları akademi içinde ellerinden alınan ülkücü zorbalar, bu kez, akademinin ilerici öğretim üyelerine saldırmaya başlamışlardır. Doçent Erzan Erzurumluoğlu ve Coşkun Şan'dan sonra, Ankara İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Mezunları Cemiyeti de bombalanmıştır.

Ankara Fen Fakültesi de bu işgal bölgesi içindedir. Fakülte sözüm ona, toplum polisi tarafından kuşatılmıştır. Fakülteye girip çıkan her öğrencinin üstü başı, kitapları ve çantası, polislerce aranmakta, öğretim üyeleri ve öğrenciler bu aramadan sonra fakülteye sokulmaktadır. Fakülte çevresinde böylesine bir kuşatma varken, nasıl olur da bir saldırgan, elinde bombasıyla Prof. Burhan Cahit Ünal'ın odasına kadar gelebilir? Bombayı attıktan sonra da nasıl elini kolunu sallayarak kaçabilir?

Bu soruyu önce, Fen Fakültesi çevresindeki polis birliklerinin sorumlusuna, sonra Ankara Emniyet Müdürü'ne, ondan sonra da İçişleri Bakanı Korkut Özal'a sormak gerekir.

Bu kargaşanın, bu terörün pek muhterem tuzu kuru senatör ve milletvekillerince ciddiye alınması için, saldırıların ta parlamento koridorlarına kadar uzanması mı bekleniyor?

Bu gidişle buralara kadar uzanacaklar. Nasıl olsa bir "dur" diyen yok. Çünkü çok partili dönemimizde, çoktandır "Orman Kanunu" yürürlüktedir.

(Cumhuriyet, 28 Ekim 1977)

LOCKHEED UNUTULMADAN

Türk uçak sanayiini İtalyanlar mı kursun İngilizler mi? Hükümetin iki ortağı, AP ile MSP bu konuda derin uyuşmazlığa düşmüşlerdir. Bu uyuşmazlığın bundan sonra daha derin boyutlara varması hiç de "sürpriz" sayılmamalıdır.

Tusaş'ın (Türk Uçak Sanayii Anonim Şirketi) İtalyan "Macchi" uçak yapım şirketi ile imzalayacağı anlaşma, Genel-

kurmay Başkanlığı'nın bu anlaşmaya karşı çıkması nedeniyle iki kez ertelenmiş ve sonunda anlaşma şimdilik askıya alınmıştır.

Uçak sanayii, çokuluslu şirketlerin göz diktiği kazançlı iş alanlarından biridir. Anımsayacaksınız, dünyayı birbirine katan ünlü Lockheed uçak yapım şirketi, Türkiye'de uçak sanayiini kurmak için çeşitli girişimlerde bulunmuş ve ele geçen belgelerden anlaşıldığı üzere, Türkiye'de asker ve sivil yetkililer üzerinde önemli "istihbarat" çalışmaları yapmıştır.

Lockheed dosyası Genelkurmay Askeri Savcısı Albay İlhan Şenel'in masası üzerinde durmaktadır. Albay Şenel'in, hiçbir asker kişinin Lockheed uçak yapım şirketinden rüşvet almadığına ilişkin "kovuşturmaya yer olmadığı kararı", Milli Savunma eski Bakanı Ferit Melen tarafından kaldırılmış, ancak bugüne kadar, genişletilmesi gereken bu soruşturma hakkında herhangi bir açıklama yapılmamıştır.

Lockheed konusu üzerindeki gizli perdeler kaldırılmadan, Türkiye'de uçak sanayiinin İtalyanlar'ca mı, İngilizler'ce mi kurulması gerektiği konusu, haklı ya da haksız, yerli ya da yersiz, birtakım kuşkuların doğmasına yol açar.

Hava Kuvvetleri eski komutanlarından CHP Senatörü Muhsin Batur, Senato'da yaptığı gündem dışı konuşmada, konunun önemine değinmiş ve üstü kapalı cümlelerle de olsa, Lockheed olayını anımsatan kuşkularla hükümetin bir kanadını çok ağır biçimde suçlamıştır.

Uçak sanayii konusu, gerçekten çok önemlidir. Bu konunun bütün girdisiyle çıktısıyla, enine boyuna tartışılması gerekmez mi? Gerekir amma, nerede tartışacaksınız?

Bu konu bir iki gündem dışı konuşmayla geçiştirilemez. Konunun, "Meclis araştırması" yoluyla parlamentoya getirilmesinde sayısız yarar vardır.

Millet Meclisi'ne başkan seçememenin ne gibi sakıncalara yol açtığı görülüyor. Millet Meclisi henüz başkan seçemediği için bu ve bunun gibi ulusal önemde sorunlar, milletin vekilleri tarafından incelenemiyor. Senato'da "gündem dışı" konuşmalar yapılıyor ama ne çare ki Millet Meclisi, dört yüz elli milletvekili ile "gündem dışı" kalıyor.

CHP, hükümete yönelttiği muhalefet savaşımını, bu noktadan derinleştirebilir. Sanırız bu konu, AP içinde "umur gör-

müş devlet adamları" diye selamlanan "eski demokratlara" umut bağlamaktan çok daha etkili ve sonuç alıcı bir muhalefet odağını oluşturacaktır.

CHP, parlamento içinde ve dışında her türlü olanağı kullanarak bu konuyu kamuoyuna mal etmelidir. Millet Meclisi çalıştırılmıyor. Peki, kabul. Fakat daha başka muhalefet olanakları yok mudur?

Haydi CHP, ne duruyorsun?

(Cumhuriyet, 31 Ekim 1977)

"HAYALİ DELEGE Mİ?"

Önümde üç yüzü aşkın mektup zarfı duruyor. İçlerinden rasgele bir deste alıp bu desteden çektiğim bir zarf üzerindeki adresi okuyorum:

- Cevat Değerler, Enver Paşa Mahallesi, 305, Ankara.

Sonra aynı zarfın arkasını çeviriyorum, mektup zarfının bu yüzünde, posta dağıtıcısının bir yazısı var.

Onu da okuyorum:

- Enver Paşa Mahallesi'nde 305 numara yoktur. İade...

Elime bir başka zarf daha alıyorum. Bu zarf üzerindeki adresi okuyorum:

Mahmut Yılmaz, Sinan Paşa Mahallesi, 1087, Altındağ Ankara.

Adresi okuduktan sonra, zarfın arkasını çeviriyorum. Posta dağıtıcısı buraya şu notu düşmüş:

- Sinan Paşa Mahallesi'nde 1087 numara yoktur. İade...

Önümdeki desteden bir zarf daha alıp, üzerindeki ad, soyad ile adresi okuyorum:

- Ali Rıza Yollu, Ata Mahallesi, Akdere.

Bu mektubunda arkasını çevirip, buradaki yazıya göz atıyorum:

- Gösterilen adreste Ata Mahallesi yoktur. İade...

Bu zarflar, 1977 genel seçimler için yapılan ön seçimlerde CHP aday adayları tarafından CHP'li delegelere gönderilip de, yazılan adreslerde sahiplerini bulamadıkları için geri dönen tanıtma mektuplarından rasgele seçilmiş birkaç örnektir.

Aday adayları bu adresleri nereden almışlardır? İl Başkanlığından. Demek oluyor ki, İl Başkanlığı tarafından adları ve adresleri bildirilen delegeler, gösterilen adreslerde bulunamamışlardır.

Bunlar bir tane, iki tane, bilemediniz on tane olsa "haydi bir yanlışlık olmuş" deyip geçeceksiniz. Fakat, arandıkları adreslerde bulunmayan delegeler, "böyle mahalle yoktur" "bu adreste böyle biri oturmuyor" "gösterilen caddede bu numa-ra yoktur" gibi notlarla geri dönen zarflar, yüzleri bulursa, o zaman "burada bir bit yeniği var" diye düşünmek gerekmektedir.

Düşünün ki, ön seçimlerde adaylar, birçoğu yazılı adreslerinde bulunmayan, tanınmayan delegelerin oylarıyla, milletvekili veya senatör oluyorlar, belediye başkan adayları da işte böyle belirleniyor.

Devam edelim mi?

- Ahmet Aval, Akpınar Mahallesi, No: 461, Akdere.

Bu mektubun da arkasını çevirip, buradaki yazıya bakıyoruz.

- Gösterilen adreste Akpınar mahallesi yoktur, tanınmıyor.

Sabrınız henüz taşmadıysa, bir örnek daha:

- Cevat Demir, Feridun Çelik Mahallesi, 2054.

Ve zarfın arkasında postacının notu: "Feridun Çelik Mahallesinde 2054 no'lu hane olmadığından, ismen tanınmıyor. İade...

- Ali Karagöz, Pamuklar Mahallesi, 1208.

Postacının notu: "Pamuklar Mahallesi'nde 1208 numara yoktur. İsmen tanınmıyor. İade...

- Lütfi Sağlam, Gençlik Caddesi, 9/6, Ankara.

Postacının notu: "Gösterilen adreste bu isim yoktur. İade..."

Burada iki olasılık söz konusudur. Ya CHP gibi ülkenin en büyük partisinin başkent delegeleri yalan yanlış kayıtlarla saptanıyor, ya da delegeler üzerinde ön seçimleri etkileyecek oyunlar oynanıyor.

Bu olasılıklardan hangisinde gerçek payı olduğunu CHP Genel Yönetim Kurulu üyelerinin "takdirlerine" sunuyorum.

(Cumhuriyet, 1 Kasım 1977)

"ART NİYET", "İYİ NİYET"

Yerel seçimler nedeniyle CHP örgütünde başlayan ve gün geçtikçe yoğunlaşan huzursuzluklar, dün Kocaeli Milletvekili İbrahim Akdoğan'ın istifasıyla su yüzüne çıkmıştır. Parti içinde tomurcuklanan huzursuzlukları yok saymaya, küçümsemeye olanak olmadığı, dün Akdoğan'ın istifasıyla vurgulanmıştır.

Bu istifanın, partinin ideolojik doğrultusuyla bir ilgisi yoktur. Akdoğan, bilebildiğimiz kadarıyla partinin ideolojik doğrultusuna içtenlikle inanmış bir "ilerici" politikacıdır. İstifa, İzmit il örgütünde yapılan antidemokratik nitelikteki atamaları "protesto" etmek amacıyla verilmiştir. Başka bir amacı da yoktur.

Yerel seçimler nedeniyle başlayan bu huzursuzlukların tehlikeli boyutlara varmaması için yapılan çeşitli uyarıların, parti yönetiminin bir kanadınca hafife alınması, birçok milletvekilini küstürmüştür. Akdoğan olayı, bu küskünlüğün sonucudur.

Anımsayacaksınız, CHP içindeki bu huzursuzlukların, bazı gelişmelere yol açacağını bildiren haber ve yorumlar CHP Millet Meclisi Grup Yönetim Kurulu'nca "art niyetli" çabalar olarak değerlendirilmiş ve bu arada Kocaeli Milletvekili Akdoğan'ın istifa edeceğine ilişkin haberler de sert dille yalanlanmıştı.

Uyuşmazlık konusu, CHP İzmit örgütüyle ilgilidir.

İzmit'in başarılı Belediye Başkanı Erol Köse'yi bu dönem de seçtirmek istemeyen bir kısım CHP yetkilisi, İzmit örgütü kadın kollarında yapılan antidemokratik nitelikteki atamaları savunmaktadır. Kocaeli Milletvekili İbrahim Akdoğan, bu atama işlemlerinin durdurulması istemiyle Genel Başkan Bülent Ecevit'e başvurmuş ve bu atamalar durdurulmazsa, partisinden ayrılmak zorunda kalacağını bildiren bir de mektup yazmıştı.

Bu gelişme basına yansımış, fakat CHP yetkililerince nedense sert ve kesin bir dille yalanlanmıştı.

Akdoğan'ın bu başvurusu üzerine Ecevit, Kocaeli Milletvekilini, Genel Sekreter Yardımcısı Ali Topuz ile görüştürmüştür. Bu görüşme de bir sonuç vermemiş ve geçen hafta içinde yapılan bir Genel Yönetim Kurulu toplantısında Ecevit, kurul yetkililerini sert biçimde eleştirmiştir.

Ecevit'in konunun bir an önce çözülmesini isteyen eleştiri ve uyarılarından da bir sonuç alınamamıştır.

Geçen cumartesi ve pazar günleri, Genel sekreter Yardımcılarından İsmail Hakkı Birler Kocaeli Milletvekili İbra-him Akdoğan ile, Ecevit'in isteği üzerine iki kez görüşmüş fakat bu görüşmelerle bir arpa boyu yol bile alınmamıştır.

Konu önceki gün CHP Genel Yönetim Kurulu'nca ele alınmış ve sabaha karşı üçe kadar süren toplantıda, konuya kesin bir çözüm getirilmemesi üzerine, Akdoğan istifasını kamuoyuna açıklamıştır.

AP içinde başgösteren ciddi huzursuzluklardan sonra, CHP içinde de böylesine çatışmalara rastlanması, belki kötü bir rastlantıdır. Bu gelişmeler içinde CHP yetkililerine düşen görev, bu huzursuzlukları bildiren haberleri yalanlamak değil, bu huzursuzluklara yol açan nedenlerin köküne inerek, antidemokratik uygulamaları kaynağında kurutmaktır.

Eğer CHP Genel Yönetim Kurulu, ilçe düzeyindeki çelişkileri bile çözemeyecek koşullara sürüklenmişse, yönetimde çok ciddi bunalımlar var demektir.

Akdoğan'ın belli koşullara bağladığı istifası, bir gerçeği vurgulamaktadır. İktidarın eşiğine kadar gelen partiyi bu çeşit huzursuzluklara itenlerin, hiçbir sorumluluğu yok mudur?

CHP bu noktaya kan ve gözyaşıyla geldi. Bunları unutun ve partiyi bu gibi küçük oyunlarla harcayın bakalım!..

NOT: Bu yazı İbrahim Akdoğan'ın istifasını geri almasından önce yazılmıştır.

(Cumhuriyet, 2 Kasım 1977)

"ANTİ-DEMİREL'Cİ"

- Ben ipten korkmam...

AP Genel Başkanı Demirel, bugünlerde nedense ipten kazıktan söz etmeye başladı. Allah sonunu hayır etsin. Neden acaba durup dururken ipten korkmadığını söylemek gereğini duydu?

Birkaç gündür, inanın ben de bu konu üzerinde düşünüp duruyordum. Acaba yine, bir ihtilal girişimi var da, Demirel 12 Mart 1971 günü saat 13 sularında Başbakanlık merdiveninde yaptığı gibi, devleti ve demokrasiyi mi kurtarıyor?!.. Ben bunları

düşünürken AP Afyon milletvekili Dr. Mete Tan'ın bir gazetede yayınlanan yazısını okudum. Dr. Tan, AP içindeki oluşumu üstü kapalı cümlelerle, "ruh sağlığı" açısından değerlendirdikten sonra şunları söylüyor:

- Gerçeğin görülmesi, bir zeka değil, bir karakter işidir. Bunun için gerektiğinde "hayır" diyebilme, doğru bildiğinden başka bir şeye boyun eğmeme, uykudan uyanıp insan olma ve güçsüzlük, "ne yapsam fayda etmez" havasından kendini kurtarabilme cesaretini gösteren kişi ise, ruh sağlığı ileri düzeyde olan bir insan demektir...

Allah, Allah...

Bu yazının yayınlanmasından sonra, bir de ne görelim? AP içindeki "umur görmüş" ve görmemiş olan bunca devlet adamı ve devlet adamı aday adayı, Dr. Mete Tan'ın odasında toplanarak, Demirel'e "hayır" diyebilmek için hazırlıklar yapmasınlar mı?

Demek ki, Dr. Mete Tan'ın yazısı bir "parola" olmuş ve Demirel muhalifleri eyleme geçivermişler.

Geçmişler de ne olmuş?

Dr. Mete Tan, Demireller'le "aile dostu"dur. Hacı Ali Demirel ile Dr. Tan'ın yakınlığını Ankara'da duymayan kalmadı. İşte bu Mete Tan bile "Gerçeğin görülmesi bir zeka değil. karakter işidir" deyip, Hacı Ali ve Şevket Demirel için açtı ağzını, yumdu gözünü. Belki bir bildiği vardır...

Dr. Mete Tan, AP içindeki "anti-Demirelci" akımı eyleme geçiren yazısında. Dr. Freud'den de söz açarak:

- Kişilikli insanlardan kurulu bir toplum, liderine bir parazit gibi değil, onu severek, ona yardım edebilmek amacıyla yaklaşır, demektedir.

AP içindeki olaylara Dr. Freud değil, daha çok Dr. Sadettin Bilgiç karışmaktadır. Bunun içindir ki, Dr. Tan'ın, "Gerçeğin görülmesi bir zeka işi değil, bir karakter işidir" demesi gerçekten çok ilgi çekicidir. Dr. Sadettin Bilgiç, 14 Şubat 1970 günü, bugün yardımcılığını yaptığı Demirel için şunları söylüyordu:

- Demirel, tek şahıs hakimiyetine teveccüh etmektedir. Partiyi ikbal ve menfaat kapısı haline getirmekten çekinmemiştir. Zira ikbal ve menfaat talebinin baş temsilcisi kendisidir.

...diyeceğim şu. Demirel bir hesap adamıdır. AP içindeki muhalefet akımına bakar Eğer bu muhalefet akımı büyüyecek-

se, bu akıma sahip çıkar; yok bu muhalefet akımı, ta başından dağılacak gibiyse, önce bu muhalifleri bir bir eritir, sonra da bunları teker teker safına çeker.

Demirel, "Ben ipten korkmam" diyor. Dr. Mete Tan Genel Başkan'ının bu sözünü, ruh bilimi açısından nasıl değerlendirir, onu bilemem. Fakat öyle görünüyor ki, AP içindeki "anti-Demirelciler" iplerini kolay kolay koparamazlar.

Sonra da Demirel bunları kandil simidi gibi, çıtır çıtır yer...

(Cumhuriyet, 3 Kasım 1977)

ADAM HARCAMAK...

Sağcı partiler biraz yetenekli adam buldular mı, bu adama tutkal gibi yapışırlar. Sol kesim ise, sosyalistinden sosyal demokratına kadar, adam harcamada birbiriyle yarışır.

Yerel seçimlerde bu oluşumu bütün görüntüleriyle izliyoruz. İstanbul Belediye Başkanı Ahmet İsvan, Ankara Belediye Başkanı Vedat Dalokay, İzmit Belediye Başkanı Erol Köse, Gaziantep Belediye Başkanı Esat Kaya Turgay, Adana Belediye Başkanı Ege Bağatur, birtakım parti büyüklerince tırmanmak için topun ağzına sürülmüşlerdir.

Bir belediyenin başarısı, büyük ölçüde o belediyenin sahip olduğu bütçeye, ödeneğe bağlıdır. Parası olmayan bir belediye günlük hizmetleri nasıl yürütebilir? Nasıl yol yapar, nasıl kanal açar, nasıl çöp toplar? İşçisine, memuruna aybaşlarında verecek aylığı bulamayan belediyelere, "Siz niye iyi çalışmadınız" diye sorulur mu?

Geçen dönemin CHP'li belediye başkanları, gerçekten "talihsiz" bir döneme rastlamışlardır. Belediyelerin merkezi idare karşısında yetkileri sınırlıdır, üstelik kasaları tamtakırdır Hükümet sağcı partilerin, büyük kent belediyeleri ise CHP'nin elindedir. Cephe partileri bu olguyu, bilinçli yaklaşımlarla değerlendirmeyi bilmişler ve büyük belediyeleri parasız pulsuz bırakmışlardır.

Cephe partilerinin amacı, bu belediyelerde çalışan kamu görevlileriyle işçileri, CHP'li belediye başkanlarıyla çatıştırmak, giderek belde halkıyla belediye başkanları ve o belediye baş-

kanlarının bağlı bulundukları parti arasında çelişkiler yaratmaktır.

Belediye işyerinde örgütlenen Genel-İş Sendikası, Cephe partilerince tezgahlanan bu oyunlara gelmedi ve CHP'li belediye başkanları ile sol eğilimli Genel-İş Sendikası arasında, uzun boylu bir çelişki doğmadı. Tersine, özellikle İstanbul ve Ankara'da, DİSK ile belediye yönetimi arasında bütünleşme ve demokratik dayanışma doğdu.

CHP'li belediye başkanları bütün olanaksız koşullara karşın, yine de başarılı çalışmalar yapmışlardır. Şimdi CHP Genel Merkez Yetkilileri, herhangi bir CHP'li belediye başkanına, "Siz başarılı değilsiniz" derlerse, Cephe partilerinin dört yıldır ileri sürdükleri gerekçelere dolaylı yoldan da olsa hak vermiş sayılmazlar mı?

Öyle görünüyor ki, bazı genel merkez yetkilileri bu çelişkiyi çoktan göze almışlardır. Nedendir bilinmez, bazı belediye başkanları, bir türlü genel merkez yetkililerine yaranamamışlardır. Öyleyse, "harca gitsin adamı", ne çıkar?

Cephe partileri, sol eğilimli sendikalarla CHP'li belediye başkanlarını birbirlerine düşürmeyi başaramadılar. Bu belediye başkanlarına oy veren halk, bu olumsuz koşullarda aynı belediye başkanlarına hak da verdi. Belediye başkanlarına halktan kaynaklanan bir tepki oluşmadı. Fakat, partide içten içe körüklenen bazı akımlar, "Belediyelere sol militan alıyorsunuz"dan tutun da, "1 Mayıs günü neden DİSK ile işbirliği yaptın" demeye kadar varan suçlamalar, örneğin Dalokay'ın, Ahmet İsvan'ın çevresinde dolaşıp durmadı mı? Gençlik Kolları belediye başkanlarını suçlayan gizli raporlar yazmadı mı?

Bütün bu oluşum içinde yerel çelişkiler, CHP içinde egemenlik kurmak isteyen dar hiziplerin iktidar hırsıyla körüklenip, tüzük ve "naylon delege" oyunlarına bağlanmıştır.

Yerel seçimler CHP için bir önemli dönemeçtir. Bu dönemeci, "adam harcamadan" ve MC partilerinin ekmeğine yağ sürmeden geçmek gerekiyor.

Bakalım CHP örgütü, bu sınavdan "adam harcamadan" geçmesini bilecek mi?

(Cumhuriyet, 5 Kasım 1977)

TEHLİKELİ İLİŞKİLER...

Türk-iş Genel Başkanı Halil Tunç, geçen ay Amerika'ya giderek bu ülkede tam yirmi bir gün kaldı. Tunç, Amerika'ya niçin gitti, burada kimlerle görüştü, ne yaptı, ne yedi, ne içti, bunları bilemiyoruz. Bilebildiğimiz şu yalnızca: Son günlerde Türk-İş'e bağlı sendikalarda işçi eğitimi yeniden Amerikalı uzmanlarca üstleniliverdi.

"A.F.L-C.I.O.", Amerika Birleşik Devletleri'ndeki en üst işçi kuruluşunun adıdır. "Asya-Amerika Hür Çalışma Enstitüsü" (AAFLI), Asya ülkelerindeki sendikal çalışmalarla ilgilenen ve bu sendikalarla örgütsel bağ kuran uluslararası bir işçi kuruluşudur. AAFLI, "A.F.L-C.I.O."nun bir yan örgütüdür.

Bu kuruluşun; "CIA" (Merkezi Haberalma Örgütü) ile yakın ilişkiler kurduğu, 1968 yılında Amerikan Otomobil İşçileri Sendikası tarafından açıklanmış ve açıklama dünya ve Amerika kamuoyunda geniş dalgalanmalara ve yankılara yol açmıştı. Otomobil İşçileri Sendikası (U.A.W.) yöneticilerinden Victor Reuther'in, "AFL, CIA'dan gizlice para alır ve bunu gizlice harcar" yolundaki açıklaması, bütün dünyada yankı yapmış ancak bu yankı dalgaları Türkiye'ye gereğince ulaşmamıştır.

Siyasal Bilgiler Fakültesi öğretim üyelerinden Doç. Dr. Alpaslan Işıklı, "Sendikacılık ve Siyaset" adlı bilimsel yapıtında bu konuyu güvenilir kanıtlarla ortaya koymuştur. Fakat bu gerçek nedense Türk-İş liderinin gözlerine çarpmamıştır.

Türk-İş, CIA ile ilişkisini artık kimsenin yadsımaya cesaret edemediği AID'den (Milletlerarası Kalkınma Teşkilatı) 1963-70 yılları arasında 10 milyon lira para yardımı almıştır. AID yardımı kesildikten sonra "işçi kuruluşundan işçi kuruluşuna yardım" adı altında "AAFLI" devreye sokulmuştur.

Türk-İş İcra Kurulu'nun 1974 yılında yönetim kuruluna sunduğu raporda Türk-İş ve AAFLI ilişkileri ele alınmakta, Amerikalı uzman Mr. Larry Rogin'in Türk-İş'e bağlı sendikalarda yaptığı çalışmalardan söz edilmektedir.

Türk-İş'e bağlı "TGS"nin (Türkiye Gazeteciler Sendikası) "AAFLI- Türk-İş" ilişkilerinin şüpheli boyutlara ulaştığını anlatan geçen yılki açıklaması, Türk-İş yöneticilerince suskunlukla karşılanmıştır.

AAFLI, Türk-İş içinde eyleme geçmiştir. Konfederasyona bağlı federasyon ve sendikalardaki işçi eğitimi AAFLI tarafından örgütlenmeye başlanmış ve bu arada örneğin Yol-İş Federasyonu'nun da Eğitim Müdürü Ayhan Başaran ile basın danışmanı Atilla Özsever, hiçbir gerekçe gösterilmeden işlerinden uzaklaştırılmışlardır.

Bu kıyımdan önce, Türk-İş tarafından bütün eğitim müdürlerine şimdiye kadar yaptıkları eğitimlerde hangi konuların işlendiği sorulmuş, bundan sonra da, Türk-İş içindeki en etkili federasyon olan YOL-İŞ Eğitim Müdürü ile Basın Danışmanı görevlerinden alınmıştır.

AAFLI-CIA ilişkileri gerçekten kuşku vericidir. Türk-İş içinde neler oluyor? AAFLI, Türk-İş eğitim seminerlerine karışıyor mu? Ve Halil Tunç bu işlerle ilgileniyor mu?

Amerika, "Uluslararası Hür İşçi Sendikaları Konfederasyonu" (ICFTU) ile "Uluslararası Çalışma Örgütü" (ILO)'nden ayrılmıştır. Amerika bu uluslararası işçi kuruluş-larından elini ayağını çekerken, neden Türk-İş içinde kolayca at oynatıyor?

Bunun yanıtını siz verin, ey Türk-İş içindeki "sosyal demokrat" sendika liderleri; siz!

(Cumhuriyet, 7 Kasım 1977)

BİRİKİM...

Cumartesiyi pazara bağlayan gece, CHP Genel Merkezi'nin Farabi sokaktaki ışıkları sabaha kadar yandı.

Genel Başkan Bülent Ecevit, sabahın ilk saatlerine kadar, Ankara Belediye Başkanlığı için oy kullanacak delege listelerinden birkaçını tek tek inceledi. Ecevit, sonunda yüzü aşkın partilinin tüzüğe aykırı olarak ön seçmen niteliğini kazandığını görerek, bunların ön yoklamalarda oy kullanmamalarına karar verdi.

Bir partinin Genel Başkanı, bir ilde yapılacak ön yoklamalar için sabaha dek süren inceleme yapıp, bu yoklamalarda oy kullanmak isteyen yüzü aşkın partilinin delege olma hakkını iptal ederse, gerçekten o partinin işlemlerinde kuşku verici aksaklıklar var demektir.

Bir Genel Başkan'ı bu gibi işlemlerle uğraşmaya zorlayan nedenler, açıkça ve özgürce tartışılmazsa, gün gelir bu aksaklıklar partiyi bir örümcek ağı gibi kıskıvrak sarar.

Ön seçim sisteminin işleyiş koşulları, Anayasa'da yazılı "tek dereceli" seçim hakkıyla pek bağdaşmamaktadır. Yapısında birtakım aksaklıklar taşıyan bu sistem, bizim "alaturka" demokrasi anlayışına uygulanınca, ortaya akla hayale gelmeyen örnekler çıkmaktadır. "Naylon delege" bu uygulamanın canlı, renkli ve "Asya tipi" örneklerinden biri olarak "çoğulcu" demokrasimizde yerini almıştır.

Bu yolla partide istediğiniz adamı harcayabilirsiniz. Bugün başarılı belediye başkanlarını, yarın yurtsever milletvekili ve senatörleri, sonra da, hiç belli olmaz, partinin genel başkanını...

CHP Genel Başkanı Ecevit, Ankara Belediye Başkanlığı için ön yoklamalara katılan iki aday, Vedat Dalokay ve Selahattin Babüroğlu'nun itirazları üzerine olaya el koymuştur. Yüzü aşkın delegenin, yaygın tanımla "naylon delege" olduğu saptanmış ve bunların oy kullanmaları engellenmiştir. Peki incelenmeyen, Ecevit'in önüne getirilmeyen aksaklıklar, hileler yok mudur? Peki, Ankara'nın başka ilçelerinde, ya da başka kentlerde bu tür oyunlar oynanmışsa ne olacaktır? Ecevit, Ankara'da olduğundan, Ankara Belediye Başkanlığı için düzenlenen listelere göz atabildi. Ya başka iller, başka ilçeler?..

Bir partinin yaşamasını, güçlenmesini, ilerlemesini ilgilendiren bu gibi sorunlar, böyle rastlantılarla çözülecekse, o zaman "hakça düzen" kavramının anlamını, bırakınız sokaktaki adama, partili üyelerinize, hele bu olayları gözleriyle görmüş olan milletvekillerinize bile anlatmakta güçlük çekmez misiniz?

CHP bir tarihsel ve sınıfsal birikimin mirasını devraldı. Bu birikimde Ulusal Kurtuluş Savaşımız var, 27 Mayıs Devrimi var, 12 Mart'ın acıları, gözyaşları var. Bu birikim, hiçbir CHP yetkilisinin tanımadığı, adını bilmediği, yüzünü görmediği insan-ların çabaları, alın terleri, gözyaşlarıyla yoğruluyor. Kimi sürünüyor, kimi ölüyor, kimi hapis yatıyor. Ne için? Bugünkü sömürüden ve karanlıktan kurtulmak için. Bu amaçla halk yığınları CHP çevresinde kenetleniyor. Bu birikim böyle oluşuyor.

Bu oluşumu, bu birikimi, "naylon delege" oyunlarıyla mı değişelim?

(Cumhuriyet, 8 Kasım 1977)

BİR DEVLET ARIYORUZ!

SANSÜR...

- Biz Türk sinema emekçileri, siz yüce halkımızın onuruna yaraşır filmler yapabilmek için yollara düştük. Sizin dertlerinizi dile getiren filmler yapabilmek için yollara düştük. Bugüne kadar, bu yoldaki bütün çabalanmızı engelleyen çağdışı sansürün ve her türlü baskının kaldırılması için yollara düştük..

Sinema emekçileri, önlerinde beyaz perdenin ünlüleri, Ankara sokaklarından bu bildiriyi okuyarak geçiyorlardı. Halk, beyaz perdede görüp tanıdığı, film yıldızlarına gösteri yapıyor, yol boyunca sinema emekçilerini destekliyordu. Arada bir de, MHP Genel Başkanı Türkeş'in renkli fotoğrafını taşıyan "Ülkücü" gençler, "Başbuğ Türkeş", "milli sinema" diye bağırıp çağırdıktan sonra, cinsel içgüdülerinin bütün ilkelliği ve kabalığı ile bayan sanatçılara laf atmaktan da geri kalmıyorlardı.

Evet, bunca film yıldızı, bunca sinema emekçisi niçin yürüyordu? Buna, Yeşilçam'daki MC uzantıları hemen bir yanıt buluverdiler:

- İdeolojik amaçla...

Film senaryosu hazırlarsın, eğer konu siyasal gerçekleri içeriyorsa, sansür komisyonlarının gerekçesi hazırdır:

- Senaryo ideolojiktir.

Beyaz perdeye, toplumsal gerçekler yansıtılırsa bu ideolojik olur; aynı beyaz perdeye bu gerçekleri örtbas etmek için binbir kaba görüntü gölgesi düşürülürse, bu ideolojik olmaz, milliyetçilik olur, "Milli Sinema" olur.

Sinema emekçileri bu sözlere hiç aldırmadan İstanbul'dan Ankara'ya kadar, halka şunu haykırdılar:

- Sizin dertlerinizi dile getirmek için yollara düştük..

Film sansürü, temelde toplumcu gerçeklerin beyaz perdeye yansıtılmasını engellemek için başvurulan demokrasi dışı bir önlemdir. Sansür, demokrasinin özüyle, anlamıyla, amacıyla bağdaşmaz.

Bizim Anayasa sistemimiz, haberleşme ve düşünce özgürlüklerini temel güvencelerden sayar. Film özgürlüğü, düşünce ve haberleşme özgürlüğünün beyaz perdeye yansı-mış biçimidir. Bu nedenle film özgürlüğü sadece "sanat özgür-lüğü" kapsamı içinde düşünülemez. Düşünce özgürlüğü soyut bir kavram değildir. Düşünce özgürlüğü, basın özgürlüğünü, söz

özgürlüğünü, film ve haberleşme özgürlüklerinin hepsini birden kapsar.

Düşün ve sanat yaşamımız için bu denli ö nemli olan film özgürlüğü, 1934 tarihli "Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu"nun 6'ncı maddesine dayanılarak kısıtlanmaktadır. Sansürle ilgili tüzük, bu maddeye dayanılarak çıkarılmıştır. 1934 tarihli bu yasa hükmü değiştirilmeden, sansür ile ilgili yasaklayıcı önlemlerin ortadan kaldırılmasına olanak yoktur.

Bunun için de iki yol vardır. Yollardan birincisi, bugünkü MC ortaklığının, yerini CHP hükümetine bırakmasıdır. Özgürlükçü bir hükümet gelmeden sansürün kalkması, kaldırılması bir düş olmaktan öteye gidemez.

Yollardan ikincisi, film sansürüne olanak sağlayan "Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu"nun 6'ncı maddesini Anayasa Mahkemesi'ne göndermektir. Gerçi, Anayasa Mahkemesi, 1963 yılında bu maddenin Anayasa'ya ters düşmediği sonucuna varmışsa da, konunun yeniden Anayasa Mahkemesi'ne gönderilmesinde hiçbir yasal engel bulunmamaktadır.

Sinema emekçileri, geç de olsa sansür konusunda seslerini yükseltmişlerdir. Onları destekleme bir ilericilik borcudur.

(Cumhuriyet, 9 Kasım 1977)

AĞAOĞLU VE DİLLİGİL...

Askeri Mahkemeler sivilleri yargılayabilir mi? Bu soru, beş-on yıldır sık sık sorulmaktadır. 12 Mart'ın ileri gelenleri bu soruyu kendi kendilerine sorduktan sonra, bazı yasal değişiklikler yaparak, sivillerin askeri mahkemede yargılanmasını sağlayıcı dayanaklar yaratmışlardı.

Son yıllarda "ceza" deyince, akla hemen sol kesim için öngörülen ceza yaptırımları gelmekteydi. Sağ kesim ise, "hadi biraz daha, hadi biraz daha" diyerek getirilen bu baskı önlemlerine alkış tutuyordu.

Fakat son zamanlarda durum biraz değişti.

Bir sağcı gazetecinin bileklerine kelepçe takılınca, başta MHP Genel Başkanı olmak üzere bütün tutucu çevreler hop oturup hop kalktılar. Sonra ülkemizin ünlü "liberal takımı"

"efendim nasıl olur da gazetecilere kelepçe takılır" diye yüksek perdeden ses vermeye başladı!..

Bu tutucu çevreler ve liberal takım, 12 Mart günlerinde nerelerdeydiler?.. O günlerde yazarlara sadece kelepçe takılmadı, ülkenin nice seçkin yazarı gizli karargahlarda işkenceci canavarların ellerine teslim edildi. Evet, o zamanlar nerelerdeydiler?!..

Aynı çevreler son günlerde, askeri mahkemelerin görevleri konusunda olağanüstü duyarlılık gösteriyor. "Daha önce nerelerdeydiniz" diye sormayalım isterseniz. Bir gerçeğin geç de olsa anlaşılması çok sevindirici oluyor. Askeri mahkemelerin sivilleri yargılamayacağı, yargılamaması gerektiği Sıkıyönetim Yasası'nın Anayasa'ya aykırı olduğu, şimdiye dek sol kesimin aydın hukukçularınca çok yazıldı, çok söylendi. Fakat dinleyen kim?..

Son günlerde bir kısım sağcı gazeteciler askeri mahkemelere sanık olarak çağrıldılar. İşte o zaman, bu somut gerçek kafalarına iyice "dank" etti. Bu yasalar yürürlükte olduk-ça, gün gelir onların başına da belalar gelir. Şimdi bunu anladılar.

Liberal takım da, güç günlerde faşizm gölgesinde "tam siper" yapıp solu asıp kesenler korosuna katıldıktan sonra, yeniden melek görüntüsüne bürünüverdi.

12 Mart döneminde, gerek Askeri Ceza Yasası'na eklenen bir madde, gerekse Askeri Mahkemeler Kuruluş Yasası'nda yapılan bir değişiklikle, sivil kişilerin Silahlı Kuvvetler'i küçük düşürücü eylemlerinden ötürü, askeri mahkemelerde yargılanacağı kabul edilmişti.

Ondan sonra, gelsin cezalar...

Tektaş Ağaoğlu, 3'üncü Kolordu Mahkemesi'nce, Silahlı Kuvvetler'i küçük düşürücü yayın yaptığı gerekçesiyle bir yıl hapis cezasına çarptırılmış olup, şu anda İstanbul'da Toptaşı Cezaevi'ndedir. Ağaoğlu sosyalist eğilimlidir.

Turhan Dilligil, sağ eğilimli bir gazetecidir ve Jandarma Genel Komutanlığı Askeri Mahkemesi'nde, Silahlı Kuvvetler'i küçük düşürücü yayın yaptığı iddiasıyla yargılanmaktadır. Mahkeme, sivillerin askeri mahkemelerde yargılanmasını anayasaya aykırı bularak, dosyayı Anayasa Mahkemesi'ne göndermiştir. Dilligil'in dosyası Anayasa Mahkemesi kararına kadar askıya alınmıştır.

Ağaoğlu ve bazı yayın organlarının sorumluları içerdedir, Dilligil dışarıdadır.

Ağaoğlu niçin içerdedir, Dilligil niçin dışardadır, diye sormuyoruz. Özgürlük bir bütündür. Ağaoğlu gibi solcu, Dilligil gibi sağcı gazeteciler özgürce yazı yazamıyorlarsa, her dönemde içtenlikle bunun savaşını vermek gerekiyor.

Askeri mahkemeler sivilleri yargılar mı, yargılamaz mı? Bu soru çok soruldu, çok yanıtlandı. Artık söz Anayasa Mahkemesi'nindir. Yüce Mahkeme, sivilleri askeri mahkemelere yollayan yasa maddesini bir çürük diş gibi söküp atarsa, bu tür adaletsizlikler de kendiliğinden ortadan kalkar.

(Cumhuriyet, 11 Kasım 1977)

YALÇINTAŞ'I TANIYALIM

Ülkemiz, Cumhuriyet tarihinde eşine rastlanmayan bir ekonomik bunalımın kıskacı altındadır. Günden güne artan işsizlik yanında, son günlerde yoğunluğunu artıran lokavt uygulamaları, işçi-işveren ilişkilerini temelinden sarsmıştır.

Bu bunalım nasıl atlatılacaktır? Lokavt ilan eden işyeri sayısını arttırarak mı? Toplu sözleşme düzenini büsbütün ortadan kaldırarak mı? Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu'nu soyut ideolojik tartışmalarla bölerek mi? Ücretleri dondurarak mı? Memur katsayısını düşük tutarak mı? Almanya'ya, Belçika'ya, Hollanda'ya, Avustralya'ya daha çok sayıda işçi göndererek mi? Devrimci sendikaların bel kemiklerini kırarak mı? Sarı sendikalara CIA eğitim uzmanları sokarak mı? Nasıl?..

Bu soruları hiç sormayın. Boş yere bu sorulara siyasal ve ekonomik açılardan yanıt bulmaya da kalkışmayın sakın. Bu sorunlar, İstanbul İktisat Fakültesi Öğretim Üyesi Sosyal Siya-set Profesörü Nevzat Yalçıntaş tarafından bir çırpıda çözümlenivermiştir.

Prof. Nevzat Yalçıntaş, Cephe partilerinin tümüne uygun "milliyetçi" milli ve manevi değerlerimize bağlı bir öğretim üyesidir. Ve bu nitelikleri ön plana alındığı için de ikinci kez TRT Genel Müdürlüğü'ne oturtulmak istenen "bulunmaz Hint kumaşı"dır.

Prof. Nevzat Yalçıntaş'ın "Banka ve Ekonomik Yorumlar" adlı aylık derginin Eylül sayısının 9. sayfasında yer alan ilginç görüşlerinden öğreniyoruz ki, içinde bulunduğumuz ekonomik çıkmazdan kurtulmanın yollarından biri, yurt dışından işçi getirmektir.

Evet, yanlış okumadınız! Prof. Yalçıntaş'ın önerisi böyledir. İşçi ücretleri öylesine artmıştır ki, toplu sözleşmeleri, "endüstri münasebetlerini" düzenleme işlevi büsbütün ortadan kalkmıştır. Ne yapmalı öyleyse? Yurt dışından işçi getirip, düşük ücretle çalıştırmalı! Nereden işçi getirmeli örneğin?

- Pakistan'dan...

Sözü burada, Sosyal Siyaset Profesörü Nevzat Yalçıntaş'a bırakalım ve bu ilginç görüşü kendisinden öğrenelim:

"- Bu işlerdeki anormal ücret yükseklikleri artık herkesin dikkatini çekiyor ve söz konusu olmaya başlıyor. Ücretleri yükselttiğiniz zaman dahi randıman, verim alamıyorsunuz bu sek-törde. Türkiye de deneme ve kontrol gayelerine yönelik olarak bu sektörlere dışardan işçi getirmeyi düşünmeli... Bunlann başında belediye hizmetleri geliyor. Bazı belediye hizmetleri var ki, bunlann toplu sözleşmelerini biliyorum. İstanbul Belediyesi'nin temizlik işçileri ile akdettiği toplu sözleşmenin ücretler ve hizmet şartlan oradaki çalışanı tatmin gayesine değil, başka gayelere, belki orada tutma gayesine yöneliyor. İnşaat sektörünün bazı kısımlannda, Deniz Yollan'nda görüyoruz."

Yalçıntaş, bu ilginç açıklamalarını yaptıktan sonra, şu öneriyi ileri sürüyor:

"- Dolayısıyla belki terbiyevi manada, yani piyasanın ücret politikasının terbiyesi manasında, bazı dost ve Yakın Doğu ülkelerinden, Pakistan gibi, işçi getirme yoluna ait kolaylıklar sağlamak lazımdır. Bunun misalini ben Kıbns'ta gördüm. Müsaade edilmiştir bazı Pakistanlı işçilere. Hem ücretlerde bir regülasyon yapmış belli ölçüde, hem de hizmetler daha iyi yürümeye başlamış. Yabancı işçilerin İstanbul temizliğinde daha etkili olacağına ben kaniyim."

TRT Genel Müdürlüğü koltuğuna oturtulmak istenen Prof. Nevzat Yalçıntaş'ın bu "milliyetçi" görüşlerini, özellikle DİSK ve TÜRK-İŞ yöneticilerinin dikkatlerine sunarız.

(Cumhuriyet, 14 Kasım 1977)

HARAM DÜZENİ...

Yüksek Planlama Kurulu toplantısında "birlik ve bütünlüğümüzün sağlanmasında güçlü ve tükenmez bir kaynak olan dinimizin ulvi prensiplerinden yararlanılacağı" belirtilmiş.

Günlük dilde duygulara hoş gelen sözcükler ve kavramların üstünü biraz kazırsanız, altından çok ilginç nesneler çıkar. Cephe partilerinin ipotek kurduğu milliyetçilik kavramının altını biraz kurcalarsanız, "ulufe bahşişi" gibi dağıtılmış vergi iadelerine, teşvik belgelerine, benzin bayilerine rastlarsınız.

Ama ne çıkar, adı milliyetçiliktir.

Milliyetçilik gibi, dinsel duygular da politikacı pazarında geçer akçedir. Din sömürüsünde birbiriyle yarış eden Cephe partileri, şimdi de "dinimizin ulvi prensiplerinden" yararlanarak, plan hazırladıklarını açıklamışlardır.

İyi ama, ekonomik belge ve bulgulara dayanan bir kalkınma planında dinin "ulvi prensiplerinden" nasıl yararlanılır?

Evet, yararlanabilirler. Fakat bu yararlanmanın bazı koşulları vardır. Devletin hukuksal, siyasal ve ekonomik temel düzenleri, dinsel "esaslara göre" değiştirilirse, yani "laik, sosyal, hukuk devleti" ortadan kaldırılır, yerine din kurallarının egemen olduğu bir devlet biçimi yaratılırsa, "dinimizin ulvi prensiplerinden" yararlanma olanağı doğar.

Öyleyse, buyurun yapın.

Bunu açıktan açığa yapamazlar. Devletin temel düzenini "dinsel esaslara göre" değiştirmek suçtur. MSP yöneticileri, örneğin genel başkan Necmettin Erbakan, bu suçun eski sabıkalılarındandır. Anayasa Mahkemesi kararlarında, Erba-kan'ın sabıka kaydına rastlanmaktadır. Bilindiği gibi, Yüce Mahkeme, Genel Başkanlığı'nı Necmettin Erbakan'ın yaptığı Milli Nizam Partisini, Anayasa'da yer alan temel düzeni "dinsel esaslara göre değiştirme" suçundan temelli kapatmıştır.

Milli Nizam Partisi kapatılmış, yerine kurulan Milli Selamet Partisi, aynı genel başkanla, aynı yönetici kadroyla gelip, ülkenin yazgısına egemen olmuştur.

"Dinimizin ulvi prensiplerinden yararlanacağız" demekle iş bitmez. Nasıl yararlanacaklarını da ortaya koymalıdırlar. Kur'an kurslarını mı çoğaltacaklar? Cami yapımına hız mı verecekler? Yeniden İmam-Hatip Okulları mı açacaklar? İlahiyat Fakültesini

mi genişletecekler? Orta öğrenimde "ahlak derslerine" ağırlık mı verecekler? Ne yapacaklar Allah aşkına?..

Yok, hiç şüphesiz anlatmak istedikleri bunlar değildir. Toplum yapısıyla ilgili değişikliklerden söz etmek istiyorlar. Fakat bir türlü baklayı ağızlarından çıkarmıyorlar.

- Biz faize karşıyız.

Güzel. Karşıysanız banka ve kredi düzenini değiştirin bakalım! Bankaları devletleştirmekten söz edin, bunu koalisyon protokoluna yazın. İslam'da faiz haram. Öyleyse, niçin bu haram düzenin tepesinde tespih çekip, bağdaş kurup oturuyorsunuz?

Milliyetçilikleri gibi din duyguları da kandırmaca üzerinedir. Yapıp yapacakları iş, bu sömürü düzenine, bu kokuşmuş düzene gül yağı sürüp, günlerini gün etmektir.

"Ağır sanayi hamlesini" anladık. Yüksek hizmetleriyle ağır ağır kalkınıyoruz! Bir de kalkınma planında "dinimizin ulvi prensiplerinden" nasıl yararlanacaklarını öğrensek?

Cami sayısını artırarak mı, vergi iadelerini çoğaltarak mı?

(Cumhuriyet, 15 Kasım 1977)

SONU NE OLACAK?

Son günlerde en çok neyi merak ediyorum biliyor musunuz? Süleyman Demirel'in sonunu... Acaba Demirel'in sonu ne olacak? On yıl daha başbakan mı kalacak? Yüce Divan'da yargılanıp hapis mi yatacak? Politikayı bırakıp yeniden "Mor-rison" şirketi temsilciliğine mi dönecek? Kardeşleri ve yeğeni ile birlikte yurtdışına mobilya mı satacak?

Gerçekten çok merak ediyorum, ne olacak sonu?

Osmanlı İmparatorluğu'nun son zamanlarını yaşayanlar, tek partili dönemi görenler, Menderes'li-Bayar'lı Demokrat Parti zulmüne tanık olanlar, söyleyin Allah aşkına, hiç böyle döneme, hiç böyle başbakana rastladınız mı? Böylesini gördünüz mü, duydunuz mu?

İşte böylesine bir başbakan, on-on iki yıldır ülkemizin yazgısına egemendir. Kardeşleri, yeğeni, hayali mobilyacı yolsuzluk dosyası, vergi iadesi, usulsüz kredisiyle, "Demirel prensliği"nde

yaşıyoruz. Fakat merak ediyorum doğrusu, bu prensliğin sonu ne olacak?

AP içindeki "izzet-i nefis" sahibi milletvekili ve senatörlerden kaçı, Demirel ailesine su gibi akıtılan milyonlara bakıp "bu değirmenin suyu nereden geliyor" diye soruyor? Mırın kırın, biraz cart-curt. Sonra?..

Sonra, "evet efendim, başüstüne efendim..

Demokrat Parti döneminde "umur görmüş" Yassıada'da sürünmüş, Kayseri ve Adana cezaevlerinde acı çekmiş, idam sehpalarından dönmüş "eski Demokratlar", Demirel'e Menderes'in sonunu hiç anlatmazlar mı? Adnan Menderes'in önünde "el pençe divan" duran Demokrat Parti milletvekillerinin, Yüksek Adalet Divanı önünde süt dökmüş kedilere dön-düklerini, hiç anlatan çıkmaz mı Demirel'e?

Evet ne olacak sonu? Ben merak ediyorum kendi hesabıma. Menderes gibi idam sehpalarını mı boylayacak? Yoksa, "bıktım bu işlerden" deyip, rahat köşesine mi çekilecek? Ne yapacak? Ne olacak? İş adamı mı olacak? Amerikan firması komisyonculuğuna mı dönecek? Sonu ne olacak?

Ara sıra Adalet Partili milletvekili ve senatörlerle konuşuyoruz. Aman bir duysanız, Demirel için neler söylüyorlar neler... Haydi bunları bir de yüksek sesle söyleyin. Yok söylemezler, üstelik çıkarlar kürsülere Demirel'e bağlılık yemini ederler

Fakat, sonu ne olacak Demirel'in? Sonu?..

Haydi bir uyaran, bir anlatan çıkmıyor, acaba Demirel, geceleri aklını böyle olasılıkları getirmiyor mu?

"Bunca genç öldürülüyor. Gün gelir bunların hesabını benden sorarlarsa... diye hiç düşünmüyor mu? Bu yurttaşlarımız, Demirel prensliğine adanmış kurbanlar mıdır? Sebil midir bu yurttaşlarımızın kanları? Kimse sormayacak mı bu hesabı?

İnanın, çok merak ediyorum sonunu? Rahat döşeğinde mi ölecek? Başına işler mi açılacak? Yoksa memleketimizi daha nice yıllar böyle yönetecek mi? Hep böyle "AP Genel Başkanı ve Başbakan" olarak kalacak mı?

Ne dersiniz Sebati Ataman, Sıtkı Yırcalı, Zeyyat Mandalinci, Celal Yardımcı, yani şu "Eski Demokratlar" Nuri Bayar, Kamran İnan, Oğuz Atalay, Oğuz Aygün, Mete Tan, yani "Yeni Muhalifler" ne dersiniz, ne düşünürsünüz? Siz ne dersiniz?

Ne olacak Demirel'in sonu?

(Cumhuriyet, 17 Kasım 1977)

BİR DEVLET ARIYORUZ!

DEVLET MALI DENİZ...

Son on-on beş yıldır çok partili düzenimizin "ar damarı" çatlaktır. Yolsuzluk, cinayet ve rüşvet, çatlayan bu damardan oluk oluk akmakta ve toplumun "manevi değerleri" içten içe çökertilmektedir. Siz bakmayın sabah akşam "milli ve manevi değerlere bağlıyız" diye konuşmalarına; doğruluk, dürüstlük, ahlak ve namus gibi kavramlar, en azından bu yolsuzluk dalgalarıyla, "devr-i iktidarlarında" çürütülüp yok edilmektedir.

Bir yolsuzluğu ortaya çıkartmak devletin namusu sayılmalıdır, öyle değil mi? Ne oldu "mobilya yolsuzluğu?" Hayali şirketlere yapılan ihracat, "hayali kamyonlar" aracılığı ile taşınan ceviz kaplama yatak odası takımları, müfettiş raporları ve "yolsuzluk yoktur" demeye getiren "ön rapor" hazırlayıp, sonra da hemen yurtdışına yollanan başmüfettişler, ne oldu acaba?

Lockheed yolsuzluğu ne oldu? ABD Adalet Bakanlığı yolsuzlukla ilgili belgeleri Türk Adalet Bakanlığı'na gönderi-yordu. Ancak bu belge alışverişi için bir tek koşul söz konusuydu. Eğer bu belgeler mahkemeler dışında bir yere verilirse, ABD Adalet Bakanlığı belge göndermekten vazge-çecekti.

Türkiye'ye yollanan bu belgeler, Başbakan Süleyman Demirel'in Adalet eski Bakanı İsmail Müftüoğlu'na verdiği emir üzerine, parlamentoda Lockheed yolsuzluğunu araştırmakla görevli komisyona gönderilmiş, bunun üzerine ABD Adalet Bakanlığı:

Siz bu belgeleri mahkemeler dışındaki yerlere verdiniz, diyerek belge akımını durdurmuştur.

Öyleyse, Lockheed yolsuzluğunun ortaya çıkartılamamasından sorumlu olan tek kişi varsa, o da ABD ile aramızdaki anlaşmayı çiğneyerek, bu belgeleri mahkeme dışındaki yerlere gönderen Başbakan Demirel'in kendisidir.

Demokratik Parti Konya Milletvekili Faruk Sükan, son günlerde bir başka yolsuzluk dosyasını kamuoyuna duyurmak için uğraşıp durmaktadır. Sükan bir bina alımında yolsuzluk yapıldığını ileri sürerek, İçişleri Bakanı'na seslenmektedir:

- Bağ-Kur'un 28 milyon liraya satın almadığı bir binayı, İçişleri Bakanlığı 87 milyon lira vererek satın almıştır. Bakanlık niçin, bu gibi ihtiyaçlar için kamulaştırma yoluna gitmeyip yüksek bedelle bina satın alıyor? Niçin bir binaya bu kadar milyon lira para veriliyor?

Dr. Sükan boş yere yoruluyor.

Mobilya yolsuzluğu ne oldu? Ne oldu Lockheed yolsuzluğu? Bir bina alım satımı, mobilya yolsuzluğunun yanında "kabak çekirdeği" gibi hafif kalır. Bu gibi işlemler artık çok partili düzenimizin temeline yerleşmiştir. Bu gibi işlere alışalım artık..

Elimde bir başka yolsuzluk dosyası var. Afşin Elbistan Termik Santrali Çoğulhan Sosyal Sitesi inşaatında, 17 milyon 297 bin 310 lira 84 kuruşluk yolsuzluk yapılarak, hazinenin zarara sokulduğu, Türkiye Elektrik Kurumu Teftiş Kurulu Başkanlığı'nın 1.8.1977 gün ve 17 sayılı raporuyla saptanmıştır.

Fakat ne önemi var?..

Bunlar artık "vakay-ı adiye" sayılır. Çünkü artık şu ata sözümüz, değişmez kural oldu ülkemizde:

- Devlet malı deniz, yemeyen domuz!..

(Cumhuriyet, 18 Kasım 1977)

DÜĞÜM ÇÖZÜLDÜ...

Beş aylık beklemeden sonra Millet Meclisi kendisine bir başkan seçmiş bulunuyor. Hükümetin MHP kanadı, tam bir "askeri disiplin" içinde CHP içinden çıkan bir adaya oy vererek, bu düğümün çözümünde "anahtar" görevini üstleniverdi.

CHP, öteden beri "centilmen anlaşması"nın uygulanarak, başkanın Millet Meclisi'nde en çok sandalyeye sahip partiden, yani CHP'den çıkmasını istiyordu. Bu istek şimdi gerçekleşmiş oluyor. Bunu CHP grubunun bir başarısı olarak kaydetmek gerekir.

Çünkü CHP kurmayları seçimlerden bu yana, bu çözümü benimsetmek için çaba harcamışlar, sonunda, hükümet ortak-

ları arasında bir çatlaklık yaratarak MHP oylarını yanlarına çekmeyi başarmışlardır

Üstelik bu son oylamada CHP Millet Meclisi grubu, hemen hemen tam sayıyla Zonguldak Milletvekili Cahit Karakaş'a oy vermiştir Bu oylama, CHP'lilerin gerektiğinde aralarındaki görüş ayrılıklarını bir yana bırakabileceklerini de ortaya koymuştur.

Bu noktada MHP'nin CHP adayını desteklemesi ve bu desteği sağlarken de, ileri sürdüğü, "adayınız komünizme karşı olmalı" gibi çağdışı ve saçma sapan koşullar üzerinde durulabilir Fakat bu tartışma şimdilik ikinci planda kalmıştır. Şimdi önemli olan, bu seçim dolayısıyla hükümet kanatları arasında doğan çelişkilerdir

Bu hükümet, "sola ve komünizme karşı" kurulmuştur. Hükümet ortaklarını biraraya getiren gerekçe, sola ve komünizme karşı olmaktır AP ve bu partinin Genel Başkanı, seçimlerden bu yana, Millet Meclisi Başkanı'nın hükümet partileri arasından çıkmasını istemiş ve bu uğurda Millet Meclisi'ni tam beş ay, yasama işlemlerinden uzak tutmuştur

Şimdi, Millet Meclisi Başkanı seçilirken, sola ve komünizme karşı olduklarını ilan eden partilerden biri, solcu bir partinin adayına oy vererek, hükümeti hükümet yapan neden ve gerekçelerin dışına çıkmıştır

Bu olgu, hükümet partileri arasında birlik ve beraberliğin sağlanmadığını, gerektiğinde bu üç partinin, önemli konularda ayrı ayrı tutumlar takınacağını ortaya koymuş bulunmaktadır Hükümetin bu güvensiz ortam içinde çalışması ve bundan sonra varoluş gerekçelerine uygun çalışmalar yapması beklenebilir mi?

Fakat Demirel, bu gibi oldu bittileri yüreğine sindirecek bir yapıya sahiptir Kendisine en ağır küfürleri yağdıran Sadettin Bilgiçleri, Ali Elverdileri, Necati Kalaycıoğluları, şapur şupur öperek başına "taç" yapan Demirel, Türkeş'in kendisine oynadığı bu oyuna da hiç ses çıkarmaz. Yeter ki kendisi Başbakan kalsın.

Demirel, MHP'nin "ihanetini" içine sindirip, bu olaydan da yarasız beresiz çıkarsa, kendisini kutlamak gerekir AP muhalifleri bu olayı değerlendiremezlerse, onlara da Bakanlıklar Parkı'ndaki çocuk bahçesinde kaydırak oynamalarını salık veririz

(Cumhuriyet, 19 Kasım 1977)

DÜŞÜŞ

AP içindeki huzursuzluk dalga dalga yayılıyor. İki AP milletvekilinin, önce "devletin itibarı kalmadığı" gerekçesiyle partilerinden istifa edip, sonra bütün gün yapılan ağır baskılarla istifalarını geri almak zorunda bırakılmaları, Demirel'in telaş ve heyecanını göstermektedir.

Her siyasal liderin, tırmanış, yükseliş ve düşüş dönemleri olur. Bu oluşum, doğa yasaları gibi kesin çizgilerle vurgulanır Bir lider, ne zaman tırmandığını, ne zaman yükseldiğini çok açık biçimde görür Liderler nedense, aynı grafiğin düşüş kesimini göremezler, görmek istemezler. Bu noktadan sonra, siyasal tutkular, bencil çıkarlar ve psikolojik dirençler başgösterir

Bu gözlemin en yalın çizgilerini yakın tarihimizde görüyoruz. 1950 yılında halkın coşkulu desteğiyle başbakanlık koltuğuna oturan Adnan Menderes, tırmanış ve yükseliş aşamalarını yaşadıktan sonra, kendisini darağacına yollayan düşüş dönemini bir türlü görememiş, görmek istememiş ve bu siyasal miyopluğunu canıyla ödemek zorunda kalmıştır.

Evet, bu siyasal grafik Süleyman Demirel için, bütün canlılığı ile söz konusudur. Demirel, bir Amerikan firması komisyoncusuyken siyaset sahnesine önce, oldukça hünerli biçimde sıçramış, tırmanmış, yükselmiş ve on yılı aşkın süre, milletimizin yazgısına egemen olmuştur. Öyle ki, yakınlarını ilgilendiren ve Yüce Divan eşiğine kadar gelen yolsuzluk dosyalarına, her gün ülkenin kaldırımlarına oluk oluk akan yurttaş kanına ve ülkeyi sürüklediği bu ağır ekonomik ve siyasal çıkmaza rağmen, yine de "AP Genel Başkanı ve Başbakanı" olarak kalmayı başarmıştır.

Fakat ne çare, artık düşüş başlamıştır.

Siyasal liderlerin yükseliş ve düşüş eğrileri, çoğu kez bir noktada kesişirler. Yükselmenin doruk noktasında düşüş başlar. Büyük imparatorlukların yükselme dönemleri de, aynı zamanda gerileme dönemlerinin tohumlarını taşımamış mıydı?

AP örgütü, dipten doruğa, tabandan tavana, parti üyesinden vurdumduymaz Genel Başkanı'na kadar bir huzursuzluğun, bir çalkantının dip dalgalarıyla sarsılıp durmak-tadır. Bu istifaların, Demirel'e özgü "türlü-çeşitli" yollarla geri aldırılması, sonucu belki bir ölçüde geciktirebilir, fakat değiştirmez.

Düşüş başlamış, çözülme bütün belirtileriyle ortaya çıkmıştır. AP Genel Başkanı, bu çöküşü görmek istemeyecek, görmezlikten gelecek ve önceki gün partilerinden istifa eden iki milletvekili, Fethi Acar ve Tuncay Mataracı örneklerinde görüldüğü gibi, çöküş belirtilerini yapay önlemlerle gizlemeye çalışacaktır.

Bütün bu olaylar, gerek Demirel gerek AP için, vicdanlarda ve akıllarda yankılanması gereken tehlike çanlarıdır. Bu tehlike çanlarına kulaklarını ve vicdanlarını kapayanlar, yarın öbür gün umarız ki, çöken enkazın altında kalmazlar.

(Cumhuriyet, 21 Kasım 1977)

KİME YARIYOR?

Geçtiğimiz hafta Yunanistan'da yapılan genel seçimler Yunan soluna oldukça başarılı sayılacak bir sonuç kazan-dırmıştır. 1967 darbesiyle iktidara gelen albaylar cuntasının 1974 yılında ufacık bir fiskeyle yıkılmasından sonra yapılan bu ikinci genel seçim, Yunan solunun başarılı gelişimiyle vur-gulanmıştır

Bu sonuç gerçekten başarılıdır. Çünkü, on yıl önce, Albay Papadopulos yönetimindeki CIA yanlısı subaylar, bir NATO planı olan "Promethe" planına göre, başkenti bir gecede işgal edip, ülkede solun her çeşidini yasaklamışlardı. Şimdi, "Her etki, kendi tepkisini oluşturur" kuralı işlemekte ve sol, sağlıklı bir çocuk gibi günden güne boy atmaktadır. Hem Marksist'i, hem komünist ve demokratik sosyalistiyle...

Şimdi sormak gerekir Albaylar cuntası, kime ve neye hizmet etmiştir? Solun gelişimini önlemiş midir, yoksa tutum ve davranışlarıyla solu beslemiş, büyütmüş, bugünkü boyut-larına kavuşmasına katkıda mı bulunmuştur?

Faşist rejimlerin, eninde sonunda, kendi karşıtını doğurduğu, kendi çelişkisini yarattığı, gün gibi ortadadır. İşte, kırk yıllık diktatörlüğü, başlarında Marksist eğilimli General Carvalho'nun da bulunduğu solcu bir darbeyle deviren Portekiz... İşte General Franko'nun ölümünden sonra ülkeyi her türlü düşünce akımına açmak zorunda kalan İspanya...

Bu iki ülkede de faşizm, kırk yıllık diktatörlük döneminde solu ezdiğini, yok ettiğini sanmış, ancak baskı yönetimlerinin paslı kelepçeleri çözüldükten sonra, solun bütün diriliği ve etkinliği ile ortaya çıktığı anlaşılmıştır.

Yirminci yüzyılın ikinci yarısında, insanları kanlı bir diktatörlükle yönetmenin olanağı kalmamıştır artık. Sol akımlar birer "zabıta vakası" değildir Sol, yaşamın özünde, üretim ilişkilerinin içindedir. İşçi-işveren ilişkisinin olduğu her yerde sol vardır, sosyalizm vardır, Marksist düşünce vardır. Bu düşünceleri tankla, topla, tüfekle yok etmenin sırrını, şimdiye dek kimse bulamadı.

Bunun içindir ki, dünya yeni dengeler peşindedir. Burjuva demokrasilerinin yürürlükte olduğu Batı ülkelerinde, artık "sosyal demokrasi" bile sağda kalıyor, siyasal görüntüsüyle bir çeşit "çağdaş sağcılık" türünü oluşturuyor. Türkiye'de ise, henüz sosyal demokrat nitelikleri tümüyle benimseyip uygulamayan CHP bile, adlarına "Milliyetçi Cephe partileri" denilen, sağın "alaturka türleri" tarafından komünistlikle suçlanıyor.

Faşizm sabıkalısı Yunanistan, İspanya ve Portekiz, çağdaş demokrasi aşamasında bizden kilometrelerce ileridedir.

Bu üç ülkedeki siyasal gelişim, baskı yöntemlerinin solu ezip yok edemediğini, tersine solu besleyip, geliştirdiğini kanıtlamaktadır

Türkiye, 12 Mart döneminde faşizm özlemleriyle yoğrulan bir baskı rejimi yaşadı. Sonuç ortadadır: Bu dönemden sonra, demokratik sol CHP, gelişti, büyüdü ve ülkenin en büyük partisi oldu. Bu gelişim çizgisi, yarın, öbür gün, belki de çok yakında, CHP'yi iktidar partisi yapacaktır.

Türkiye'deki faşizm özlemcilerinin, baskı yöntemlerinin solu ezmeyip geliştirdiğini, ayrıca bu baskılara özenenlerden örneğin Albay Papadopulos'un şu anda hangi cezaevinde olduğunu bilmelerinde, "sayısız milli menfaat" vardır.

(Cumhuriyet, 26 Kasım 1977)

MENTEŞE NE YAPIYOR?

Eğitim Enstitüsü sınavları yeniden gündeme geldi. Milli Eğitim Bakanlığı, Eğitim Enstitüleri'ne "özel mülakat" yoluyla öğ-

renci alınmasını durduran Danıştay kararlarına karşın, yine de enstitülere bu yolla "ülkücü" alınmasına olanak sağlayan tutumunda direniyor.

Lise ve dengi okulları bitirenler, adına kısaca "merkezi sistem" dediğimiz sınavdan geçerek üniversite ve yüksek okullara kaydolurlar Öğretmen yetiştiren yüksek dereceli okulların müzik, resim ve beden eğitimi gibi özel nitelik arayan bölümleri merkezi sistem sınavından geçen öğrenciler için ayrı bir sınav daha yapmakta, buna da "özel mülakat" adı verilmektedir.

Müzik, resim ve beden eğitimi bölümlerine alınacak öğrencilerin yetenek ve niteliklerinin ayrı bir sınav konusu yapılması doğaldır.

Milli Eğitim Bakanlığı, 14 Mart 1975 tarihinde kendi çıkardığı yönetmelik hükümleri ile, şu yukarıda kısaca özetlediğimiz yöntemleri benimsemişken, Bakanlık katına post sermiş ülkücüler eliyle Eğitim Enstitüleri'nin resim, müzik ve beden eğitimi bölümlerinin yanısıra diğer bölümlerde de "özel mülakat" uygulanarak, öğretmen yetiştiren yüksek dereceli okullarda tam bir "ülkücü egemenliği" kurulmak istenmiştir.

Danıştay, yönetmelik hükümlerini açıkça çiğneyen bu uygulamayı durdurmuş, Bakanlık katına post sermiş ülkücüler, bu kez, bir yönetmelik değişikliği yaparak, bu "fiili" uygulamaya hukuksal bir nitelik kazandırmak istemişlerdir.

Danıştay bu uygulamayı da durdurmuştur.

Danıştay'ın bu kararından sonra, Milli Eğitim Bakanı Nahit Menteşe'nin Danıştay kararına uyacağı bildirilmiş, ancak Bakanlık katına post sermiş ülkücüler, Danıştay kararlarını bir yana iterek, Eğitim Enstitüleri'ne "özel mülakat" yoluyla öğren-ci alacaklarını açıklamışlardır.

Birçok AP'li Bakan, MHP örgütünün elinde tutsak gibidir. Milli Eğitim Bakanı Menteşe, Bakanlığa geldiği günlerde, ülkücü kuşatmasından kurtulmak için bir iki atılım yapmaya kalkışmışsa da, bunda pek başarılı olamayıp, yeniden MHP'nin eline tutsak düşmüştür.

Eğitim Enstitüleri, MHP için bir ölüm kalım savaşının kalelerinden biridir. Çünkü MHP, yeni yetişecek öğretmen kuşağının kendi parti ilkeleri doğrultusuna girmesi için, öğretmen yetiştiren okullara, yani kaynağa el atmıştır. Yönetmelik dışı uygulamalar, Anayasa dışı işlemler ve zorlamalar, Milli Eğitim

Bakanı Nahit Menteşe'yi de bir sonbahar yaprağı gibi MHP rüzgarlarının önüne katıp sürüklemiştir.

Eğitim Enstitüleri'ne girmeye hak kazanmış bütün öğrenciler, Milli Eğitim Bakanı Nahit Menteşe aleyhine açacakları tazminat davalarını çatır çatır kazanırlar. Bu tazminat ödemeye, Menteşe sülalesinin serveti bile yetmez.

(Cumhuriyet, 28 Kasım 1977)

BÜTÇE, PLAN, VS...

"Genel ve katma bütçe tasarıları ile milli bütçe tahminlerini gösteren rapor, mali yılbaşından en az üç ay önce, Bakanlar Kurulu tarafından, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sunulur."

Anayasa'nın bütçeyle ilgili 94. maddesi, bütçe tasarı ve raporunun en geç 30 Kasım günü parlamentoya sunulmasını gerektirmektedir. Anayasa, bütçeyle ilgili bu kuralı koyarken, ulusun ekonomik yaşamı ve yazgısıyla ilgili sorunların Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu'nda enine boyuna tartışıl-masını istemiştir.

Yine Anayasa'mız, 129. maddesinde "İktisadi, sosyal ve kültürel kalkınma, plana bağlanır. Kalkınma bu plana göre gerçekleştirilir" kuralını getirmiştir. 1961 Anayasası ile başlatılan "planlı kalkınma dönemi"nin, Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma aşaması bitmek üzeredir. Yılbaşından sonra "Dördüncü Kalkınma Planı"nın uygulamaya konulması gerekmektedir.

Din duygularının sömürülmesinde birbirleriyle amansız bir yarışa giren Cephe partileri, planın "manevi kalkınma" ilkesine dayanacağını açıklarken, gerek Anayasa'mızın laiklikle ilgili 19. maddesinin son bölümüne, gerekse Anayasa'nın planlı kalkınma ile ilgili 129. maddesine ters düşmektedirler.

Ama kim dinler bunları?

Kalkınma Planı bugüne değin parlamentoya sunulmuş değildir. Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı parlamentoya sunulmadığı için, yıllık programlar da görüşülmüş değildir. Oysa, bütçenin yıllık programlara, yıllık programların ise Beş Yıllık Kalkınma Planı'na göre hazırlanması gerekir.

Bugün Kasım'ın yirmi dokuzu. Parlamentoda ne Kalkınma Planı görüşülüyor, ne bütçe, ne de yıllık program.

Ama devletimiz güçlüdür. Milli ve manevi değerlere bağlıdır, hür teşebbüs düzenini ayakta tutmaya azimlidir. Solun her türlüsüne ve komünizme karşıdır.

Fakat öyle bir devlet ki, ne plan hazırlar, ne bütçe, ne yıllık program.

Bir devlet hangi sınıfsal temele dayanırsa dayansın, hangi siyasal görüntüye bürünürse bürünsün, faşist olsun sosyalist olsun, liberal kapitalizmi yaşatmaya çalışsın, komünizmi kurmaya yönelsin, belirli bir ölçüde tutarlı ve "ciddi" olmak zorundadır. Cephe partileri, en azından devlet yönetmek ciddiyetinden yoksundurlar.

Bir yönetimden, sanayicilerle devrimci işçiler, hür teşebbüs çevreleri ile kamu kesimi, laiklerle hacılar, sanatçılarla ev kadınları hep birlikte yakınmaya başladılar mı, artık çaresi yok, bu yönetimin suyu kaynadı demektir.

Suyu kaynadığı için eli ayağı tutuşmakta, ne bütçeyi doğru dürüst hazırlamakta, ne de "hür teşebbüse" istendiği gibi yardım elini uzatmaktadır.

Cephe partileri, belki bu yüzden Beş Yıllık Kalkınma Planı'nı bir yana bırakıp, kendi gelecekleri ile ilgili plan yapmaya koyulmuşlardır.

Çöküşüne yol açtıkları şu düzene bakıp, "manevi kalkınma hamlesine" önce kendi iç dünyalarından başlasalar, bizler de bu kalkınmanın turfanda meyvelerini görsek, olmaz mı?

(Cumhuriyet, 29 Kasım 1977)

SANSÜRÜN SANSÜRÜ...

Sanat ürünleri, birçok toplumda aydın kesiminin seçkin dalları arasına tıkılıp kalıyor. Resim, müzik, plastik sanatlar, tiyatro, opera, hep bir kısır döngünün çevresinde dizilmiş titiz aydınların beğenileri, yergileri, övgüleri içinde, halka, emekçi kitlelere, işçilere, köylülere ulaşamadan, ömrünü tüketip, duruyor. Sanat, bu işlevi, bu boyutları ve bu niteliği ile ayrıcalıklı

çevrelere özgü bir "entelektüel lüks" olarak, ömrünü kısır döngüler içine hapsediyor.

Okuma-yazma düzeyinin düşük olduğu, kültür olanaklarının yeterince gelişemediği yoksul toplumlarda, bu lüks olanca kabalığı ile sırıtıyor. Bu kısır döngüde, soylu sanatçıların toplumcu çabalarına tanık olunuyor. İlerici sanatçı, bu kısır döngüyü aşıp, işçiye, köylüye ulaşmak istediğinde, karşısında ceza yasalarının küflü maddeleriyle, çağdışı sansür uygulamalarını buluyor.

Önceki akşam televizyonda izlediğimiz "Sanat 77", bu gerçeği canlı görüntülerle sergilemeye çalıştı. Televizyon programı yapımcıları Neslihan Gence, Tuncer Baytok ve Hülya Gürkan, geçenlerde düzenlenen "İstanbul Sanat Bayramı" ve bu bayram içinde yer alan "İki Bin Yılına Doğru Sanatlar Olgusu" adlı bilimsel toplantının halk kesiminde nasıl karşı-landığını anlatırken, aydınlarla halk arasındaki kopuklukları sergilediler.

Programın bazı bölümleri TRT denetçileri tarafından kesilmiş, kırpılmış, yayından kaldırılmış ve programda anlatılmak istenen temel gerçek böylece gizlenmek ve örtülmek istenmişti.

Nedenini, niçinini sonradan öğrendik.

Bir televizyon programı, üç ayrı aşamadan geçirilerek denetleniyor. Birinci aşamadaki denetim, "Ön Denetçi" adı verilen bir görevli tarafından yapılıyor. İkinci aşamada "Baş-kanlık Denetçisi", üçüncü aşamada "Genel Müdür Denetçisi" tarafından denetlenen program, bu üç aşamadan da geçerse yayına girmiş oluyor.

"Sanat 77" adlı program, "Ön Denetçi" ve "Genel Müdür Denetçisi" tarafından ayrı ayrı sakıncalı görülüyor. Ön denetçinin gerekçesi, programın "TRT ilkelerine aykırı görül-mesi" Genel Müdür denetçisinin gerekçesi ise, "seçim yasa-larına muhalefet" Başkanlık Denetçisi, bu iki denetçi arkada-şının görüşlerine katılmayarak, programın yayınlanmasını isti-yor.

Ama, ne çare!..

İki denetçi tarafından sakıncalı görülen bölüm, beyaz perde sanatçılarının sansür tüzüğünü protesto etmek için düzenlendikleri yürüyüşle ilgili. Bu bölüm, yayından çıkartılıyor ve program, özünden soyutlanarak ekrana getiriliyor. Böylece şu kör

olası sansür, TRT denetçileri eliyle bir kez daha sansür edilmiş oluyor.

Ne zaman bir temel gerçek, olanca çıplaklığı ile ekrana getirilmek istense, o zaman, bürokrasi çarkı bu yapımların ve bu yapımcıların üstüne üstüne gider. Ve çoğumuzun içine bir kara bulut gibi çöken sansür uygulaması bütün kabalığı ile gözler önüne serilir.

TRT Genel Müdürlüğü'nden bir Karataş gider bir Yalçıntaş gelir, bir başkası gelir bir başkası gider. Bir önemi yok bunların. Önemli olan, biraz da yüreklerimizden, mevzuat yumaklarıyla örülmüş korkuların ve kuşkuların "karataşlarını" eritip, yok etmek değil midir?

(Cumhuriyet, 30 Kasım 1977

SOL, SOLA DÜŞMAN...

- MHP, TSİP, AP ve TİP'e oy verme, hesap sor!..

Bunu yazan, bir solcu dergi. "Halkın Sesi" dergisi. Bu dergi çevresinde kümelenenler, MHP ile TİP ve TSİP'i aynı kaba koyup:

- Bu partilere oy vermeyin, diyorlar.

Bu gibi tavırlar, yalnızca Halkın Sesi dergisine özgü değil. Sol kesim içinde ayrı ayrı görüşleri savunan ve adlarına "fraksiyon" denilen gruplar, kendi dışlarındaki sol çevreleri karalamak, kötülemek ve aşağılamak için sert ve acımasız tavırlar takınıyorlar.

Neden acaba?

Yerel seçimlere, sosyalist nitelikte üç parti katılıyor. TİP, TSİP, SDP. Bu üç sosyalist parti, birbirlerinin amansız düşmanı. Fırsat bulsalar birbirlerini bir kaşık suda boğacaklar.

"Sol fraksiyonlar"ın hemen hemen hepsi, irili ufaklı yayın organlarına sahipler. Bu fraksiyonların amansız savaşını bu yayın organlarından izlerseniz, şaşırır kalırsınız. Çünkü ortada o kadar suçlama var ki, bunların bir kısmına hak verirseniz, hepsini birden defterden silmek gerekir.

Geçenlerde, bu fraksiyonlardan birinin önde gelen militanıyla konuşuyordum. Ne dese beğenirsiniz:

Bizim TİP ve TSİP ile çelişkimiz, burjuva-proletarya çeliş-kisinden dahcı derindir...

Haydi, çıkın bakalım işin içinden. Ne yalan söyleyeyim, bu denli keskin tavırlara hiç mi hiç hak vermiyorum. Ne yapayım, böylesine ayrılıklara akıl da erdiremiyorum üstelik.

İşte çağdışı yasaklar, işte Ceza Yasası'nın ünlü 141 ve 142'nci maddeleri, işte halkın belini büken pahalılık, işte sömürü düzeninin kanlı dişleri. İşte sokak ortasında bir bir vurulan insanlar

Bu ortamda bir devrimci, sömürücü sınıfların siyasi partilerine değil de sol partilere, devrimci çevrelere, ilerici yazarlara karşı bir savaş açmışsa, işini gücünü buna ayırmışsa, kime ve neye hizmet etmiş olur? Kime, neye yararlı olur? Hangi kavgaya omuz vermiş, destek olmuş sayılır?

Çoğulcu demokrasidir, karışılmaz; kim ne düşünceye sahip olursa olsun. Hangi tür sosyalist anlayışı savunursa savunsun. Bunlara kim, niçin itiraz etsin? Ama, çeşitli sol görüşlerin, sosyalist inanışlar arasında birleştirici noktalar, ayırıcı noktaların yanında çok mu hafif kalıyor?

Bir dönem geliyor, ülkenin egemenleri, buyurganları, ne kadar sol düşünce varsa, bunların sahiplerini birer birer cezaevlerine gönderiyor Sosyalistler, kendi aralarındaki birleştirici noktaları bir türlü bulamıyorlar ama, bakın egemenler, buyurganlar hiç yanılıyorlar mı? Onlar, birleştirici noktaların varolduğunu saptayıp, her türlü sol düşünceyi yasaklayıveriyorlar

Bundan da ders almıyoruz. Günün birinde, bir faşist rejim gelirse, kontrgerillalara, işkenceevlerine ve faşist savcılara hiç gerek yok. Solcuların bu dergilerde birbirleri için sıraladıkları suçlara baksalar, yeter

Hiç olmazsa, birbirlerini ihbar etmekten vazgeseler Ayıp oluyor çünkü.

(Cumhuriyet, 1 Aralık 1977)

ODTÜ VAHŞETİ...

Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nin önceki gün yaşadığı olay, ancak Orta Doğu'da Arap-İsrail savaşında yaşanacak tür-

den bir vahşet örneğidir. Rektörlük binasına mevzilenmiş işçi kılıklı "sağcı teröristler", önce bombalarla, sonra da yaylım ateşiyle öğrencilerin üzerine saldırmışlar, daha sonra da üniversitede görevli jandarma birliğinin gözleri önünde ellerini kollarını sallayarak olay yerinden uzaklaşmışlardır.

Bu gibi sahneler ancak bir savaşta ya da bilemediniz, bir iç savaşta yaşanır. Çoktandır üniversitelerimizde "savaş taktikleri" yürürlüktedir. Fakülte ve yüksekokullar, cephe partilerinden güç ve destek alan bir terörist örgüt tarafından işgal edil-mekte, büyük kentlerdeki üniversite merkezleri, bir işgal planı uyarınca bölünüp, paylaşılmaktadır.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde kısa bir süre rektörlük yaptıktan sonra soluğu yurt dışında alan Hasan Tan adındaki bir sağcı öğretim üyesi, rektörlük yaptığı günlerde ünivrsiteye "işçi" adıyla sağcı teröristleri doldurmuş ve bugünkü kanlı olayın tohumlarını atmıştır. ODTÜ, bir barut fıçısı gibi, her an patlamaya hazır bekliyordu.

Ve barut fıçısı patladı.

En kızgın savaşlarda bile, sivil halka ateş edilmeyeceği, uluslararası anlaşmalara kazınmıştır. Türkiye'de bu kural bile geçerli değildir. Anaların, babaların binbir emekle yetiştirdikleri genç kızlar ve delikanlılar, bu ölüm mangalarının karşısına birer kurbanlık koyun gibi çıkarılıyc- Ondan sonrasına kim karışır? Vur, öldür, yaşatma!.. Ortada yalnızca ceza yasalarında koru-nan "manevi şahsiyet"i dışında, devletin neyi kalmış ki?..

Devletin olduğu yerde, bombalı ve makineli tüfekli saldırgan, görevli jandarma birliğinin arasından süzülerek ge-çemez. Ve olaydan sonra da elini kolunu sallayarak kaçamaz.

Bu sağcı terörist gurubun, birtakım devlet görevlilerince korunduğu ve kollandığı kuşkusu yaygındır. Nasıl olmasın ki?.. Ülkü Ocakları örgütünün Genel Başkanlarına silah dağıtan jandarma yüzbaşılarının ad ve soyadları, silahlarının sicil sayıları, bu köşeden kaç kez yazıldı. Hiç ses çıktı mı?

Orta Doğu Teknik Üniversitesi Mütevelli Heyeti Başkanı Hicri Fişek'in, Mütevelli Heyet Üyesi İlhan Özdil'in, ODTÜ Rektör Vekili Nuri Saryal'ın evlerine patlayıcı maddeler atıldı. Bu saldırganlar bulundu mu? Hayır, ne gezer?

Ey bu devletin büyüklü küçüklü, irili ufaklı yöneticileri, başbakanları, bakanları, bürokratları, emniyet genel müdürleri,

jandarma genel komutanları, polis müdürleri, bu yaralananlar arasında sizlerin yakınları olsa, göğsünden, kasığından, başından yaralananlar, çocuklarınız, yeğenleriniz olsa, ne yapardınız? Kimi, kime şikavet ederdiniz?

Bir Anayasa düzeni için, bir hukuk devleti için, en ağırı ve en acısı budur: Kamuoyundan başka, bu olayları şikayet edecek sorumlu devlet katı kalmamıştır.

Bu olayları yaratanlar, bu olaylar karşısında sağır ve dilsiz olabilenler, susanlar, korkanlar, şunu iyi bellemeliler: Bir gün gelecek, çocukları öldürülen, yaralanan, sakat kalan anne ve babaların gözyaşları, bu kan selini akıtanları boğacaktır.

Er veya geç... Ama bir gün mutlaka!

(Cumhuriyet, 4 Aralık 1977)

TÜRKEŞ VE BARIŞ

Adlarının başında "ülkü" ya da "ülkücü" gibi ekler bulunan bütün örgütler, Milliyetçi Hareket Partisi'nin "uydu" kuruluşlarıdır. MHP, eylemlerini bu örgütler eliyle yürütür. MHP Genel Başkanı Türkeş, parlamentoda bu örgütlerin çatısı altında eylem yarışı yapan gençleri, "bizimkiler" diye niteler.

MHP ile ülkücü kuruluşlar arasında ideolojik açıdan bütünlük, eylem açısından birlik söz konusudur. Bu kuruluşlar, MHP adına "ateş hattına" sürülen gençlerden oluşmaktadır.

Türkeş, genel seçimlerden sonra, yeni bir "taktik" uygulayarak partisinin kamuoyunda yarattığı olumsuz izlenimi silmeye çalışıyor: İhtilalci albay, barış meleği görüntüsüne girmeye çalışıyor. Her konuşmasında kardeşlikten, barıştan ve özgürlükten söz ediyor.

Fakat yaşanan gerçekler, bu görüntüyü kanla siliyor. Son olarak ODTÜ'de yaşanan kanlı olay, MHP sözcülerince en acemi, en kaba, en ilkel biçimde savunulmaya çalışılıyor. Bu acemiliğin, bu kabalığın ve ilkelliğin ortasında, gerçek bütün çirkinliği ile sırıtıyor. Olayı yaratan işçiler, daha doğrusu işçi kılığındaki saldırganlar kimlerin adamları? Kimlerin aracılığı ile üniversiteye yerleştirilmiş?

CHP Genel Başkanı Ecevit'in son gezisinde, Nizip ve Urfa'da yaşanan kanlı saldırılar da "ülkücü" örgütlerin, barış çağrılarına ne denli uyduklarını ortaya koyuyor

MHP Genel Başkanı Türkeş'in, daha on-on beş gün önce, Millet Meclisi Başkanı seçiminde bütün milletvekilleriyle desteklediği CHP, ülkücü kuruluşların saldırısına uğruyor. Bir yurttaşımız bu saldırı sonunda ölüyor, dört yurttaşımız da yaralanıyor. Olaydan sonra aranan Urfa Ülkü-Tek örgütünde bir tabanca, yirmi beş mermi ve patlayıcı madde yapmaya yarayan malzeme bulunuyor

MHP ile ülkücü kuruluşlar arasında, "ideolojik açıdan bütünlük, aynı dokuz ışık görüşü, aynı milliyetçi-toplumcu hedef, aynı antikomünizm tutkusu ve eylem birliği söz konusudur" demiştik. MHP, ara sıra sözcüleri aracılığı ile, başta Ülkü Ocakları örgütü olmak üzere bu tür örgütlerle ilişkili olmadığını söyler durur

Öyleyse, iki olasılık söz konusudur Ya gerçekten bu örgütlerle MHP arasında eylem birliği söz konusudur, ya da bu "uydu örgütler" MHP Genel Başkanı Türkeş'in buyrukları dışında, kendi başlarına eylem koymaktadırlar Yanı, Türkeş'in sözü bu örgütlere geçmemektedir Örgütler büyümüş, büyümüş ve Türkeş'in boyunu aşmıştır

Ne olursa olsun, MHP Genel Başkanı Türkeş, siyasal yaşamımıza kaba kuvveti getirmiş, kaba kuvvete dayanan örgütleri, toplumun birçok katına yaymıştır Bunun içindir ki, Türkeş'in barış çağrıları yarattığı kaba gerçeği silmeye çalışan, köksüz ve inançsız bir yapaylığı vurgulamaktadır

Barış çağrılarının sesi, ODTÜ bahçesinden ve Urfa Ülkü-Tek'den Ankara'da yeterince duyulmuştur Türkeş gitsin, on sekiz - yirmi yaşındaki komandolarını kandırsın.

Bizim karnımız böyle masallara tok.

(Cumhuriyet, 5 Aralık 1977)

TRT SANSÜRÜ...

Bizler sinemada sansür konusuyla ilgilenirken, başımıza bir de "TRT sansürü" çıktı. Geçen hafta "Sanat 77" programı san-

sür edildikten sonra, bir de ne duyalım, siyasal partilerin propaganda konuşmaları da sansür edilmek istenmez mi?..

Yerel seçimler nedeniyle partisi adına radyoda propaganda konuşması yapan Sosyalist Devrim Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar'ın Doğulu yurttaşlarımızla ilgili sözleri, TRT görevlisi Ercan San tarafından yayından çıkartılmak istenilmiştir.

Siyasal partilerin, Türkiye radyolarında yapacakları propaganda konuşmaları, "Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkındaki" yasa gereğince düzenlenir. Konuşmalar, Yüksek Seçim Kurulu'nun görevlendirdiği bir yargıç önünde yapılır. Bu konuşmalar yapıldıktan sonra TRT içinden seçilmiş iki görevli ve yargıç, yasadaki tanımla "konuşmanın hangi parti adına ve kim tarafından yapıldığını" bir tutanakla saptarlar.

Mehmet Ali Aybar'ın yaptığı konuşmada hazır bulunan TRT görevlilerinden Ercan San, konuşmanın bir bölümünü önce yayından çıkarmak ister, sonra da konuşmada Anayasa'ya aykırı ifadeler bulunduğunu ileri sürerek, tutanağa bu görüşünü yazmaya çalışır. TRT görevlisinin bu isteği, Seçim Kurulu görevlisi yargıç tarafından reddedilir. Konu, sonradan TRT görevlisi tarafından Yüksek Seçim Kurulu'na götürülür. Yüksek Seçim Kurulu da, bu başvuru hakkında herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığına karar verir.

Birçok devlet görevlisinde sosyalizme, sosyalist liderlere ve sosyalist aydınlara karşı ilkel değer yargıları oluşturulmuştur. Sosyalistlerin, burjuva politikacılardan başka türlü konuşmaları, sorunlara bambaşka yaklaşımlarla eğilmeleri, uygar görünüşlü bürokratları bile, saplandıkları değer yargılarından bir türlü kurtaramıyor nedense.

Radyo konuşmalarında bir suç işlenmişse, konuşmalar hakkında ancak ve ancak Cumhuriyet Savcıları dava açabilir. TRT görevlisinin, radyo konuşmalarında hazır bulunan görevli yargıcı da aşarak sansüre yeltenmesi yalnızca bir "ihbar" niteliği taşır. Yasalar, bir yurttaşın kendi değer yargıları, düşünceleri ve algılarıyla suç saydığı eylemleri, sözleri, görevli savcılara bildirmesi için belirli yollar ve yöntemler öngörmüştür. TRT görevlisi konuşmalarda suç buluyorsa ihbar eder, ama sansür edemez.

Yüksek Seçim Kurulu'nun gözetim ve denetimindeki propaganda konuşmaları TRT görevlilerince önlenirse, o zaman

seçim kurullarına ne gerek vardır? TRT görevlisi oturur, "Şu şudur, şu değildir, şu yayınlanır, şu yayınlanmaz" diye denetim yapar.

Radyo konuşmalarında, Anayasa'yı korumakta bu denli duyarlı görünen TRT görevlisi, acaba din sömürüsünde amansız yarışa giren AP, MHP ve MSP Genel Başkanları'nın konuşmalarında hiç Anayasa'nın özüne ve sözüne aykırılık bulmaz mı?

Anayasanın 19'uncu maddesi, siyasal partilerin dince kutsal sayılan kavramları siyasal sömürüye araç yapmasını engelliyor Siyasal Partiler Yasası'nın 94'üncü maddesi, din duygularının "siyasi yahut şahsi çıkar sağlama amacıyla, her ne surette olursa olsun" kullanılmasını yasaklıyor. SDP Genel Başkanı Aybar'ın konuşmalarını sansür etmek isteyenler, acaba, örneğin MSP Genel Başkanı Erbakan'ın, MHP lideri Türkeş'in manevi kalkınmadan, Allah'tan, dinden, imandan söz eden konuşmalarında, hiç ama hiç Anayasa'ya ve yasalara aykırı bir ifade görmezler mi? Bu konuşmalar, radyolardan bangır bangır yayınlanmıyor mu?

Solcu Mehmet Ali Aybar'a sansür, sağcı Necmettin Erbakan'a hoşgörü... TRT yayın ilkeleri böyle mi uygulanıyor? Böyle mi yorumlanıyor Atatürk ilkeleri?

(Cumhuriyet, 7 Aralık 1977)

HAYDİ MAHKEMELERE...

Ülkücü bürokratların eline tutsak düşen Milli Eğitim Bakanı Nahit Menteşe, aynı konudaki üç Danıştay kararına karşın Eğitim Enstitüsü sınavlarını yaptırtarak, altından kalkamayacağı bir sorumluluğu üstlenmiştir

Milli Eğitim Bakanlığı'na çöreklenmiş ülkücü bürokratlar, öğretmen yetiştiren okullara el atmışlar ve bu arada, Eğitim Enstitüleri'ne ülkücü öğrenci alabilmek için yürürlükteki yönetmelik hükümlerini çiğnemişlerdir. Eğitim Enstitüsü sınavlarıyla ilgili 14 Mart 1975 tarihli yönetmeliğe göre lise ve dengi okulları bitirenler, Eğitim Enstitüleri'ne, adına kısaca "merkezi

sistem" denilen genel nitelikteki birsınavdan geçerek kaydolurlar.

Yönetmelik, enstitünün "resim", "müzik" ve "beden" eğitimi gibi, "özel nitelik" gerektiren bölümlerine ayrı bir sınav daha öngörmüştür. Üniversitelerarası giriş sınavında, Eğitim Enstitüleri'ne girmeye hak kazanan öğrenciler "resim, müzik ve beden eğitimi" bölümleri için, "özel nitelikte" bir başka sınavdan daha geçirilmektedir

Bakanlığa post sermiş ülkücü bürokratlar, yönetmelikte yer alan bu kuralları bir yana iterek, Eğitim Enstitüleri'nin bütün bölümlerine "özel sınav sistemi" uygulamaya kalkışmışlardır Amaç, Eğitim Enstitüleri'nin bütün sınıflarına ülkücü öğrenci alarak, yarınki öğretmen kadrosunu "MHP'lileşme sürecine" sokmaktır.

Danıştay, yönetmelik hükümlerine açıkça aykırı olan bu uygulamayı durdurmuştur. Bunun üzerine, Milli Eğitim Bakanlığı söz konusu yönetmeliği değiştirerek, yönetmeliğe açıkça ters düşen bu uygulamaya yasallık kazandırmak istemiştir Danıştay, siyasal amaçlarla yapılan bu yönetmelik değişikliği hakkında da "yürütmeyi durdurma" kararı vermiştir.

Milli Eğitim Bakanı Menteşe, bu iki Danıştay kararına da kulak asmayarak, Valilere ve Bakanlık örgütüne, sınavların yapılması için "genelge" göndermiştir. Hukuksal yapısı bakımından bir "idari işlem" sayılan bu genelgenin uygulanması, Danıştay tarafından durdurulmuştur.

İşte bütün bu hukuksal gelişmelere karşın Bakan Menteşe, Danıştay kararlarını Bakanlığın çöp tenekesine atarak sınavlarını yaptırmış ve böylece, Eğitim Enstitüleri'ne girmeye hak kazanan binlerce gencin sokak ortasında kalmasına yol açmıştır.

Öyleyse şimdi ne yapmalı?

Merkezi sistem sınavı sonucunda Eğitim Enstitüleri'ne girmeye hak kazanmış öğrenciler, Danıştay kararlarına karşın sürdürülen bu tutum karşısında haklarını yitirmişlerdir. Eğitim Enstitüleri'ne girişte, merkezi sistem sonuçları temel alınsaydı, sonuç hiç şüphesiz, çok değişik olacaktı.

Haklarını yitiren bu öğrencilerin herbiri, Nahit Menteşe hakkında Danıştay'da "tam yargı" Asliye Hukuk Mahkemeleri'nde de "tazminat davaları" açmalıdırlar.

Bu sonuç, Milli Eğitim Bakanı Menteşe'nin "kişisel kusur"undan doğmuştur. Öğrenciler bu gerekçeyle, Asliye Hukuk Mahkemelerinde hemen binlerce liralık tazminat dava-ları açabilirler. Bir ikinci yol da, Danıştay'da "tam yargı" davaları açmaktır. Bunun için de, Danıştay'ın aynı konulardaki yürütmeyi durdurma kararlarından sonra iptal kararlarından birini beklemek, ondan sonra da, Danıştay'da "Bakan'ın kişisel kusurunun ve ödeyeceği tazminatın da kararda belirlenmesi" koşuluyla, tazminat davası niteliğindeki "tam yargı" davalarını peş peşe sıralamaktır.

Örneğin, elli bin öğrencinin, yüzer bin liralık tazminat davalarını kazandıklarını düşünürseniz, Milli Eğitim Bakanı'nın nasıl bir sorumluluk altına girdiğini anlarsınız.

Menteşe bu tutumunu çok pahalıya ödemelidir. Hem de kuruş kuruş...

Öğrenciler! Ne duruyorsunuz, haydi mahkemelere!..

(Cumhuriyet, 8 Aralık 1977)

KAMUOYUNDAN BAŞKA

MHP Genel Başkanı Türkeş, "iç savaş başlamıştır" diyor. Partisinin kurmaylarından biri de, "iktidarın okullardan geçtiğini" söylüyor. Doğrudur. Ülkemiz bir iç savaş görüntüsüne sokulmuştur. Çoktandır bir iç savaşın eşiğindeyiz. Evet, çoktandır büyük kentlerimizin kaldırımlarından kanlar akmaktadır. Ve okullar, çevrelerini kuşatan ülkücüler eliyle bu savaşın birer kaleleri durumuna sokulmuşlardır.

İki Kıbrıslı soydaşımız, silahlı bir çete tarafından kaçırılıyor. İşkence yapılıyor. Sonra her iki soydaşımız da ıssız bir yere götürülüp, kurşuna diziliyor. Söyler misiniz Allah aşkına, general Grivas yönetimindeki kanlı EOKA çeteleri Kıbrıslı soydaşlarımızı kurşundan geçirirken bundan farklı işler mi yapıyorlardı?

İstanbul Emniyet Örgütü, şimdi bu iki soydaşımızı kaçırıp kurşuna dizenleri yakalayabilecek midir? Yoksa bu korkunç, bu tüyler ürpertici olay da "faili meçhul" cinayet dosyaları arasında unutulup gidecek midir?

Bir Emniyet Örgütü için, büyük kentlerde karargah kurmuş çeteleri yakalamak, bulup ortaya çıkartmak bu kadar güç müdür?

Bu gibi olaylarda "devletin kuvveti nerde" diye sormak yerine, güvenlik örgütlerine kimlerin sızdığını, kimlerin bu örgütlerin köprübaşlarını tuttuğunu bilmek gerekiyor. Ortada, devlet yoktur. Yalnızca, partilere bağlı "militan-bürokratlar" vardır.

İşin en acı yanı da bu değil midir?

CHP'nin Ankara Belediye Başkanı adayı Ali Dinçer'in arabasına patlayıcı madde atılıyor. Bir rastlantı sonucu, arabada Ali Dinçer yerine, hepinizin yakından tanıdığı Millet Meclisi CHP Grup Başkanvekillerinden Altan Öymen bulunuyor Saldırganlar dinamiti birkaç saniye geç atsalar, Öymen'in içinde bulunduğu araba havaya uçacak. Bunun adı "suikast" değildir de nedir acaba?

Ali Dinçer 11 Aralık gününden önce öldürülmüş olsa, Ankara'da belediye seçimlerine AP'den sonra CHP de giremeyecek. Evet, planları bu kadar açık, bu kadar iğrençtir.

Peki, ne oldu bu olayın sanıkları? Yakalandılar mı? Bulundular mı? İzlerine rastlandı mı?

Hayır, yakalanmazlar. Hiç umuda kapılmayın. Adam öldürürler, işkence yaparlar, bomba atarlar ama, şu ülkesiyle, milletiyle bölünmez bir bütün olan devletimiz, bütün bu olayları heyecanlı bir sirk numarası izler gibi izler.

Devletin eli kolu bağlanmıştır. Çünkü iç savaş başlamış, başlatılmıştır. Başbuğ, iç savaşın başladığını ilan ettikten sonra da, devlet görevlilerini uluorta tehdit etmiştir:

- Hainler cezalandırılacaktır.

Yineliyorum, haykırıyorum, bağırıyorum! Artık kamuoyundan başka başvurulacak "merci" kalmamıştır. Devlet işgal altındadır!..

(Cumhuriyet, 9 Aralık 1977)

UYGARLIK ÇİZGİSİ...

Geçen akçam, televizyonda Uluslararası Af Örgütü Başkan Yardımcısı Prof. Mümtaz Soysal'ın, Birleşmiş Milletler Genel

Sekreteri Kurt Waldheim ile konuşmasını izlerken, içime acılı bir sevinç dalgası doldu.

Soysal, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne bütün dünyada düşün suçlarından ötürü tutuklananların salıverilmesini isteyen bir milyon imzayı sunarken, Türkiye'de çağdışı yasakların kıskacında acı çeken aydınlarımızın onurlu direnişlerini de dünya kamuoyuna yansıtıyordu.

Ve dünyanın dört bir bucağından toplanan bir milyon imzanın, Mamak Askeri Tutukevi'nin koğuşlarında tokatlanan, cezaevi yüznumaraları temizlettirilen ve bileklerine, Nihat Erim adındaki hukuk profesörünün balyozuyla kilitlenen kelep-çeler takılan bir Türk aydınının eliyle verilmesi, bizler için hem acılı hem de sevinçli bir olaydır.

Acılıdır, çünkü Mümtaz Soysal'a türlü acılar çektiren hukuk anlayışı Türkiye'de yine de egemendir Acılıdır, çünkü bütün dünya kamuoyunun saygıyla selamladığı Soysal, daha dün, cezaevi koğuşlarında tokatlanıyor, sırtına binbir türlü acının yükü vuruluyordu.

Sevinçlidir, çünkü bir Türk aydını, bütün bu engelleri aşarken, bu çağdışı yasaklarla köreltilmek istenen toplumunun, bir yanıyla çağdaş kalabildiğini, bir yanıyla alabildiğine diri ve sağlıklı olduğunu da kanıtlamaktadır

Evet, yirminci yüzyılın üçüncü çeyreğini de geçtikten sonra, bu tür yasakların tel örgüleri hiçbir topluma, hiçbir yönetime saygınlık sağlamıyor artık. Gün geliyor, bütün bu yasakların ne için ve kim için uygulandığı soruluyor. Ve çürümüş mevzuat ilmiklerinin yumakları çözülüp dağıldıkça "son bağımsız Müslüman Türk devleti"ni kuşatan çürük tuğlalar da bir bir düşüyor

Mümtaz Soysal, niçin "Anayasaya Giriş" adlı ders kitabından ötürü yargılanmıştı? Niçin sosyalizmin saygın savaşçısı Behice Boran'ın bileklerine kelepçeler takılmıştı?

Yayımcı ve yazar Muzaffer Erdost, neden elli yıla yaklaşan hapis cezalarıyla, cezaevlerine atılmıştır? Doç. Server Tanilli niçin "Uygarlık Tarihi" adlı ders notu için mahkemelerde sürünmüştür? Kızılırmak Yayınevi sahibi Tuncer Tuğcu, hangi doyurucu gerekçeyle, "Lenin'in resmini bastı diye" komünizmi övme suçundan mahkum olmuştur? Ve Tektaş Ağaoğlu niçin içerdedir?

Bir devlet, hele yirminci yüzyılın üçüncü çeyreğinde "Batılıyız, hukuk devletiyiz" diyorsa, toplumda her türlü düşünceye, sağ olsun sol olsun, her türlü düşünceye kapılarını açmak zorundadır.

Açmazsa ne olur?

Açmazsa, çağdaş toplumların paylaştığı uygarlık çizgisinin çok uzağına düşer. Ve bütün uluslararası sahnelerde kavruk bir bozkır çiçeği gibi tek başına kalır.

Öyle olmuyor mu?

Uygar ülkelerin üniversite kitaplıklarında ve istasyon büfelerinde bile yer alan, serbestçe satılan kitaplar yüzünden, bizim aydınlarımızın yıllardır çekmediği çile kalmamıştır.

Yetsin artık bu acılar, yetsin artık bu yasaklar, yetsin artık bu zulüm, bu işkence!..

(Cumhuriyet, 11 Aralık 1977)

YANITSIZ SORULAR

Bir devletin en başta gelen görevi, ülkede can güvenliğini sağlamaktır. Can güvenliği sağlanmayan bir ülkede hukuktan, adaletten, demokrasiden söz etme olanağı yoktur

İşte Türkiye böyle bir ülkedir. İstanbul'un orta yerinde adam kaçırılır, kurşuna dizilir, fakat devlet, bölünmez bir bütün olarak, olayları gözünün ucuyla izler

Yasalarda "görevi savsaklama" diye bir suç vardır İstanbul Emniyet Örgütü, en azından kaçırılan ve kurşuna dizilen Kıbrıslı öğrenciler olayında bu suçu işlemektedir.

Bu olay bir değil, iki değil, üç değil... İstanbul, eşkıya çetelerince parsellenmiştir. Her köşesinde bir cinayet işlen-mektedir İşkence köşklerinden "avcılar grubuna" avcılar gru-bundan ülkücü örgütlere kadar birçok gizli ya da açık örgüt, İstanbul'da eylem içindedir.

İstanbul'da Erenköy işkence evindeki "Abbas" "Kürt Bedri" "Kel Eyüp" ve "Memduh Paşa" şimdi nerelerdedir? Nereye taşınmıştır bu köşk? Ihlamur Yokuşu'na mı? Tanzimat Müzeleri'ne mi? Nereye?

1 Mayıs günü halka ateş eden "Renault" marka beyaz arabanın içindeki "Alaattin" kimdir? Bir güvenlik görevlisi midir? Güneydoğuda mı görevlidir? Kimdir, necidir? Neyin görevlisidir? 1 Mayıs günü, İstanbul'da Intercontinental Oteli'nde ne aramaktadır?

Bu sorular yanıtlandı mı? Aydınlandı mı bu olaylar? Bu işkencecileri kulaklarından tutup, bizler mi polise teslim ede-lim? "Avcılar grubu"nun kimlerden oluştuğunu bizler mi bildi-relim?

Silahlı Kuvvetler'de görevli iki subay, Fehmi Altınbilek ve Mustafa İlerisoy, Ülkü Ocakları eski genel başkanlarından İbrahim Doğan ve MHP Gençlik Kolları eski Genel Başkanı Ali Güngör'ün ceplerinden çıkan iki kanlı silahın sahipleridir. Nasıl kapandı bunlar hakkındaki dosya? Kimler kapattı bu dosyayı?

Ve Milli İstihbarat Teşkilatı Hukuk Müşaviri Şahap Homris hangi yollarla bu göreve getirildi? MHP Genel Başkanı Alpaslan Türkeş'in "kader arkadaşı" ve "dünürü" Şahap Homris, kimler tarafından bu göreve yerleştirildi? MİT'in önemli daire başkanlıklarında kimler bulunuyor?

Bu konular, İçişleri Bakanlığı'nı da aşar. Bu kanlı ve karanlık olayların perde arkası, devlet içinde devlet olmaya çalışan ve kapalı kapılar ardında devlet yönetmeye kalkan bir "gizli örgüt"ün eylem alanı içindedir

"Militan-bürokratlar" devletin her kesimindeki köprü başlarını tutmuşlardır Devlet kuşatılmış ve bir bölümüyle teslim alınmıştır

İki Kıbrıslı öğrenciyi kaçıranlar ve kurşuna dizenler bugüne kadar yakalanamamışlarsa, Emniyet Örgütü'ne sızan bu "militan bürokratlar" yüzündendir

Evet az kalsın unutuyordum; Üsküdar'da ülkücü saldırganlar tarafından dövüldükten sonra, belinden tabancası alınan bir polis memurunun silahı, bir hafta sonra bu saldırganlar tarafından Emniyet Örgütü'ne geri verilmişti.

Bu silahları Emniyet Örgütü'ne verenler ve bu silahı alan emniyet görevlileri kimlerdir?

Soruyorum işte! Niçin mi? Hiç.. "Laf olsun" diye...

(Cumhuriyet, 12 Aralık 1977)

GÖRÜNEN KÖY...

Bu yazıyı kaleme aldığım saatlerde, seçimlerle ilgili ayrıntılı bilgiler henüz elimize ulaşmış değildi. Alınan ilk sonuçlara göre, seçimlere katılma oranının düşük olduğu ve seçimlerden CHP ile MHP'nin kazançlı çıktığı, AP'nin ise yenik düştüğü anlaşılıyordu.

Seçim sonuçları en çok AP içindeki muhalifleri haklı çıkarmıştır. Cephe ortaklarının AP'ye zarar verdiği, AP tabanının MHP tarafından kemirildiği, artık kesinlikle kanıt-lanmıştır.

AP, çoktandır "MHP'leşme süreci" içindedir. Türkeş, 1960 yılı 27 Mayıs günü, Demokrat Parti'yi silah zoruyla devirdikten sonra, bu kez Demokrat Parti'nin devamı sayılan Adalet Partisi'ni, tabanını eriterek ele geçirmeyi denemekte, bunda da oldukça önemli başarılar elde etmektedir.

Yerel seçim sonuçlarıyla ortaya çıkan bu gerçeği demagojik laf salatalarıyla örtmenin, gizlemenin olanağı kalmamıştır Takke düşmüş, kel görünmüştür.

AP Genel Başkanı ve Başbakan Demirel'in bu sonuçlardan sonra yapacağı ilk iş, bir soğuk duş alarak aklını başına toplamaktır. Belki hiçbir soğuk duş, artık bundan sonra Demirel'e yarar sağlamaz. Fakat AP'yi ayakta tutmak isteyenlerin, bu sonuçlardan sonra ciddi atılımlarda bulunmaları gerekmez mi?

MHP kurdu, AP kıratının sırtında uyuyup durmaktadır. Kırat, süvarisini çoktan yitirmiş ve dizginler Demokrat Parti'yi yıkan albayın eline geçmiştir.

Yerel seçimler, bu sonuç dışında ana muhalefet partisi CHP'yi iktidara bir adım daha yaklaştırmıştır. Cephe ortaklığının temel direği AP, gerek seçim sonuçları, gerekse son istifalar nedeniyle iyice sallanmaktadır. Cephe ortaklığının önümüzdeki günlerde bir küçük fiskeyle yıkılması işten bile değildir ve "sürpriz" de sayılmamalıdır.

Bu sonuçlar karşısında Demirel, kendiliğinden o ünlü şapkasını alıp istifa eder mi? AP Genel Başkan aday adayı Kamran İnan, bu olayları değerlendirip Demirel'i devirebilir mi? AP içindeki "umur görmüş devlet adamları" yani şu "eski Demokratlar" burunlarının ötesini görüp bir karar alabilirler mi?

Bu soruların yanıtlarını alabilmek için belki bir süre daha beklenecektir. Ankara'da kulağı delik olan gazeteci arkadaş-

larımız, önümüzdeki günlerde AP'den bazı kopmalar olacağını. AP'den ayrılacak bu milletvekillerinin bir "bağımsız grup" oluşturarak, CHP ile ortaklığa gideceklerini söylemektedirler

CHP, önce Senato Başkanlığı'nı, sonra Millet Meclisi Başkanlığını aldı; son seçimlerle de büyük kent belediyelerini ele geçirdi. Eh artık sıra Başbakanlıkta değil mi?

Haydi CHP, bu penaltıyı kaçırma.

(Cumhuriyet, 13 Aralık 1977)

İZMİT DERSİ...

Yerel seçimler CHP'nin iktidara doğru tırmandığını açık seçik biçimde ortaya koymuştur 73, 75 ve 77 seçimleri, CHP için gelişim ve oluşum çizgisini vurgulamaktadır.

Bu gelişim çizgisi daha da yükselebilir miydi? Bu gibi sorular genellikle varsayımlara dayandığından, beraberlerinde güçlü ve doyurucu yanıtlar getirmezler. Fakat ortada elle tutulur, gözle görülür kanıtlar varsa, o zaman hiç olmazsa bu olayların kısaca anımsanmasında yarar vardır. Öyle değil mi?

CHP kurmayları, öteden beri ön seçim sisteminden yakınarak, bu alanda bilimsel yöntemlere dayanan yeni düzenlemeler getireceklerini söyleyip dururlar. Fakat bugüne değin, bu yöntemler uygulanmış ve ön seçimlerdeki kuşku bulutları dağıtılmış değildir

Ön seçimlerde, adına "naylon delege" denilen "sahte delege"ler aracılığı ile seçim sonuçlarını etkilemek, ne ayıp ve de ne yazıktır ki CHP içinde uygulama alanı bulmuştur.

"Naylon delege" oyunları dışında sık sık başvurulan tüzük oyunları da, artık Mısır'daki sağır sultanın bile duyacağı kadar yaygınlaşmıştır. Bunlara "Hayır yalan, hayır olmadı" diye yanıt vermenin olanağı yoktur.

Bunlar yaşandı ve görüldü.

CHP, İzmit Belediye Başkanlığı seçimini niçin kazanamadı? Niçin CHP, İzmit Belediye Başkanlığı'nı kendi eliyle gidip Adalet Partisi'ne teslim etti?

İşte burada tüzük oyunlarını anımsamamak olanaksızdır İzmit eski Belediye Başkanı Erol Köse, CHP'nin övünç duya-

cağı Belediye Başkanları'nın en ön sırasında yer almaktaydı. Köse, halka dönük çalışmalarıyla kısa sürede belde halkıyla kaynaşmış ve İzmit boyutlarında ağırlığını duyuran egemen çevrelere karşı amansız bir savaşa girişmişti.

"Erol Köse olayı" CHP Genel Başkanı Bülent Ecevit'e yansıtılmıştı. Ecevit, Erol Köse'nin "Kandıra ağaları" eliyle yenileceğini çok önceden sezmiş ve Genel Yönetim Kurulu'nda birkaç kez öteki parti yöneticilerini uyarmıştı. Fakat ne fayda? Erol Köse'yi "yemeyi" akıllarına koyan kurt politikacılar, Ecevit'in uyarılarına kulak bile asmadılar. Ve inanır mısınız, Erol Köse'yi korumaya Ecevit'in bile gücü yetmedi. Doğrudur, evet, gücü yetmedi!..

İzmit Belediye Başkanı üzerinde, CHP Genel Merkezi'nin bir kesiminden kaynaklanan antidemokratik baskılar, acı meyvelerini bugün verdi işte. Kandıra ağaları bu sonuçtan ne kadar övünç duysalar yeridir!..

Umarız ki İzmit örneği son örnek olur ve delege ve tüzük oyunları artık son bulur. CHP'nin iktidara tırmandığı şu günlerde bu olayı anımsatmayı bir görev sayıyoruz.

(Cumhuriyet, 14 Aralık 1977)

GİTMEK Mİ ZOR, KALMAK MI?..

AP Genel Başkanı ve Başbakan Süleyman Demirel bugünlerde hayatının en güç günlerini yaşıyor. Partisi fokur fokur kaynıyor, kendi deyişi ile "grupta yangın çıkmış", ateş bacayı sarmış. Ne olacak şimdi? Yangın bu; herşeyi yakar kül eder Aman önce şu mobilya takımlarını kurtaralım, şu ceviz kaplama sunta yemek odası takımlarını...

Sizi bilmem, ben vallahi şaşıp kalıyorum şu Demirel'e. Memleketi bir adım, şurdan şuraya götürmek için kendisini paralıyor adamcağız. Biraz dinlense, biraz kendisine baksa. Şöyle bir kendisine gelse. Hoş bu işler böyle giderse, bir süre sonra titreyip kendine dönecek ya, neyse şu dinlenme kararını önce kendi kendine alsa iyi olacak, nemize lazım!

Çeksin gitsin yurtdışına. Hacılara verilen dövizden, nasıl olsa ona da verilir, hiç merak etmesin. Sonra efendim, yakın

dostu Mıgırdıç Şellefyan nasıl olsa İsviçre'de bol bol para kazanıyor. Koskoca Yahya Demirel'in, Hacı Ali'nin İsviçre bankalarında hiç mi hesabı yok? Gitsin rahatına baksın. Yoksa Demirel ailesi, Orma Şirketleri, Terakki Kollektifler, TIR kamyonları falan; Türkiye Cumhuriyeti hazinesi gibi, "yetmiş sente" muhtaç mı yoksa?

İsterse Mıgırdıç Şellefyan Demirel'e, şu sevgili arkadaşına, İsviçre göllerine karşı, "hayali mobilya" ile döşeli villalar satın alır.

Ne vatansever adam baksanıza... İlle de Türkiye'de kalıp "böyük Türkiye" yaratacağım diye paralanıyor zavallı. Yok Ecevit'ti, yok Kamran İnan'dı, tutuşan gruplarda Oğuz Aygün'dü, Atalay'dı, Dr. Mete Tan'dı, sana ne efendim?

Al başını -özellikle şapkanı-, çık yurt dışına, dinlen, gez, yürü, koş, şöyle bir rahat nefes al.

İMF geliyormuş, mobilya hazırlık komisyonuymuş, Erbakan'ın kürdilihicazkar makamında kaprisleriymiş, Türkeş'in komandolarıymış, adamı mahvetti, grubunu yaktı kül etti...

İyisi mi gitsin yurtdışına, dinlensin, rahat nefes alsın, başını dinlesin, ver elini İsviçre, İsveç, Londra, Paris, New York. Oh be...

İşsizlikten canı sıkılınca gider Mıgırdıç Şellefyan'a "bana bir iş ver" der olur biter. Yok, canı Amerika'da iş tutmak istiyorsa, eski şirketi Morrison ne güne duruyor?

Türkiye'de kalıp ne yapacak Allah aşkına? Gruptaki yangını görüp, televizyon ekranlarında "yangın var, yangın var, yanıyorum, yetişin a dostlar tutuşuyorum" mu diyecek? Yangın bir kez başladı mı, yakar kül eder; koskoca Demirel'i eritip, kandil mumuna çevirir, baksanıza!..

Bu millet nankör, vallahi nankör. Şu Demirel'in kadrini, kıymetini bilemedi bir türlü. İyisi mi, çeksin gitsin yurt dışına. Olmazsa kendisine "vatana hizmet tertibinden" aylık da bağlayalım bir güzel.

Yoksa, benden söylemesi, hali dumandır, duman...

Yahu Demirel, sen bizi hiç sevmezsin ama, gel bir kez bizi dinle. Kaç git yurt dışına, kurtar kendini, şöyle bir dinlen. Ne demişler: çekirge bir sıçrar, iki sıçrar. Sonra!?..

Aman Allah korusun...

(Cumhuriyet, 15 Aralık 1977)

ARINMA DÖNEMİ

Evet, MC ortaklığının sonu göründü gibi. AP içindeki istifalar birbirini izliyor. Bunun böyle olacağı belliydi. Hem, üç beş ay öncesinden belliydi. 5 Haziran seçimlerinden sonra, hükümet kurmak CHP'nin hakkıydı. Çoğunluk eğilimi o yöndeydi. Fakat Demirel, siyasal tutkularını aşamadı bir türlü. Başbakanlık koltuğunu Ecevit'e kaptırmayı içine sindiremedi. Uğraştı, didindi, çabaladı, sonunda ikinci MC ortaklığını kurdu.

Demirel, birinci MC ortaklığı sürerken neden erken seçim istemişti? Aklınca, erken seçimde AP ve MHP oylarıyla yeniden Başbakan olmayı planlamıştı. Ne yaparsınız, evdeki pazar çarşıya uymadı. Seçim sonunda, Türkeş ile beraber, Erbakan'la da öpüşüp, koklaşmak zorunda kaldı.

İşte sonuç...

Çok partili düzende, en sağdan en solo kadar bütün partilere yer vardır. Bizim demokrasimiz ise kısıtlıdır, yarımdır, eksiktir. Sağ partiler üzerindeki bütün yasal ipotekler kaldırılmıştır, daha doğrusu işlememektedir, fakat sosyalist partilerin başlarında Ceza Yasası'nın gedikli jandarmaları, 141 ve 142'nci maddelerin gölgesi dolaştırılmaktadır.

Herneyse, "burjuva demokrasisi" diyoruz ya, Türkiye'de işte böyle bir demokrasi düzeni oluşsun istiyoruz. Yani, çoğulcu demokrasi, özgürlükçü demokrasi, bütün koşullarıyla, uygulansın, yürüsün.

Böyle bir demokraside AP "liberal sağ" kanada yerleşmelidir. Eh, CHP "liberal sol", AP "liberal sağ", kitle par-tileri yerlerini böyle alırlar ancak. Bu partilerin sağında ve solunda, faşist olsun, sosyalist olsun, öteki partiler de yer alır. O zaman sapla saman, at iziyle it izi, kurtla koç birbirine karışmaz. Sosyal demokrat sosyal demokratlığını, Marksist Marksist'liğini, liberal sağcı sağcılığını, faşist de faşistliğini bilir.

Türkiye'de sağcı partiler birbirleriyle iç içedir. MHP AP'ye, AP MHP'ye, MSP AP'ye karışmış gitmiştir, çoktandır. Bu curcuna üzerinde saltanat sürenlerin, bu gibi karışıklıklardan hiç şikayetleri yok. Nasıl olsa kimi başbakan, kimi bakan, kimi parti genel başkanı, kimisi de, vergi iadesi, teşvik belgesi sahibi. Ne olacak? Altta kalanın canı çıksın.

Evet artık, herkes yerli yerini almalıdır.

CHP iktidara mı geliyor? Görelim, düzenin hangi parçasını değiştirecek, hangi parçasıyla bütünleşecek? AP, Genel Başkanlık çevresinde dolaşan yolsuzluk söylentilerinden arınsın, bir "liberal sağ parti" olarak çıksın ortaya. MHP güdümünden, MSP baskılarından kurtulsun şöyle.

Demirel, eğer, 5 Haziran seçimlerinden sonra sabırlı davranıp CHP'nin hükümet kurmasına izin verseydi, bugün içinde yaşadığı koşullar çok değişik olurdu.

Kaşarlanmış müteahhit hırsıyla, ihaleye girer gibi siyasete girerseniz böyle olur işte. İflastan kurtulamazsınız!

(Cumhuriyet, 16 Aralık 1977)

KAN DAMLASI...

Bütün bunlar, herkesin gözü önünde oluyor Sizler ve bizler sıradan yurttaşlarız. Olup bitenlerden dolayı içimiz kan ağlıyor, acı duyuyoruz. Ya devleti yönetenler, en çafçaflı kartvizitlerin arkasından hüküm sürenler, bu cinayet salgını karşısında, nasıl vicdan huzuru içinde görev yapıyorlar?..

Kendi oğulları, kızları, okullarının önünde bir kahvede otururlarken, saatli bombalarla öldürülmek istenirse ne yapar-lar acaba? İçlerinden bir tanesi, bir devlet görevlisi, bilemediniz bir bakan çıkıp:

Hayır beyler, bu sorumluluğu paylaşamam, diyemiyor. Gelsin kırmızı plakalı arabalar, parti grupları, parlamento kapısında selam duran polisler, yürüyünce önünde açılan kapılar ve iliklenen düğmeler... Değer mi, değer mi bütün bunlara?..

Yahu adam ölüyor adam!!!.. Vicdanlarınızı, artık lütfen, seçim sandıklarından çıkarın. Politikacı olarak değil, insan olarak, adam olarak, bir yurttaş olarak düşünün. Sebil midir bu insanların kanı?!.. Göğüslerinden, karınlarından, başlarından yaralanan bu çocuklar bir düşman ordusunun neferleri midir? Kaç kişi öldürüldü bugüne kadar? Yetmedi mi? Vicdanlarınızın pansumanını bu kanlı kefenlerle mi yapıyorsunuz? Yeter artık, yeter artık, yeter be!.. İnsan ölüyor, adam ölüyor, adam!.. Kılınız kıpırdamıyor, kılınız!..

Hani çok partili düzen, hani demokrasi, hukuk devleti? Neye yarıyor bunlar? Aman sımsıkı yapışın koltuğunuza, çünkü yarın, öbür gün ölürseniz sizi bu koltukla gömecekler mezara. Aman sarılın sımsıkı... Birbirinize de sarılın. Ettiğiniz küfürleri de unutun. Yeter ki ayakta kalın. Sağcısıyla, solcusuyla gencecik çocukların kanları, hergün gelip geçtiğiniz sokaklardan oluk gibi aksın... Size ne?..

Vicdanlarınızla, cüzdanlarınızla, arabalarınızla, benzin bayilerinizle, teşvik belgeleriniz, yatırım indiriminizle, vergi iadeleriyle, kredileriniz, şirketleriniz, hanlarınız ve hamamlarınızla çok yaşayın siz...

Çünkü sizin yaşamanız demek, "son bağımsız müslüman Türk devleti"nin de yaşaması demektir Aman yaşatın... Bu çocukların gencecik bedenleri, aslan gibi delikanlılar, fidan gibi genç kızlar, "son bağımsız müslüman Türk devleti"ne armağan edilmiş adaklardır. Hiç acımadan, gözünüzü kırpmadan, akıtın bu kanları sel gibi...

Nasıl olsa bir soran olmuyor. Gününüzü gün ediyorsunuz, yıllardır. Sırtlarınızı sağlam yerlere dayadığınızı sanıyorsunuz. Ve önünüzden akıp gidiyor kanlar, oluk gibi, nehir gibi, sel gibi... Ve de bir sirkte heyecanlı numaralar izler gibi izliyorsunuz olup bitenleri rahat koltuklarınızda. İçiniz kan ağlamıyor, yüreğiniz sıkışmıyor... Yetkileriniz, koltuklarınız, buyruklarınız ve cafcaflı kartvizitlerinizle oturuyorsunuz orada taş heykeller gibi...

Görüyorsunuz bütün bunları ve susuyorsunuz. Ne için? Ne için be?!..

Bu kan selinden vicdanlarınıza, bir damlacık olsun kan sıçramıyor mu hiç?!..

(Cumhuriyet, 17 Aralık 1977)

BİRADER MİLLİYETÇİLİĞİ

Demirel zaman ile yarışıyor. Bütün umudu, bugünlerde istifa eden ve edecek olan milletvekilleri üzerinde çeşitli baskı denemelerine girişerek, kendi deyişi ile "gruptaki yangını" söndürmektir. Bu arada Hacı Ali ve Şevket Demirel biraderlerin

de yangın söndürme çalışmalarına katıldıklarından hiç şüpheniz olmasın. (Yeri değil ama bildirelim. Garanti Bankası, Demirel kardeşlerin kırk bir milyonluk borcu için Ankara Altıncı İcra Memurluğu'na başvurmuştur. Dosya No: 1977/6159).

Yangını söndürmek için, MSP Genel Başkanı Necmettin Erbakan da kollarını sıvadı. Derdi neymiş duydunuz mu? "Dünya çapında" diye nitelediği "ağır sanayi" yürüyormuş, işbu nedenle, AP'den istifa eden milletvekillerinin, bu "hamleyi" durdurmamaları gerekirmiş.

Sonra?..

Sonra efendim, "erken seçim", bu "ağır sanayi hamlesi"ni önlemek için "dış güçler tarafından" istenmiş. Eee, sonra?.. Hazret şöyle buyuruyor:

Seçimden sonra, gayri milli güçler mağlup olmuş, milli güçler iktidar olmuştur...

Şu "motor profesörü"nde akıl, mantık var mı Allah aşkına? Erken seçim önergesini verenler kimler? CHP ve AP Erbakan mantığına güre düşünürsek, demek oluyor ki AP dış güçlerin etkisiyle "erken seçim önergesini vermiştir." Öyleyse sen şimdi ne yapıyorsun? "Dış güçlerin tesiri" ile karar alan, yani "gayri milli" olan bir partiyle, AP ile ortaklık kurup, "biz milli güçlerin temsilcisiyiz" diyorsun... Erbakan'ın ağzından çıkanı kulağı duysa, böyle sözler söylemez. Hoca efendinin dilinde kantar yok. Ağzına geleni söylüyor işte... Hem de "besmele" çekmeden...

AP'den istifalar devam ederse hükümet düşecek; o zaman Demirel de, Erbakan da, Türkeş de, iktidardan uzaklaşacak. Ya o zaman biraderler ne olacak? Şu "milli güçlerin" en gözde savaşçıları Hacı Aliler, Şevketler ve Akgün Erbakanlar ne ola-cak? "Gayri milli" düzenlerde, başbakan yardımcılarının kar-deşleri acaba devlet katında komisyonculuk yapacaklar mı yine?

Koltuklarına iyice yapışmışlar, bırakmazlar öyle kolay kolay. Şimdi, Devlet Güvenlik Mahkemeleri başta olmak üzere, "sola ve komünizme karşı önlem alıyoruz" diyerek istifa edenleri açmaza sokmaya çalışıyorlar. Üç silahşörler, komünizme karşı savaşıyorlar; ya bunlardan yana olursunuz ya da komünizmin emrine girersiniz. AP'den ayrılanlara böyle bir tuzak hazırlamaya çalışıyorlar, Anlaşılan. Tuncay Mataracı, Mete Tan, Güneş Öngüt, Hilmi İşgüzar, Şerafettin Elçi, Cemalettin İnkaya,

Orhan Alp ve Mustafa Kılıç'ın komünistliği ilan edilecek bu gidişle.

Böyledir bunlar işte. Kişisel çıkarlarına, iktidarlarına, hırslarına karşı koyan herkesi komünist sayarlar. Ya kendileri ne? Gülsuyuyla yıkanmış milliyetçi...

Erbakan:

Gayri milli güçler yeni bir deneme içindedirler. Acaba bugünkü hükümetin bünyesinden bir tuğla sökebilir miyiz diyorlar, buyuruyor.

Şu Erbakan, Mustafa Kemal Atatürk'ün laik cumhuriyetinde yaşasaydı, yeri İstiklal Mahkemeleri'nin sanık sandalyeleri mi olurdu bilmem. Ama bildiğim şu. Hükümetten bir değil, birçok tuğla sökülecek ve korkarız bunlar Erbakan'ın kafasına düşecektir.

İşte o zaman, kim "milli" kim değil, anlayacaktır.

(Cumhuriyet, 19 Aralık 1977)

DEMİREL'İN İNCE HESABI

Atalarımız ne demişler? "Büyük lokma ye ama büyük konuşma..."

Demirel, İkinci MC hükümetini kurduktan dört-dörtbuçuk ay sonra döndü dolaştı, "güvenoyu alamayacağı belli olan bir hükümet başkanı"'ına dönüştü. Demirel eski müteahhitlerdendir ama, hiçbir müteahhit çatısını kurduğu binayı bu kadar kısa sürede çökertmemiştir. Çimento mu az kullanılmış, demir mi? Tuğlalar mı eksik, kalfalar mı hile yapmıştır, artık orasını pek bilemem. Orasına, bu binaya "ruhsat" verenler karışır. Bize ne?

CHP Genel Başkanı Ecevit, 5 Haziran seçimlerinden sonra, hükümeti kurma çalışmalarına girişirken Demirel, "saz arkadaşları" Necmettin Erbakan ve Alpaslan Türkeş ile beraber, "önceden güvenoyu alamayacağı belli olan hükümet" gerekçesini allayıp, pullayıp seslendirmiyorr muydu? İşte şimdi Demirel hükümeti de "güvenoyu alamayacağı belli olan hükümet" olmuştur.

Ama ne diyor Demirel:

- Kimse karnından konuşmasın...

Neresinden konuşsun? Ağzından, beyninden, yüreğinden?.. Neresinden?.. Demirel ağzıyla konuşsa, olmaz. Artık bir dediği bir dediğini tutmayacak. "Dün dündür, bugün bugündür" dese yine olmayacak. Yüreğinden konuşsa, o hiç olmaz. "Yüce Divan" korkusu başladı, yürek çoktandır "selanik" Ya beyniyle konuşsa olmaz mı?

- CHP'nin 214 milletvekili var. Meclis Başkanı'nı düş, 213. Bizden 9 kişi ayrıldı. Ne eder? 222. Bir bağımsız da onlara katıldı. Oldu, 223. Feyzioğlu ve Salih Yıldız, eder 225. Faruk Sükan, 226. (Yaktın beni doktor!) İki bağımsız, Nurettin Yılmaz ve Abdülkerim Zilan, etti mi 228.

Hesap bu kadar açık. Demirel bir zamanlar:

- Bulun 226'yı düşürün, diyordu.

İkinci Cephe hükümetine karşı olumsuz oylar 226'yı aştı. Haydi istifa et!.. Yok etmez. Bir bildiği var. Daha doğrusu bir "ince hesap" yapıyor.

Hesap şu:

228, ne de olsa "kritik" bir rakamdır. CHP hükümeti düşürmek için bir gensoru önergesi verse, hükümetin düşmesi için en az 226 oy gerekmektedir. Oylama günü üç kişi Millet Meclisi'ne gelmese 226 oy toplanmayacak, bu kez Demirel, yeniden güç kazanacaktır.

Acaba CHP içinden küskün milletvekillerine çengel atılamaz mı? Acaba iki bağımsız etkilenemez mi? Üç-dört kişi sağlanırsa bu iş tamam. Öyleyse ne yapmalı?

Birinci MC hükümeti güvenoyu alırken, bir CHP milletvekili, Necati Aksoy oylamaya gelmemiş, bir başkası, Sait Reşa Demirel ile öpüşüp koklaşarak AP'ye katılmıştı.

İki bağımsız, Nurettin Yılmaz ve Abdülkerim Zilan tanıdığımız kadarıyla sağlam kişilikli dostlardır. Demirel'in, bağımsızların karasularında avlanması pek kolay değildir.

Peki öyleyse ne yapacak Demirel?

Demirel'in bugünlerde birtakım kapıları zorlayacağı kesindir. Kimin kapısını zorlar, ne alır, ne verir, bilemeyiz. Umarız ki, "utanç verici yollara" başvurmaz.

Artık yol göründü. Sabah ola, hayrola...

(Cumhuriyet, 20 Aralık 1977)

GÜNÜ GELİR...

Türkiye Cumhuriyeti kuruldu kurulalı yaşanmayan acı olaylara tanık oluyoruz. Her gün sokak ortasında insanlar vuruluyor, işyerleri, konutlar bombalanıyor, öğrencilerin üze-rine yaylım ateşleri açılıyor, silahlı, bombalı saldırılarla ülkemiz bir iç savaş ortamına sürükleniyor.

Bu olayların tozu dumanı içinde, katiller ellerini kollarını sallayarak olay yerlerinden uzaklaşıyorlar. 1 Mayıs günü otuz beş yurttaşımızı birden öldüren canavarlar nerede? Ankara'da devrimci öğrencilerin oturdukları kahveye bomba atanlar nerede? İçişleri Bakanlığı önünde, öğrencileri taşıyan servis otobüslerine ateş açanlar nerede? Ülkü Ocakları Genel Başkanları'na silah dağıtan yüzbaşılar nerede?

6.9.1977 günü İstanbul Emniyet Müdürlüğü'nde görevli 2333 yaka sayılı polis memuru Hasan Erenler, İstanbul'un orta yerinde, Üsküdar meydanında sağcı saldırganlar tarafından dövüldü ve 1599 sayılı "Browning" marka tabancası, bu saldırganlar tarafından gasp edildi.

Sonra ne oldu?

Yapılan idari soruşturma sonunda, bu saldırganlardan birinin adının "Nusret" olduğu saptandı; ötekinin de çevrede "Kıbrıslı" olarak tanındığı belirlendi.

Öğrenmek istiyorum: Bunlar hakkında İstanbul Emniyet Örgütü'nce ne gibi işlem yapılmıştır?

Devam ediyorum.

Polis memuru Hasan Erenler'in belinden alınan bu tabancanın, bir süre sonra bu saldırganlar tarafından İstanbul Emniyet Örgütü'ne geri verildiği anlaşıldı.

Şimdi, acaba diyoruz. Kıbrıslı öğrencileri kaçırıp kurşuna dizenler hakkında soruşturma yapan İstanbul Emniyet Örgütü, Üsküdar'da polis memuru Hasan Erenler'in belinden tabancasını alan ve "Kıbrıslı" olarak bilinen saldırganın bilgisine başvurmuş mudur?

Polis memuru Hasan Erenler'in belinden alınan tabancanın sağcı saldırganlar tarafından İstanbul Birinci Şube Ekipleri Amiri Uğur Gür'e teslim edildiği ileri sürülmekteydi. Acaba Uğur Gür, Kıbrıslı öğrencileri kurşuna dizenler hakkında soruşturma

yaparken Üsküdar'daki "Kıbrıslı"nın bilgisine başvurmayı düşünmüş müdür?

Soruyorum işte.. "Laf olsun" diye...

Ankara'da devrimci öğrencilerin devam ettiği kahveyi kimler bombalayabilir? Ankara Emniyet Örgütü'nün bu konuda herhangi bir "istihbaratı", herhangi bir bilgisi olamaz mı?

12 Mart'ın dava dosyaları, toplum olaylarında kullanılan "kışkırtıcı ajanları" bir bir ortaya koydu. Bunlardan birçoğunun ad ve soyadları elimizdedir. 12 Mart öncesi, ODTÜ öğrencileri arasında en keskin eylemci olarak bilinen Eyüp Temeltaş'ın bir MİT görevlisi olduğu çok öncelerden basında yazıldı, çizildi. Şimdi Ajan Temeltaş, Ankara'da büyük inşaatların mimarlığını yapıyor, bilir misiniz?

Gerek MİT, gerekse Emniyet Genel Müdürlüğü, sağcı ve solcu eylemciler arasına "ajan" sokmaktadır. Bu ajanlardan bir kısmı "kışkırtıcılık" yapmakta, bir kısmı da "istihbarat" görevlerinde kullanılmaktadır. Deneyler ve yaşanan olaylar, güvenlik örgütlerinin her olayı adım adım izlediklerini ortaya koymuştur.

Sorun da burada ya... Biliyorlar amma niçin yakalamıyorlar? Evet işte burada, güvenlik örgütlerinde köşe başlarını tutmuş "militan-bürokratlar"ın parmak izlerini sezmemek olanaksızdır.

Bu konuyu bitirirken, bir başka alandan örnek verelim: Ankara Dokuzuncu Asliye Ceza Mahkemesi, 10.3.1977 gün ve 977/78 sayılı kararında, esrar bulundurmak suçundan yakalanan Atilla Encük adlı sanığı, "ajan" olduğu gerekçesiyle beraat ettirmiştir. Demek oluyor ki Emniyet Örgütü, hemen hemen her olayda "ajan" kullanmaktadır.

Her olayda gözü ve kulağı olması gereken güvenlik örgütleri, bu saldırıları önlemek, önleyememişse saldırganları yakalayıp, savcılığa teslim etmek zorundadır.

Eğer bunca olay "faili meçhul" dosyalar arasındaysa, gün gelir bu tozlu dosyalar yeniden açılır ve sorumluları tek tek ortaya çıkarılır. Hem de nasıl!..

(Cumhuriyet, 21 Aralık 1977)

GENSORU...

Bir savaşı akıllıca yönetmenin bellibaşlı kuralları vardır. Bu kurallardan biri, savaş alanından zamanında geri çekilip, dağınık kuvvetlerin toparlanmasıyla ilgilidir. Çünkü, yığınakta yapılan hata cepheye yansır ve cephedeki savaş gücünü azaltır.

AP Genel İdare Kurulu ve "Cephe partileri başkomutanı" Süleyman Demirel, şimdi bu hata çemberi içindedir. Eğer, zamanında geri çekilmesini bilse, kuvvetlerini yeniden toplayıp savaş gücünü arttırabilirdi. Fakat bugün, böyle bir fırsatı da kaçırmış bulunuyor.

Hükümetten çekilip partiyi toparlamak yerine, hükümette kalıp partiyi dağıtmak yolunu seçmesinde, kendi geleceği ile ilgili kişisel endişeleri rol oynamaktadır.

Hükümetin gensoru yoluyla düşürülmesi bugün, bugünkü iktidar ile muhalefet arasında, yarın yarınki iktidarla onun muhalefeti arasında, kolay kolay giderilmeyecek gerginlikler yaratır.

Bu gerginliğin sonu neye varır?

Hükümetin gensoru ile düşürülmesi, bundan sonraki gelişmelerin birinci perdesidir. Bu perde kapanıp, ikinci perde açılınca, gündeme, "Yüce Divan" konusu gelecektir. Yarın, öbür gün, bir gensoru önergesiyle devrilecek olan Başbakan Demirel, bundan sonra artık Yüce Divan eşiğindedir.

Öyleyse Demirel niçin istifa etmiyor da muhalefetin gensoru vermesini bekliyor?

Bu soruya iki türlü yanıt veriliyor.

Birinci yanıt şöyle: Demirel zaman kazanmak istiyor. Gensorunun gündeme alınması, görüşülmesi ve karara bağlan-ması aşağı yukarı on günü alıyor. Bu on gün içinde belki mu-halefet cephesinde gedikler açılabilir, belki Demirel'in sık sık "arkadaşlarım" dediği, partilerinden ayrılan milletvekillerinin "türlü-çeşitli" yollarla geri dönmeleri sağlanabilir.

Gerçi köprüler çoktan atılmıştır. Partilerinden kopan ve bu hükümeti, "federatif hükümet" diye suçlayan milletvekillerinin geri dönmeleri pek beklenemez. Fakat ne demişler; "çıkmayan candan ümit kesilmez." Demirel şimdi bu ümidin peşinde zaman kazanmak istiyor.

İkinci yorum ise şu yolda: Demirel, hükümetin düşürülmesinden sonra "mobilya dosyası"nın komisyonda görü-şülerek, Türkiye Büyük Millet Meclisi birleşik toplantısı gündemine ge-leceğini biliyor. Demirel'in hedefi, gensoru dolayısıyla MHP ve MSP'nin desteğini kazanmak, ondan sonra da aradaki zaman içinde, "solcu CHP tarafından kıstırılmış, arkadaşları tarafından ihanete uğramış bir başbakan" görüntüsüyle, milli ve manevi değerlerimizden biri olan acıma duygusuna sığınmak... Ve böylece bu işin "mağduru" olarak Yüce Divan'dan sıyrılmak, MHP ve MSP desteğiyle yeniden saygınlık kazanmak...

Ne olursa olsun, artık Demirel'in siyasal yaşamı son buluyor. Görünen köy kılavuz istemez: Bundan sonra AP, MHP güdümünden çıkıp, kendisine adı yolsuzluk dosyalarına bulaşmamış bir genel başkan bularak bu bunalımı aşarsa, Türk siyasal yaşamında "demokratik sağ" bir muhalefet anlayışını başarıyla sürdürebilir. Yoksa bu hayhuy içinde erir gider.

Hükümetten ayrılmak için gensoru beklemek, AP'nin uyguladığı yanlış stratejilerin en büyüklerinden biridir. Bu yanlış strateji ve taktik, gerek AP'yi gerekse Demirel'i kıskıvrak yakalayacaktır. Gensoruyu beklemek, hata zincirinin en son halkasıdır.

Öyledir ve bir zincir ancak en zayıf halkası kadar güçlüdür.

(Cumhuriyet, 23 Aralık 1977)

İKRAM...

İçlerinde Dr. Sadettin Bilgiç'in de bulunduğu 41 AP'li milletvekili, 11 Şubat 1970 tarihinde bütçe oylamasında kır-mızı oy kullandıktan sonra, basına bir açıklama yapmışlardı. Okuyalım isterseniz:

- Demirel tek şahıs hakimiyetine teveccüh etmektedir. Partiyi ikbal ve menfaat kapısı haline getirmekten çekinmemiştir. Zira ikbal ve menfaat talebinin baş temsilcisi kendisidir...

Bu sözlerin arasında altı çizilmesi gereken bölüm, "partiyi ikbal ve menfaat kapısı haline getirmek" yolundaki gözlemdir. Dr Bilgiç ve arkadaşları daha yedi yıl önce, Demirel'i çevresine çıkar sağlamakla suçlamaktaydılar.

AP, tıpkı yedi yıl öncesi gibi, büyük bir bunalımın içindedir. Süleyman Demirel'in tutumuna karşı çıkan 11 milletvekili partilerinden ayrılmışlar, Demirel hükümetine güvenoyu veren bir bağımsız milletvekili de, AP'den ayrılan bu milletvekilleriyle görüş birliği içinde olduğunu açıklamıştır.

Şimdi bu milletvekilleri, AP çevrelerince açık ya da kapalı biçimde suçlanmaktadırlar. Partilerinden ayrılan bu milletvekillerine çıkar sağlandığı, kendilerine "bakanlık koltuğu ikram edildiği" ileri sürülmektedir.

Eğri oturup, doğru konuşalım.

Süleyman Demirel'i çevresine çıkar sağlamakla suçlayan Dr. Bilgiç, Birinci MC hükümetine güvenoyu verdikten sonra, ortak olduğu şirkete milyonlarca lira tutan teşvik belgeleri sağlanmamış mıydı? (262 milyonluk teşvik belgesi tarih ve sayısı: 16/1/1975 gün ve 48553, 23 milyonluk teşvik belgesi: 24/1/1975 gün ve 1877, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı.)

Evet sağlanmıştır. Eğer bu sözlerimiz doğru değilse, Dr Bilgiç buyursun bu söylediklerimizi yalanlasın.

Bir milletvekili, partisinin genel başkanını çevresine çıkar sağlamakla suçladıktan sonra, aynı genel başkanın kurduğu hükümete güvenoyu verir, ondan sonra da güvenoyu verdiği hükümetten teşvik belgeleri alırsa, bizim burada söyleyecek çok sözümüz olur.

Demirel bugün, "bakanlık koltuklarının ikram edildiğini" söylüyor. Peki, Allah aşkına, Dr. Sadettin Bilgiç'e verilen Milli Savunma Bakanlığı bakanlık koltuğundan sayılmıyor mu? Önce teşvik belgesi, arkasından bakanlık... Bu "ikram" değil de, nedir peki?

Bir başka örnek daha verelim.

DP senatörü Ömer Lütfi Hocaoğlu, 28/2/1975 tarihinde partisinin ortak grup toplantısında, "Demirel milliyetçi ise, ben komünistim" dedikten sonra, evet hemen biraz sonra, aynı Demirel ile öpüşüp koklaşarak AP'ye tapulanmıştır. Bu Ömer Lütfi Hocaoğlu, 9/2/1970 tarihinde Adalet Partisi'nden ayrılırken, Demirel'e şunları yazıyordu:

Türk kültür ve medeniyet mirasını beğenmeyenler, hayran olduklan köhne Bizans'ın hilelerini kullanarak, siyaseti kaypak zemin üzerinde marifet gösterileri haline getirmiştir. Sizin de öte-

den beri içinde olduğunuz bu oyun devam etmeyecektir. Düşeceksiniz...

Ömer Lütfi Hocaoğlu 1975 seçimlerini kazanamayınca, kendisine Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı Yönetim Kurulu Başkanlığı "ikram" ediliverdi. Evet ya, böyle...

CHP'den ayrılıp AP'ye giren Selahattin Kılıç'a ne ikram edilmiştir? Bakanlık koltuğu... Hem de kaç kez... CHP'den AP'ye geçen Gıyasettin Karaca'ya ne verilmiştir? Teselli mükafatı mı? Hayır, ona da Devlet Bakanlığı koltuğu "ikram" edilmiştir. Ya Millet Partisi'nden ayrılıp AP'li olan Seyfi Öztürk'e? Ona da kaç kez bakanlık verilmiştir.

Bütün bunları sıraladıktan sonra, AP Genel Başkan Yardımcısı Dr. Bilgiç'e, bir zamanlar kendi söylediği sözlere dayanarak sorular soralım:

Demirel tek şahıs hakimiyetine teveccüh etmiş midir, etmemiş midir? Partiyi ikbal ve menfaat kapısı haline getirmiş midir, getirmemiş midir? İkbal ve menfaat talebinin baş temsilcisi kendisi midir, değil midir?

Evet, bu soruları bugün partilerinden ayrılanlara değil de, ağır gerekçelerle suçladıkları partilerine, teşvik belgeleri, yönetim kurulu başkanlıkları ve bakanlık koltuklarıyla dönen-lere sormak, daha doğru olmaz mı?

(Cumhuriyet, 26 Aralık 1977)

CHP - AP ORTAKLIĞI...

"Onikiler" AP'ye döner mi dönmez mi? AP Genel Başkan Vekili Dr. Saadettin Bilgiç'e bakarsanız, dönerler. Onikiler'in açıklamalarına bakarsanız, dönmezler.

Sanıyoruz ki, bugünler için güncel ve önemli olan sorun bu değildir. Onikiler, yaptıkları açıklamalarla, köprüleri çoktan atmışlar, gemileri de yakmışlardır. Demirel'in kuşkusu, partisinden yeni kopmalar olup olmayacağı noktasında düğümlenmektedir. Bunun içindir ki, "Bu arkadaşlarla temastayız, dönecekler" gibi söylentiler yayıp, yeni istifaları önlemek istiyor. Çünkü AP'den ayrılan onbir milletvekilini izleyecek olan en az dört-beş milletvekili daha vardır.

Demirel'in, gensoru önergesini beklerken kazandığı zaman içinde, önce "Onikiler içinde çatlaklık yaratabilir miyim" bu olmazsa, sonra "Hiç değilse, yeni istifaları durdurabilir miyim" diye düşündüğü anlaşılıyor.

Onikiler, artık dönülmez bir noktadadırlar. Fakat bu istifaları birkaç istifa daha izleseydi, Demirel büsbütün çaresiz duruma düşecekti.

Aynı günlerde "Önce CHP-AP koalisyonu denenmelidir" gibi söylentiler yayılmakta ve birçok yayın organında bu yolda zorlamalar yapılmaktadır.

Niçin acaba?

Hemen belirtelim. CHP-AP ortaklığı, CHP içinde kolay kolay giderilmeyecek çalkantılara yol açar. Bugün AP içinde başgösteren huzursuzluklar, bu kez CHP içine yansır. CHP-AP ortaklığı söylentilerini yayanlar ve önce bu ortaklığın denenmesini isteyenler, bilerek ya da bilmeyerek CHP içine huzursuzluk tohumları atmaktadırlar.

CHP-AP ortaklığı söylentileri, CHP içinde huzursuzluklar yaratacağı gibi, AP içindeki yeni istifaları da önleyecektir.

Bitlis Senatörü Kamran İnan, Demirel'i devirip yerine geçmeyi arzular. Ankara Milletvekili Dr. Oğuz Aygün bu sarsıntı içinde, Demirel yıkılmasa bile çevresindeki cuntaların dağılacağını umarak, yeniden parti içinde etkin bir görev almak ister. Her iki parlamenter de bekleyiş içindedir. Ama bilmezler ki ne Kamran İnan Demirel'in yerine geçebilir ne de Demirel'in çevresindeki cunta kolay kolay dağılır.

CHP-AP ortaklığı söylentileri, Onikiler'i şüpheye düşürmeye, AP içindeki yeni istifaları önlemeye, özetle Demirel hükümetini yerli yerinde tutmaya yaramaktadır.

77 genel seçimlerinden sonra Türkiye'de yeni dengeler oluşmuştur. CHP'nin iktidara gelmesi, yağmurun yağması gibi doğal bir olaydır. Bu doğal akışı yapay önlemlerle ve ayak oyunlarıyla durdurmak ya da önlemek artık olası değildir.

(Cumhuriyet, 27 Aralık 1977)

DEVLET KORKAR MI?

Erdoğan Tuna... Bu genç de bir siyasal cinayete kurban gitti. Bu ay içinde, siyasal nedenlerle öldürülenlerin sayısı kırk üçü buldu. 27 günde 43 kişi!..

Cephe hükümetinin güvenoyu aldığı 1 Ağustos tarihinden bu yana beş ay bile geçmedi. Ama bu beş ay içinde genç ölülerin sayısı 107 oldu. Bu sayı bugün de artabilir, yarın da.

Kaç ailenin ocağı söndü, kaç ana baba yüreği parçalandı, umurunda mı beylerin? Büyük Türkiye kuruyorlar... Gencecik çocuklar ölürmüş, onlara ne!..

On yedi-on sekiz yıldır, iki ihtilal, iki ihtilal girişimi yaşadık. 27 Mayıs gecesinde bir teğmen öldürüldü, 21 Mayıs ihtilal girişiminde üç kişi öldü. Ya şimdi? İhtilal içinde mi yaşıyoruz? Hayır. İç savaşta mıyız? Hayır. Bu kadar insan niçin öldürülüyor? Ve niçin bunların katilleri ortaya çıkarılmıyor?

Ne oldu 1 Mayıs dosyası? Otuz beş yurttaşımızın ölümüne yol açan alçakça cinayetin hesabını kim verecek? Ankara'da Maltepe'de kahvede patlayan bombanın hesabı kimden sorulacak? Kimden?..

Bu olayların ardında bir kanlı pençenin parmak izleri yok mu? Adına "kontrgerilla" denilen eşkiya örgütü bu olayların, içinde, önünde, ardında değil mi?

Kim vuruyor bu çocukları? Kim patlatıyor bu bombaları? Neden yakalanmıyor bunlar?..

Bu olayların perde arkasında bir örgüt var Açıkça belli oluyor Vurulanlara bakıyorsunuz. Başlarından vuruluyorlar. göğüslerinden, karınlarından vuruluyorlar. Yani öldürücü yerlerden... Arabalardan ateş edip kaçıyorlar, saatli bombalar koyup kaçıyorlar. Ve yakalanmıyorlar bir türlü...

Cinayetlerin peşine düşülmüyor. Bizler basın olarak ancak bu kadarını yapıyoruz. Elimizden ancak bu kadarı geliyor, ne yapalım?

İşte diyoruz, Ülkü Ocakları Genel Başkanı ile MHP Gençlik Kolları Genel Başkanı'na silah veren yüzbaşılar bunlardır. Adlarını, soyadlarını yazıyoruz. Üstelik cinayette kullanılan bu silahların sicil sayılarını veriyoruz.

Yok, hiç ses yok... İçişleri Bakanları susuyor, MİT yetkilileri susuyor, Milli Savunma Bakanları susuyor, Jandarma Genel Komutanları susuyor...

Heeey, heeey kime anlatalım bunları?!.. Kime yazalım?.. Kimi, kime şikayet edelim? Heeey, duyuyor musunuz, heeeey.

Duymadılar şimdiye kadar. Bundan sonra da duymayacaklar. Çünkü devletin yasal kurumlarını aşmış bu olay çoktandır. Bu olayları yazıp sorular sorduğumuzda hiçbiri yanıt vermiyor. Susuyorlar, susuyorlar... Evet devlet susuyor, devlet!..

Peki ne olacak böyle?

Sağcılıktan, solculuktan vazgeçtik. Önce ciddi bir devlet gerekiyor. Reformdan, devrimden vazgeçtik. Evet, doğru, şu kan selini durduracak bir devlet arıyoruz.

Şu kan selini durduracak ve bütün olan bitenlerin hesabını soracak ve eşkiyadan korkmayacak bir devlet arıyoruz...

Ve yüreğinde insan sevgisi olan politikacı arıyoruz...

(Cumhuriyet, 28 Aralık 1977)

BİR GÜNÜN RAPORU...

Doçent Yalçın Sanalan, kapısının önünde kurşun yağmuruna tutuluyor. Sağcı militan çok soğukkanlı. Önce kapının zilini çalıyor, soruyor: "Yalçın bey evde mi?" Doçent Yalçın Sanalan kapıya gelince basıyor tetiğe. Doçent Sanalan karnından, boynundan ve dizkapağından yaralanıyor. Ve hunhar saldırgan elini kolunu sallayarak kaçıyor.

Aynı gün DP İzmir Milletvekili Talat Asal, Millet Meclisi kürsüsünde Başbakanı Süleyman Demirel'i savunmaya çalışıyor. Amacı belli. Gün kazanmak, zaman kazanmak... Zaman kazansalar, belki bağımsızlar arasında çatlak yaratacaklar.

Doçent Sanalan'ı hemen Hacettepe Tıp Fakültesi'ne götürüyorlar. Doktorlar başına toplanıyor, hemen ameliyat salonuna alınıyor. Ameliyat masasında bir genç daha var. Kadir Kandemir. O da "kimliği bilinmeyen kişilerce" vurulmuş. Doçent Sanalan karnındaki iki kurşun yarasına rağmen, bilincini yitirmemiş, orada ameliyat sırasını bekliyor.

Talat Asal mutlu görünüyor. Arasıra Başbakanı Demirel ile göz göze geliyor. AP grubu Asal'ı çılgınca alkışlıyor. Anayasa'yı, İçtüzüğü unutuyor. Hukuk muhakemeleri usulü, ceza muhakemeleri usulü, teamül hukuku, amme intizamı derken, tebligat kanunlarıyla Anayasa'yı, Anayasa'daki açık hükümleri unutturmak istiyor.

AP gurubu kendisini çılgınca alkışlarken, Asal, kendi sözlerini, davranışlarını da unutuyor Örneğin, 17.12.1973 günü Demokratik Parti grubunda, "AP bir menfaat güruhudur. Bu menfaat güruhunu idareden uzaklaştırmak zamanı gelmiştir" dediğini de unutuyor.

Ve AP grubu kendisini alkışlıyor. Ve o, "münazara yarışmasında" birincilik almış yetenekli bir lise öğrencisi gibi, kelime oyunları yapıyor. Sesini inceltiyor, kalınlaştırıyor.

Alkışlandıkça coşuyor. Coştukça alkışlanıyor. Tebligat kanunlarıyla Anayasal hükümleri silip atamıyor. Bu kez kelime oyunları yapıyor olmuyor, mantık zinciri kırılıp dökülüyor. Mantığı çürüdükçe parlak sözcüklere başvuruyor. Yine ol-muyor.

Doçent Sanalan, Hacettepe Üniversitesi'nde Mühendislik Fakültesi Fizik Bölümü Başkanı. İlerici tutumuyla tanınıyor. Yetenekli, dürüst, namuslu bir bilim adamı. Kaç kez "öldüreceğiz" diye tehditler alıyor. Birara evinin önünde polis bekliyor. Sonra bu önlem kaldırılıyor. Ve sağcı militan, Bah-çelievler Birinci Cadde 76 numaralı apartmanın birinci katına çıkıp, Doçent Sanalan'ı kurşun yağmuruna tutuyor.

Saat 21.30 daha... Sokaklardan sık sık arabalar geçiyor, komşular altı el silah sesiyle irkiliyorlar. Sağcı saldırgan, on beş-yirmi dakika koştuktan sonra karanlığa karışıveriyor.

Talat Asal zaman kazanmak için bir ceza muhakemeleri usulü kanununa sığınıyor, bir hukuk muhakemeleri usulü kanununa. Ve artık adliye mahzenine kalkması gereken bir hukuk mantığı ile, Anayasal ilkeleri aşmak istiyor. Başaramıyor bir türlü. Kürsüye süslü sözcükler serpiştiriyor.

Talat Asal en cesur gününde. Geçmişini hiç anımsamıyor. Yoksul bir gençken, Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü'nde çalışıp Hukuk Fakültesi'ne devam ettiği günleri anımsamıyor bile.

Başka neyi anımsamıyor örneğin? Adalet Partisi'nden daha önce niçin "ihraç" edildiğini, niçin Demirel hükümetine 1970 yılında kırmızı oy verdiğini, niçin "Hiçbir baskı metodu ve Bi-

zans usulü entrikalar bizi yıldıramayacak" yollu açıklamalar yapan "41'ler" içinde olduğunu da anımsamıyor. Demirel'e, "Partiyi ikbal ve menfaat kapısı haline getirdin" diyen grubun içinde yer aldığını da anımsamıyor.

Şimdi savunduğu Demirel'i bir zamanlar Yüce Divan'a göndermek için neler yaptığını da unutuyor. Ama çok mutlu Talat bey. Gözüne giriyor Demirel'in.. Bağlılığını kanıtlıyor kürsüde.

Ve bir bilim adamı ameliyat masasında eceliyle pençeleşiyor. Ve Talat Asal ertesi gün, Millet Meclisi'nde Demirel'i nasıl savunacağını düşünüyor.

(Cumhuriyet, 29 Aralık 1977)

DANANIN KUYRUĞU...

Gensoru görüşmeleri, AP Genel Başkanı Süleyman Demirel'in artık iyice "çaptan düştüğünü" ortaya koymuştur. Demirel, kürsüde sergilediği gülünç çelişkileri ve tutarsızlıkları ile içinde bulunduğu çıkmazı vurgularken, CHP Grubu'nca da günlük deyişle "gırgıra" alınıyordu artık.

Demirel'i, siyasal yaşama bir kuyruklu yıldız gibi sıçradığı günden beri izliyorum. Hiç bu kadar tutarsız, hiç bu kadar çaresiz ve gülünç durumda görmemiştim.

AP Grubu bu çaresizliğin içinde kıvranıp, duruyordu. Ön sıralarda yer alan bazı AP milletvekilleri, ellerinden oyuncakları alınmış yaramaz çocuklar örneği sağa sola saldırıp, milli ve manevi terbiyelerden seçtikleri yakası açılmamış küfürlerle yasama çalışmalarına renk katıyorlardı.

Ve bu küfür korosuna, Cumhuriyet Hükümeti'nin bir bakanı, şu ünlü Seyfi Öztürk de katılıyor. Bakanlar Kurulu sıralarından fırlayıp, Demirel'in, Türkeş'in ve Erbakan'ın gözleri önünde Millet Meclisi Başkanı'na açıkça küfür ediyordu.

CHP Grup Başkan Vekillerinden Altan Öymen, gensoru önergesi için niçin acele ettiklerini anlatırken, elinde hunharca öldürülmek istenen Hacettepe Üniversitesi Doçenti Yalçın Sanalan'dan söz ediyor ve AP Grubu'ndan: "Madanoğlu davası..." diye karşılık alıyordu.

Korgeneral Cemal Madanoğlu, 27 Mayıs devriminin şerefli komutanıdır. Madanoğlu, 12 Mart sıkıyönetimlerinde, Mahir Kaynak adlı bir MİT ajanının düzenlediği uydurma bir dosyayla Ali Elverdi mahkemesinin önüne çıkarılmış ve birçok seçkin yazarla birlikte mahkum edilmek istenmişti. Öymen bu davanın mahkeme önüne çıkan sanıklarından bile değildir. Kaldı ki bütün sanıklar mahkemede beraat etmişlerdi.

Madanoğlu davasında yargılananlardan her birinin ayaklarının tırnağı bile olamayacak insanlar, Demirel hükümetinden hesap soran Öymen'e:

- Madanoğlu davası... diye bağırıp kabadayılık gösterisi yapmaya kalkışıyorlardı.

Bu AP milletvekillerinin gözünde "itibar sahibi" olabilmek için, Başbakan Süleyman Demirel'in yeğeni gibi Ağır Ceza Mahkemeleri'nde "toplu kaçakçılık" suçundan sanık olmak mı gerekiyor?

Yoksa, tam on beş yıl askerlik şubelerinin celp zarflarını peşinde dolaştırarak, bakaya suçundan aranan Ulaştırma Bakanları Yılmaz Ergenekon gibi mi olmak gerekiyor? Ya da, bugün sözcülüğünü yaptığı AP'ye bir zamanlar, evet daha birkaç yıl önce, "AP bir menfaat güruhudur" diyen Talat Asal gibi mi? Örneğin Necati Kalaycıoğlu gibi mi? Kubilay İmer gibi mi? Necati Çakıroğlu gibi mi? Ve de, "Türk ulusu adına" imzaladığı gerekçeli mahkeme kararlarında Süleyman Demirel'i, kardeşlerine çıkar sağlamakla suçladıktan sonra, aynı Demirel ile çapur çupur öpüşüp AP'ye kapılanan Elverdi Ali Paşa gibi mi?

Gensoru görüşmelerinde, hükümet partileri ve Başbakanın konuşma süreleri tam 160 dakikadır. Yani, gensoru görüşmelerinde suçlanan taraf tam 160 dakika konuşmuştur. Buna karşı, gensoru sahiplerinin konuşma süresi, topu topu, elli dakikadır. Suçlayan taraf elli dakika konuşuyor, suçlanan taraf ise yüzaltmış dakika...

Yine de yetmiyor beylere.

Demirel hükümeti, bugünkü oylamada çekip giderse, Türk ulusuna bundan daha sevindirici bir yılbaşı armağanı bulmak, inanın mümkün değildir.

(Cumhuriyet, 31 Aralık 1977)

"Sağcılıktan, solculuktan vazgeçtik; önce ciddi bir devlet gerekiyor. Reformdan, devrimden vazgeçtik; evet, doğru; su kan selini durduracak bir devlet arıyoruz.

Şu kan selini durduracak, bütün olan bitenlerin hesabını soracak ve eşkıyadan korkmayacak bir devlet arıyoruz.

Ve yüreğinde insan sevgisi olan politikacı arıyoruz..."

(Cumhuriyet, 28 Aralık 1977, Devlet Korkar mı?..)

Uğur MUMCU

ISBN 975-8084-33-X